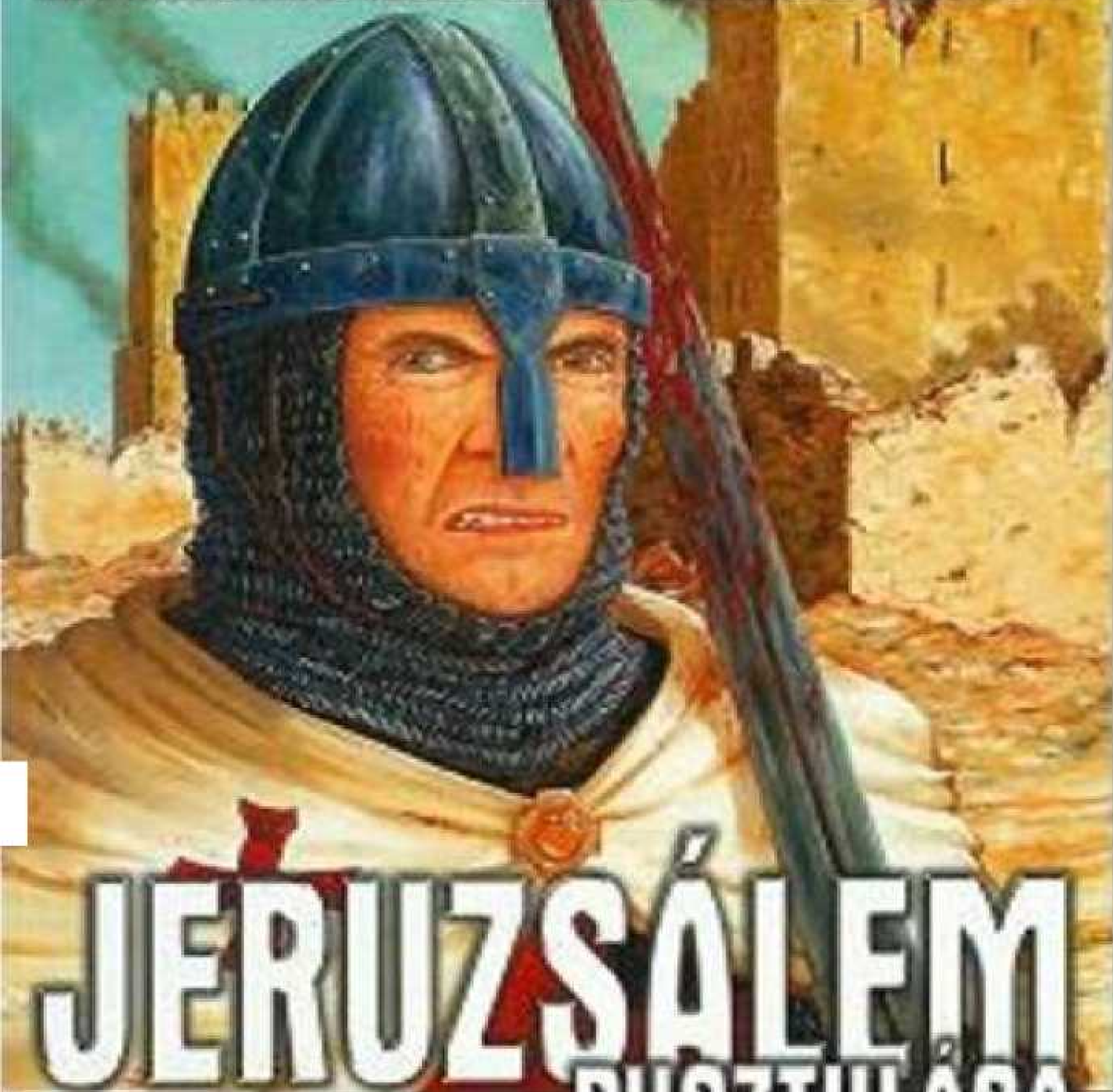
CHRISTIAN ROSENKRAUTZ

JERUZSÁLEM PUSZTULÁSA

MORIUR, SI MORAMUR...

Christian Rosenkrautz

Jeruzsálem pusztulása

Vagabund Budapest, 2005

Morimur, si moramur...
— Elpusztulunk, ha késlekedünk —

X. Ince pápa jelmondata

A könyvben előforduló embertelen tettek nem az író, hanem a keresztes háborúk hajnalán élő keresztény hódítók kegyetlen fantáziájának eredményei...

VAGABUND KIADÓ

Sorozatszerkesztő: **SZÖLLŐSI PÉTER**

A nyomdai munkák: **FET PRINT NYOMDA**

Felelősvezető: HORNOKPÉTER igazgató
Nyomdai előkészítés: **Háttér Stúdió Kft.** hatters@ezaz. hu

Felelős kiadó: SZÖLLŐSI PÉTER vagabund@freemail. hu
Vagabund Kiadó, 6000 Kecskemét, Akadémia krt. 45-47.

2007. ÁPRILIS 21.
FRANCIAORSZÁG, CROISE APÁTSÁG..

PROLÓG

Mark Fleismann úgy érezte, az előtte álló ajtó egyenesen a mennyországba vezet. A Croise kolostor levéltára több volt, mint világhírű. Ritkaságai között olyan fóliánsokat és pergameneket tartottak számon, melyekért nemzetközileg elismert professzorok és régészek évekig várakoztak különböző listákon, hogy amikor eljött az ő idejük, kontinenseken utazzanak keresztül, csakhogy néhány napig tanulmányozhassák a relikviákat.

Mark egész éjszaka álmatlanul hánykolódott a közeli tanyán bérelt szállásán. A gondolat, hogy ma élete nagy napja köszönt rá, egy pillanatra sem hagyta nyugodni. Elképzelni sem tudta, hogy vajon hány felfedezésre váró rejtély lapul az apátság falai között, mennyi történelmi téziseket igazoló és elvető bizonyíték fekszik poros fiókok mélyén, arra várva, hogy egy lelkes kutató - valaki, aki pont olyan, mint ő - rájuk akadjon, és a részleteket megfelelő sorrendbe téve megfejtse titkukat. A múlt Mark számára izgalmakkal teli kalandos történet volt, melyben a legendák és mítoszok mögött rendre ott lapult az igazság, arra várva, hogy ő megfejtse magának.

A levéltár az Ispotályosok egykori menedékében kapott helyet, amelyet a rend modernizációjával a jogutód, a Máltai Szeretetszolgálat örökölt meg. Mark véleménye szerint az épület inkább hasonlított erődre, mint kolostorra, vagy rendházra. A falakat hatalmas terméskövekből emelték, amelyeket habarccsal illesztettek össze. Az ablakok keskeny, lőrésszerű vonalak voltak csupán, az épületegyüttes központjában álló öregtorony tetején pedig még mindig megvoltak a védőket takaró kőcsipkék. Az apátság szűken értelmezett területét két méternél is magasabb kőfal vett körül, melyet a tájékoztató füzetek szerint, a XVII. században emelték, hogy a menedékházból apátsággá bővült a település lakóit megvédjék a haramiáktól.

- Láthatnám a belépőkártyáját? - kérdezte a fémdetektor előtt álló, világoskék egyenruhát viselő nő, miközben unott arccal feljegyzett valamit az előtte fekvő műanyag irattartóra erősített táblázatba.

Az öregtorony kapujában - amely a levéltár legszigorúbban őrzött részéhez vezetett - hárman teljesítettek szolgálatot. Két férfi állt a fémdetektor mögött, az egyiküknél kézi fémkereső. A másik egyik jól megpakolt sonkás szendvicset tartott a kezében, és minden figyelmét lekötötte, hogy harapás közben semmi se hulljon a földre a zsömléjéről.

Mark alig leplezett büszkeséggel átadta a sötétbőrű biztonsági őrnek a kezében szorongatott fényképes plasztik lapot, és legbelül úgy érezte, ezzel a mozdulattal gyakorlatilag csatlakozott a kiválasztottakhoz. Persze dr. Ian Livingston professzor ajánlása nélkül sosem juthatott volna túl a kapun. Az idős férfi azonban különösen érdekesnek találta Mark szakdolgozatának témavázlatát, s mert az elmúlt években meglehetősen közel kerültek egymáshoz, kapcsolatait megmozgatva Fleismann segítségére sietett.

Mark kutatásainak középpontjában a templomos lovagrend alapításának körülményei álltak, és a rend mindenkori nagymesterének a kardja, mely folyamatosan öröklődött a vezetők között, de aminek származására eddig még senki sem derített fényt. Mivel Fleismann nem szerette volna, hogy a munkája egy legyen a jól-rosszul összeollózott szakdolgozatok közül, amelyekkel tele volt az egyetem archívuma, úgy döntött, alapos kutatómunkát végez. Francesco Gabrieli, olasz orientalista remek szöveggyűjteményében a Chroniques arabes des croisades-ben talált néhány említést a díszes fegyverre, melyek szerint a penge már a rend megalapítása előtt, családi ágon került az első nagymester birtokába. Mivel Hugó de Paganis, a templomosok első nagymestere francia köznemesi családból származott, efféle díszes kard csakis valamiféle kiemelkedő tettet követően kerülhetett az apja birtokába.

- Kérem a személyazonosítóját! - mondta a fekete szemű egyenruhás nő, miután átnézte a táblázatot, és mitesszerektől pöttyös homlokán bosszús ráncok jelentek meg.

Mark megijedt, mintha csak puskázáson kapták volna zárthelyi közben, s mert az első pillanatban képtelen lett volna megmondani, hol van az igazolványa, az agya azonnal leblokkolt. Megrettent a gondolattól, hogy egy ilyen ostobaság miatt lecsúszhat élete nagy pillanatáról, és idegesen kapkodott, miközben a zsebeiben turkált.

- Megvan a neve nyilvántartásban, de mert most van itt először,

igazolnia kell a személyazonosságát. Később már elég lesz a belépőkártya is

- magyarázta a sötétbőrű nő, és Mark úgy látta, mintha megenyhült volna az arca.

- Igen, egy pillanat - hebegte, és felhagyva az értelmetlen kotorászással megpróbált visszaemlékezni, hogy reggel hová tette az igazolványát.

A közeli faluban szállt meg egy magánháznál, ahonnan alig tízpercnyi sétájába tellett elérni a kolostort. A szobája ugyan enyhén dohos volt, és a mosdáshoz be kellett érnie hidegvízzel, ám a vidéki friss levegő és a reggeli illatok minden kellemetlenségért kárpótolták.

- A táskában van! - mondta ki hangosan, majd azonnal szétrántotta a zipzárt, és némi kotorászás után megkönnyebbülve húzta elő az igazolványát. - Tessék! - szólalt meg újra, miközben a szíve még mindig hevesen zakatolt.

A kreol nő elvette tőle a lapocskát, összehasonlította a fényképét a belépőn lévővel, aztán átfutotta az adatokat, végül visszaadta.

- Az Croise apátság levéltára üdvözli önt monsieur Fleismann, ha segítségre van szüksége, keresse az információs pultnál dolgozó szerzeteséket

- mondta az egyenruhás nő, és most először halványan elmosolyodott Mark megkönnyebbülését látva. - Kérem, ürítse ki a zsebeit, majd haladjon keresztül a fémdetektoron! - folytatta tovább, és egy apró műanyag kosarat nyújtott Mark felé.

A diák a zsebébe nyúlt, és némi aprópénz kíséretében egy lakáskulcsot és egy mobiltelefont vett elő.

- A zsákomban van néhány lemez, meg egy jegyzetfüzet, és pár toll - mondta, amikor felemelte a földről a táskát.

- Lemezeket itt kell hagynia, csakis az apátságban vásárolt, formattált adathordozókat használhatja - mondta a nő, és intett a fiúnak, hogy helyezze a pakkját az átvilágítóba vezető futószalagra.

Mark előtúrta a lemezeket, és átadta őket a nőnek. Az egyenruhás fehér borítékot vett elő, ráírta a fiú nevét, és beletette a műanyag lapokat.

- Amikor kijön, mondja be a nevét, és visszakapja - szólalt meg az őr, amikor végzett, és lezárt borítékot az asztala mellett lévő fakkok egyikébe csúsztatta.

Mark táskája megmozdult a futószalagon, és eltűnt az átvilágító dobozában. A fiú a csomagja után indult, és lélekben felkészült, hogy ne

ijedjen meg, ha a sziréna felvijjog a füle mellett, ám baj nélkül átjutott a készüléken, és a szendvicsével végző őrtől visszakapta a kosárban lévő holmiját.

- A körlépcsőn fel, aztán az első emeleten, szemben a pultnál van az információ - mondta neki az egyenruhás, és már el is fordult tőle.

A lépcső, akárcsak az apátság többi része, igyekezett megőrizni az előző századok hangulatát. A vendégek feje felett ugyan elektromos izzók világítottak, ám a falakról hiányzott a vakolat, és a csupasz terméskövek ódon illatot csempésztek a közlekedőbe. Mark felment a fényesre kopott fokon, és ahogy lépdelt, lelki füleivel hallani vélte a századévekkel korábban itt élt szerzetesek mormoló imáját, csosszanó lépteik hangját. Mire felért az első emeletre, megérzett valamit a régmúlt idők nyugalmából, az egymást követő napok monoton ciklikussága szülte bizonyosságból, és a természetfeletti jóságába vetett mély hitből, amely elképzelése szerint, átitatta az itt élő szent emberek minden pillanatát.

Letért a továbbvezető lépcsőről, és egy szűk folyosón keresztül egy tágasabb terembe jutott. A padlót itt fényesre csiszolt parketta borította, az információs pult a modern bútoripar egyik sorozatgyártott termékének tűnt, és a mögötte ülő barna csuhát viselő szerzetes egy matt ezüst számítógép lapmonitorát figyelte. Mark megállt a kopottas, fakóbarna szőnyeg végénél, amely szemlátomást a szint minden szobáját behálózta. A göndör, barna hajú barát ránézett, és intett neki, hogy menjen közelebb. A férfi alig lehetett néhány évvel idősebb, mint az egyetemi hallgató.

- Mark Fleismann - mutatkozott be a fiú, és amikor a felismerés leghalványabb jelét sem látta a szerzetes arcán, hozzátette. - Ian Livingston professzor telefonon előjegyeztetett nekem egy példányt az eredeti Bibliographie des croisades-ből.

- Egy pillanat - mondta a barát, és visszafordult a számítógép monitor felé. Az ujjai szemmel követhetetlenül gyors táncot jártak a billentyűzeten, és néhány pillanattal később már elégedetten hümmögött. - Mark Fleismann délelőtt kilenctől tizenegyig - szólalt meg hangosan, és a kisujja villámgyorsan lecsapott az ENTER-re. A lézernyomtató felzümmögött, és a következő tizedmásodpercben máris egy apró cetlit tolt ki magából. - Szerencséje van, a gyűjteményre senki más nem jegyeztetett elő mára, ha akar tovább is maradhat, csak jelezze nekem, különben a rendszer félóránként figyelmeztet, ha nem veszem előjegyzésbe - magyarázta a szerzetes.

- Azt hiszem, maradnék, ha nem gond - csapott le azonnal a lehetőségre Mark.

A fiatal barát halványan elmosolyodott, és újra nekiugrott billentyűzetnek.

- Zárásig lefoglaltam neked - váltott át minden előjel nélkül tegezésre a szerzetes, és egy újabb kártyát nyomtatott ki a géppel. - A C 17-es lesz a te dolgozóasztalod. Menj át a jobboldali terembe, és keresd meg a bokszodat, nemsokára kivisszük a könyvet - tette hozzá, miközben átnyújtotta Marknak a kártyát, és a másik kezével a szomszédos helyiség felé mutatott.

Fleismann elvette a lapot, amin körülbelül négy centi magas, vastag fekete betűkkel a C 17-es jelzés állt, egy vonalkóddal párosítva, aztán néhány pillanatig bizonytalanul toporgott, mielőtt megszólalt volna.

- Ha egész nap maradok, lehet, hogy szükségem lenne még néhány könyvre - jegyezte meg halkan, mintha tartott volna tőle, hogy nyilvánvaló telhetetlensége az előtte ülő szerzetesen kívül mások tudomásra juthat.

- Hát, elméletileg ehhez a professzorod engedélye kellene... - felelte a szerzetes, mire Mark már meg is bánta, hogy megemlítette a dolgot.

- Csak a hitelesség miatt szerettem volna, de nem akartam tolakodó lenni - vágott a másik szavába, és már el is hátrált az asztal mellől.

- ... de jelen esetben, azt hiszem, kivételt tehetünk - fejezte be a korábbi gondolatát a fiatal barát, és cinkosán Fleismannra kacsintott. - Ha szükséged van valamire, csak keresd meg a munkaállomásodon lévő gépen, aztán gyere ide hozzám, és mond be a számot. Majd én teszek róla, hogy megkapd, amire szükséged van - ígérte a szerzetes, és a szemével intett Marknak, hogy induljon el a szomszéd szoba felé.

Fleismann eleget tett a néma kérésnek, és miközben elfordult a pulttól, felfigyelt egy negyvenes évei közepén járó, a feje tetején teljesen kopasz férfira, aki a lépcső felől közeledett a pult felé. A szerzetes ugyanolyan reverendát viselt, mint az információban dolgozó barát, ám a megjelenéséből furcsán kilógott az orrán viselt vékony aranykeretes szemüveg. Mark bizonytalan léptekkel végigment a szőnyegen, aztán az ajtóhoz érve visszanézett az információs pult felé. A sovány alak mondott néhány szót a számítógépet kezelő fiatal férfinek, mire az biccentett, és újra beletemetkezett a munkába.

Mark tovább indult, és rövid keresgélés után megtalálta a C-17-es munkaállomást. A terem berendezése mindenféle szükségtelen luxustartozékot nélkülözött. A falakat itt sem borította vakolat, mint ahogy

ablakként is csupán néhány hosszában végigfutó, beüvegezett rés szolgált. A helyiséget élettelen fényű halogén rudak világították meg, amelyek természetellenes miliőt kölcsönöztek a teremnek. A mennyezet szükségtelenül magasan volt, a falak szemlátomást méternél is vastagabbak voltak, és Fleismann beleborzongott a gondolatba, hogy egyesek egy egész életet éltek le ezen a helyen.

A C-17-es fülke alig volt szélesebb másfél méternél, ám rendkívül praktikus elrendezése miatt a hallgató számára úgy tűnt, mindenre elég lesz a hely. A lapmonitor a boksz sarkában kapott helyet, a billentyűzet az asztal lapja alatt, egy ferde csúszkán várakozott. Az olvasóállványt közvetlenül a képernyő mellé szerelték fel, ugyanolyan magasságban, így egyrészt könnyen lehetett számítógéppel jegyzetelni, másrészt az asztalon maradt hely más papíroknak is.

Mark leült, kényelemesen elhelyezkedett, aztán kipakolta a jegyzetfüzetét és a tollait. Mire végzett, egy alacsony, görbe hátú barát jelent meg mellette, a kezében egy bőrkötéses kódex sárga lapú példányával. A férfi enyhe vizeletszagot árasztott magából, és az arcvonásai leginkább egy gonosz törpére emlékeztették Markot.

- Ellenőrizze, hogy ezt a könyvet akarta-e! - mondta köszönés helyett a feje tetejéig teljesen kopasz, görbe orrú, rendkívül erősen kancsal férfi.

- Igen, ez az - felelte rövid vizsgálódás után Mark, és ahogy az ujjai között megérezte a kézzel írt vékony pergamenlapok törékenységét, szinte letaglózta a felismerés, hogy micsoda kincs került a kezébe.

Évszázadok óta létezik, és örökíti át a tudást emberről emberre! - gondolta, és alig akarta észrevenni az orra alá dugott négyzetrácsos lapot.

- Itt írja alá! - fröcsögte alig érthetően a kopasz szerzetes, és tintafoltos ujjával rábökött egy üres rubrikára, nem messze egy gombostűfej nagyságú, habos tetejű nyálcsepptől. Fleismann vigyázva, nehogy belenyúljon, aláfirkálta a nevét, mire - legnagyobb megkönnyebbülésére - a mogorva barát azonnal magára hagyta.

- Elnézést! - szólt utána kényszeredetten a férfinek Mark, mire az ispotályos visszafordult, és keresztben álló szemeivel valamerre a diák irányába nézett. - Szeretnék venni néhány lemezt - mondta zavarodottan a fiú, és roppant kellemetlenül érezte magát a másik kaméleon tekintetének kereszttüzében.

- Fiókban. Az információnál kell kifizetnie - közölte szűkszavúan a szerzetes, és mielőtt még Mark újabb kérdést intézhetett volna hozzá,

elsietett.

Fleismann nem is bánta, hogy egyedül maradt. Kinyitotta a fiókot, az ott lévő papírdobozból kivett két lemezt, felcímkézte őket, és az egyiket becsúsztatta a földön álló számítógépházba. Csak amikor minden készen állt arra, hogy nekikezdjen a munkának, akkor vette újra a kezébe a könyvet.

A kódex kívülről teljesen fekete volt a rátapadt zsírtól és piszoktól, s csupán az egykori aranyozás nyomai villantak sárgán a lámpafényben. A lapok egyenetlen szélei rendszertelen összevisszaságban álltak, és a beléjük ivódott por alól csak helyenként látszott ki a megsárgult pergamen beteges színe. A könyv közepe behorpadt, emiatt olyan érzést keltet Markban, mintha a belseje üres lett volna. A bőr a gerincek mentén felszakadozott, helyenként szétfoszlott, és látni engedte a megkeményedett enyvet. A kódex sarkain lévő veretek közül kettő hiányzott, minthogy az elejét és a hátulját lezáró bilincsnek is csak az egyik fele volt meg. A használhatatlan pánton mély karistolás nyom futott keresztbe, mintha csak valaki tőrrel feszítette volna szét a virágmintás rezet. Gyönyörű! - gondolta Mark Fleismann, miközben felnyitotta a kódexet.

1098. JÚNIUS 4.
A SZENTFÖLD, ANTIOCHIA...

- Kárhozott lelkek! - szólalt meg dörmögő hangján Andreas de Paganis, és sűrűn hányta magára a keresztet, mintha már a puszta látvány is veszélybe sodorhatná az üdvösségét. A testes, szalmaszín bajuszt és szakállt viselő lovag verejtéktől fénylő homlokán táncot járt a kezében lévő fáklya imbolygó fénye, ahogy sisak nélkül, vérző fejjel figyelte az előtte álló alig-embereket.

A kerekképű hold kékesen derengett az égő város feletti füsttengeren túl, s jól megvilágította a lovag előtt térdeplő, ruhájának hátán keresztet viselő férfi mocsoktól és alvadt vértől felismerhetetlen arcát. A keresztény rövid pengéj ű, rozsdafoltos kardot tartott a kezében, rothadó, barna fogai közül vér folyt az állára.

- Örökké a pokol tüzén égtek, besték! - mordult fel a nemes láncinget viselő csatlósa, és megmarkolta a derekát összefogó, vastag marhabőr szíjba dugott csatabárd nyelét. A fa készség helyenként fekete volt a rászáradt zsírtól és megkeményedett mocsoktól. Az egykor testes, alacsony férfi arcán most valósággal lötyögött a bőr. Ráncai elmélyültek a hosszan tartó nélkülözésben, mozgása nehézkes volt a súlyos vértezetben. Vastag harcsabajusza csatakosan lógott lefelé a szája szélén, és hozzátapadt a bőréhez. Alkatra akár a párja is lehetett volna urának, de míg a lovag még mindig a teste részeként viselte a láncruhát, ő már szenvedett a fém súlya alatt.

A mocskos képű, csont sovány keresztes hátranézett, mintha csak a mögötte álló másik két szerencsétlen jelenlétéből próbálna erőt meríteni, aztán nélkülözéstől besárgult szemfehérjéje kivillant a gyűlölettől, ám ennek ellenére úgy tűnt, meghátrál a nyilvánvaló túlerő láttán. Hátrébb csúsztatta rongyokkal körbetekert, szíjakkal átkötött lábfejét, majd megállt, az előtte fekvő préda nem engedte tovább. A frissen kiontott vér szaga belengte a lángoló házaktól megvilágított környéket, és úgy vonzotta magához az éhezőt, mint az éjszakai lepkéket a tűz fénye.

- Maradj veszteg, Zaffo! - utasította szolgáját a lovag, bár maga is sűrűbben vette a levegőt, mint mindig, amikor küzdelemre készült. Keze az övében pihenő láncos buzogány nyelét kereste, de mielőtt bármit is tett volna, a nyeregben ülő Arnaldus Turre de Montbard grófra nézett.

A keresztes sereget sújtó éhínség miatt már csak egyedül a nemesnek

maradt életben a lova. A többiek az elhúzódó ostrom kétszáz napja alatt egymás után vágták le állataikat. Előbb a vezetéklovak estek áldozatul, majd sorban többi a hátasok, s végül a lovagok rendre gyalogos harcra kényszerültek. A címeres átalvetőt viselő nemes arca keskeny volt, ám a bőre feszes, mintha csak a mindenki mást legyengítő koplalás rá hatás nélkül maradt volna. A feje tojásdad, szinte szabályos ellipszisforma, homloka magas, majdhogynem torzszerűvé téve az arcát. Az orra méretes, enyhén előre görbülő, akár egy ragadozó madár csőre, az ajkai vékonyak, egyenesek, mint két egymáshoz szoruló penge, de a járomcsontjai erősek és kiugróak, mint a keleti népekéé. Bőre finom, fehér, mint a fal, a szeme fekete, akár a csillagtalan éj. Pillantása kortalannak tetszett.

Andreas de Paganis hiába nézett hűbérurára, a kiismerhetetlen tekintet gazdája egyelőre szótlan maradt. A lovag, noha már közel egy éve szegődött a gróf szolgálatába, képtelen volt kiigazodni rajta. A főnemes testalkata leginkább növekedésben lévő ifjúéra haj azott. Noha vértet viselt, soványsága még így is szembetűnő volt. Az ujjai finomak, kecsesek, látszólag erőtlenek. Karja, lába hosszú, vékony, fegyvere ehhez mérten könnyebb a megszokottnál.

Keskeny, egyenes pengéj ű kard volt. Markolatgombjában hatalmas, félgömbformára csiszolt obszidián díszelgett, a kő feketesége még az éjszaka sötétjében is minden színt elnyelő foltnak rémlett. Foglalata kitárt pofájú fenevadfejet formázott, mely leginkább a legendák szörnyeire hajazott. A széles koponyát rőt szőrzet fedte, a bestia orra, akár emberé is lehetett volna, olyannyira kiugrott a rút ábrázatból. Az obszidiánt a tágra nyílt pofa pereme, és négy gigászi tépőfog tartotta a helyén. A fegyver keresztvasa keskeny, szinte csak jelképes, jócskán megnehezítve ezzel forgatója védekezését.

Paganis követte a nyereg magasában ülő nobilis pillantását, és tekintete a halott szaracén asszony közelében álló pórokra esett. Az egyik letolt gatyával, dermedten figyelt, retkes szerszáma véres volt a halott némber ölétől. A félig lemeztelenített test vállából négy arasz széles helyen hiányzott a hús, és a sebből sötétlő vér folyt a porba. A nemtelenek egyike dacos mozdulattal hatalmas darabot hasított az élettelen arab asszony combjából, aztán kezében a véres kolonc.cal futva indult a legközelebbi sikátor felé. A léptei bizonytalanok voltak a hónapok óta tartó koplalástól. A másik kettő ijedten figyelte társuk megfutamodását, aztán éhségtől csillogó tekintettel fordultak vissza a vérző hús felé. Az élelem közelsége még mindig fogva tartotta őket.

- Nem emberek ezek nagyuram, hanem mocskos disznók! - jegyezte

meg Paganis második csatlósa, és elővonta a kardját hüvelyéből. A törött orrú, himlőhelyes képű férfi arcát tucatnyi sebesülés torzította. Bal járomcsontja alatt kardvágás futott keresztbe egészen az orráig, és jókora darab hiányzott a férfi orrcimpájából, amitől a megjelenése olyan volt, akár egy halálfőé. Szuvas fogainak többsége kihullott már, bal szemén savószín hártya feszült, s ha az áttetsző réteg alatt megmozdult az írisze, olyan volt, mintha maga a homály kavarogna odabent.

A pór - akárcsak a nemeseket kísérő másik két csatlós - vértet viselt, címer nélküli pajzsot és kiváló acélból készült fegyvert. Erősebbet és élesebbet, mint a nobilis-ok többsége.

A lerongyolódott keresztesek megrettentek az újabb fegyver láttán, és félig hangosan, félig magukba fojtva kínjukat szűköltek, akár a vadállat, amelyik nem tudja, mit csináljon. Az előttük tornyosuló öt vértes látványa bírhatatlan félelmet ébresztett bennük, ugyanakkor a hónapok óta tartó éhség mára kikezdte gondolkodásuk tisztaságát.

- Emberevők! - mondta undorodva a harmadik csatlós, mind közül a legmagasabb, és társai példáját követve kardot vont ő is. A robosztus testalkatú, széles vállú alak hatalmas pengét hordott az oldalán. A bal karjára csatolt címertelen, vassal megerősített fapajzsot egyszerű halandónak tartani is elég lett volna.

-Készüljetek! Lonze, Gerard, várjatok, amíg nem szólok! Zaffo, vágd el az útjukat, a sikátor felé! - parancsolta a lovag, és kihúzta az övéből a láncos buzogányát.

Andreas de Paganis nem volt már ifjú ember. Hátracsúszott lánccsuklyája alól rövid, acélszürke haj bukkant elő. Széles vállai, szinte már természetellenesen vastag nyaka, emberi bikához tették hasonlatossá, és apró, a dühtől gyakran vérben úszó szemei csak még inkább megerősítették ezt a benyomást. Hosszú, ápolatlan, szalmaszín bajuszt és izzadságtól, vértől összetapadt kurta szakállat hordott. Kerek feje és durva vonásai alacsony sorból származó ősöket sejtettek, míg nyugodt pillanataiban értelemtől csillogó pillantása kiművelt főt. Andreas büszke volt rá, hogy papnak állt öccse révén annak idején megtanult olvasni, és ha a betűvetés tudományához már nem is volt elég türelme, így is messze fölébe emelkedett az átlag nemesek műveltségének.

Arnaldus de Montbard még mindig közömbösen figyelte a halott asszony húsa felett tépelődő torzonborz férfiakat, és Paganis kezdte elveszteni a türelmét. A gróf arcán elégedetlenség és csalódottság tükröződött. A nyerge mögé tűzött királykék zászlón arannyal kivarrt, fejét leszegett bika mindenki előtt egyértelművé tehette, hogy a seregvezér

bizalmasa, ám ezúttal mégsem kapta meg a születésének és a rangjának kijáró tiszteletet. Andreas sejtette a férfi habozásának okát. Békeidőben persze a megátalkodottak büntetése nem lehetett volna kétséges, ám most sürgető dolguk akadt a lángokban álló város szívében.

- *Adhemar, Le Puy püspöke előtt kell elérnünk a fellegvárat, lehetőleg mielőtt a kapuk végképp bezárulnak!* - emlékezett vissza a nobilis szavaira a lovag, amelyeket a Két Nővér bástya alatti kapu megnyitását követő kavarodásban mondott neki.

A papok hatalma az éhínség ideje alatt egyre nőtt. A keresztesek többsége iszonyú kínokat állt ki az éhezés, a folytonos esők és a babonás félelmek miatt, amit a föld állandó remegése okozott. A szabadcsapatok feláldozható lovak híján mindent megettek, amit az Egyetlen Isten ehetőnek teremtett, és a klérustól vártak feloldozást a szörnyű tetteikért. A megpróbáltatások mindannyiukat megviselték, és a rend, melyet az anyaországból hoztak magukkal, az idegen földön lassan hozzáalakult a megváltozott viszonyokhoz. Az idő előrehaladtával egyre gyakoribbá váltak a rendbontások, és mindennapossá a szökések. Egyedül Adhemar, le Puy püspöke állt szilárdan a káoszban, és tartotta össze a széthúzó sereget.

- Hagyjátok őket! Van fontosabb dolgunk, minthogy a saját vérünket irtsuk - mondta végül Arnaldus de Montbard, és sarkának gyengéd nyomásával útjára indította a lovát.

Paganis dühödten nézte a tőle alig néhány lábnyira álló rongyos kereszteseket, és a kezében megingott a láncos buzogány szögekkel kivert golyója. Baljával ösztönösen a sisakja után nyúlt, hogy mélyen a fejébe nyomja, és csak akkor vette észre magát, amikor a kezében lévő fáklya fénye a szeme magasságába került.

- A mi urunk Jézus Krisztus nevére mondom átkozottak ezek. Mételyei a Szentföldnek, a pokol tornácáról szökött démonok, akiket a maga a Gonosz küldött ránk, hogy elterjesszék közöttünk a fertőt! - mordult fel, és mintha a láncos buzogány nem lett volna elég, a fáklyát a földre dobta, és a derekára kötött tőr felé tapogatózott. Felszentelt kardja az ostrom közben tűnt el, amikor a falakat megmászva a kevés kiválasztott utat nyitott a kint várakozó seregnek.

Antiochiát nem vitézség, nem az Egyetlen Istenbe vetett hit adta a kezükre, hanem az emberi gyarlóság. A majd egy éve húzódó ostrom mindkét felet megviselte ugyan, de a falak alatt gyülekező sereg egyetlen lépéssel sem került közelebb a város bevételéhez. A város kulcsát Arnaldus de Montbard nyújtotta át a keresztes seregek vezérének, amikor a tudomásukra hozta, hogy van olyan áruló, aki képes néhány lovagot

észrevétlenül átjuttatni a falakon.

Godefroy de Bouillon, a keresztesek fővezére, kapva kapott az alkalmon, és hogy a védők gyanakvását elaltassa, látszólag az egész sereget útnak indította Konstantinápoly felé. Az éjszaka leple alatt aztán a harcosok visszatértek a falak közelébe. Andreas és három csatlósa ott volt az ötszáz fegyveres között, akik kötelek segítségével megmásztak a falakat a Két Nővér bástyánál, és amikor elegendően összegyűltek a barbakánon, átvágták magukat egészen a legközelebbi kapuig. A harc hevében a lovagot fejen találta egy hatalmas termetű szaracén csapása, és csak a sisakja mentette meg az életét. A következő minutumban máris két kard és egy csatabárd járta át a muzulmán testét, de a csata után a három csatlós csak szemlesütve mert ura szeme elé kerülni. Paganis tudta jól, hogy a pórok mindent megtettek, és csak az zavarta, hogy az ütést követő kábulatban elejtette a kardját, aminek aztán a hihetetlen zűrzavarban nyoma is veszett.

- Szégyen lenne... - morogta a bajsza alatt a lovag, és tett előre egy lépést. A három csatlós rögvest követte, mire a két keresztes futva indult a sikátorok felé.

Arnaldus de Montbard arcán bosszúság futott végig, amiért kénytelen volt megállítani a lovát, és bevárni a vazallusát. A rongyosok néhány pillanat alatt eltűntek a házak között, és csak csoszogó lépteik távolodó hangját lehetett hallani.

Andreas megállt. Láncruhában, gyalogosan felesleges lett volna üldözni a menekülőket, mégis elégedett volt.

- Menjünk! - mondta lemondó hangsúllyal a gróf. - Az egész várost nem őrizheted. Ha tovább maradunk, a többiek nélkülünk fosztják ki Antiochiát - próbált a másik kapzsiságára hatni de Montbard.

- Zaffo, Lonze, dobjátok tűzbe a németet! - szólalt meg a lovag.

Andreas megvárta, míg a csatlósok végeznek, aztán a türelmetlenül várakozó gróf felé fordult.

- Mehetünk - mondta, és felzárkózott a nobilis lova mellé. Mostanára Antiochia külső kerületei lángoltak. A két farszak (tizenkétezer méter) hosszú sánc háromszázhatvan bástyája már mind a keresztesek kezén volt, és kétség sem fért hozzá, hogy a győzelem az övék. A könnyű fegyverzetű arab helyőrségnek a falak védelme nélkül esélye sem volt a láncruhás lovagokkal szemben.

A kardok lepattantak, lecsúsztak a vértekről, a nyílvesszők nagy többségét vasalt pajzsok fogták fel. A szűk helyen az arabok képtelenek voltak tradicionális harci stratégiájukat alkalmazni, amellyel szinte emberáldozatok nélkül verték tönkre a földjükre érkező keresztesek első

csapatait. A főként íjjakkal és hajlított pengéj ű kardokkal felfegyverzett lovasok hiába szórták meg nagy távolságból a fémruhás keresztényeket, az erejüket vesztett vesszők rendre lecsúsztak a láncruhákról. A nehézkes mozgású, szinte sebezhetetlen lovagok pedig könnyedén megszorították a várvédőket a szűk utcákon.

A keresztesek elözönlötték a hatalmas várost, és nem kíméltek senkit, még a karon ülő csecsemőket sem. A házakat felgyújtották, a nőket megerőszakolták. A hold még útja felét sem tehette meg az égen, amikor a kétszáz napja ostromolt erősség iszonyatos mészárszékké változott.

- Krisztus felszentelt katonái! - morogta a lovag a bajusza alatt, ahogy felrémlett előtte a nyers emberhúsra várakozó keresztesek alakja.

Andreas II. Orbán pápa felhívására indult útnak franciaföldről. Karon ülő fiút, és ifjú feleséget hagyott maga mögött, hogy a Szentföld védelmére induljon. Hitbéli meggyőződése mellett persze profán okok is vezeték. Az új terület meghódítása kifosztható városokat, felprédálható területeket, és új birtokokat jelentett. A nagyurak hatalmi csatáiban lavírozó Paganisoknak nagy szüksége volt mind a világi, mind a mennyei kegyekre. Andreas nemcsak a család felemelkedését, de ugyanakkor lelki üdvének megváltását is remélte a hadjárattól.

A franciaországi belvillongások során túl sok keresztény vér tapadt már a kezéhez, hogy ne legyenek csalóka reményei túlvilági szálláshelyét illetően, ám a pápa egyértelmű szavai bűnbocsánatot hirdettek mindenkinek, aki Jeruzsálem visszahódításáért száll harcba.

Talán éppen ez a feltétlen kegy volt az egyik oka, hogy a hazájuktól két éve elszakadt emberek mostanára teljesen kifordultak önmagukból.

A bűnbocsánat olyan közeli volt, hogy a szenvedők könnyen engedtek a kísértésnek. Csak az Egyetlen Isten imádatába vetett fanatikus hitük maradt a régi. A földrengésektől, esőzésektől és betegségektől gyötört keresztények még mindig ugyanolyan vakon engedelmeskedtek a papok parancsainak, mint az indulás napjaiban.

II. Orbán, le Puy püspökét, Adhemart tette meg a seregek legfőbb vallási vezetőjének, és a mértékletességéről, valamint éles eszéről ismert férfiú remekül látta el a feladatát. Képes volt békét teremteni a széthúzó, egymással is versengő seregvezérek között, és irányban tartani a missziót. A csapásokat a szentéletű férfi Isten büntetésének tekintette azokért a bűnökért, melyeket a keresztesek elkövettek ellene. Ezért hát legelőbb a szajhákat kergették el a táborból, aztán bezáratták a kocsmákat, végül megtiltottak a kockajátékot. Ám az eső továbbra is megállíthatatlanul zuhogott, a föld rengett, és a keresztesek szálláshelye nemsokára

sártengerré változott. A mocskos víz vérhast terjesztett, és a járványok egyre másra tizedelték a keresztényeket. A szökevények száma egyre szaporodott, és Adhemar arra kényszerült, hogy egyházi átokkal fenyegesse meg mindazoknak, akik engedély nélkül elhagyják a keresztények táborát. A fenyegetés hatott, ám mit sem változtatott azon, hogy az emberek százával haltak éhen.

- Az a kétszínű Alexiosz Komnenosz! - szűrte a szót a fogai közt Andreas, amikor gondolatban idáig jutott.

Konstantinápoly ura megtagadta a segítségére érkezett keresztes sereg élelmezését. A görögkeleti egyház feje a muzulmánok által felprédált területekre hivatkozva utasította el a kérést, ám a seregvezérek előtt nem volt kétséges, hogy mi a döntés valódi oka. Alexiosz ugyan a közös hitre hivatkozva már több ízben fordult segítségért a Német-Római Birodalomhoz az arab fenyegetés ellen, ám a hatalmas sereg megérkezésével minden megváltozott. A császár előtt egyetlen pillanatig sem lehetett kétséges, hogy a nyugati lovagok nem segítséget nyújtani jöttek. A hódítási szándék egyértelmű volt, és a császár mindent elkövetett, hogy meggyengítse őket.

Miután megtagadta a sereg élelmezését, „vendégül látta"

Hugó de Vermandoist, aki a Földközi-tengeren hajózva viharba került, és seregétől elszakadva magányosan kötött ki Konstantinápolyban. A fogság egészen addig tartott, amíg a francia seregek alvezére esküvel megerősített ígéretet nem tett arra, hogy mindaz, amit a hódítók elfoglalnak, a császárt illeti. Noha a bárónak, akár a többi seregvezérnek, esze ágában sem volt megtartani az ígéretét; Nicea ostrománál tehetetlenek voltak, amikor a várvédők a keresztesek győzelmének hajnalán megadták magukat
Konstantinápoly maréknyi seregének. Ekképp pihenő helyett újabb menetelés várt a keresztesekre.

- Szaracénok! - kiáltott Lonze, és az út jobb oldalán lévő házak felé mutatott.

Íjhúr pattant, nyílvessző szisszent, és Paganis erős ütést érzett a vállán. Kissé megtántorodott, de rögvest visszanyerte az egyensúlyát, és ezzel együtt a harci kedvét is.

- Halál! - bődült fel, és láncos buzogányát megmarkolva nekilódult. A pogányok négyen voltak, a szemükben zavarodottság és félelem.

Ruházatuk alapján a falakról a fellegvár felé menekülő városőrséghez tartoztak. A keresztény katonákhoz képest jól tápláltak voltak, és a mozgásukban nyoma sem volt annak a bizonytalanságnak, ami a legyengült vérteseket jellemezte. A mórok kardot vontak, aztán mégiscsak hátrálni

kezdtek a legközelebbi szűk utca felé.

Paganis hátra sem nézett, hogy a csatlósai követik-e. Vasalt csizmája hangosan csattant az utcaköveken, ahogy rohantában magasra emelte a fegyverét. Amikor a szaracénok közelébe ért, apró lendületet adott a gonosz tüskékkel kivert acélgolyónak, éppen csak annyit, hogy a lánc megfeszüljön, és teljes körívet leírva csapjon le.

Rárontott a megfontoltan visszavonuló arabokra, mire azok szétrebbentek előtte. Utána lépett az egyiknek, de a vértezet nélküli, fürge arab megelőzte, és biztos távolságba került. A láncos buzogány ugyan csak a levegőt hasította, ám így is széles kört tisztított meg maga előtt. Paganis a félresikerült ütés következtében megingott, és az egyik szaracén harcos azonnal kihasználta a kínálkozó alkalmat. Görbe kardjával a lovag csípője felé szúrt, ám a könnyű penge megcsúszott a lovag láncruháján, és ártalmatlanul siklott végig a fémen. A muzulmán egyensúlyát vesztve Paganis felé billent, mire a keresztény a buzogánya nyelével, kegyetlen erej ű ütést mért a homloka közepére. Egy másik arab társa szorongatott helyzetét látva felkiáltott, és lesújtott a lovag vállára. Andreas azonban időben észrevette a mozdulatot, és félrelépett a kard útjából.

Az arabok megrettentek, ahogy a sebezhetetlen tűnő férfi csatlósai beérték őket, és fejvesztett menekülésbe kezdtek. Paganis látszólagos lomhaságát meghazudtoló mozdulattal az utolsó támadó után vetette magát, és meglendítette a láncos buzogányt. A szöges vasgolyó a hátán érte az arabot, és az acélkampók beletéptek a férfi húsába. Az ütést hangos reccsenés követte, mire a menekülő felordított, és térdre rogyott. Andreas újra meglendítette a fegyvert, és lecsapott vele az üvöltő szaracén koponyájára. A hirtelen beállt csendben apró csontszilánkok fröccsentek szerteszét.

A csatlósok beérték urukat, és néhány lépés után felhagytak az arabok üldözésével.

- Újabb dicső tett Sire de Montigny-Lagesse! Bizton tudom, hogy győzelmed híre eljut majd Godefroy de Bouillon fülébe - szólalt meg lova nyergének magasából Arnaldus de Montbard.

- Lóval talán még..-- kezdett bele Paganis, de a másik közbevágott.

- ... nem saját dicsőségünkre vagyunk itt, hanem hogy visszahódítsuk a pogányoktól a mi urunk, Jézus Krisztus szülőföldjét, hogy Jeruzsálem szent városa újra a kereszténység védelmébe kerüljön. Ekképp mit számít néhány szaracén katona, hisz, ahová igyekszünk százával, sőt talán ezrével találunk hozzájuk hasonlatosakat. Ha azt akarod, hogy kitáruljon előtted a mennyország kapuja, nem lebeghet szemed előtt pusztán a gyilkosság utáni

vágy - fedte meg gyengéden a nálánál idősebb, testesebb férfit a lovag.

Andreas nem szólt. Bár nem szívesen mondott le a markában érzett vadról belátta, hogy értelmetlen lenne üldözni a mórokat.

- Indulhatunk - mondta lassanként lehiggadva, de meg sem próbálta titkolni a csalódottságát. A grófnak tett ígérete miatt kénytelen volt kimaradni a város kifosztásából, és minél gazdagabb házakat látott maga körül, annál inkább úgy érezte, hogy rossz döntést hozott.

Hűbérura, akinek valamivel több mint egy évvel korábban fogadott hűséget, eddig ugyan bőkezű mecénásnak mutatkozott, ám egy egész kifosztható város kincseivel aligha kelhetett versenyre.

Csak ne sietne annyira, akkor fertályóra alatt kifoszthatnánk néhány gazdag kúriát itt a külvárosban! Bár tudnám, miért akar mindenáron a püspök előtt a fellegvárhoz érni! - morogta magában Andreas, és a pillantása elidőzött a távolodó gróf hátán.

Montbard eltökéltségének köszönhetően lassan maguk mögött hagyták a fosztogatók által felprédált területeket. A lángoló házak között mindenfelé menekülő arabokat és kivont fegyverrel kutakodó keresztteseket láttak. A mészárlás a nyílt utcán folyt, és senki sem próbálta megállítani. A nélkülöző sereg szenvedéseinek jutalmát látta a városban, és a lerongyolódott keresztények fenékig ürítették a szabad prédává vált korsót. Az utcákat halottak borították, a házak mélyéről asszonyok fejhangú fájdalomkiáltásai hallatszottak.

A füst meggyűlt a falak között, és a tüzek bizonytalan fényénél a gróf kísérete egyre nehezebb haladt előre. Nagy megkönnyebbülésükre a rémült sikolyok és a fejhangú üvöltések idővel elmaradtak mögöttük, s ahogy távolodtak a falaktól, úgy vált egyre átláthatóbbá körülöttük a levegő.

Andreas visszanézett a Két Nővér bástya felé, amelynek kapujánál néhány órával korábban a keresztények betörtek a városba, és felrémlett előtte a hetekkel korábbi helyzet. Godefroy de Bouillon fővezér képtelen volt úrrá lenni az éhínségen, és szemet hunyt az állandóvá vált emberevés felett. Időközben újabb és újabb arab felmentő seregek indultak a város megmentésére, és noha rendre meghátráltak, a keresztesek egyre kevesebben lettek.

1098. nyarára az ostromlók rettenetesen megfogyatkoztak. A győzelemnek már csak a reménye élt, amikor a hírhozók egy minden eddiginél nagyobb felmentő sereget jeleztek. A visszaérkező felderítők harmincezerre taksálták a muzulmán katonaság számát. Az ostromlók biztosra vették, hogyha beszorulnak a várvédők és a közeledő sereg közé, azok hírmondót sem hagynak belőlük.

A helyzet napról-napra romlott, és csak Adhemar tudta féken tartani az egymással acsarkodó seregvezéreket. A keresztesek az összeomlás határán álltak, a csoda azonban megelőzte őket, és a hirtelen karnyújtásnyira kerülő győzelem lehetősége képes volt kibékíteni az egymással a szembenálló feleket.

A csodát Arnaldus Turre de Montbard idézte elő. A Firuz nevű örmény páncélkovács sokáig Antiochia legfőbb urának, Jagi Szijannak a kíséretéhez tartozott, ám a kapitány bűnösnek találta feketekereskedelemben, és komoly bírsággal sújtotta. Az örmény megkapta a *„bástyák őrzésével megbízott páncélkovács”* címet, és ura mellől az egyszerű közkatonák közé került. Firuzban forrt a gyűlölet, és hajlandónak tűnt kiegyezni az ostromlókkal. Ám, hogy a gróf mindezt hogyan tudta meg, és miként került kapcsolatba az árulóval, az az ő titka maradt.

Montbard megállította a lovát, mire Andreas kizökkent a gondolatai medréből, és visszatért a valós világba. Égő mecset állta útjukat. Az élen haladó fővezéri csapatok gyújthatták fel az épületet, hogy tudtára adják a mohamedánoknak: nem számíthatnak kegyelemre. A templom kupolás tornya olyan volt, akár egy gigászi jelzőfény az éjszakában. A tűz ötven-lábnyi körzetben nappali világossággal árasztotta el a teret, s csupán a környező házak közötti sikátorok maradtak árnyékban. A forróság vad hullámokban csapott le a keresztesekre, és maradásra kényszeríttette őket. Az éles fényben jól látszott a téren fekvő muzulmán papok holtteste. Az utcát vér mocskolta be, a tetemek között kevés maradt csonkolatlan. A levegőben égett hús és megpörkölődött emberi szőrzet fojtogató szaga terjengett.

- Az Úr Jézusnak legyen hála, ezért a fényes győzelemért! - tört ki halk fohászban Lonze, és térdre borult a lángoló muzulmán templom láttán.

A másik két pór követte a mozdulatát, ám Andreas és Montbard továbbra is egyenes derékkal szemlélte a pusztulást. A lángok terjedésévei a bűz egyre erősebbé vált, és mind nehezebben lehetett megmaradni a közelében.

A szalmabajszú nobilis keresztet vetett, aztán körbenézett, hogy merre kerülhetnék el az átjárhatatlan katlant. A környéken tucatnyi keskeny utca kínálta magát, de nehézkes mozgásukkal és hosszú kardjaikkal a vértesek túlságosan kiszolgáltatottak lettek volna a szűk helyen. Andreas eldobta a feleslegessé vált fáklyát, és a hátáról az alkarjára szíjazta a pajzsát, mielőtt a legközelebbi bejáró felé indult volna.

- Vigyázz! - mordult fel a gróf egy pillanattal később, és az időközben felegyenesedett csatlósokat a lova szügyével félretaszítva az útból, a lovag

felé rúgatott.

Paganis ösztönösen összébb húzta magát, és felrántotta maga elé a pajzsát. A dárda egy minutummal később csapódott a készségbe, és a súlyos acélhegy átütötte a fát, alig arasznyival Paganis karja mellett. A lovag a sikátor irányából gyűlölettől fűtött kiáltást hallott, és hüvelyéből kiröppenő penge fémsikolyát. Kinézett az elnehezült pajzs mögül, amikor iszonyatos erő lökte oldalba, és lépsekkel penderítette arrébb.

Paganis a földre zuhant, és már csak Montbard hátasának tomporát láthatta. A gróf elővonta kardját a hüvelyéből, és ugyanazzal a lendülettel lesújtott az árnyékból előugró szaracénra. A pogányt csak hihetetlen fürgesége mentette meg, amivel sikerült elkerülnie a lesújtó pengét, és egy ugrással menedéket találnia egy hatalmas agyagedény mögött. Montbard megrántotta a zablát, hogy megfékezze a hátasát, de az a lendülettől hajtva tovább sodródott, ahogy az állat patkolt lábai megcsúsztak a főutca kövein.

Az arab menekülni próbált, de a csatlósok egy emberként vetették rá magukat, és pillanatok alatt elvágták az útját. A szaracén görbe kardját villogtatva hátrálni kezdett, de a háta hamarosan nekiszorult egy közeli ház falának. A sötét arcon düh, félelem és gyűlölet keveréke futott végig, miközben a közeledő vérteseket bámulta.

A vértesek a falig szorították a szaracént, aki kardját rázva próbálta feltartani őket, miközben iszonyatos hangon ordított. A csatlósok számbeli fölényük ellenére óvatosak voltak. Látták már, hogy a fanatikus szaracénok milyen halálmegvető kitartással küzdenek, ha sarokba szorítják őket. Az arab hosszú szökkenésekkel igyekezett meglepni támadóit, hogy aztán egy-egy csapás után gyorsaságát kihasználva visszahúzódjon a fal mellé.

Végül a harcsabajuszos Zaffo elégelte meg a különös harcot, és türelmét vesztve a háta mögé lendítette a csatabárdját.

- Fene beléd! - kiáltotta, hogy magára vonja a szaracén figyelmét, és egy köríves mozdulattal a feje fölé emelte a fegyverét. Előrelépett, mintha támadni akarna, ám félúton megállította a mozdulatot, és a pajzsával védte a mór szúrását. A penge hegye elakadt a fában, mire a mohamedán kardja egy pillanatra fogságba került.

A másik két keresztény közül az alacsonyabb Gerard volt a fürgébb, és egyenes pengéjével az arab torkára sújtott. A szaracén gyors mozdulatának köszönhetően a fegyver elkerülte a katona nyakát, ám helyette csontig szaladt a bal vállába, és szétnyitotta a felkarját. Akaratlan rángás futott végig a mohamedán testén, és egy pillanatra lebénult a kíntól. Lonze kardja pillanatnyit elkésve érkezett, és a gyomránál nyársalta fel az arabot. A mór vérfagyasztóan elbődült, rázkódni kezdett, aztán egy szemvillanással

később Zaffo csatabárdja lesújtott a fejére, és lucskos cuppanástól kísért reccsenés hallatszott. Lonze mellkason szúrta a halottat, a csatabárd újra lecsapott, miközben Gerard újból és újból fél pengéig döfte kardját az arab testébe. A szaracén néhány pillanatig még vergődött, aztán a földre rogyott, ám a csatlósok még ekkor sem hagyták abba.

- Halott - szólalt meg a fejük fölül a gróf, és visszadugta a hüvelyébe a kardját.

A pórok megálltak, de a vérgőz csak lassan tisztult a fejükből.

Andreasnak nem voltak kétségei, ő állt a legközelebb a sikátor kijáratához, ha a nobilis nem lép közbe, az arab lándzsája eltalálja, és a láncruha engedett volna a súlyos fegyvernek. A lovag felállt, a halotthoz sétált, és megállt előtte. A szétszabdalt test a felismerhetetlenségig szétroncsolódott a pórok csapásai nyomán.

- Honnan tudtad, hogy ott van? - kérdezte a középnemes, és a lovas felé fordult.

- Ahogyan megtaláltam az áruló páncélkovácsot - felelte a másik, és térdének szorításával engedelmességre kényszeríttette nyugtalankodó hátast. A mén hangosan prüszkölt, de felhagyott a toporgással.

Paganis otthagyta a halottat, közelebb lépett a grófhoz, és lánckesztyűs kezével megragadta a kantárt az állat fején.

- Az Úr küldött neked jelet? - kérdezte, és ahogy felfelé nézett Montbardra, olyan érzése támadt, mintha természetfeletti lényhez beszélne. A vékony csontozat, a finom vonások, és a lángok villódzó fényei mind a másik emberfeletti megjelenését hangsúlyozták.

- Éreztem a haragját, olyan fékezhetetlenül gyűlölt bennünket.

- Isten ajándéka ez a képesség, valóságos csoda! Andreas fejet hajtott a gróf előtt.

A püspök úr nem ismerte el, hogy az Úr hatalma munkál bennem - felelte Montbard, és szarkasztikusan elmosolyodott. - De amikor a város bevételéről volt szó, nem tiltakozott.

- Csoda! - suttogta Lonze, a legmagasabb csatlós, és térdre rogyott az égő mecset előtti téren, alig néhány lépésnyire az általa lemészárolt arabtól. A lóarcú férfi imára kulcsolta a kezét, és ájtatos tekintettel nézett az ég felé.

Disznófattya! - gondolta gúnyosan a nemes ekkora képmutatás láttán, hiszen jól tudta, hogy a magas csatlós magában mit tart a finom vonásokkal megáldott nemes „áldott” képességeiről.

- ...mert hát boszorkányok atyja mind, aki belelát mások fejébe! Egyedül Gérard, cambrai püspök kaphatta ezt az ajándékot az Úrtól, hogy elpusztíthassa vele az ő ellenségeit, ő pedig az Úristen szolgája volt,

Montbard nagyúr pedig csak egy világi személy - magyarázta nagy hévvel a másik két pórnak hetekkel korábban a néhai szerzetes, miközben az éhhalál szélén járva bokrok leveleit rágcsálták.

-A Magasságos Úr Isten csodát tett, hogy megmentse Andreas nagyuram életét - tette hozzá Gerard, a félszemű, és társa példáját követve ő is térdre rogyott.

A rosszarcú, orrnélküli alak imára kulcsolt ujjai már önmagukban istenkáromlásnak rémlettek Paganis szemében. Ha valaki, hát ő jól tudta, mennyi keresztény vér tapad azokhoz a kérges tenyerekhez, hogy hány törvénytelen gyermeket nemzett a férfi öle, sorra megtagadva a parancsolatokat, melyeket Mózes hozott le a hegyről.

A harcsabajszú Zaffo szó nélkül rogyott a pórok mellé, és sűrűn dobálta magára a keresztet, miközben szemeit a csillagos égre emelte.

-A próféta földjén járunk, a mi Urunk tekintete kíséri minden léptünket! - súgta néhány pillanattal később Montbard áhítattal telten, és ahogy összekulcsolta a kezeit, tenyerét megtámasztotta az ékkővel díszített kard markolatgombján.

-Valódi csoda volt - mondta ki Andreas is, és fejet hajtott, hogy néma fohásszal mondjon hálát az Úrnak.

Amikor végzett, lesütött szempillái alól nézte a grófot. Montbard őket figyelte, de nem csatlakozott az imájukhoz. Paganis szánakozást vélt kiolvasni a tekintetéből. Az arckifejezése hasonlított arra, ahogyan az emberevőkké lett kereszteseket figyelte. Montbard hirtelen - mintha csak észrevette volna a lovag lopott pillantását - egyenesen Andreas szemébe nézett. A pillantásuk hosszan összekapcsolódott, és a köznemes gúnyt látott a másik tekintetében.

-Ugyanilyen csoda volt, hogy megtaláltad az árulót, uram? - kérdezte a lovag a csatlósok imájával mit sem törődve.

-Az én uram megsúgta nekem, hogy hol találom a repedést ennek a városnak a falán - adott kitérő választ a tanácsadó, és sarkával úgy irányította a lovát, hogy Paganisnak el kelljen engednie a kantárat, ha csak nem akarta erőnek erejével visszatartani a másikat.

-Akkor hát úgy hiszem, most sem oktalanul vagyunk itt.

A lovas megállt, visszanézett, és mintha csodálkozás futott volna végig az arcán.

- Nem is hiszed, mennyire jó okunk van rá - felelte, és az arcán elégedett mosoly terült szét. - Ha sikerrel járunk, mindaz, amit ma tettél, elég lesz hozzá, hogy részesülj Godefroy de Bouillon zsákmányából.

Andreas megszédült attól, amit hallott. A seregvezér mindig elsőként

választott a hadizsákmányból. Emberei az első sorok mögött érkeztek, és mindarra, amit értékesnek találtak, feltűzték uruk zászlaját. A szabadcsapatoknak ezek tiltó szignumok voltak, melyek megsértésével fővesztés terhe mellett próbálkozhattak. A gróf olyan mesés gazdagságot ígért a köznemesnek, amiről korábban nem is álmodhatott.

- Nem vagyok méltó erre a hatalmas kegyre, nagyúr - szólalt meg Paganis, és a tekintetét elszakítva a másikétól, fejet hajtott előtte. Tudta, hogy ezzel Montbard kimentette magát a kérdése alól, de az árat, amit fizetett cserébe, több mint jutányosnak tartotta. Ilyen vagyonért nem kellett tudnia, mit miért tesz.

- Már hogyne volnál jó hűbéresem, különben nem járom ki a számodra - felelte a gróf, és elégedetten vette tudomásul, a lovag visszakozását. - Most pedig igyekezzünk, ha Adhemar hamarabb ér a fellegvárhoz, semmit sem ígérhetek.

Andreas késlekedés nélkül csatlakozott Montbardhoz Rámordult a csatlósokra, mire a három közember imáját feledve talpra ugrott, és felsorakozott mögé.

- Ügyeljetek magatokra! - dörrent rájuk a miheztartás végett, aztán hozzátette még. - Az életetekkel feleltek a gróf életéért.

Mélyen a város belsejében jártak már. Itt-ott még fegyveres csoportokba botlottak, akik elszántan tartottak egy-egy utcát vagy nagyobb házat, míg az ostromlók hordája körül nem vette őket, vagy rájuk nem gyújtotta az épületeket. Ahogy az előkelő negyed határa felé közeledtek, Andreas mind több kék és vörös zászlót látott az épületek oldalára függesztve. Más alkalmakkor talán megvetéssel gondolt volna a főnemesekre, de most elégedetten vette tudomásul, hogy ezekkel a kincsekkel is az a vagyon gyarapszik, aminek egy része őt illeti.

- Lám csak, lám, Isten szolgái milyen szorgosak! - jegyezte meg gúnyosan Montbard, és a körülöttük lévő színes zászlók kavalkádjára mutatott.

A leggazdagabb arabok házain pápai címerek függtek.

- Túl sok a tűz - vélekedett Andreas a háta mögé pillantva, ahol a feldühödött szabadcsapatok egyre másra gyújtották fel a házakat.

- Nem lesz szél - mondta Montbard magabiztosan, és a lovag hajlott rá, hogy higgyen neki.

Miután megkerülték a lángoló mecsetet, visszatértek a város főutcájára. Nemsokára csörtetés és kiabálás hallatszott az egyik előttük lévő utca felől, és nemsokára tucatnyi arab bukkant fel a sikátor kijáratában.

Fegyveresek voltak. Többségük drága kelméket és díszes kardokat

viselt. Jól tápláltak voltak és tiszták, a bőrükön még illatos olajok fénye csillogott. Andreasnak úgy tűnt, valamelyik antiochiai uraság testőrségéhez tartoznak. Ha a túlerejük magában nem is lett volna elég, a hosszas gyaloglástól és harcoktól fáradt keresztesek mostanára aligha lehettek volna méltó ellenfelei a pihent katonáknak. Amint a szaracénok meglátták a keresztényeket megtorpantak, mint akik nem hisznek a szemüknek.

- Zárkózzatok mellém! - mondta Andreas, és Montbard elé lépett, hogy ha kell, a testével védje meg. - Ha megszorítanak minket, menekülj uram, ha meghalnék, ne felejtkezz meg a családomról! - mondta a nyeregben ülő nemesnek.

A gróf néhány pillanatig mereven nézett maga elé, aztán ahogy az arabok egyre nagyobb számban gyűltek össze az utcán megszólalt.

- Arra nem lesz szükség hű vazallusom - mondta Montbard, és elővonta a kardját. - Rohamra! - üvöltötte a vékony férfi, ahogy a torkán kifért, és a feje fölé emelte a csodálatos pengét. A mén, mintha csak megérezte volna gazdája hangulatváltozását, harciasan felnyerített, majd két lábra emelkedett, és vasalt patáival a levegőt kaparta. A testük épségét féltő csatlósok fala szétnyílt, és utat engedtek a rohamozó lovagnak.

Andreasban előbb meghűlt a levegő, aztán belátta, hogy az események visszafordíthatatlan fordulatot vettek, és magában már csak azért fohászkodott, hogy bírja szuflával, amíg eléri az utolsó csapás. Mély baritonján felüvöltött, a buzogány nyelével a pajzsára csapott, aztán ő is rohamra indult a távolodó lovas után.

A zavarodottan tébláboló szaracénok az első pillanatban megfutamodtak. Andreas alig tett meg néhány lépést, amikor a könnyűfegyveresek sora megbomlott, és a nemesi testőrség egy része hanyatt-homlok menekülni kezdett. Néhány bátor ostoba ugyan a helyén maradt, ám ők legfeljebb csak arra voltak jók, hogy megfékezzék a vértesek rohamát. Andreast elöntötte a harci vágy. Most, hogy a küzdelem már nem tűnt reménytelennek, érzett elég erőt a karjaiban, hogy a végigvívja.

Szűzanya segíts! - fohászkodott magában, miközben a láncos buzogányt meglendítve elnyújtott ívű ütést intézett a hozzá legközelebb álló szaracén felé.

A megzavarodott testőr egy ösztönös mozdulattal felkapta a kardját a feje fölé, és megpróbálta az acéllappal félreütni a másik fegyverét. Paganis könnyűszerrel eltörhette volna a pengét, de nem érte be ennyivel. Egy gyors csuklómozdulattal hosszabbra engedte az acélgolyó, és így a kard mögé csapott vele. A lánc megfeszült a fegyveren, aztán elcsúszott a fémen, és a tüskék belekaptak a szaracén alkarjába. Csont reccsent, a férfi felüvöltött,

mire Andreas közelebb lépett az illatos bőrű arabhoz, és busa homlokával az arcába fejelt. A kereszténynél jóval kisebb testű muzulmán elhallgatott, és tartás nélküli rongybabaként hullott a földre. A lovag újra lesújtott, aztán körülnézett.

Közvetlenül mellette a hatalmas termetű Lonze küzdött egy védekezésbe szorult arabbal. A gyengébb testalkatú muzulmán, egyre-másra igyekezett kitérni a feldühödött bikaként támadó vértes elől, ám arra már nem volt érkezése, hogy megpróbáljon visszatámadni.

Andreas apja évekkel korábban egy apró apátságban akadt rá az akkor még alig tizenéves pórra. A fiú talált gyerek volt, a szerzetesek nevelték fel, s mert sem elég eszes, sem elég higgadt nem volt hozzá, hogy Jézus Krisztusnak áldozza életét, afféle mindenes lett közöttük. Amikor köznemes magához vette a testileg erős fiút, a szentéletű emberek szívesen megváltak az árvától. A Paganis családban eleinte a földet túrta, ám ahogy felcseperedett, és néhány falusi viadalon kimutatkozott harcias vénája, az idős családfő Andreas mellé adta szolgának.

Lonze - akárcsak a többi képzetlen harcos - a közelharcban irdatlan testi erejére támaszkodott, és így próbálta meg a maga javára fordítani a küzdelmet. Az arab hiába hátrált, az egyik lendületes csapás súlya alatt betört a karja, és a szokatlanul hosszú, egyenes penge a vállába mart.

Ahogy az arab ellenállása megtört, Lonze közelebb lépett hozzá, és a pajzsát körívesen meglendítve fejbe vágta a vasalt éllel. A muzulmán megingott, a turbánja messze repült, ám mielőtt még a földre eshetett volna, a hatalmas termetű csatlós kardja markolatgombjával kétszer is a fejére sújtott, és betörte a koponyáját. A szaracén lábaiból kifutott az erő, és a kőre zuhant.

A félszemű Gerard Lonzéval ellentétben emberére akadt az ellenfelében. A pajzsát már elhajította, hogy üresen maradt kezébe régi vadásztőrét foghassa. A csatlós nem is olyan rég még rablóként élte az életét. Andreas alig hét évvel korábban vezetett ellenük egy csapat fegyverest Lampenza érsekének megbízásából, hogy megtisztítsa Champagne erdőit a fosztogatóktól. A főváros felé utazók panaszai, ha lassan is, de végül visszhangra találtak Párizsban, és a király elrendelte az erdők megtisztítását. Az érsek, aki egyben világi vezetője volt a grófságnak, hűbéresei közül a legharciasabbat, ugyanakkor származása révén a legalantasabbat bízta meg a csapatai vezetésével, nehogy az élő fegyver dolga végeztével a gazdája ellen fordulhasson.

Noha Andreas nem tartotta magát eszes embernek, tisztában volt vele, hogy miért rá esett a választás. Akkoriban ismerte fel először, ha minden

úgy marad, mint előtte, hiába harcol tisztességgel, az élete folytonos szolgálat lesz, és mindig nálánál nagyobb urak talpát kell majd nyalnia.

A himlőhelyes képű Gerardot először három katonától körülvéve látta harcolni. A zsivány egy vadászkéssel és egy törött pengéjű karddal tartotta távol magától a többszörös túlerőt, s miközben hátrálni kényszerült, egyre közelebb került a nemes lovához. A ragyásképű férfi elképedve figyelte, amikor mindhárom ellenfele egyszerre eresztette le a fegyverét, és távolabb lépett tőle. Jó eszű fickó révén rögvest a háta mögé nézett, éppen időben, hogy lássa a lova nyergéből leszálló nemest.

Előbb tett egy tétova lépést, hogy kihasználja a kínálkozó alkalmat, és megpróbálja hátba szúrni a vértest, utóbb mégis a könyörgés mellett döntött. Térdre zuhant, lehajtott fejjel kegyelemért esdekelt, ám a fegyvereit nem engedte el. Andreas talpra parancsolta, és engedve a vérében tomboló virtusnak, rárontott a férfire.

A félszemű Gerard ezek után orr nélküli lett, de mielőtt a lovag megvágta volna az arcát, sikerült megszúrnia a nemest. A vadászkés hegye ártalmatlanul lecsúszott Andreas láncingéről, de a karddal, pajzzsal felfegyverzett Paganis elég régóta járta a halál iskoláját, hogy képes legyen értékelni az efféle tettet. Miután a zsivány felgyógyult, maga mellé vette, és a csatlós azóta többször bizonyította már, hogy helyesen cselekedett.

A szaracén görbe kardjával előre szúrt, ellenfele hasát kereste, de Gerard hátraszökkent, és egyenes pengéjével keresztbekaszált maga előtt. Sikerült félreütnie az arab fegyverét, mire az így támadt résen előrelendült, hogy a vadászkéssel elérje ellenfele mellkasát. A mohamedán azonban néhány fürge lépéssel eltáncolt a vértben nehézkesen mozgó keresztény elől. Az egykori haramia láthatólag ereje végére ért. Az arcáról patakokban folyt a verejték, a lábai remegtek az erőfeszítéstől. A láncruha ezúttal inkább hátráltatta, semmint segítette volna.

Andreas már éppen azon volt, hogy a szolga segítségére siet, amikor Gerard újból megindult előre. Kardjával megpróbált vágást ejteni a szaracén felsőtestén, de a mozdulat annyira lassú, és bizonytalan volt, hogy az arab könnyedén kihátrált előle. A mohamedán egy váratlan mozdulattal félreütötte a keresztény pengéjét, előreszökkent, és kinyújtott karral döfött a vértes nyaka felé.

A támadás félúton elakadt. Az arab a mozdulat közepén tanácstalanul megállt, és bal kezével döbbenten tapogatta a torkából kiálló vadászkés nyelét. Gerard előre lépett, és a szaracén fegyvertartó kezét könyöktájékon lecsapta. A görbe kard az alkarral együtt zuhant a földre, és a fájdalomtól talán megjött volna a muzulmán hangja, de a próbálkozás hörgésbe fulladt.

Andreas képtelen volt elrejteni a megvetését. Gerard még haramia korából értett a tőrvetéshez, és annak ellenére, hogy a lovag nem nézte jó szemmel, azóta is rendszeresen gyakorolt.

Zaffo békeidőben hóhér volt, s a köpcös férfi valószínűleg ezért ragaszkodott harcban a csatabárdjához. A rossznyelvek szerint egy boszorkány fiaként látta meg napvilágot, akit néhány évvel a gyerek születése után megégettek az egyházmegye szolgái. Az asszonyt ketten is látták, amint szemmel verte a falu vezetőjének fiát, aki néhány nappal később beleölte magát a közeli patakba. A következő években persze a faluban minden vajúdó anya sírva emlegette a megégetett bába nevét, és amikor a gyermekágyi láz sorra szedte köztük az áldozatait, sok férj akadt, aki a saját kezével fojtotta volna meg az elöljáró néhai fiát.

A kölök Zaffo ennek a hangulatváltozásnak köszönhette az életét. Néhány idősebb asszony, akiket még az ő anyja segített át a nehéz pillanatokon, a pártfogásába vette, és egymást segítve nevelték, bújtatták. A gyerek végül tízévesen került a Paganis családhoz, ahol eleinte zsellérként dolgozott, majd ahogy egyre cseperedett és a testi ereje nőtt, első lett a napszámosok között.

A fiú életében a változást Conquete urának rabló hadjárata okozta. A középnemes a Paganisok Montigny-i birtoka mellett rendelkezett nagyobb területekkel. Hírhedt volt róla, hogy földjei bevételét szíves örömest egészítette ki szomszédjai megsarcolásából. A falu, ahol Zaffo dolgozott, a határvidéken feküdt, és a betakarítás megkezdésével várható volt, hogy a lovag újra megjelenik a földeken.

Míg Andreas szomszédjának falvait zaklatta, hogy védekezésre kényszerítse ellenlábasát, addig Zaffo, néhány vele egykorú fiatal társaságában megpróbálkozott a termés védelmével. A learatott gabonát vermekben rejtették el, az asszonyokat és gyerekeket megtanították, hogyan rejtőzzenek el az erdőben. Vermeket ástak a falu közelében lévő utak mellett, és úgy fedték le őket, hogy egy gyalogost még megbírjanak, de egy lovas alatt már beszakadjanak. Köteleket feszítettek ki a szűk erdei ösvényeken, és íjakat fabrikáltak egy veterán katona segítségével.

Antoan de Conquete csapatai élén magabiztos nyugalommal lovagolt be a faluba, és csak akkor értette meg, hogy ezúttal nem lesz könnyű dolga, amikor menekülő fehérnépek helyett, parittyákkal és íjakkal felfegyverzett parasztokkal találta szembe magát. A település határán felállított őrszemek bő fertályórával korábban hírt hoztak a közeledő lovasokról, így az asszonyoknak volt elég idejük az állatokat elrejteni az erdőben.

A férfiak ellőtték a köveket és a nyílvesszőket, aztán a többségük

fejvesztett menekülésbe kezdett, ahogy lövedékek többsége célt tévesztve hullott a földre, vagy ártalmatlanul lepattant a keményített bőrvértekről. Zaffo is elfutott, ám volt annyi lélekjelenléte, hogy két üldözőjét is csapdába vezette, mielőtt elérte az erdőt.

A martalócok egy része nyakát szegte miközben felbukott a lovával, a többiek pedig vonakodtak a fák közé követni a furfangos parasztokat. Antoan de Conquete emberei nekiláttak, hogy megkeressék a learatott terményt, de foglyok híján nem sokra mentek. Zaffo egészen az erdő széléig merészkedett, hogy néhány társával távoli lövésekkel dühítsék a katonákat. A martalócok végül megunták a keresést, és felgyújtották a falut. Néhány paraszt rögvest nekivágott volna, hogy nekifogjon az oltásnak, de Zaffo nem engedte, hogy tálcán kínálják magukat Antoan de Conquete-nak. Az elvonuló támadók végül csak füstölgő üszköt és romokat hagytak maguk után.

Andreas a fekete füstoszlopokat követve érkezett meg a faluba. Előbb meghallgatta mi történt, aztán huszonöt botot méretett minden parasztnak, aki fegyvert fogott egy nemes ellen. A termés nagy részét társzekerekre rakatta, és magával vitte az udvarházába, a főkolompossal együtt. A köpcös, szikárizmú, égő tekintetű kölök a hosszú kínvallatás ellenére sem tört meg, és a lovag lassan hinni kezdte, hogy a parasztot valóban az iránta érzett hűsége vezette. Végül úgy döntött, életben hagyja, s mert hóhéra kora révén már nem bírta a hosszas kínzásokat, mellé adta tanoncnak. A parasztgyerek a szakszerű kínzásnak köszönhetően felgyógyult a sérüléseiből, kitanulta a szakmáját, és amikor mesterét elvitte a vérhas, átvette tőle a munkát.

Zaffo a pajzsával hárította a feje fölül érkező csapást, aztán az arab fegyverét még feljebb tolva utat nyitott magának. Erőteljes csuklómozdulattal a szaracén hasa felé sújtott, mire a mohamedán hátraugrott, ám a hirtelen mozdulattól egy pillanatra megingott. A hóhér utána lépett, és mielőtt még a másik megvethette volna a lábát, a mellkasába vágta a csatabárdját. Az arab szétcsapta a karjait, és elejtette a fegyverét. Zaffo megpróbálta kiszabadítani a csontok közé szorult acélt, de a fej elakadt a széthasított bordák szilánkjai között.

A szaracén teljes erejéből üvöltött, miközben a csatlós a maga érzéketlenségével megtámasztotta csizmás talpát a vergődő arab csípőjén, aztán egy határozott rántással kiszabadította a fegyverét. A muzulmán a lökés lendületétől a földre rogyott, a harcsabajuszú következő csapása véget vetett a szenvedéseinek.

Mire mind végeztek, Montbard is visszatért közéjük. A kitágult orrlyukú harci ménen ülő nemes kardja egész a keresztvasáig véres volt. A

hátramaradt arabok épp csak annyi ideig tudták feltartani őket, amíg a többiek egérutat nyertek.

-Micsoda bolondok! - jegyezte meg Lonze a halottakra nézve. - Ha mind itt maradnak, levágnak minket, ehelyett feláldozták magukat a semmiért.

- Tartsd a szád ostoba! - mordult fel Montbard, mire a pór nyakát behúzva oldalgott távolabb. - Nemesen született volt közöttük, azért álltak tovább. Ha habozunk, talán nekünk jönnek, hogy megtámadtuk őket, megpróbálták menteni a menthetőt.

Andreas a menekülők után nézett. A megfogyatkozott csoport már az utca végén járt, és a lovagnak eszébe sem jutott, hogy üldözze őket. A küzdelem kifárasztotta, és semmire sem vágyott jobban, mint néhány perc nyugalomra. A csatlósok alig álltak a lábukon. A leginkább Gerardnak hiányzott a pihenés. A ragyásképű fickó arca vérzett, ép szeme alatt hosszú, friss vágás futott keresztbe az arcán. A hatalmas termetű Lonze a bal lábára sántított, és egyedül Zaffo tűnt sértetlennek közülük.

- Már nem vagyunk messze - szólalt meg a gróf. - Ha északnak néztek, ti is láthatjátok. A fellegvár eltakarja a csillagokat - tette hozzá, és kinyújtott karral mutatta az irányt.

Andreas az oldalán függő tömlőhöz nyúlt, és hosszú elnyújtott kortyokban ivott. A bor enyhén ecetes volt és savanyú, de oltotta a szomját.

- Egy egész ezüstöt kaptok, ha épségben eljutunk Godefroy de Bouillon csapatáig! - mondta a lovag a pihegő csatlósoknak.

A három szolgába egyetlen szemvillanás alatt visszatért az élet. Az egykori zsivány állt az élre, akinek a legnagyobb tapasztalata volt a lesvetésben, s ekképp hamarabb ismerte fel őket. Andreas felzárkózott a lovas mellé, valamivel lemaradva tőlük Zaffo és Lonze haladtak a két oldalon.

Idővel az épületek egyre magasabbak és díszesebbek lettek körülöttük. Olykor hatalmas kertekkel körülvett paloták törték meg a házak sorát, ahonnét illatos virágok kipárolgásai hozta feléjük a nagyritkán meglibbenő szellő. Andreast minden előítélete dacára lenyűgözte a látvány. Odahaza Franciaországban a városfalakon belül elképzelhetetlen lett volna egy ekkora hatalmas beépítetlen terület. Egyedül csak a királyok engedhették meg maguknak, hogy efféle fényűzésben éljenek, míg Antiochiában több hatalmas kert is állt.

- Az mindenségit neki! - mormolta a fogai között Lonze, amikor egy datolyapálmákkal beültetett kert mellett elhaladva csodás festésű, hatalmas, mázolt edényeket fedeztek fel a fatörzsek mellett.

Az épület kapuján Godefroy de Bouillon zászlója függött, és a kertben

az ő címerét viselő katonák álltak. Andreas a mellette lovagoló de Montbardra nézett, és a pillantásuk egy hosszúra nyúlt pillanat erejéig összekapcsolódott. A lovag a rabolt kincsből származó részére gondolt közben, hogy a másiknak mi járhatott a fejében, arról fogalma sem volt.

A belső erődítmény körül óriási kavarodás fogadta őket. A városfal irányából még mindig érkeztek muzulmánok a környékre, ám rendre elvéreztek a keresztesek sorfalán. Noha az araboknak esélyük sem volt a bejutásra, a Habíb-an-Nadzsár hegy tetején trónoló erősség bevehetetlennek tűnt a fáradt Andreas szemében. A négy meggyötört harcos és a közöttük léptető gróf beleolvadt a keresztesek bűzlő tömegébe, és Arnaldus Turre de Montbard zászlajának segítségével utat tört magának Godefroy de Bouillon kísérete felé.

A körülöttük tolongó katonák többsége hozzájuk hasonlóan gyalogos volt, de nem viseltek súlyos láncruhát. Helyette a többségük olajban kifőzött bőrlapokból készült könnyebb vértet hordott, ami egyszerűsége ellenére hathatós védelmet nyújtott az arabok egykezes fegyverei ellen.

- Hol vannak Saint Gilles katonái? - kérdezte a lármát túlharsogva Gerard.

-Csak de Bouillon embereit látom - válaszolt Zaffo, miközben fejét forgatva kutakodott a tömegben.

-A többiek már a várost prédálják! - nevette Gerard, az idegeskedő katonákat figyelve.

Az erősség oldalát és a Habíb-an-Nadzsár meredek lejtőit vastag koromréteg borította. A keresztesek valószínűleg létrákkal próbálták megmászni a falakat, de a nyakukba zúduló forró szurok, és az utána dobott fáklyák gyorsan elvették a kedvüket.

- Sehol sem látom Adhemart - szólalt meg hallhatóan megkönnyebbülve Montbard.

Godefroy de Bouillont tanácsadói gyűrűjében találták meg alig nyíllövésnyire a hegy lábától. A siker ellenére a fővezér bosszúsnak tűnt. Ahogy a föléjük magasodó toronyra nézett, a homlokát ráncolta, és elvörösödött arccal figyelte az épület tetején sürgölődő arabokat. Bouillon magas, egyenes tartású, ősz hajú férfi volt. Arca szigorú, szája penge vékony, a szélén apró barázdákkal. A tekintete merev, szinte már élettelen, de Andreas tapasztalatból tudta, hogy amikor dühös, olyan tűz gyullad benne, ami meghátrálásra készteti még a
legelszántabbakat is. Többször ígért szabad elvonulást a
városvédőknek, hogy aztán szavát megszegve a csőcseléknek vesse őket. Rablásban, akárcsak a harcban az élen járt, és bátorságát még legfőbb

ellenlábasai sem merték megkérdőjelezni.

A hírneve szerint az embereitől feltétlen hűséget és engedelmességet várt. Az árulást és a parancsmegtagadást kegyetlenül büntette. Csapatai gyakran harcoltak az első sorokban, arra mégis vigyázott, nehogy idejekorán emberhátrányba kerüljön a többi vezérrel szemben. Amazok széthúzásának köszönhetően mégis gyakran maradt egyedül a kritikus helyzetekben, akár most, amikor csakis az ő címerét viselő harcosokkal volt tele a fellegvár környéke. A fal aljában és végig a hegyre vezető ösvényeken megszámlálhatatlanul hevertek a megégett holttestek. Az épülethez közeledve a bűz egyre elviselhetetlenebbé vált.

-Nagyuram! - szólalt meg Arnaldus de Montbard, amint a fővezér közelébe ért, és lováról leszállva fejet hajtott a hatalmasság előtt.

- Istennek legyen hála, hogy épségben ideértél! Nemrég kaptam a hírt, hogy Adhemar elakadt nem messze a kapu közelében. Néhány szaracén, meglátva a papokat, kitört a barikádjai mögül, és rohamot intézett a püspök kísérete ellen - mondta üdvözlés gyanánt de Bouillon, és a nagyúr hideg tekintetében az élet apró nyoma jelent meg.

Andreas a meglepetéstől elkerekedett szemekkel hallgatta a fővezér szavait, és ahogy a grófra nézett, az a megmagyarázhatatlan érzése támadt, hogy Montbard előre tudta, hogy így lesz.

Ez megmagyarázná, miért váltunk el a főcsapattól, és jöttünk külön utakon - gondolta, ahogy hűbérura kifürkészhetetlen vonásait figyelte.

- Magam is hasonló sorsra jutottam volna, ha nem tart velem Andreas de Paganis lovag, és nem vágja át magát a többszörös túlerőn - felelte a gróf, és vékony kezével a középnemesre mutatott.

De Bouillon Andreasra nézett, aztán a három megviselt csatlósra, és elismerően biccentett.

- A lovagnak nem lesz oka a panaszra - mondta a fővezér.

-Köszönöm, nagyúr! - hajtott fejet Montbard, és a főnemes példáját követve Andreas mélyen meghajolt. A csatlósok a földre térdeltek, és szemük a port fürkészte.

A seregvezér egy gyors intéssel vetett véget a hajbókolásnak.

- A katonáim felforgatták az egész várost, de semmit sem találtak Jagi Szijan tartalékaiból. A magtárak üresek, az állatokból alig maradt néhány - mondta de Bouillon, és dühödten méregette a fellegvárba húzódott arabokat.

-De az út megnyílt Jeruzsálem felé. Antiochia volt az egyetlen erősség, amely dacolhatott volna az erőnkkel.

- Sürgősen élelmet kell találnunk, vagy a szaracénok hiába jönnek, mert egymást faljuk fel, mire ideérnek. Az emberek éhesek, a sereg bármikor fellázadhat ellenem.

Montbard végignézett a keresztes seregek vezérén, és nyugodt hangon megszólalt.

- Nem tesznek ilyet.

Godefroy de Bouillon elkapta pillantását a fellegvárról, és elkerekedett szemekkel nézett a tanácsadójára.

- Pedig a lehetőség szembeötlő.

- Azért nem fog senki ellened uszítani, mert megbocsáss, nagyuram, de rosszabb helyzetben vagy, semmint hogy a helyedre akarjanak lépni - felelte kimérten a gróf.

A seregvezér arca egy pillanat alatt telefutott vérrel, és lánckesztyűbe bujtatott jobb karja megremegett a dühtől. Andreas csodálkozva nézte a nagyúrral játszadozó Montbardot, és próbált rájönni, hogy mi haszna lehet ebből a főnemesnek.

- Mire véljem ezt tanácsos?

- A város a miénk, de ezzel csak bajok egyikét vontad el a fejünk felül, nagyúr. Karbuka atabég seregei már csak háromnapnyira vannak tőlünk. Ostromlókból egyhamar ostromlottakká leszünk. Az ellenség gyors lovain nemsokára körbeveszik Antiochiát, és kezdetét veszi a kiéheztetés - magyarázta Montbard.

Godefroy de Bouillon egyre vörösödő arccal hallgatta a tanácsadót, miközben a szemei sarokba szorított vadként kutattak.

- De a falak most már minket védenek - szólalt meg a fővezér egy percnyi hallgatás után.

-A fellegvárat kár lenne bevenned nagyúr, a védők túl kevesen vannak, hogy igazi gondot okozzanak - ismerte el hallgatólagosan a másik igazát a gróf.

-Az atabég nem próbálkozik ostrommal - mondta határozottan de Bouillon. - A falak erősek, a bástyák szilárdan állnak. Az arabok közül százzal is felér egyetlen páncélos emberem. Karbuka tudja ezt, körbeveszi a várost, és megvárja, amíg elébe megyünk a csatának.

- De addig is, amíg ez bekövetkezik, még van időnk. Bouillon a tanácsadójára nézett.

- A város élelmiszerraktárai üresek. Ha az emberek rájönnek az igazságra, fellázadnak vagy elmenekülnek, mielőtt a szaracénok ideérnek. Eddig is csak az a hit tartotta bennük a lelket, hogy idebent vár rájuk a

Kánaán.

- Engedd meg nekik, hogy megegyék a halottakat, és ezzel nyersz néhány napot. Ha pedig Karbuka serege megérkezik a falak alá, már nem mehetnek sehová.

- Mire mennék vele? A pórok már az engedélyem nélkül is nyíltan eszik a halottakat. A felnőtteket kondérban főzik meg, a fiatal gyereket nyársra húzva sütik meg, akár a bárányokat. Ha nem tudnám, hogy az Úr megbocsátja a vétkeinket, amiért érte harcolunk a Szentföldön, azt hinném, a pokol szolgái járnak köztünk, a lelki üdvünkre vadászva, és magam vagyok a legbűnösebb lélek, amiért hagyom, hogy mindez ekképp legyen.

-Bús gondolatok ezek uram, nem valók a győzelem órájához. Lám, kétszáz napnyi ostrom után elesett a Szentföld legnagyobb városa, és nem áll már számottevő erősség az utunkban Jeruzsálem felé.

- És az atabég serege?

- Az arabok megosztottak. Egyik család a másikat marja a hatalomért. Már eddig is tucatnyi nagyúr fizette meg a kardunkat, hogy a sajátjai ellen fordítsa, talán most sem lesz másként.

A seregvezér nagyot sóhajtott, aztán a tanácsadójára nézett, és rajta felejtette a tekintetét.

- Neked köszönhetjük ezt a győzelmet Arnaldus Turre de Montbard - ismerte el de Bouillon, és megragadta a másik karját. - Mond, mit adhatok neked, amivel kifejezhetem a hálám? Ha a kincsekből kérsz, kapsz bőséggel - kár, hogy nem ehetjük meg azokat -, ha földre vágysz, nagyobb birtokossá teszlek, minthogy azt elképzelni mernéd, ha hatalmat akarsz, egyike lehetsz fővezéreimnek - mondta öniróniával telt hangon Bouillon.

Montbard csendesen válaszolt.

- Elegendő jutalom az nekem, hogy az Urat szolgálhatom. Nem vágyom sem gazdagságra, sem hatalomra. Már azzal is túlzottan megtisztelsz, hogy időnként meghallgatsz.

A seregvezér egy ideig bosszúsan figyelte a másikat, aztán megszólalt.

- Sikamlós nyelved, akár a modorod. Mondd, mit akarsz!

- Ne emelj rangra uram, azzal csak megkötnéd a kezemet, de adj nekem passzust, hogy ha a szükség úgy hozná, ne kelljen egyedül szembenéznem a veszéllyel.

- Miféle passzust?

- Amelyben engedélyezed nekem, hogy parancsolják száz főnél nem több emberednek, ha az enyém nem ellenkezik a te akaratoddal.

De Bouillon elgondolkodni látszott, aztán vállat vont, és a fellegvár felé

fordult.

- Megkaphatod, de figyelmeztetlek, csakis házam katonái engedelmeskednek majd neked, az alvezérek csapatai között a szavam alig számít többet a kérésnél.

- Ez nekem elég nagyúr.

- Akkor gyere, és megkapod a számvevőmtől! - mondta a seregvezér és magával vonta Montbardot. A két férfi a fellegvár irányába fordult, majd eltűnt a nemrég felállított fővezéri sátorban.

Andreas roppant elégedett volt, és legalább annyira fáradt is. A szeme a tér szélén fekvő egyik döglött lovon állapodott meg, mire a tetemhez sétált, és leült az állat szügyére. A három csatlós követte, aztán uruk lábától tisztes távolságban leheveredtek a földre. Andreas néhány öntudatlan pillanatig a körülötte nyüzsgő tömeget figyelte, aztán a pillantása az alatta fekvő lóra tévedt, és összefutott a nyál a szájában. Felnézett, és látta, hogy a három csatlós megdelejezve bámulja a döglött állat hátsó combjait.

Térj észre, ez de Bouillon lovai Ha nem akarod, hogy egy döglött hátassal fizessen ki, fogd vissza magad! - tépelődött magában, miközben azon volt, hogy kiűzze a fejéből annak a hatalmas főtt cubáknak a látványát, ami egy ideje már a gondolatai között kísértett.

- Eszetekbe se jusson! - figyelmeztette az embereit, és úgy érezte, jobb lenne távolabb húzódniuk a dögtől, hogy csökkenjen a kísértés.

Már éppen azon volt, hogy feláll, amikor a keresztesek újabb rohamra indultak a fellegvár ellen. A széles pajzsokkal és ostromlétrákkal felszerelt katonák megrohanták az építmény magasban lévő kapuját, és a legbátrabbak máris megindultak felfelé a vasakkal megerősített fokokon.

A védők nem siettek el semmit. Mire az első szaracén katonák megjelentek a falakon, már tucatnyi keresztény gyűlt össze a közel öt öl magasságban álló kapu előtti párkányon, és buzogányaikkal döngölték az irdatlan faszerkezetet. A muzulmánok tétlenségén felbátorodva újabb százak indultak rohamra a torony ellen, és végül már annyian tolongtak a létrák körül, hogy egymással küzdöttek a nagyobb dicsőségért.

Ostobák, hát nem tanulnak semmiből? - ingatta a fejét Andreas, miközben a feketére égett hegyoldalt figyelte.

Az arabok előbb forró olajat öntöttek az ostromlókra, majd rögvest utána dobtak néhány fáklyát, és sietve elhúzódtak a fal peremétől, hogy védve legyenek a felcsapó lángoktól. A hőhullám még ott is érezhető volt, ahol Andreas ült, pedig közel háromszáz lépés választhatta el a fellegvár kapujától.

Legalább százötven ember táncolt a tűztengerben a fellegvár tövénél. Néhánynak volt ereje hozzá, hogy kitörjön a lángok közül, hogy aztán égő fáklyaként rogyjon össze néhány lépéssel távolabb. Sercegés, ropogás és fejhangú férfisikolyok hallatszottak a katlan mélyéről, és a megpörkölődött emberi hús irtóztató szaga egyre elviselhetetlenebbé vált.

Onnan, ahol Andreas állt, tisztán látta a tűz mélyén fekvő mozdulatlan tetemeket. A testek némelyike - mintha csak álomból ébredne - nagy ritkán még megremegett, de a többség lángoló koponyával tűrte, hogy a tűz eleméssze.

- Hogy haladsz?

Mark értetlenül nézett körbe, és egy pillanatig képtelen volt felfogni, hogy mi történik körülötte. A semmiből lassan egy barna, göndör hajú férfi képe bontakozott ki előtte. Az alak daróccsuhát viselt, és mosolygós barna szemei voltak.

- Azt mondtad, szükséged lesz még más könyvekre is. Ha nem akarod, hogy a sok vízfejű professzor mindet lefoglalja előtted, akkor itt az ideje, hogy előjegyeztesd magad - mondta fiatal férfi.

Mark megpróbálta összeszedni magát, hogy rendezze a gondolatait, de a fejében még mindig az imént olvasottak kavarogtak.

- A normann Anonymusnak tulajdonított feljegyzések - mondta ki, amire elsőként gondolt, és ahogy meghallotta saját rekedtes, bizonytalan hangját, kissé megijedt saját magától.

A monitorra nézett, de a képernyőn a „Jegyzetek”felirat alatt csak üres sorok álltak. Lenézett a füzetébe, de a tegnapi bejegyzéseken túl semmi újat nem talált.

- Le Puy püspökének, Adhemarnak, a Szentföldön tett utazásáról a Vatikánnak szóló jelentések - szólalt meg újból, amikor végre sikerült megtalálnia a spirálfüzetében a kiválasztott könyvek listáját. - És az ismeretlen Domonkos-rendi laikus testvér Jeruzsálem meghódításáról írt levelezését.

Az ispotályos némán biccentett, és a kezében lévő elektromos kommunikátorra bejegyezte, Mark kérését.

- Szerencséd van, egyelőre még szabadok. Előjegyzem őket, de neked is be kell írnod őket a saját gépedbe, a rendelési rovatba. Amíg nem csinálod meg, nem adhatom ki a könyveket - mondta a barát.

- Nem lehetne, hogy a központi gépről felülírod az enyémet? - kérdezte Mark, és sóvárgó pillantást vetett az előtte lévő kódexre.

- Téged aztán elkapott a gépszíj! - mondta nevetve a fiatal férfi, aztán belegyezően bólintott. - Add ide a kártyádat, majd én megcsinálom - tette hozzá, és Fleismann felé nyújtotta a kezét.

- Köszönöm! - felelte Mark, és a jegyzetfüzete alól, előhúzta a vékony lapocskát.

- Úgy egy óra múlva megkapod a könyveket.

Mark merengve nézte a távozó hátát, de gondolatban már az imént olvasottakon töprengett.

- Mit akart ez a Montbard? Ha pénz kellett neki, miért nem állt be a fosztogatók közé, ha ereklyék után kutatott, akkor viszont rossz helyen keresgélt - emlékezett vissza korábbi olvasmányaira Mark, amikor még a különböző egyházi rendek egymás közötti torzsalkodásait kutatta. A szent kincsek, és relikviák felkutatása hatalmas vonzerőt jelentett a versengő érsekségek számára. Egy-egy őskereszténynek tulajdonított csontdarab súlyának sokszorosát érte aranyban, mert hosszú időre fellendíthette az egy-egy kolostorba induló zarándokok számát. - Antiochiában csak az állítólagos Végzet Lándzsáját őrizték, az igazi kincsek Jeruzsálemben voltak: Krisztus Keresztje és a Torinói Lepel.

- Az edesszai hírnökök nem tévedtek, legalább harminc ezren vannak - mondta Andreas Antiochia falán állva, miközben a város előtt felsorakozott irdatlan sereget figyelte.

Ameddig a szem ellátott, mindenütt a keresztesek után maradt sárban tocsogó lovas katonák vették körbe az erősséget. Az első sorok mögött már épült a sátortábor, és a különféle színű zászlók, szalagok és sátorponyvák áttekinthetetlen kavalkáddá változtak a lovag szemei előtt. A muzulmán had ezzel együtt lenyűgöző látványt nyújtott. A tengernyi fehérbe öltözött harcos feje fölött kopjaerdő szikrázott a napfényben, abbászidák és szeldzsukok fekete hadilobogói úsztak a levegőben. A muzulmánok többsége látszólag nyugodtan várta az ostrom kezdetét, ám az ifjak gyakran intéztek villámgyors lovasrohamot a falak ellen, hogy aztán nyíllövésnyi távolságból visszaforduljanak a táboruk felé. A keresztes szolgák közül néhányan a nagy távolság ellenére felajzották íjukat, és a közeledők láttára megfeszítették a húrt. A lövedékek azonban rendre célt tévesztettek, és a harci játéknak csupán néhány mogyorófa- vessző esett áldozatul.

Az elmúlt napokkal ellentétben most hétágra sütött a nap, és az álló levegőben forró hőhullám próbálta felszárítani a mindent belepő sarat. A folyamatosan párolgó föld miatt a meleg még fojtóbbnak érződött, és a

hűvösebb éghajlathoz szokott lovagoknak még a lélegzetvétel is nehézséget okozott.

Andreas letörölte a homlokát borító verejtékcseppeket, és a bástya csipkéinek árnyékában hűsölő csatlósokat figyelte. Gerard arcsebe szépen gyógyult annak ellenére, hogy a félszemű zsivány a közelébe se engedte a felcsereket. Valamiféle otthonról hozott gazokat dobált bele egy üstnyi forrásban lévő vízbe, és amikor már Andreas a bűz miatt képtelen volt megmaradni az főzet közelében, kihűtötte. A lötty egy részét a sebre öntötte, a maradékot pedig megitta. A víz színét látva a lovag biztos volt benne, hogy másnapra csak két csatlósa marad, ám a következő reggelen Gerard fürgébben és vidámabban ébredt, mint a többiek.

A hatalmas termetű Lonze már nem volt ilyen szerencsés. A lábán lévő vágás a papok imái ellenére elfertőződött, és a szent emberek hiába dobálták a sebre a kereszteket, a szolga állapota addig nem javult, míg Montbard parancsára Gerard nem nyomkodta ki a gennyet a megduzzadt húsból. Isten szolgái pedig hiába tiltakoztak az efféle pogány gyógymód ellen, a nobilis addig nem nyugodott, amíg egy kifosztott házból tiszta gyolcsot nem kerített, és a himlőhelyes képű rablóval újabb főzetet nem készített. A nagydarab Lonze úgy üvöltött, akár a sakál, és a „gyógyítás" végeztével még a hóhérnak tanult Zaffo is megjegyezte, hogy egy kínzómesternek is becsületére vált volna az efféle munka. A fájdalmak ellenére a csatlós már másnap jobban lett, és az ostrom utáni harmadik nap reggelén, ha nehezen is, de talpra állt.

- Karbuka csapatai középen állnak, de a szeldzsuk törökök hatalmasságai a széleken táboroznak Damaszkusz királyának, Dukaknak az embereivel együtt - szólalt meg Arnaldus de Montbard, és elvette a szeme elől az arabok ördöngös szerkentyűjét. - Ez jót jelent, az arab sereg nem egységes.

A bőrökbe csomagolt csiszolt üveg a boszorkányság egyértelmű bizonyítéka volt Andreas szemében, és a lelke mélyéig felháborította, hogy hűbérura ilyen nyíltan használja a bűnös eszközt. Paganis arckifejezése nem hagyhatott kétséget a gondolatai felől, legalábbis Montbard szavaiból ez derült ki.

- Süt a szemedből a rettegés, Andreas. Jobban tennéd, ha a saját lelki üdvösségedet féltenéd, ahelyett, hogy az enyém miatt aggódsz. Az ördögtől kellene féltened a lelkedet, ahelyett, hogy ott is a gonoszt látod, ahol isten áldásával találkozol.

- Ha az Úr azt akarná, hogy elvarázsolhassuk az ellenségeinket, akkor miért a pogányok kezébe adta azt az ördögi szerszámot? - kérdezte Andreas.

- Talán az Úr azt akarta, hogy megtaláljuk ezeket a lencséket, és használjuk fel az ő ellenségeivel szemben - mondta Montbard, és Andreas finom gúnyt vélt kiérezni a férfi hangjából. - Te mást sem látsz az arab seregből csak port, kavargást, és irdatlan embertengert. Ám én felismerem közöttük a bégeket, szolgákat, munkásokat és testőröket. Tudom, hogy nem hoztak magukkal elég tudós főt, hogy ostromgépeket építsenek, tudom, hogy nincs létrájuk, amivel megmászhatnak a falakat.

- Akkor hát megpróbálnak kiéheztetni minket?

Montbard nem felelt azonnal, csak felemelte bőrhengert, és szemügyre vette az irdatlan tömeget.

- Legalábbis megpróbálják - felelte végül, azzal megindult lefelé a falról.

- Akkor sikerülni fog nekik - szólt a gróf után Andreas. Montbard megállt a lépcsőn.

-A nemesek már az utolsó lovaikat is megették, a közemberek a hatnapos hullákat zabálják, és a bokrok leveleit rágják. Még néhány nap, és a pórok egymás torkának esnek egy falat döghúsért - folytatta Andreas.

- Pórok már most egymás torkának esnek egy véres koloncért - szólalt meg a nemes, és tett egy lépést felfelé a lépcsőn. - Csak két erő segítheti át őket az elkövetkező napokon. A vasfegyelem és a Mennyei Atyába vetett hit. Míg az előbbi széthullik a seregvezérek állandó civakodása miatt, a másikban egységesek vagyunk. Alig van ember a hadban, aki megtagadná az Úr parancsát, s ezzel együtt képesek lehetünk elkerülni a végzetünket. Azt mondom neked, Andreas de Paganis, Montigny-Lagesse ura, hogy erősítsd meg lelkedben a hited, mert a rettenet órájában csak az menthet meg a pusztulástól!

Andreas lábai megremegtek, úgy érezte, térdre kellene, hogy vesse magát a gróf előtt, de ő ellenállt a késztetésnek, és egyenesen a másikra nézett.

- Az emberek éhesek, az ellen több, mint amivel elbírunk. Ha erőnk teljében lennénk, talán még felvetnénk velük a harcot, de így biztos a pusztulás.

A főnemes a várakozó szaracén tábor felé fordult.

-Itt nem győzhetünk erővel - szólalt meg a gróf rövid hallgatás után, és Andreas úgy érezte, mintha új erő támadt volna a nemesben. - Kelts fel a csatlósaid, nemsokára dolguk akad!

- Talpra! - mordult a lovag habozás nélkül a három szolgára, és a vére felpezsdült a gondolatra, hogy végre tehet valamit.

Az ötfős társaság lebotorkált a használattól elkopott lépcsőkön, és

megállt a fal tövében várakozó katonák mellett. A fegyveresek Godefroy de Bouillon címerét viselték, a hátukra kereszt alakú szalagokat varrtak, ahogyan a sereg minden tagja. A legfőbb úr emberei négy jól táplált arab és egy nagyobb testű, szélesebb szügyű ló mellett őrködtek. Az éhezéstől karikás szemű férfiak, képtelenek voltak elrejteni a tekintetükben tükröződő vágyakat. Andreas Montbard példáját követve felszállt a nyeregbe, és a főnemest követve ügetésben indultak a város központja felé.

Antiochia alig néhány nappal az ostrom után lehangoló képet nyújtott. A házak többsége kiégve, megfeketedett falakkal állt. Az utcákat mocsok, szemét és rothadó testrészek borították. A hullák többségét ugyan a seregvezér parancsára összeszedték, de a kannibalizmus maradványait senki sem takarította el. Mindenütt lecsupaszított emberi csontok és félig megfőtt vagy megsütött csonka tagok hevertek.

Az éhínség soha nem látott formát öltött. A szabad mozogásuktól megfosztott keresztesek már nem fosztogathatták a közelben lévő településeket. A nemesek többsége részesült abból a kevés búzából és más gabonából, ami a városban felhalmozott élelemből maradt, de a pórok és a szabadcsapatok csak úgy segítettek magukon, ahogy tudtak. Sokan Bouillon parancsát megtagadva elrejtettek néhány szaracén holttestet a hűvös házak mélyén, hogy még most is - napokkal az ostrom után - azt egyék.

Andreas és a csatlósai Montbard révén nem szenvedtek hiányt semmiben, sőt a város bevétele óta jobban éltek, mint az ostrom ideje alatt. Végre igazi kenyérrel tömhették meg a hasukat, és annyi lóhúst ehettek, amennyit csak bírtak. A félszemű Gerard, aki zsivány korából még nagyon is jól emlékezett a hosszas koplalásokra, képtelen volt megtagadni a természetét, és az első napon annyit evett, hogy kis híján meghalt tőle. Amikor aztán rosszulléttel küszködve okádni kezdett, tucatnyi nemtelen csoportosult körülötte, hogy a mocskos földről az utolsó falatig felzabálják, amit kihányt. Gerardot azonban a legkevésbé sem zavarta a gyengesége. Egy ideig megpróbált küzdeni a pórok ellen, és védeni azt, ami az övé volt, aztán belátta, hogy ha sokat akadékoskodik, a többség legyűri, és visszatért a kondérhoz. Csak Andreas szigorú parancsára állt el tőle, hogy folytassa a zabálást.

Arnaldus Turre de Montbard közbenjárására a hadizsákmányból Paganis és emberei kaptak négy jó arab lovat. A kis termetű, európai társaikhoz képest gyenge csontozatú jószágok csak nehezen bírták a talpig vasba öltözött harcosok súlyát, de a falakon belüli gyors közlekedésre ettől függetlenül alkalmasak bizonyultak.

Ahogy a lassú ügetésben haladtak, Andreas tucatnyi sóvár, éhes

tekintetet érzett magukon. Azok, akik az arab halottak közül nem tettek félre néhányat időben, most újra az éhhalál közelében jártak. A seregben egymást érték az imádságok, és nem múlt el hajnal anélkül, hogy közös kórusének szálljon a falak fölé. A vallási fanatizmus, és a bűnökben tobzódás különös kettőssége rátelepedett az egész seregre. Azok, akik néhány napja egymás után kaszabolták le a védtelen nőket, és végeztek a karon ülő csecsemőkkel, most térdre rogyva imádkoztak bűnbocsánatért a papok irányítása alatt.

- Hová megyünk? - kérdezte Andreas, jó tíz perccel később.

- A fellegvár közelébe.

Arnaldus de Montbard mélyen elmerült a gondolataiban, és sokkal inkább a lova vitte őt, semmint a férfi irányította volna az állatot. Mióta a keresztes sereg bevette a várost, a gróf gondterheltebbnek tűnt, mint az ostrom napjaiban. Sokszor járt magában, és ha nem is kerülte Andreas társaságát, ritkábban látták, mint előtte. A félszmű Gerard egyszer megleste, amint a fellegvár közelében sétál, és egy pergamennel a kezében rajzokat készít. Paganis nem tudta mire vélni a dolgot, és úgy döntött házában keresi fel hűbérurát.

Amikor hívatlanul belépett a gróf lakrészébe, Montbardot egy különös mintákkal teli szőnyegen ülve találta. A férfi bal kezében egy összeaszott emberi koponya volt, amit maga elé tartott valamivel a szemmagassága fölé. A lábánál egy hatalmas fekete macska feküdt és zöld szemeit a lovagra meresztette. A gróf nem vette észre Andreast, és a nemesnek úgy tűnt, mintha hűbérura beszélne az aszott koponyához. Paganist kirázta a hideg a látványra, és úgy döntött jobban jár, ha nem zavarja meg a másikat a különös szertartásban. Később felmerült benne a gondolat, hogy megkérdezi a grófot a történtekről, de a szándékból sosem lett tett, és Andreas inkább senkinek sem beszélt arról, amit látott.

Ha egyszer már csodát tett, talán másodjára is képes lesz rá - gondolta a lovag, és visszagondolt a falakon kívül várakozó arab seregre.

A szaracénok vezetője, Karbuka atabég rettenthetetlen harcos hírében állott, aki sosem rejtette véka alá nagyra törő terveit, és emiatt az arab világban is szép számmal félték a nevét. Emellett a fellegvárba visszahúzódott városvédők tovább tartották magukat, és a keresztesek három nap ostrom után megelégedtek azzal, hogy áthatolhatatlan védőgyűrűt vontak a falak köré.

Andreas a gróf közbenjárására valóságos kis vagyonhoz jutott az Antiochiában nyert zsákmányból, ám képtelen volt örülni neki, mert lelki szemei előtt már az lebegett, hogy a szaracénok néhány héten belül

kiéheztetik őket, és kardélre hányja mindannyiukat. Paganis sejtette, hogy Montbardot is hasonló kérdések izgatják, de amikor megpróbálta szóba hozni a témát, kitérő választ kapott. Annyi mégis kiderült, hogy a lovag kapcsolatot keres az öregtoronyba visszahúzódott védőkkel.

Mi értelme lenne, elfoglalni a fellegvárat? Ez a maréknyi védő nem jelent valós veszélyt - gondolta Andreas, miközben elérték a Habíb-an-Nadzsár hegy lábát.

Belovagoltak a keresztesek táborába, leszálltak a lovakról, és a hátasokat néhány Bouillon katonára bízták. Paganis az elmúlt napokban rájött, hogy a passzussal miféle remek alkut kötött a gróf. A katonák között gyorsan elterjedt a hír, hogy a tanácsadó parancsolhat nekik, és az írástudadan zsoldosok szó nélkül engedelmeskedtek a gróf kíséretébe tartozó Andreasnak is. Montbardnak ekképp nem kellett gondoskodnia róluk, de állandóan kéznél voltak, ha szüksége volt rájuk.

- Gyertek! - mondta Montbard feléjük fordulva, és a tábor nyugati része felé indult.

Keresztülmentek a katonák gyűrűjén, aztán kiértek a házak közé, és jó százlépésnyi gyaloglást követően megálltak egy felégetett palota kapuja előtt. Az épület körüli parkból csupán néhány megfeketedett ág és elszenesedett vessző maradt mostanára. A kerítés kapuja sarkaiból kifordulva, félig bedőlve állt, a kormos kőfalak réseiből nyomtalanul eltűntek az ajtók és ablakok. Andreas halványan emlékezett rá, hogy az épületet az arabok sokáig tartották, és a sokszoros túlerő ellenére is csak úgy tudták legyűrni őket, hogy rájuk gyújtották az egészet.

-Láttam, amikor égett, egész az égig csaptak a lángok. Maga Saint Gilles nagyúr is itt volt, amikor kifüstölték a szaracénokat. Az ő parancsára verték szét a környező házakat, nehogy a tűz továbbterjedjen - jegyezte meg a harcsabajuszos Zaffo.

- Az lett volna még a szép, ha leég az egész palota negyed - hőbörgött az orrnélküli Gerard.

-Elég lesz! - mordult a csatlósokra Montbard, és a sarkából kifordult kertkapun át megindult a kormos falak felé.

Andreas szó nélkül követte a férfit. A gróf átvágott a kiégett kerten, belépett a kormos falak közé, és határozott léptekkel egy lefelé vezető lépcső irányába indult. Paganis nyomokat fedezett fel a hamuval keveredett porban. Némelyik hasonlított a Montbard lába után maradt jelekre.

Mi a fenét akarhat itt? - tette fel magának a kérdést, miközben a gróf hátát figyelte.

A lovag a nemest követve lement a lépcsőn, és egy hosszú, sötét

folyosóra jutott, amelynek a végén halvány fény pislákolt.

- Készítsétek a fegyvereket! - mondta Montbard hátrafordulva, és ő maga is elővonta a kardját. A mozdulat szándékolt óvatossága szemet szúrt Andreasnak. Hátrafordult, jelezte a szolgáknak, hogy maradjanak csendben, aztán leakasztotta az övéről a láncos buzogányát, és kihúzta a tőrét a hüvelyéből. A csatlósok némán követték a példáját. Fél úton járhattak a folyosón, amikor Paganis halk, érthetetlen beszélgetés hangjait hallotta a fény irányából. A gróf nemsokára egy nyitott ajtókeret előtt állt meg. Bevárta Andreast, és a fülébe súgott.

- Emberevők! - mondta, és a szobából kiszűrődő fénykör szélén lévő csupasz csontokra mutatva.

Paganis alaposabban megnézte a maradványokat, és egy üres szem-gödrű, vigyorgó halálfőt pillantott meg a testrészek között. Érezte, hogy melegség futja el az arcát, düh támad fel benne, és a láncos buzogány megremegett a kezében.

- Szégyen! - szűrte a szót a fogai között.

- Végezzetek velük, megérdemlik a sorsukat! - mondta ki az ítéletet a gróf.

Andreas kimérten biccentett, aztán a halvány fénykör nyújtotta világosságot kihasználva intett a mögötte álló csatlósoknak, hogy kövessék. Belesett az ajtókereten, és egy hatalmas pincehelyiségben néhány kockázó pórt látott az bejárat közelében.

Előrelépett, teljes erejéből elbődült, miközben láncos buzogányát már a háta mögé lendítette. A falakról visszhangzó üvöltés meghozta az eredményét. A bent lévő nemtelenek ereiben megfagyott a vér, és az első pillanatban dermedten figyelték, ahogy a rájuk rontó lovag szétcsapja egyikük fejét. Ketten, akikre a társuk vére freccsent, azonnal felpattantak ültő helyükből, de a többiek még ezután is értékes pillanatokat fecséreltek el döbbenetükben. Andreas után közvetlenül Zaffo lépett a terembe, és ura mellett előrenyomakodva a csatabárdját nyeléig vágta egy későn mozduló emberevő oldalába. A pór az ütés lendületétől a társaira dőlt, és ezzel tovább fokozta az egyre növekvő zűrzavart.

Paganis kihasználta a lassan ocsúdó ellenfelei tétovaságát, és tőrével sikerült mély sebet ejtenie az előtte lévő férfi felkarján. A fickó felüvöltött, távolabb ugrott, mire a lovag egy alulról felfelé indított csapással eltalálta az ágyékát. A rosszarcú, szakállas férfi összegörnyedt, és a fájdalomtól megnémulva elterült a földön.

Az egyik ocsúdó pór Andreas felé mozdult, és késsel a hasa felé szúrt. A lovag meg sem próbált kitérni a támadás útjából. A fegyver az oldalát

találta el, a penge hegye megakadt az acélszemek között, és rögtön elpattant. Andreas csak egy tompa nyomást érzett. Válaszként meglendítette a buzogányt, eltörte a pór vállát, majd kétszer gyomorba szúrta a kiszolgáltatott keresztest. A férfi utolsó erejével még megkapaszkodott a lovag vállában, de Andreas lerázta magáról a haldokló kezét, és újabb ellenfél után nézett.

A széles vállú, bikanyakú keresztes érkezett a teremnek is beillő pince távolabbi sarka felől. Jobbjában szögekkel kivert buzogányt tartott, balján apró kerek pajzsot viselt. Paganis látta, hogy az ellenfelével elfoglalt Zaffót szemelte ki magának, aki a félig háttal volt neki. Andreas meglódult, két hatalmas lépéssel elébe került a pórnak, és elvágta az útját. A harcos a többiekkel ellentétben nem rendült meg az elé toppanó vértestől, és mielőtt még Paganis megvethette volna a lábát, a feje felé sújtott. Andreas lebukott a csapás elől, ám a pór résen volt, és pajzsával a lovag homlokára sújtott, mielőtt az a vállával a gyomrának feszülve kibillenthette volna az egyensúlyából.

Paganis megszédült az ütéstől, de mert biztos volt benne, hogy a pajzsot nemsokára a fegyver is követi, vakon maga elé kaszált a láncos buzogánnyal. A lendület kibillentette az egyensúlyából, mire a tőrrel is vakon hadonászni kezdett. Valami elzúgott a füle mellett, és iszonyatos erejű rántás érte a bal vállát. A rövid pengét azonnal kiejtette a kezéből, de annyi lélekjelenléte még maradt, hogy a láncos buzogány nyelét továbbra is görcsösen szorítsa.

Homályosan látta, hogy a buzogányos keresztes újra a bal oldala felé kerül. Hátrahúzódott, hogy időt nyerjen, és az acélgolyót folyamatosan járatva próbált áthatolhatatlan falat vonni maga elé. Árnyék villant

Andreas bal oldalán, mire a pór ütemet váltott, és hátrálni kezdett. Andreas tovább távolodott az ellenfelétől, miközben a látása lassan tisztult, és az árnyékban a sérült lábú Lonzéra ismert, aki kardjával előreszurkálva bőszen üldözte gazdája ellenfelét. Az emberevő folyamatosan menekült a dühödten támadó csatlós elől, és mindinkább visszaszorult a pince túlsó felébe, ahová a fáklyák imbolygó fénye már nem talált utat.

Paganis tett egy nehézkes lépést a küzdő felek irányába, hogy a szolgája segítségére siessen, amikor egy félszemű, orrnélküli alak jelent meg a pór mögött. Gerard keze előrelendült, mire a buzogányos férfi teste görcsösen megfeszült. Lonze kihasználva a pór mozdulatlanságát a kardját fél pengéig döfte a másik testébe.

A harc eldőlt. Lonze és Gerard pillanatok alatt felkoncolták az utoljára életben maradt emberevőt, miközben Zaffo átvágta a sebesülteknek a torkát.

- Megsérültél? - kérdezte az Andreas háta mögött álló nobilis.

- Csak egy karcolás - mondta sietve, holott a zsibbadtságtól mozdítani se bírta a bal karját.

A gróf hidegen végigmérte a hűbérest.

- Akkor induljunk, ne vesztegessük az időt!

Andreas az övébe tűzte a buzogány nyelét, aztán lehajolt, és az ügyesebbik kezét használva felvette a földről a tőrét.

- Talán mégiscsak jót tenne, ha valaki megnézné a sebedet - mondta finom gúnnyal a hangjában Montbard, és a fejével intett a hóhérból harcossá lett Zaffónak, hogy vizsgálja meg az urát.

A csatlós Andreasra nézett, és csak akkor mozdult, amikor a lovag egy alig látható biccentéssel jelzett neki. Néhány határozott mozdulattal megtapogatta a sérülés környékét, és amikor a nemes már csillagokat látott a fájdalomtól, megszólalt.

- Nem tört csontod nagyúr.

Paganis hálásan vette tudomásul, hogy a vizsgálat véget ért. A húsa most jobban sajgott, mint az ütés utáni pillanatban, és a zsibbadás felhúzódott egészen a válláig.

- Véres marhacomb lenne rá a legjobb, de itt be kell érned lóhússal szólalt meg újra Zaffo, és fanyar fintorra húzta a száját.

-Minek?

-Jól hűsít a melegben.

Andreas a feje fölé nézett, ahol a napot sejtette.

-Nem kell.

-Én is inkább megenném - mondta Gerard, és a vadászkését beletörölte az egyik halott keresztes mocskos nadrágjába.

Mióta eljöttünk Franciaországból, most először öltünk keresztényeket! - gondolta Paganis, és a grófra nézett. Legutóbb futni hagyta az emberevőket, most rögvest ítéletet mondott felettük.

Andreas tekintete megakadt a pince fala mellett feltornyozott pogány testeken. A hűvös alagsorban a szaracénok húsa még nem bomlott meg, ám a kezdődő erjedés szaga már érezhetően elnehezítette a levegőt.

Akárhogy is, de megérdemelték a halált. Döntsön felettük a mennyei atya, és bocsásson meg nekünk, amiért ezen a világon a kezünkbe vettük az ítélkezést!

- Induljunk! - mondta Montbard. majd a falon lévő tartók egyikéből magához vett egy fáklyát, s a pince vége felé indult.

Ládák és felgöngyölt szövetek között haladtak, egészen a túloldalon lévő

falig. A főnemes megállt az azonos alakúra faragott kövek előtt, és úgy tűnt keres valamit a tűz imbolygó fényénél.

- Kutassátok át a halottakat! - szólalt meg nem sokkal később, és Andreas csalódottságot vélt kiérezni a hangjából. - ő legyen az első

- bökött az ujjával a széles vállú férfi teste felé, aki kis híján megszorította Paganist.

Elsőként Gerard mozdult a felszólításra, és haramia múltjából begyakorolt mozdulatokkal villámgyorsan feltúrta a fickó ruháját. Nem telt bele néhány minutum, és máris egy szütyőt emelt ki a halott öve alól.

- Nyisd ki! - parancsolta a nemes, és izgatottan közelebb lépett az orrnélküli alakhoz.

Gerard széthúzta az apró zsákocska tetejét, és a tartalmát a tenyerébe öntötte. - *Az anyját!* - mordult fel Lonze, ahogy meglátta az egykori martalóc kérges tenyerén sárgán csillogó fémpénzt.

Montbard elvette az érmét a csatlóstól, és a fáklya fényébe tartotta.

-Arab verés - mondta halkan, aztán a foga közé vette a fémet, és óvatosan ráharapott. - Arany - szólalt meg újra, amikor ismét a lángok felé tartotta a pénzt.

- Honnan szerezhette? - mondta ki a mindanyiuk fejében bujkáló kérdést Gerard, és a szemében kapzsi fény gyulladt.

Montbard elmélyülten vizsgálta a fémet, aztán Andreas kezébe nyomta.

- Legyen a tiéd! - mondta, és visszatért oda, ahol néhány perce kutakodott.

Paganis alaposan megnézte az érmét. Remek kidolgozású darab volt, jóval formásabb, mint a Franciaországban használt pénzek. Vastag volt és súlyos, legalább kétszer annyi arany volt benne, mint a nyugaton használatosakban. Andreas Montbard után nézett.

Tartott tőle, hogy valamelyik csatlós átvágja érte a torkát. Ha arany kellene a grófnak, azt de Bouillon kincstára bánta volna.

Andreas végigmérte a szolgáit. Lonze és Zaffo nyugodtan állták a pillantását, ám Gerard képtelen volt leplezni a gondolatait, és félrefordította a fejét, mielőtt még a tekintetük találkozhatott volna.

- Semmire sem mennél vele - mondta himlőhelyes képűnek.

- Tudom, uram - felelte Gerard, és a szemei a földet vizslatták.

- Még én sem veszem hasznát, amíg vissza nem térünk Franciahonba.

- Bocsáss meg nekem, nagyúr, a kapzsiság bűnébe estem! Andreas megindult a csatlós felé, és megállt előtte. A félszemű tett egy bizonytalan lépést hátrafelé, aztán az erő látszólag kifutott a lábából, és térdre rogyott a

nemes előtt. Paganis egy pillanatig mérlegelte a lehetőséget, hogy itt és most végez a hűtlenségre hajló csatlóssal, aztán elengedte az övébe tűzött láncos buzogány nyelét.

- Megnehezítem a dolgodat - szólalt meg, és megragadta a szolga karját. - Te fogod megőrizni nekem, amíg haza nem érünk Montigny-Lagesse-be. Ha megszöksz, utánad megyek, és megtalállak, ahogy egyszer már megtettem, de ezúttal nemcsak az orrodtól szabadítalak meg. Ha kitartasz mellettem, odahaza szabad emberré teszlek, és házat kapsz tőlem - mondta, azzal a csatlós tenyerébe nyomta az érmét.

Gerard összecsukta a markát, és úgy nézett körbe, mint a sarokba szorított patkány. A nemes félelmet, zavarodottságot és dühöt látott a szemében.

Zörej hallatszott a hátuk mögül, mint amikor kő csúszik el kövön, és a gróf elégedett sóhajtása kísérte a zajt. Andreas megfordult. Montbard egy fekete ajtónyílás előtt állt, aminek néhány perccel korábban még nyoma sem volt.

Hogy az a... - harapta el a mondat végét Gerard, akinek az idegeit szemlátomást megviselték a történtek.

- Hát ez meg hogy került ide? - kérdezte Andreas.

Montbard nem válaszolt, csak az arcán látszódott, hogy mennyire elégedett. Paganis egy ideig némán figyelte a semmiből született átjárót, aztán elindult felé.

- Rejtekajtó! - szólalt meg végül, amikor elég közel ért a helyiség túlsó oldalához, hogy a fáklya gyenge fényében is felismerje, amit lát. A különös nyílászáró egy keskeny folyosóra nyílt. Az ajtót kőből készítették, és látszatra ugyanolyan darabokból rakták össze, mint a pince falát. Befelé nyílt, így a használatkor keletkező karcolások csak a másik oldalon látszódtak.

- A mindenségit neki! - szólalt meg Zaffo közvetlenül a lovag háta mögött állva.

- Ilyet még sose láttam - jegyezte meg Lonze is, és talán csak megszokásból magára hányt néhány keresztet.

- Honnan tudtad? - kérdezte Montbardot Andreas.

- Sehonnan. Tegnap este láttam egy furcsa alakot bejönni ebbe a házba. Kattant viselt, és a fején csuklyát. Gondoltam, aligha közülünk való. Utána indultam, de mielőtt még elérhettem volna a kerítés szélét, néhány rosszarcú pór jelent meg a kijárat előtt. Láttam rajtuk, hogy ezek most nem néznek se istent, se embert, hát nem fedtem fel magamat előttük - magyarázta a

nobilis, aztán elhallgatott, mintha csak gondolkodna valamin.
- No és, mi lett?
- A kaftános csak órák múlva jött elő. Elment a nemtelenek mellett, és a városfal irányába indult. Egy szó sem esett közöttük, de a pórok visszamentek a házba. A csuklyás után indultam, de a sötétben elvesztettem a szegénynegyedbeli házak között. Reggel visszajöttem, és körülnéztem idebent. Nem volt nehéz észrevenni, hogy hová vezetnek a tegnap esti nyomok. Jobban is körül akartam nézni, de a folyosó végén megláttam a lakomák után maradt csontokat, ezért üdvösnek láttam, ha magammal hozlak titeket.
- És az ajtó?
-A nyomok ide vezettek, de mit keresett volna egy nemes egész éjszaka ebben a pincében?
-Démonok fattya lehetett nem vitás! - szólalt meg a szerzetesek közt nevelkedett Lonze, és újfent nekilátott, hogy kisebbfajta kereszthullással védje meg magát a gonosztól.
-Talán csak várt valakire... - vélekedett Zaffo, aki hajlamos volt rá, hogy egyszerű paraszti ésszel vizsgálja a talányokat.
Lonze felkapta a fejét, és mielőtt még bárki más megszólalhatott volna, közbevágott.
-Nem is hinnéd mi mindenre képesek a sátán szolgái! Az apró démonok mindenütt ott vannak, és azok életét keserítik meg a leginkább, akiknek a szíve a legközelebb áll a mi Urunkhoz. Egyszer arra vetemedtek, hogy Aucinus atyát horkolásra kényszerítsék a szentmise alatt, máskor meg olyan erős hasgörcsöket okoztak a szerzeteseknek, hogy azoknak pont az Úrvacsora alatt kelljen hangosan könnyíteniük magukon - mondta a szükségesnél hangosabban Lonze, és a szemén tisztán látszott, hogy meg van győződve róla, hogy amit a szerzetesektől hallott, szórói-szóra igaz.
-Elég! - mordult rá Andreas, és egy fáklyát magához véve benézett a penészes folyosóra.
Ameddig a fénykör látni engedte, a közlekedő minden oldalát kövek borították, olyanok amilyenekből a pince is épült, ám ezeket nem munkálták meg olyan aprólékosan. Az illesztések között növények fehér gyökerei törtek keresztül, és akár egy finom szőrzet, beborították a falakat.
- Minden csupa víz idebent - jegyezte meg Andreas, mielőtt visszalépett, aztán a fejével intett Zaffónak, hogy induljon előre.
A csatlós fáklyát vett a bal kezébe, a jobbjában tovább szorongatta a vértől mocskos csatabárdot, és belépett a folyosóra. Montbard késlekedés nélkül a szolga után indult, és maga mögé kényszeríttette Andreast. A lovag

intett a két várakozó két csatlósnak, hogy sérült bal karját kössék szorosan a teste köré, és amikor végeztek, ép kezében fáklyával indult az élen haladók után.

A járat eleinte lejtett, és ahogy beljebb haladtak, úgy lett egyre nyirkosabb. Idővel a nedvesség meggyűlt a folyosó alján, és Andreas nemsokára fél lábszárig járt a vízben. A növények gyökerei ezen a részen különösen lágyak és törékenyek voltak, s ha a fáklyák lángja túl közel került hozzájuk, kellemesen üde illatot hagyva maguk után, sercegve zsugorodtak gombóccá.

Talán már fél mérföldet is maguk mögött hagytak a föld alatt, és már majdnem derékig gázoltak a piszkos színű lében, amikor a járat végre emelkedni kezdett.

-Hol lehetünk? - kérdezte Zaffo, amikor megálltak, hogy kissé kifújják magukat. A láncruhák alatt átázott vastag posztóvértben nehezükre esett a mozgás.

- Már a Habíb-an-Nadzsár alatt vagyunk - mondta rövid hallgatás után Montbard.

Andreas felnézett a feje felett lévő kövekre, és elképzelte, hogy micsoda irdatlan mennyiségű föld lehet most közte és a szabad levegő között. Hirtelen nagyon szűknek érezte a folyosót, és szeretett volna minél hamarabb kijutni innen.

- Tovább! - morogta, és elindult a folyosó túlsó vége felé.

A helyzet jó négyszáz lépéssel távolabb javult valamelyest, amikor végre kilábaltak a vízből.

- Ez már a hegy közepe, nem lehet messze a vége - jegyezte meg Zaffo.

A járat végül egy apró kamrában végződött, amit egy vasakkal megerősített, tömör faajtó zárt le. Andreas a többieket kikerülve közelebb ment, de sehol sem talált rajta reteszt, vagy más nyitó eszközt.

- A fellegvár aljában vagyunk - jegyezte meg Montbard, és ő is közelebb húzódott a kapuhoz. - Ezt csak a védők tudják kinyitni - szólalt meg rövid vizsgálódás után.

Ahogy Paganis végignézett a gróf halottsápadt, beesett arcán, rádöbbent, hogy az ő erőfeszítései meg sem közelíthették Montbardét.

- Akkor most mit csinálunk? - kérdezte Andreas rövid hallgatás után.

A gróf a lovagra nézett, és bosszúsan fújt egyet.

-A kaftános aligha jön ide még egyszer, ha meglátja a halottakat a palota pincéjében.

- Akkor hát?

Montbard a gondolataiba merült, aztán valamivel határozottabban megszólalt.

- Oltsátok el a fáklyákat, csak egy maradjon égve. Takarékoskodnunk kell. Odakint nemsokára lemegy a nap. Ha a kaftános meg is riad attól, amit a pincében talál, attól a bentiek még várni fogják. Ha eljön az idő, próbát teszünk az őrség éberségével.

Andreas eltaposta a kezében lévő lángot, és intett a szolgáknak, hogy tegyenek hasonlóképp. Miután a fények kialudtak a fülkében, a főnemes a megerősített ajtóhoz lépett, és a fülét a deszkára tapasztotta. Andreas előbb meglepve figyelte az úrnak születetthez méltatlan mozdulatot, aztán rádöbbent, hogy mérföldek ezreire az otthonától, ki tudja hány lépésnyire a föld mélyén mindez, aligha számít.

Az idő múlásával Andreas kezdte meggyűlölni a csendet és a sötétséget. Elege lett belőle, hogy a csizmájában tocsog a víz, és hogy a némaságon túl csak a csatlósok elégedetlen dünnyögését hallhatja. A zárt tér, és a feje fölött lévő irdatlan földtömeg láthatatlan nyomása kikezdte a türelmét. Mindennél jobban vágyott rá, hogy végre újra láthassa a szabad eget, és kiszellőztethesse orrából az áporodott posványszagot.

Már a második fáklyát gyújtották újra, amikor de Montbard viselkedése hirtelen megváltozott. Az eddig jobbára mozdulatlanul hallgatózó nemes megélénkült, és még közelebb húzódott az ajtóhoz.

- Mi az? - kérdezte Andreas, és amikor Montbard csendre intette, ellenállt a kérésnek. - Van ott valaki? - kérdezte újra, remélve, hogy minél hamarabb kiszabadulhatnak a szűk lyukból.

-*Szilencium!* - dörrent a fejében a gróf dühödt hangja, pedig a fáklya bizonytalan fényében zárva látta hűbérura száját.

A lovagnak még a lélegzete is elakadt, annyi erő volt abban az egyetlen szóban. Dermedten körbenézett, de a csatlósokat annyira lefoglalt a saját gondjuk, hogy ügyet sem vetettek rá. Paganis újra visszafordult a gróf felé, de az akkorra már az ajtólaphoz tapadva hallgatózott.

Néhány percnyi néma csend után Montbard hátrébb lépett, majd az öklével erőteljesen háromszor a deszkákra csapott. Parancsnokláshoz szokott erőteljes hang válaszolt, és Andreasnak úgy tűnt, odaátról valaki arabul kérdezi őket.

Fene se érti, *amit vartyogsz...* - kezdett volna bele a mondatba, ám a gróf megelőzte, és ugyanazon a nyelven válaszolt, mint amilyenen a kérdést megfogalmazták.

Andreas a láncos buzogány nyele felé kapott, és mire kiügyeskedte az övéből, már mind a három csatlósnak a kezében volt a fegyvere. Montbard

úgy tett, minta észre sem vette volna a másik három kitörését, és tovább folytatta a pogánnyal való társalgást.

Andreas nem tudta mit tegyen. Egyik fele arra bíztatta, hogy rögvest loccsantsa szét az ördögi nyelven vartyogó gróf fejét, a másik azonban kincseket látott és temérdek aranyat, amit ugyanazzal a csapással taszít el magától.

Ha Montbard meghal, búcsút mondhatsz a fejedelmi osztaléknak - figyelmeztette magát, és a harci kedve máris alábbhagyott.

A keze ugyan még remegett, és a szemét is képtelen volt levenni a higgadtan felelgető főnemesről, de gondolatban már a kiutat kereste, amivel magában felmenthette a rangban felette állót. Rövid tétovázás után leengedte a fegyverét, és intett póroknak is.

A társalgás tovább folytatódott, és nemsokára Montbard kisebbfajta zsákot halászott elő a vértezete alól. Megnyitotta a szütyő száját, és sárgán csillogó érmét vett ki belőle. A pénzt a padlóra tette, és a lábával áttolta a kapu másik oldalára. Amint végzett újabb fémlapot tett a földre, és megismételte az előző mozdulatot.

Szűz Mária irgalmazz! - könyörgött Andreas, amint rádöbbent, hogy micsoda irdatlan vagyon van alig karnyújtásnyira tőle. Ha a Montbardnál lévő zsákocska arannyal volt tele, akkor akár egy egész érsekséget is vehetett volna magának abból a pénzből. *Krisztusom, ne engedd, hogy győzzön rajtam a kapzsiság! Ne hagyd, hogy bűnbe essek!* - citálta magában, de képtelen volt elszakítani a tekintetét a zsákról.

Andreas nemesember létére még soha sem látott ennyi pénzt egyszerre, sőt ahogy jobban belegondolt, rájött, hogy még egész életében összesen sem látott ennyi aranyat. Birtokainak éves haszna alig haladta meg a négy-öt aranyat, aminek nagy része elment a fegyverzete karbantartására és a hátasai szerszámaira. A lovagnak azért kellett évente többször is harcba szállnia, hogy a méregdrága fegyverzet sose pihenjen. A zsákocskában lévő pénz egy egész életre megoldotta volna a gondjait, sőt még a finak és annak a fiainak is elég lett volna, hogy felvirágoztassák a Paganis famíliát.

Hogy lehet olyan botor, hogy magánál tart ennyi értéket? - kérdezte némán, és még mindig képtelen volt elszakítani a tekintetét a dagadozó szütyőtől.

Montbard már a hetedik érmét lökte át az ajtó alatt, mire Andreas annyira visszanyerte a lélekjelenlétét, hogy a csatlósai után nézett. A szolgákat éppúgy megbabonázta a látvány, mint őt.

Ha most végeznénk vele, sosem derülne ki - sejlett fel a lehetőség

Andreasban, miközben a tekintete hol a főnemes tarkóját, hol a kezében lévő szütyőt figyelte, és a kezében lassan megemelkedett a láncos buzogány.

Montbard láthatólag semmit sem vett észre a háta mögött zajló eseményékből. Idővel abbahagyta a pénzek tologatását, és ezúttal ő kérdezett valamit az ajtó túloldalán lévőtől. Az arab vontatottan válaszolt, mire a lovag öt érmét tolt át egyszerre a résen. A szaracén felhördült, aztán beszélni kezdett. Montbard diadalittasan megfordult, és tudomást sem véve az ütésre emelt fegyverekről, odasúgta Andreasnak.

- Nagyobb úrrá teszlek, mint amit valaha is álmodni mertél! A legendák rólad és a családodról szólnak majd még századévek múlva is. A keresztény hit védelmezőjeként foglalják imába a nevedet a világ minden Rómához hű városában.

Montbard visszafordult az ajtó felé, és újra belekezdett az érthetetlen arab halandzsába. Paganis képtelen volt levenni a szemét a nemes hátáról, ugyanakkor azt sem tudta eldönteni, hogy mit tegyen. Az elhatározás már megszületett a fejében, mégsem indította útnak az acélszögekkel kivert vasgolyót.

Gyilkosság lenne. Ugyanolyan rabló lennél, mint amilyen Gerard - *gondolta meginogva. Eddig is pénzért öltél. Keresztényeket gyilkoltál, hogy részesülj a zsákmányból! - vágott vissza magának, miközben Montbard tarkóját vizslatta. Mindazt parancsra tettem, a törvények fölém rendelte hűbérúr akaratából...!*

- Lovag! - szólalt meg mellette Lonze. Andreas zavartan a csatlósra nézett.

- Mit akarsz? - kérdezte elborult tekintettel.

- Induljunk! - mondta a szolga, és körbemutatott az apró fülkében. Montbard és a másik két csatlós őt figyelte. Ha az arab még a kapu

másik oldalán volt, hát semmi jelét sem adta. Úgy tűnt, mindenki csak rá vár. Szótlanul bólintott, és intett Zaffónak, hogy induljon előre. Montbard bevárta Andreast, és rendre maga elé engedte a csatlósokat. Csak a lovagot hagyta a háta mögé kerülni.

- Megmenekültünk! - mondta a gróf, mielőtt megindult előre. *Csak bennem bízik, pedig ha tudná...* - zavarodott össze teljesen

Andreas, miközben az előttük imbolygó fáklya fénye után indult.

- Ellenőrizze, hogy ezeket a könyvet akarta-e!

Mark Fleismann felnézett a mellette állófeje tetejéig kopasz, görbe hátú, kancsal férfire, és zavarodottan próbálta összeszedni magát. Mindaz, amit

eddig olvasott felülmúlta a legvérmesebb várakozásait is. Nemcsak nyomára bukkant a templomosok nagymesterének kardjának, de a rend megalapítása előtti időből sikerült hitelesnek tűnő adatokat szereznie a tulajdonosáról.

- Igen, ezek azok - szólalt meg, miután átfutotta az előtte fekvő könyveket. - És szükségem lenne egy részletes...

- Itt írja alá! - vágott a szavába a tar szerzetes, és egy rubrikákra osztott ívet tolt elé.

Mark egy pillanatig döbbenten nézte a mogorva férfit, aztán jobbnak látta, ha nem száll vitába vele, és szignózta papírt. A barátságtalan szerzetes azonnal faképnél hagyta. Fleismann egy ideig bambán bámult utána, aztán felállt az asztalától, és átsétált a szomszéd terembe. A barna göndör hajú, fiatal barátot az információs pult mögött találta.

- Hogy haladsz? - kérdezte a szerzetes anélkül, hogy a tekintete elszakadt volna a monitortól.

- Remekül, ez a könyv valóságos kincsesbánya - lelkesedett Mark.

A fiatal férfi szélesen elmosolyodott, abbahagyta a gépelést, és a diák felé fordult.

- Megkaptad a könyveket?

- Igen, pont ezért vagyok itt. Kellene valami névgyűjtemény.

A barát visszatért a géphez, és az ujjai vadul nekirontottak a billentyűzetnek. -Év?

- Az első keresztes hadjárat. A legjobb az 1096-tól 1099-ig terjedő időszak.

- A név?

- Arnaldus Turre de Montbard.

A szerzetes begépelte a nevet, aztán leütötte a keresést indító billentyűt.

- Szerencséd van, nekünk van az egyik legnagyobb és legtöbb szempontból rendszerezett történelmi adatbázisunk. Ha az az ember valaha is végrehajtott valami figyelemre méltót a történelem során, akkor megtaláljuk - biztosította Markot a barát, miközben monitort figyelte.

Fleismann roppant elégedett volt, hogy már az első napon a nyomára akadt annak, amit keresett. A templomos lovagok már sok történetíró fantáziáját megmozgatták, de a rend megalapításának körülményei még mindig tisztázatlanok voltak. A szervezet a semmiből tűnt fel nem egészen két évtizeddel Jeruzsálem ostroma után, és példa nélkül álló utat futott be

néhány évszázad alatt. A kezdetben nincstelen lovagok közössége nemsokára hírnévre és hatalmas vagyonra tett szert. Már megalakulásuk évszázadában kivívták a jogot, hogy kizárólag a pápának tartozzanak elszámolnivalóval, és a világi uralkodókkal szemben sérthetetlenséget élvezzenek.

Egyetemi évei alatt Mark több tucatnyi tudományos és áltudományos értekezést olvasott a rend kialakulásának történetéről, majd az azt követő évszázadoktól egészen 1314. március 18-áig, amikor is Jacques Burgundius de Molayt IV. (Szép) Fülöp, Franciaország királya megégettette, és a rendet eltörölte. A gyengekezű, beteges V. Kelemen hiába tiltakozott a világi uralkodó döntése ellen, az egyháznak azokban az időkben nem volt kellő hatalma ahhoz, hogy ellenálljon a monarchiának.

Markot azonban - sok más történelem iránt érdeklődővel ellentétben - nem a templomosok kincse érdekelte, hanem jóval inkább a rend létrejötte körüli titkok. Kutatásai alapját Hugó de Paganis, a keresztesek első nagymesterének kardja adta. A köznemesi családból származó Paganis, akinek már az apja is a Szentföldön harcolt, 1104-ben érkezett meg Jeruzsálembe egy Champagne-i gróf kíséretéhez csatlakozva. 1118. körül megalapítja a templomosok lovagrendjét, és ezzel egy olyan mozgalom alapjait teremti meg, amely egészen addig ismeretlen volt a keresztény világban: a szerzetesség és a lovagság eszményének összegyúrásából keletkezett új eszményt. Mark úgy érezte, mindannak, amit a modern világ a lovagias lovagok köré csoportosít, Hugó de Paganis volt a szülőatyja. A katonaszerzetesek létrejötte később új spirituális irányt adott a frissen meghódított keleti földek harcokban edződött keresztényeinek.

- Csak a gépeink kissé lassúak - törte meg a csendet a göndör szerzetes. - Képtelenek rendesen lekezelni egy ekkora adatbázist.

- Én ráérek - felelte Mark, és elmélázva nézett körbe a teremben. - Ugye a Máltai Szeretetszolgálat az Ispotályos rendből fejlődött ki? - kérdezte aztán, amikor az egyik falon egy elmosódott keresztet vélt felfedezni a kövek repedései között.

- Ahogy mondod. A modernizációval egy időben a rend nevet váltott, és a megváltozott követelményekhez idomult.

- Akkor ti, ha áttételesen is, de a templomosok kortársainak mondhatjátok magatokat.

- Hát távoli alapunk talán lehetne rá, de én még senkivel sem találkoztam rajtad kívül, aki efféle párhuzamot vont volna - felelte a barát.

- Egyes kutatók szerint hosszú ideig ők őrizték a Torinói Leplet - folytatta Mark, mintha meg sem hallotta volna, amit a másik mondott.

- Amivel halála után letakarták Krisztus testét, és ami a Megváltó feltámadását követően magán hordozta az ő képmását - mondta szórakozottan a barát, aztán bosszúsan összeráncolta a homlokát.

- Valami baj van?

- Már rég meg kellett volna találnia!

- Talán csak nincs benne az adatbázisban.

- Akkor nullás eredménynek kellett volna kijönnie, de a processzor még mindig dolgozik, és a rendszer erőforrásainak közel negyven százalékát ez a projekt köti le - morogta a szerzetes, és a szokásosnál kisebb vehemenciával lendült neki a klaviatúrának. - Érthetetlen! - szólalt meg néhány pillanattal később.

- Mi történt?

- Tulajdonképpen semmi. Mark közelebb lépett a pulthoz.

- Azt írja, nincs ilyen név az adatbázisban, de tesz hozzá egy utalást, hogy erről értesítést küldött a rend központi székházába.

- Miről?

- Arról, hogy nem talált semmit.

- Ez talán valamiféle önfejlesztő rendszer?

A szerzetes a fejét rázta.

- Még sosem láttam ilyet, pedig már második éve vagyok az irattár rendszergazdája.

Fleismann nem tudta mihez kezdjen az információval.

- Szóval nincs adat?

-Semmi, még csak említés se.

-Nem lehet, hogy elírtad a nevet?

-Még ha úgy is lenne, a kereső automatikusan ellenőrzi a közeli alternatívákat is a korokon keresztül torzuló nevek miatt.

- Pedig a Bibliographie des croisades név szerint említi több helyen is. A barát nem válaszolt, csak értetlenül hol a monitort, hol Markot bámulta.

- Pedig biztosan emlékszem, hogy a Bibliographie des croisades benne volt az adattárhoz kiválasztott könyvek gyűjteményében - szólalt meg végül.

- Meg akarod nézni?

- Csak ha ragaszkodsz hozzá. Nem kell látnom, hogy higgyek neked.

Mark egy ideig tanácstalanul nézte, ahogy a barát újabb és újabb rutinokat futtat le a számítógépen, aztán amikor a türelme elfogyott, újból

megszólalt.

- Akkor most mi lesz?

- Ja, bocs! - ébredt hipnotikus álmából a rendszergazda, és ha nehezen is, de elfordította a tekintetét a monitortól. - Mit akarsz tudni?

- Hát, hogy mi lesz ezzel az Arnaldus Turre de Montbarddal?

- Lefuttatok még néhány alternatív keresőt, hátha akkor kijön valami, de ha a véleményemre vagy kíváncsi, szerintem meg kellene próbálnod egy másik úton elindulni.

- Aha - jegyezte meg nem túl bölcsen Mark, aztán visszament az asztalához, és leült a Bibliographie des croisades elé.

Amúgy sem kell sietned, ezzel a könyvvel máris túlteljesítetted az egész heti tervet - bíztatta magát, hogy elterelje a gondolatait az iménti kudarcról, és végignézett az előtte fekvő jegyzetlapon. A papír nagy része még mindig üres volt. Ha így haladsz az egész csak a fejedben lesz meg? -figyelmeztette magát, mielőtt újra elmerült volna az olvasásban.

- Talán megfőtt a feje ettől a napsütéstől?! - kérdezte megrettenve Gerard.

Andreas hirtelenjében nem tudta, mit válaszoljon az engedetlen szolgának.

- Amint kilépünk a kapun, ezek a szörnyetegek elevenen megfőznek minket azok után, amit a mieink az asszonyaikkal tettek! - mutatott a csatlós az alattuk kavargó szaracén seregre.

A Tigris és az Eufrátesz közéről érkező abbászida és szeldzsu harcosok azonos népnek tartották magukat a Szíriában élőkkel. A keresztesek kannibalizmusa, és az iszonytató mészárlás, amit antiochiaiak között műveltek, bizonyára a felmentő seregben lévők tudomására jutott. Az a néhány hajítógép, ami Karbuka atabéggel együtt érkezett, négy napon át megállás nélkül lőtte a falakon belülre az Edesszában levágott keresztesek rothadó koponyáit.

- Akkor inkább rugaszkodjunk neki innen. Bizton tudom, könyörületesebb módja lenne az a halálnak - mondta tovább a csatlós, és a tíz öl magas fal szélére lépve az alattuk tátongó mélységbe mutatott.

- Ne feledd, hogy velünk van a Végzet Lándzsája, amit maga Le Puy püspöke a szentséges Adhemar nevezett igazi nevén! - próbálta letorkolni a

csatlóst Andreas, de nem érezte a hangjában sem a szükséges erőt, sem a kellő meggyőződést.

A fellegvár aljában tett látogatásuk óta majd egy hét telt el, és rajtuk kívül még senki sem tudott az alagút létezéséről. Amikor a posványszagú járatból kiléptek a friss levegőre, Montbard megeskette őket, hogy nem beszélnek az éjszaka történtekről. Andreas túl fáradt és túl kába volt hozzá, hogy ellenkezzen, a csatlósok pedig tették, amit ő tett.

Paganisnak nem voltak kétségei afelől, hogy mindanyiuk fejében megfordultak azok a gondolatok, amelyek őt is megkísértették, és a nyakát tette volna rá, hogy Gerard fejében máris készen áll a terv, miként szerezze meg az aranyakkal teli zsákot a nemestől. Ám azt még az egykori haramiának is be kellett látnia, hogy sem a hely, sem az idő nem volt megfelelő.

Miután Montbard szélnek eresztette a csatlósokat, Paganist maradásra bírta.

- Voltak pillanatok, amikor nem bíztam benne, hogy élve kijutok - vallotta be a nemes, amikor végül ketten maradtak.

Andreas nem felelt. Még mindig érezte a kísértést, hogy rárontson a grófra, és egy életre gazdaggá tegye magát.

- Mi történt odalent? - kérdezte végül.

Montbard hosszan hallgatott, aztán mélyet sóhajtott, mielőtt beszélni kezdett.

- Azt eddig is tudtad, hogy én juttattam be a sereget a várba. Azt is sejthetted, hogy a páncélkovács ugyanúgy nem beszélte a nyelvünket, mint ahogyan te sem beszéled az arabot.

A lovag egy pillanatig emésztette a hallottakat, aztán kénytelen-kelletlen belátta, hogy a másiknak igaza van.

- Hol tanultad meg a beszédüket?

- -Még Alexiosz Komnenosz udvarában kezdtem neki, amíg a seregre vártam, ott sok olyan tanítót találsz, akik mindkét nyelvet egyformán jól beszélik.

- Na és mi végre mentünk végig azon a pokolbéli úton?

- Azért, amit már a falakon is mondtam neked: itt erővel nem győzhetünk, fortéllyal kell hát élnünk. Már Konstantinápolyban a tudomásomra jutott, hogy az arab világ nem olyan egységes, mint amilyennek mi hisszük. Ezen a vidéken minden talpalatnyi föld más kiskirályhoz, más emírhez, vagy szultánhoz tartozik. Ezek az urak állandóan egymással torzsalkodnak, s mind a másik helyére tör. Egyesek bennünk sem látnak mást, mint egy új lehetőséget a hatalmuk

kiteljesítéséhez. Ha a szaracénok időnként szövetséget is kötnek egymással, az csak ideiglenes lehet, s mindössze addig tart, amíg el nem érték közös céljukat.

- Mit segít ez rajtunk, hiszen ezek az arabok addig biztosan nem nyughatnak, míg fel nem koncolnak minket.

-Pedig nem hiába mondtam el neked mindezt. A falak alatt táborozó sereg nem harmincezer katonából áll, hanem háromszor tízezerből. A tízezrek ezrekből, az ezrek pedig százakból.

-Miféle okoskodás ez? - kérdezte felbőszülve Paganis. - Mit számít, hogy mekkora darabokra osztod a tengernyi mórt, ha egyszer mind a vérünket akarják?

-Az már csak legyen az én gondom, a tied viszont az, hogy életben tarts, amíg az Úr nagyobb dicsőségére véghez nem viszem az újabb csodát.

Andreas elfordította a tekintetét, és látszólag az elszenesedett ágakat vizslatta a hold gyenge fényénél.

- Tudom, mekkora kísértés neked a nálam lévő vagyon, de vésd az eszedbe, mindez porszem csupán a homoktengerben, ahhoz képest, amilyen gazdaggá tehetlek általa!

- Még a királynak sincs akkora vagyona - nyögte ki Andreas, miután belegondolt a hallottakba.

-Uralkodók és pápák állnak majd sorba a leszármazottaid előtt, hogy a segítségüket kérjék! - ígérte Montbard, és Andreas hinni akart neki.

A fia, Hugó jutott eszébe, akit alig kilenc évesen hagyott odahaza a feleségével. A gyereken fiatalsága dacára máris kimutatkozott a családi vér, és ugyanolyan konok volt, mint amilyen az apja. Paganis akaratlanul is elérzékenyült, ahogy felrémlett előtte a szőke hajú, apródfrizurás fiúcska képe. Nem akarta, hogy neki is mások akaratából, mások gazdagságáért keljen rabolnia egy életen át!

- Mondd, mit kell tennem! - szólalt meg, és olyan határozottnak érezte magát, mint amilyen utoljára az indulása idején volt, még Franciahonban.

- Tarts életben, és tartsd rövid pórázon a csatlósaidat! - felelte Montbard.

Gerard visszalépett a fal széléről, de a szája széle még mindig remegett a dühtől. A szerzetesek között nevelkedett Lonze kitért az útjából, és úgy fordult, hogy kartávolságnál messzebb legyen a dühöngő férfitól. A nagydarab szolga még mindig enyhén bicegett, de a sebe már tiszta volt, és a varr is lehámlott a hús tetejéről. Zaffo valamivel hátrébb állva figyelte az alattuk táborozó irdatlan sereget.

- Itt már a Messiás lándzsája sem segít, hacsak nem vet kénköves ménkőt, hogy felégesse mind a pogányokat a város körül! - törte meg a

csendet Gerard, és nagyot köpött a várfalon túlra.

- Bocsáss meg ostoba szolgádnak Andreas uram, de lándzsa ide, vagy oda, a szaracénok felkoncolnak minket, amint kiléptünk a kapun! - szólalt meg Lonze is, és esdeklő tekintettel méregette a lovagot.

Paganis tétovázott. Ha úgy gondolta volna, hogy a lándzsa ugyanaz, mint amivel Jézus Krisztust a légionárius leszúrta a keresztfán, hite talán kisegíti a nehéz helyzetből; ám ő túl sokat tudott az ereklye előbukkanásának körülményeiről, hogy vakon bízzon Picire atya szavaiban.

- .. .legelébb pediglen tartsatok három napig böjtöt és bűnbánatot, hogy mindazok a vétkek, amelyek eleddig elkövettetek, megbocsátást nyerjenek a mi Urunk végtelen szereteténél fogva! A negyedik napon pedig, amikor már tiszta szívvel állhattok ő elé, menjetek a Kusszián házába, és forgassatok fel mindent, mert bizony mondom nektek tegnap este megjelent nekem az Úr angyala, és elmondta, miként menekülhetünk meg a veszedelemből - a pap elhallgatott, és lassan végigmérte az Összegyűlteket.

Ott volt mindenki, aki számított. Godefroy de Bouillon a keresztesek vezére, akinek a kezébe maga II. Orbán pápa adta a sereg irányítását. Mellette Hugó de la Francé állt néhány hűbérese társaságában, és láthatólag tamáskodva hallgatta a pap kinyilatkoztatását. A közvetlen közelében Raymond de Saint Güles imádkozott embereivel, ám a másik franciával ellentétben őt láthatólag megérintették az atya szavai. És ott volt még a normann Bajamonte, aki hatalmas termetével messze kimagaslott a jelenlévők közül, és aki értetlenül figyelte a különös fordulatot vett reggeli misét.

Andreas Godefroy de Bouillon kíséretében állt, közvetlenül Arnaldus Turre de Montbard mellett, és ahogy a többiek, úgy ő is megdöbbenve hallgatta a szent embert. Pierre atyának a klérus tagjai közül egyedül volt elég hatalma hozzá, hogy nyíltan ellent merjen mondani a le Puy-i Adhemarnak.

- ...mert nagy a ti bűnötök, és a mi Urunk csak akképp ad feloldozást nektek, ha látja, megbántátok, amit cselekedtetek ellene, és készen álltok rá, hogy immáron az ő dicsőségére harcoljatok tovább. Ezt mondta nekem az angyal legelébb, és aztán imígyen folytatta. Ha pedig véghezvittétek mindazokat a cselekedeteket, amit a mi Urunk szabott ki rátok, menjetek tehát a Kusszián házába, és kezdjetek ásni. Ha pedig a szívetekben igaz volt a bűnbánat és a lelketek megtisztult, megtaláljátok ott a Végzet Lándzsáját, és győzelemre viszitek a sereget, legyen bármekkora is az ellen ereje. De ha csak egy is akad köztetek, akinek a szíve kétségekkel teli, vagy aki nem tartotta meg a bűnbánatot, a Messiás Fegyvere sosem kerül elő, és ti mind

elvesztetek az életnek, és a pogányok iszonyatos bosszút állnak rajtatok a városért.

Andreas sem akkor, sem négy nappal később, amikor a seregvezérek izzasztó munka árán megtalálták a Végzet Lándzsáját a Kusszián földjében, nem tudott hinni a papnak. Pierre atya a reggeli misét megelőző napokban hosszú órákat töltött Arnaldus Turre de Montbarddal, és a gróf csizmája azokban a napokban a Kusszián jellegzetesen sárga földjétől volt sáros.

-Miért vet oda minket az ellennek Montbard nagyúr? - kérdezte az eddig csendben figyelő Zaffo.

-A falak csak addig biztonságosak, amíg van mit ennünk. A minap láttam egy szolgát, aki egy halott keresztény rothadó lábát ette. Nemsokára habzó szájjal, kifordult szemmel feküdt a porban, és alig lélegzett.

-Az Űr megbüntette, amiért emberevésre vetemedett - szólalt meg Lonze, és helyeslően bólintott.

Andreas tudta, legjobban a szabadcsapatok szenvedtek, akik felül-vigyázók híján máris az éhhalál szélén jártak. A nemesek emberei, ha kellett, fegyverrel védték a saját készleteiket, és inkább szemet hunytak az emberevés felett, csak ne kelljen megosztaniuk a tartalékaikat a pórokkal.

- De nekünk még van mit ennünk! - vetett ellent Gerard, és dühösen méregette az alattuk lévő mérhetetlen embertömeget.

- Már nem sokáig.

-Talán Alexiosz Komnenosz segítséget küld - próbálkozott Gerard.

- A császárnak sosem volt akkora hadserege, hogy szembeszálljon Karbukával. De ha lenne is ennyi katonája, előbb megvárná, hogy az atabég felkoncoljon bennünket, aztán lecsapna a harcokban meggyengült arabokra, és bevenné magának a várost. Mi éppúgy szálka vagyunk Alexiosz szemében, mint a szaracénok. A császár nem ostoba, a keresztes sereg túl erős, ezért mindent megtesz, hogy felaprózza és legyengítse. Montbardnak igaza van. Az egyetlen módja annak, hogy innen élve kikerüljünk, ha még most, erőnk teljében kíséreljük meg a kitörést. Minden elmulasztott nappal csak egyre gyengébbek leszünk.

A látszat ellenére Andreas legalább annyira meggyőzésre szorult volna, mint a csatlósok. A gróf elképzelésébe vetett hite éppoly ingatag volt, mint a keresztesek helyzete.

-De hát csak négyen vagyunk, mire megyünk ennyien az arabokkal? Miért nem indul meg az egész sereg?

- Olyasmivel foglalkozol ostoba pór, amit úgysem érthetsz! De hogy tudd, nem négyen vagyunk, hanem öten. Arnaldus Turre de
Montbard gróf éppúgy hisz a mi Urunk hatalmában, mint ahogyan én, és

elsőként kíván kilépni a városkapun.

Paganis nem akarta elmondani a póroknak, hogy a nemesek többsége éppúgy nem hisz a fegyver valódiságában, mint ahogyan ő sem.

- A gróf velünk jön? - kérdezte hitetlenkedve Gerard. *Montbardnak igaza volt. Jobban hisznek a nemesember gyávaságában, mint Jézus Krisztus feltámadásban* - gondolta Andreas, ahogy az elcsendesedő pórokat figyelte.

- Készüljetek gyávák, mert a Messiás Lándzsájával együtt léphettek ki a kapun! - mordult rá rosszkedvűen a szolgákra, és a lépcső felé indult.

Lerobogott az utcaszintig, és felült a lovára. A kék átalvetős katona, aki eddig az állatot őrizte fejet hajtott előtte, és addig tartotta a hátas kantárját, amíg Paganis el nem helyezkedett a nyeregben.

A Montbardot övező tisztelet sugárzik ki rád is. Mióta de Bouillon közvetlen kíséretéhez tartozunk, mindenki más szemmel néz ránk. Kár, hogy ennek csak annyi hozadéka lesz, hogy elsőként koncolnak fel minket az arabok!

A három szolga ekkor érkezett meg. Jól látszott rajtuk, hogy még mindig kétségek kínozzák őket. Nehézkes mozdulattal szálltak nyeregbe, és úgy tűnt, a világ bármely más tájékán szívesebben lennének. Ha a falakon kívül vannak, talán hűségesküjüket megtagadva elszöknek, ám az ostromlott városban nem volt hová futni.

Paganis megszorította az állat oldalát, és lassú lépésben haladva a Két Nővér bástya felé indult. Montbard ötlete volt, hogy ugyanazon a kapun menjenek ki, mint amelyiken keresztül bevették a várost.

Mintha itt sem lettünk volna - gondolta Andreas, és rossz előjelnek vélte Montbard döntését.

A gróf a Két Nővér bástya tövében várt rájuk. A nemes teljes harci díszben volt, mint aki hisz benne, hogy lesz ideje kardot rántani, mielőtt a szaracén íjászok teletűzdelik nyílvesszőikkel. A lovag nem osztotta a nobilis derűlátását. Lelki szemei előtt már megjelent a kép, ahogy mind az öten vérbe fagyva fekszenek, és levágott fejüket az állítólagos Végzet Lándzsájával együtt katapultokkal hajítják át a falon.

- Készen állsz hát rá, hogy a hited megmérettessék Andreas de Paganis, Sire de*Montigny-Lagesse?* - kérdezte jókedvűn Montbard.

A lovag elképedve figyelte a halál torkában derűsen évődő férfit, ám hiába próbált erőt meríteni a másik nemtörődömségéből, képtelen volt nem gondolni a kapun túl várakozó irdatlan seregre.

-Az Úr az én reménységem, ő az én oltalmazom - mondta hangosan, ám

odabent tisztán érezte, hogy a szavak mögött ezúttal nincsen más, csak félelem.

-Ez a beszéd nemes úr! - vágta rá a gróf, tettetve, hogy semmit sem vett észre a másik gyengeségéből. - Velünk van a Messiás Lándzsája, nem eshet bajunk - tette hozzá határozottan, és egy pillanatra még Andreasban is felmerült a lehetőség, hogy a nobilis hisz abban, amit mond.

- Talán nem ez az a fegyver, amit a légionárius használt, de mindez mit sem számít, mert csak a hit fontos. Ha a keresztények meglátják a bátorságunkat, csatlakoznak hozzánk, és attól fogva mindenképp az Úr kezében vagyunk - mondta alig egy nappal korábban Montbard, amikor Andreas szóba hozta előtte a kétségeit.

- - Akkor hát nem hiszel benne, hogy a fegyver a Messiás Lándzsája?

- Abban hiszek, hogy az én Uram a vizet borrá tudja változtatni, hogy a rosszból képes jót csinálni, és hogy mindabban, ami őnéki kegyes, benne van az ő munkássága. Ha ö úgy akarja, bizony az a fegyver maga a Végzet Lándzsája, és mindenki, aki ezt kétségbe vonja, az nem hisz őbenne, s mert istentagadó, s ne várjon könyörületet se tőlem, se a mennyekben lakó úrtól.

- Egy angyal súgta meg ezt neked? - próbált Andreas csodát látni a másik szavaiban.

- Én csak szolgálom az Urat, de a dicsőség az övé. Követem az utat, amit kijelölt számomra, mert bizton tudom, hogy annak az ösvénynek a végén meglesz az én jutalmam, és mindazok, akik velem tartanak, dicsőségben fognak fürdeni az időknek végezetéig.

- Úgy beszélsz, mint egy próféta - jegyezte meg Andreas.

- Mert a magam módján az is vagyok, noha a hitem nem érhet fel a papokéval - felelte Montbard, és kihívóan a másik nemes szemébe nézett.

-Ha nem ismernélek, nagyúr, azt hihetném, istenkáromlás, amit beszélsz - mondta Andreas, és eszébe jutott a pillanat, amikor véletlenül is szemtanúja volt a másik beszélgetésének egy aszott koponyával.

- De mert ismersz, tudod, hogy semmit sem tisztelek jobban az Úrnál - vette élét az elhangzottaknak Montbard, és magára hagyta a kétségeivel vívódó Paganist.

Andreas leszállt a lóról, és a feléjük közeledő Pierre atyát figyelte. A szent ember mögött négy fiatal fiú lépkedett, fehér ruháikon fekete stólák, kezükben négy ezüstláncon lógó csodás megmunkáltságú füstölő, le Puy püspökének személyes kegytárgyai mind. A szentéletű Adhemar ekképp kívánta kifejezni a fegyverbe vetett megingathatatlan hitét. A füstölők felől tömjén erős illata érkezett, ahogy a szürke füstöt felkapta a falak közt kavargó szellő, és a térdeplők felé sodorta. Mögöttük baldachinnal letakart

gyalogszéket hordozott négy megtermett laikus testvér. A kígyómintás faragásokkal borított készség oszlopain aranyszín kelmékből rögtönzött függöny lógott, mely egész a földig ért. A lepel vége elnyúló uszályként seperte a port a hordszék mögött. A menet végén négy újabb ministráns fiú haladt, kezükben pontos másaival az élen lévő ezüst füstölőknek. Andreas az élen haladó papra nézett, és látta férfin, hogy legalább annyira feszült, mint ő maga.

Ha minket felkoncolnak a pogányok Pierre atya velünk együtt pusztul, de ha csoda történik, az talán még Adhemar fölé is helyezheti őt a klérusban - gondolta a lovag, miközben a menetet figyelte.

A pap közeledtére a csatlósok leszálltak a lovaikról, és térdet-fejet hajtottak az atya előtt. A *falakon lassan gyűlő tömegben halk moraj kelt életre. A főnemesek közül legelébb* Raymond de Saint Gilles alakja tűnt fel, majd nemsokára Godefroy de Bouillon is megjelent, hogy szemtanúja legyen a kíséretéhez tartozó harcosok „megdicsőülésének".

A pap megállt az öt harcos előtt, és mindkét tenyerét feléjük fordította. Beszélni kezdett, ám a latin nyelvű szövegből Paganis csak néhány szót tudott elkapni, amit hiányos műveltsége lehetővé tett számára. Andreas fejet hajtott, és magában imádkozni kezdett. Szíve szerint, felvette volna az utolsó kenetet is, ám amikor korábban szóba hozta, Montbard mereven elutasította a kérését.

- Nem vetne ránk jó fényt. Nem meghalni megyünk, hanem legyőzni a szaracén sereget. Érd be az áldozás szentségével, és gyónd meg a bűneidet, hogy ha kell, tisztán léphess az Úr színe elé.

Míg a pap áldást osztott közöttük, a falakon és a bástya körüli téren egyre nagyobb számban gyűlt össze a tömeg. Néhányan vértet és fegyvert viseltek, mások még a sisakjukat is a fejükbe nyomták, ám senki sem állt be a térdeplők mögötti sorba. Andreas megpróbált belefeledkezni az imádságba, hogy elterelje gondolatait az előtte álló veszedelemről, ám a gyomrát szorító görcs és a torkát kaparó félelem nem engedte, hogy akárcsak egy pillanatra is szabaduljon. Lopva a társaira pillantott és Montbardot kivéve ugyanazt a dermedt félelmet látta a többiek arcán.

Még Lonze, a szerzetesek közt nevelkedett szolga sem boldogult az imádsággal.

Mi járhat a fejében? - tette fel magának a kérdést Andreas, miközben a mellette térdeplő nobilist nézte. *Hogy képes önként felvállalni azt, ami másnak még kényszerből is nehéz?* - gyötörte magát tovább, amikor hirtelen felvillant előtte a fellegvár alatti fülke képe, ahogy Montbard felé néz, és a

férfi hangja egyenesen a fejében szólal meg.

A meleg ellenére a teste megborzongott az emlék hatására, és a földalatti járat hűvösét érezte a bőrén. Már többször is kényszeríttette magát, hogy megpróbálja minél pontosabban felidézni az akkor este történteket, de hiába erőlködött. Próbát tett csatlósokkal is, de csak bizonytalan válaszokat kapott, amitől a zavara csak tovább nőtt.

Talán csak a fények játéka volt, talán túl fáradt voltál, hogy lásd az igazat - próbálta meggyőzni magát, ám a lelke mélyén tudta, hogy ami akkor történt, az túl volt azon, ami még természetes.

Andreas azóta nem merte szóba hozni a történteket Montbard előtt. Egyrészről furdalta a kíváncsiság, és mindent megadott volna érte, hogy megtudja az igazat, másrészről viszont tartott tőle, hogy nem tetszene neki, amit a férfi válaszol. A nobilis látszólag tudomást sem vett a bizonytalanságáról, helyette úgy tett, mintha semmi sem történt volna, és ezzel csak tovább fokozta a lovag értetlenségét.

- .. .in nomine Patris et Filii et spiritus Sancti. Amen! - fejezte be a pap a szabadban celebrált szentmisét, és intett az öt harcosnak, hogy felállhatnak.

Andreas keresztet vetett, majd a pajzsára támaszkodva felkelt a földről. Ahogy a vért súlyával küzdött, eszébe jutott a régi kardja, amit az ostrom óta nélkülözni kényszerült. A fegyver széles keresztvasán igen jó fogás esett, és kifejezetten könnyebb volt, mint a vasakkal és bőrrel megerősített lovagpajzs.

Harsonák hangja hasított a levegőbe, és a gyaloghintót tartó laikus testvérek óvatosan a földre engedték az aranyszín lepellel díszített készséget. A ministránsfiúk a pappal együtt ájtatos énekbe kezdtek. Ketten megemelték az aranysújtásos brokát kelméket, míg a másik kettő rendkívül óvatosan benyúlt a kocsi belsejébe, és anélkül, hogy hozzáértek volna a fegyverhez, két bíborvörös párnán egyensúlyozva kiemelték. Sóhaj tört utat magának a falakon várakozó pórnép felől, és az ájtatos énekhez zsolozsmázás halk moraja vegyült.

Andreas elrévedve nézte a kegytárgyat. Akárcsak a jelenlévők többsége, ő is most látta először a rozsdás pengéjű, szúette nyelű, csonka fegyvert. A dárda szárából csupán kéthüvelyknyi darab maradt, az acél azonban meglepő épségben vészelte át az évszázadokat. Paganis vékony rozsda ereket fedezett fel a hegy mélyedéseiben, és minden kétsége dacára megrémült az eshetőségtől, hogy talán Jézus Krisztus vérének maradványait látja. A szíve hevesebben vert, a halántékán erős lüktetést érzett, miközben a szeme előtt apró, vörös karikák ugráltak a feszültségtől. A lábából kifutott az erő, és újfent meg kellett támaszkodnia a pajzsa peremében, hogy talpon

maradhasson. A semmiből életre kapott szél egyenesen a lovag arcába fújt, a zászlók megmozdultak a falakon, por kavargott a levegőben, és a nemes képtelen volt másra gondolni, minthogy kishitűségével megsértette az Urat. Körülötte sorban hullottak térdre a keresztények, és még a pappal együtt éneklő ministráns fiúknak is elakadt olykor a hangja. Andreas közelében csupán Arnaldus de Montbard maradt állva, a többiek engedve az erőnek fejet hajtottak a szent fegyver előtt.

- Nagyúr...! - fordult a gróf felé Paganis, de a másik megelőzte.

- Nem kell szégyenkezned, a hited elég erős volt, amikor megméretett - fojtotta bele a szót a másikba Montbard, és lehajtotta a fejét, hogy imádkozzék.

Andreas egyszerre fázott és izzadt. A lándzsa felől érkező delejes erő átjárta a teste minden porcikáját, és felfrissítette a vérét. A semmiből támadt szél bebújt a vértje alá, és felszárította a bőrét, ám a testében lüktető forróság rögvest új cseppeket varázsolt a helyére. A lovag kendőt vett elő a vértje alól, és lánckesztyűs kezével megtörölte az arcát. A fehér szövet helyenként szürke lett a porral keveredett verejtéktől.

Mintha csak jelre történt volna, az ájtatos ének újra felerősödött, és a pap mozdulataira a térdeplő tömeg felállt. A szent ember Montbard mellé lépett, felvette a bíbor párnákról a Messiás Lándzsáját, és a nemes felé nyújtotta. A lovag fél térdre ereszkedett, lehajtotta a fejét, és mindkét kezét a pap felé emelte. Az atya átadta neki az ereklyét, mire az ének még hangosabbra váltott. A gróf felállt, a feje fölé emelte a törött lándzsát, és megmutatta a tömegnek. A keresztesek egy emberként ordítottak fel, és velük együtt valami megmagyarázhatatlan megkönnyebbülés lett úrrá Andreason.

- Vidd a Messiás Fegyverét, és pusztítsd el vele az ő ellenségeit! - mondta végül Pierre atya.

Montbard a lándzsát az ég felé tartva elindult a kapu felé. Paganis a nemes után ment, és intett a csatlósoknak, hogy vegyék kantárszárra a lovakat.

A Két Nővér bástya kijáratának hatalmas szárnyai megremegtek, a belső oldalukra kötött kötelek megfeszültek, ahogy a közel száz nemtelen a végükbe kapaszkodva távolodni kezdett a falaktól. A tömeg egy emberként üvöltött. Némelyek a fegyvereiket rázták az ellenség felé, mások az ég felé figyeltek, míg akadtak olyanok, aki sisakjukat a fejükbe nyomva az áldást osztó pap felé tartottak.

Gyorsan vége szakad a lelkesedésnek, ha látják, hogyan koncolnak fel minket az arabok - gondolta magában Andreas, és ahogy a mögötte baktató csatlósokra nézett, látta rajtuk, hogy hasonló elképzelésük lehet a

közeljövőről.

Ahogy az irdatlan méretű kapu szétnyílt előttük, a sárgán izzó nap bántóan erős fénye utat tört magának a falak közti árnyékba, és egyre szélesedő arany oszlopot rajzolt az öt kiválasztott köré. A keresztények ujjongása tovább erősödött.

Andreas hunyorgott. A nap szúró fénye egyenesen a szemébe sütött, elhomályosította a látását, és a biztonságosnak hitt városból kifelé haladva képtelen volt osztozni a tömeg lelkesedésében. Onnan, ahol állt, már látta a szaracén sereg szélét, és az egyre magasabbra csapó porfelhőt, amit a megzavarodott lovak vertek fel.

Már készülődnek! - gondolta borongósan látva a jövőt, és mély lélegzetet véve igyekezett leküzdeni magában a félelmét.

A mozdulatai lelassultak, a lába ólmos nehézségűvé változott. Egyszerre érezte a homlokán lecsorduló verejtéket, a csizmája alatt elcsúszó port, a fülében lüktető artikulálatlan kiáltásokat, és kezének remegését. A vére a fejében lüktetett, a gyomra egyeden feszes görcsbe szorult, mialatt a szája kiszáradt, és a szemét csípte a lánccsuklya alól belefolyó izzadság.

Ha már meg kell halnod, tűrj méltósággal! - figyelmeztette magát, és próbált erőt meríteni a szavakból.

A csonka fegyver láttán támadt kezdeti lelkesedésének mostanra nyoma sem maradt. Az érzést elmosta a rettenetes haláltól való félelem, és a feje felett őrjöngő tömeg egyre inkább a kivégzések előtt összegyűlő tömegre emlékeztette.

Andreas elérte a kaput, és kilépett a falakon túli nyílt területre. A kétszáz napig tartó ostrom során a keresztesek mindent elpusztítottak, felégettek, vagy megettek Antiochia környékén. A városfal közelében lévő terület kihaltabb volt, mint a sivatag. Az elmúlt napok szárazságának köszönhetően a föld porzott, és a szaracén lovak által felvert homok átláthatatlan fátyolt emelt a két sereg közé.

- Mind meghalunk! - jelentette ki teljes magabiztossággal Gerard, miután százlépésnyire eltávolodtak az őket éltető tömegtől.

- Ezek a bolondok pedig végignézik - tette hozzá Lonze.

- Már miért lennének ők bolondok? Mi vagyunk a falon kívül - szólalt meg Zaffo.

Andreas hátranézett, és a három pór arcát látva úgy érezte, mondania kell valamit.

- Küzdjetek az utolsó csepp véretekig, mert ha fogságba estek, halálra fognak kínozni titeket!

A szavakra a szolgák arca, ha lehet még fehérebbre váltott, de sorban

egymás után fegyvert húztak.

-Engem ugyan nem főztök meg olajban! - hergelte magát Gerard, mintha máris araboktól körülvéve állna egyes egyedül.

- Annyit viszek magammal, hogy a többi élete végégig emlegesse ezt a napot! - fogadkozott Zaffo, és hogy bátorságot nyerjen, néhányszor megsuhintotta maga előtt a csatabárdját. Lonze nem szólt egy szót sem, csak réveteg tekintettel bámult maga elé, és Andreasnak úgy tűnt valamiféle zsolozsmát mormol magában.

Csak nehogy megfusson valamelyik! Azt rossz előjelnek venné a többi ostoba - gondolta Paganis, ahogy a vadul fogadkozó pórokat figyelte.

Bő száz lépéssel később Arnaldus Turre de Montbard megállt, és lóra szállt.

- Készítsétek a pajzsokat! Néhány ostoba bizonyára próbát tesz velünk - szólalt meg Montbard, amikor mindannyian nyeregben voltak.

Andreas összenézett a csatlósokkal, de egyikük sem öntötte szavakba a véleményét. A lovag úgy érezte, itt csak négy ostoba ember van, és még egy őrült, akit az előbbiek önként követnek a halálba. Ennek ellenére előrehajolt a nyeregben, és kioldozta a lova oldalán lévő szíjakat, hogy hozzáférjen a pajzsához. Felemelte a majd egy láb magas készséget, és nekilátott, hogy az alkarjára erősítse.

Montbard háromszáz lépéssel odébb, egy apró domb tetején újfent megállt, és kényelmesen elhelyezkedett a nyeregben. A Messiás lándzsájának darabját ismét a feje fölé emelte, mire hangos üvöltés szállt a magasba a városfal irányából.

- Gyorsan elnémulnak majd, amikor mind meghaltunk - jegyezte meg elkeseredetten Gerard.

- Tartsd a szádat ostoba! - érte be egy figyelmeztetéssel Andreas.

Nemsokára apró porfelhő vált ki a szaracénok seregéből, és egy vágtató ló sebességével közeledett feléjük. Paganis igyekezett dühbe lovallni magát, ami átsegíti a harc kezdeti szakaszán, ám a próbálkozásai rendre kudarcba fulladtak, mert csakis önmagára tudott haragudni, amiért ilyen helyzetbe került. A porfelhő egyre közelebb ért hozzájuk, és ezzel együtt a feszültség tovább nőtt a kere sztényekb en.

- Készüljetek, védjétek magatokat és a lovakat! - mondta Montbard, amikor a porfelhőből lassan szaracén íjászok bontakoztak ki.

Megpróbálják elkerülni a közelharcot - ismerte fel a mórok szándékát Andreas, és reménységgel töltötte el, hogy az ellenség megpróbál taktikával élni.

- Csak tízen vannak - szólalt meg Zaffo.

Mit számít ekkora seregnek tíz ember!

- Valami nyughatatlan bégecske emberei. Általunk akar hírnevet szerezni - vélekedett Montbard.

Andreas kezébe vette a sisakját, s szemet szúrt neki az ostrom napján szerzett mély karistolás nyom. Mióta közelebbi kapcsolatba került a gróffal, az élete gyökeresen megváltozott.

Szerencse, vagy szerencsétlenség ki tudja már - legyintett magában, ahogy visszagondolt a pillanatra, amikor először beszélt a főnemessel.

- Bátor embereket keresek. Hűbérurad Robertus de Vicheris igen jó szívvel ajánlott téged, és csatlósaid - mondta a Montbard, ahogy lova nyergéből lenézett a rangban alatta állóra.

Akkoriban már második napja dagasztották a sarat, és a sereg haladása jócskán meglassult. A görögkeleti egyház fővárosából magukkal hozott élelem nagy része elfogyott, és a kezdődő éhség mind jobban kínozta a szabadcsapatokhoz tartozó Andreast és szolgáit.

A lovag hírből már akkor is hallott a tanácsadóról, aki legjobb tudomása szerint a seregvezér kíséretéhez tartozott. Paganis nem értette, hogy mit akar tőle a gróf, hisz Godefroy de Bouillon emberei a legjobban képzett katonák voltak a keresztes seregben. Ha harcosokra volt szüksége, náluk jobbakból, aligha válogathatott volna.

- Mi tagadás, nem azért vettem őket magam mellé, mert megszántam őket - fogadta el a neki és csatlósainak szóló dicséretet Andreas. - Csak épp régen tömték meg jól a hasukat, és kezdenek lassulni.

- Élelemre és lovakra ne legyen gondod. Ha pedig sikerrel járunk, meglátom, mit tehetek még értetek - felelte a nobilis, Andreas azonban túl régóta harcolt már nálánál nagyobb urakért, hogy tudja, ígéretekkel még senki sem lakott jól.

- Ha fegyvert kell vonnunk két disznó, és fél tucat lábasjószág ha csak kíséretre van szükséged, beérem a szárnyasokkal - mondta rögvest, hogy elejét vegye az üres szavaknak.

- Két disznóért egy egész szakasz kékcímeres katonát kapok! - mondta felháborodást tettetve a nemes.

- Akkor válaszd őket, és hagyd, hadd riasszák el a vadat, amit becserkészni készülsz - felelte magabiztosságot mímelve Paganis, holott fogalma sem volt róla, mit tervez velük a gróf Montbard elismerően biccentett.

- Jól vág az eszed, ahhoz képest, hogy távol élsz az udvartól - szólalt meg néhány pillanattal később, és csúfondárosan elmosolyodott. - De amit kérsz, akkor is túl sok. Ha fegyvert kell fognotok, kaptok egy disznót, ha

baj nélkül végzünk, megelégszel három libával - mondta ki a végszót, és Andreas örömmel ráállt az alkura.

A társaság végül egy egész disznón lakmározhatott másnap, és Arnaldus Turre de Montbard bátorságuk elismeréseképpen jelét adta, hogy megőrzi őket jó emlékezetében. A gróffal tett kirándulásuk ugyan nem volt veszélytelen, ám a közelébe sem ért azoknak a kalandoknak, amelyeken még Franciahonban estek át. Andreas csillaga attól a pillanattól fogva felfelé emelkedett, és a tanácsos ügyes-bajos dolgaiban rendre a segítségét kérte. Mire Antiochia falai alá értek, Paganis hűbéresküt tett a grófnak, aki a kíséretébe fogadta őket.

Sajnálatos, hogy így kell végződnie - gondolta a lovag, ahogy a közeledő arabokat figyelte.

A szaracénok vezetője hátradőlt a nyeregben, vesszőt készített az idegre, aztán a száguldó lovon megfeszítve a húrt lőtt. Andreas egy ideig figyelte a magányosan repülő lövedék útját, aztán felemelte a pajzsát, és elrejtőzött mögé. A tollas végű mogyorófa szár majd' tízlépésnyire tőlük hullott a földre.

- Ahogy mondtam, tapasztalatlan, forrófejű ifjú. Hős akar lenni, hogy odahaza elbűvölhesse a hurikat - mondta Montbard, és elégedetten mosolygott.

Andreasnak semmi kedve sem volt nevetni. A halál mezsgyéjén járva, képtelen volt derűsen tekinteni a világra. A következő pillanatban fülsértő sivítással telt meg a levegő, és Andreas megpróbálta a lehető legkisebbre összehúzni magát. A sziszegést hátborzongató koppanások követték, ám Paganist elkerülték a vesszők. Kinézett a pajzsa mögül, éppen időben ahhoz, hogy láthassa, amint a lovas íjászok újra megfeszítik a fegyverüket. Egy futó pillanatot még a mellette állókra pazarolt, majd miután látta, hogy senki sem sérült meg, visszabújt a pajzsa mögé. A következő pillanatban valami hangosan koppant Andreas fedezékén, és alig hüvelyknyire a férfi alkarjától, szakállas végű acéltüske tört utat magának a bőrrel megerősített fán keresztül. *Mocskos férgek, csak gyertek közelebb!* - öntötte el a düh a keresztes agyát, és szíve szerint máris megrohamozta volna az ellenséget.

Ütés érte a bal vállát, az öt nappal korábban szerzett zúzódás helyén, és a régi sérülés azonnal lüktetni kezdett. A láncruha ezúttal is kitartott, és a nyílvessző a homokba hullott. A lovag igazított valamelyest a pajzsán, éppen csak annyit, hogy a válla újra takarásba kerüljön, aztán többiek felé nézett.

Közvetlenül mellette Montbard feszengett a fedezéke mögött, mintha csak arra várna, hogy mikor indulhat végre rohamra. Andreas öt mogyorófa

szárat számolt össze a pajzsában.

Bátor egy kurafi, az már szent igaz! - állapította meg magában Paganis, mielőtt hátra nézett.

Zaffo lova a földön feküdt. A szolga mellette guggolt, de a csatlósnak úgy tűnt, semmi baja. A döglött állat jobb szeméből nyílvessző szára mered kifelé. Andreas legalább négy lövedéket számolt össze a hóhér pajzsában.

Gerard sértetlenül ült a lova nyergében, és sűrűn kacsingatott a majd : félmérföldnyire lévő falak felé. Andreas sejtette, mi jár a zsivány fejében. Ha most megfordulna, és nekieresztené a lovát, még faképnél hagyhatná a szaracénokat. Persze kérdéses volt, hogy miként fogadnák a városban maradt keresztények.

Kitépnék beleidet te háládatlan kutya, és kiszögeznének a várkapura! - *üzente gondolatban Andreas a tépelődő szolgának.*

A három csatlós közül Lonze volt a legnagyobb bajban. Egy eltévedt nyílvessző a combjába csapódott, és odaszögezte a férfit a nyereghez. A lövedék hegye valószínűleg, még a lószerszám megkeményített bőrét is átüthette, mert a vérző lábú szolga alig tudta féken tartani a megriadt állatot.

Andreas közeledő nyílvesszők sivítását hallotta, és újra összehúzta magát. Ezúttal három lövedék találta el a fát, és az acélfejek arasznyi mélyen átütötték a fedezékét. Paganis kilesett az elnehezült készség pereme felett, és látta, hogy az arabok már csak harminclépésnyire vannak tőlük.

Montbard megugratta mellette a lovát, és egyenesen szembevágtatott az óvatlan mórokkal. Andreas egy pillanattal lemaradt mögötte, ám az arab telivér még így is könnyedén utolérte a nehézkesebb állatot. A lovag egy szemvillanás erejéig a háta mögé nézett, és látta, hogy a kétségeivel küzdő Gerard végre döntésre jutott, és a kantárt a ló nyakába vetve mögöttük vágtázik. Lonze továbbra sem boldogult a megvadult állattal, ám a kényszerűségből visszamaradt Zaffo rögvest a segítségére sietett.

Andreas nem kapkodta el a dolgot. Megvárta, míg a keresztesek váratlan rohamától megrémült könnyűlovasság megpróbált kitérni előlük, aztán kíméletlenül a szétzilálódott sorok közé rontott. Az első elé kerülő mórt a lova szügyével lökte oldalba, mire az hátasával együtt a paták alá zuhant. A következőt a nyeregből kihajolva érte el a láncos buzogánnyal. A golyó beletépett a szaracén vállába, és lerántotta a lováról. A harcos felüvöltött, aztán a hátasok dobogása elnyomta a hangját.

Paganis az arab telivér véknyába vágta a sarkát, és legalább néhány lépés erejéig megpróbálta felvenni a versenyt a könnyűlovasokkal. Az állat fájdalmasan felnyerített, de a kényszer hatott, és a lovagnak maradt ideje még egy csapásra.

A mór bő kétlépésnyi távolságra volt tőle. Amikor meglátta a felé közelítő ellenséget, megfeszítette az íját, és rálőtt Paganisra. A keresztes tartott tőle, hogy a szaracén elég okos lesz hozzá, hogy ne az embert, hanem a védtelen állatot vegye célba, ám aggodalma feleslegesnek bizonyult, és a vessző kétarasznyi mélyen ékelődött a pajzsába. Andreas kibújt a fedezéke mögül, és kissé megemelkedett a nyeregben, hogy messzebbre elérjen. Az arab a földre dobta a használhatatlanná vált fegyvert, és előrántotta az erősen hajlított pengéjű kardját. Paganis keze előrelendült, és a vékony pengével együtt törte el a mór vállát. Az íjász felüvöltött, de rendkívüli lélekjelenléttel képes volt megtartani magát a nyeregben. Andreas a lendületétől hajtva átsodródott a másik oldalára, és ezúttal visszafelé lendítette meg a láncos buzogányt. A fegyver a szaracén arcába mart, mire a harcos kiesett a nyeregből, és kétszer is átfordult a fején, mielőtt nem mozdult többé.

Paganis visszafogta lovat, és fordulóra kényszerítette, mielőtt még nyíllövésnyi távolságba került volna az arabok táborától. Visszaindult, és elégedetten vette tudomásul, hogy a tíz szaracén közül hat fekszik nyaka szegetten a földön. Egy hetedik szétszakadt ruhában, felhorzsolódott bőrrel tántorgott az övéi felé, ám alig tehetett meg néhány lépést, amikor Gerard vágtatva érkezett meg mögé, és felnyársalta a kardjával. A szúrás lendülete kicsavarta a fegyvert a keresztes kezéből, és a zsivány inkább elengedte a markolatot, nehogy a csuklója bánja.

Andreas lassú ügetésben indult a domb felé, miközben kiszolgáltatott helyzetük dacára büszkeség töltötte el. Mire elérte a hátrahagyott pórokat, Zaffo kiszabadította Lonze lábát a nyeregből, és közös erővel sikerült megnyugtatniuk a szenvedő lovat. A magasabb csatlós féloldalasan kiemelte sérült lábát a kengyelből, míg a hóhér a bőrt felhajtva, a törött nyílvessző végét kihúzta a másik oldalon.

- Ha tovább maradunk felkoncolnak! - mondta a visszatérő Gerard.

- Talán nem, ha csatlakoznak még néhányan - mondta a gróf, és a város irányába mutatott.

A kapu irányából négyfős csapat érkezett feléjük, a címerekből ítélve egy francia köznemes és kísérete.

Mindent egy lapra tesz fel. Ha bizonyíthatja a bátorságát, és valamelyik nagyúr felfigyel rá, talán a pártfogásába veszi - *ismerte fel Andreas, hogy mi történik.* - *Persze ha a város elesik, amúgy is felkoncolnák.*

- Rianaldus de Gaudini. Ismerem az egyik szolgáját még Konstantinápolyból - szólalt meg Lonze. - Remek harcos a fickó. Az egyszer összeakaszkodott egy városőrrel. Puszta kézzel kiütötte a katona

fogát, pedig még sisak is volt a másikon.

- Ha sorban kiüti mindenki fogát, itt azzal sem megy sokra - hőbörgött Gerard.

- Csendet kutya, vagy itt helyben kitépem a nyelvedet! - mordult a csatlósra Andreas. Az egykori haramia összerezzent, és Zaffóra nézve lesunyta a fejét. - Ha még egyszer meghallom, hogy ostobaságokat fecsegsz, többé nem kell tartanod a szaracénoktól - tette hozzá Paganis, és nem érzett szánalmat a megrettent alak iránt.

Rianaldus de Gaudini és kísérete tisztes távolban a domb felső harmadán álltak meg úgy, hogy magasabban legyenek, ha a szemben lévő sereg rohamra indul. Az alapvető harci stratégia betartása bizakodással töltötte el Paganist.

Legalább megpróbálják fenntartani a látszatot, hogy készülnek a küzdelemre - gondolta a lovag, miközben a domboldalon elhelyezkedőket figyelte.

Rianaldus de Gaudini feléjük intett, és meghajtotta a zászlóját a Végzet Lándzsája előtt. A gróf jelzett Lonzénak, hogy billentse meg Godefroy de Bouillon kék-arany lobogóját, aztán Andreas felé fordult.

- Reménykedjünk, hogy a példa ragadós, és nemsokára mások is követni fogják. Minél több bolond van idekint, a falakon lévő többi annál inkább hiszi majd, hogy kimaradt valamiből.

- Alighanem néhányukat azért visszatartja majd, ha látják, hogyan koncolnak fel minket a szaracénok.

-Nem ma lesz a napja, hogy meghaljunk - jelentette ki határozottan Montbard gróf.

Andreast annyira meglepte a kijelentés ésszerűtlensége, hogy egy ideig nem is tudta, hogy mit mondjon, aztán nagy nehezen mégiscsak összeszedte magát.

- Ők több tízezren vannak, mi pedig még tízen se.

- Az atabég éppen ezért nem kockáztat.

- Miről beszélsz gróf uram? Semmiféle veszélyt sem jelentünk nekik. Montbard kimérten hallgatott. Andreas az előttük lassan leülepedő

porfelhőt figyelte, és a mögüle kibontakozó végeláthatatlan sorokba rendeződött harcosokat. Nem értette, mire várnak, mint ahogy azt sem, miért vannak ilyen sokan.

Száz katonával elsöpörhetnének minket - gondolta, ahogy a muzulmánokat figyelte.

A tarka forgatag a távolság és a levegőben szálló por miatt hatalmas masszává állt össze a fejében. Néhány jellegzetesen elkülönülő foltot az

arab földön töltött hónapoknak hála, azért felismert. A sereg derékhadát a szeldzsuk törökök adták, mellettük a szíriaiak, a moszuli csapatok álltak. Az oldalvédeket Damaszkusz királyának serege és tucatnyi hercegség ezerszínű csapatai adták.

- Sokan vannak - szólalt meg végül Andreas hátha mégis szóra bírhatja Montbardot.

- És ami még fontosabb, sokfélék - tette hozzá a gróf.

- Miért nem rohannak le minket?

-Karbuka serege ingatag lábakon álló agyag gólem. Tucatnyi nép szövetségének eredménye, akiket megszámlálhatatlan önjelölt vezér irányít. A szaracénok között mindenki mást akar, mindenki félti, amije van, és mindenki tudja, hogyha legyőztek minket, az erős a gyengébb torkának ugrik.

Montbard elhallgatott, és Andreas felé fordult.

-Az atabég nem tőlünk fél, hanem a lehetőségtől, amit elveszíthet. Paganis továbbra sem értett semmit.

-Miféle lehetőség? És hogyan veszíthetné el?

-Az atabég ugyanazt akarja, amit én.

Andreas a grófra nézett, mintha a másik szemeiből kiolvashatná a választ.

- Harcolni akar - könyörült meg rajta Montbard. - Nem bízik az alvezéreiben, és tudja, hogy egy elhúzódó ostrom csak tovább növelné a széthúzást a seren belül.

Paganisnak végre felrémlett valami.

- Minél hamarabb ütközik meg velünk, annál kisebb a veszélye, hogy széthullik a serege.

-Karbuka nem tudja, hogy Jagi Szijan raktárai kiürültek, és hogy nincs mit ennünk. Abban a tévhitben él, hogy az idő csak őt szorítja.

- Ha most lerohan minket, akkor a többség bent marad a várban és elhúzódhat az ostrom - sejtett meg valamit Andreas.

-Ha nem mi öljük meg az ifjú arab nemest, akkor az atabég végezteti ki.

Paganis hagyott időt magának, hogy átgondolja a hallottakat.

- És mi lesz akkor, ha már az összes bolond idekint áll? Montbard hallgatott. Andreas az arabok irányába nézett, és megpróbálta kitalálni mi járhat a fejükben.

A keresztes sereg még erős. A Messiás Lándzsája miatt újra van bennük harci kedv, és egyre lelkesebbek lesznek, minél többen leszünk idekint. Ha a szaracénok egymással marakodnak, és mi okozunk nekik néhány meglepetést, az alvezérek talán elfordulnak Karbukától - gondolta végig

Andreas a helyzetet, és a grófra nézett. - Kockára teszi az életét egy sejtésért, néhány szóért, amit egy sosem látott arabtól vásárolt egy zárt ajtón keresztül, önként jött velünk, pedig neki volt más választása - állt össze a kép a lovagban, hogy mi miért is történt az elmúlt héten, és a beleborsózott a háta a felismerésbe, hogy milyen hideg fej, milyen rendíthetetlen akarat kellett ahhoz, hogy a gróf az orránál fogva vezesse az egész sereget.

- Nem maradt más esélyünk - szólalt meg Montbard, amikor Paganis idáig ért gondolatban. - Ha a falak mögött maradunk, egy hét alatt mindenki legyengül. Most talán még van elég erőnk, hogy komoly veszteségeket okozzunk az araboknak, és a Messiás Lándzsájával a kezünkben megbontsuk a szaracénok egységét.

Ezúttal Andreason volt a sor, hogy hallgasson, és örökre elszámoljon magában mindazzal, amit eddig Arnaldus Turre de Montbard grófról tartott.

A tűzzel játszott, és még nem égette meg magát. Az orránál fogva vezette Adhemart, és még arra is volt ereje, hogy hatalomban mellé emelje Pierre atyát. A mi Urunk adja, hogy a lelke mégse rohadjon a pokolban az idők végezetéig!

A csatlósok közül Zaffo tudta leginkább megőrizni a hidegvérét. Miután leszállította a sérült Lonzét a nyeregből, felült a helyére, és rezzenéstelen arccal figyelte a mórokat. Andreas számára még mindig rejtély maradt a hajdani árva.

Pont így nézett, amikor Palda megkínozta - emlékezett vissza Paganis, a fiú vezette parasztlázadás utáni napokra. Andreas azóta sem bánta meg, hogy megbotoztatta mindazokat, akik fegyvert fogtak, és vasra verettette a főkolompost. - *A parasztoknak meg kell tanulniuk, hogy nem való a kezükbe fegyver.*

A hóhér mellett ülő Gerard valósággal dühöngött.

Még mindig nem érti, hogy innen nincs kiút. A hűtlenségére nincs mentség, ha tehetné, már árkon-bokron túljárna, hogy sohase találjuk meg. Nem halaszthatod tovább, hogy megválj tőle, különben a leggyengébb pillanatodban szúr majd hátba! - figyelmeztette magát Andreas.

A zsivány mintha csak megérezte volna, hogy figyelik a lovag felé fordult, de ahogy észrevette, hogy az ura nézi, rögvest a föld felé kapta a tekintetét.

Hiányzik belőle a tartás, ami a másik kettőben megvan. Hiába eszesebb, mint amazok, hiába bánik jól a vadásztőrrel, sosem lesz megbízható embered.

Harcias kiáltások hallatszottak a szaracénok irányából, és egy csoport vált ki a seregből, hogy aztán az arcvonal mentén végigvágtázva újra porfelhőbe burkolja a kopjak erdejét. A kiáltozás végül elcsendesedett, és az arabok nem adták további jelét egy közelgő támadásnak.

Talán nem ez a legjobb pillanat, hogy kivégezd - gondolta némi önirróniával Andreas, és Gerardtól Lonze felé fordult.

A szerzeteseknél nevelkedett csatlós úgy ült a domb tetején, mint egy elanyátlanodott kölyök. A jobb lábán lassan elállt a vérzés, de a kötés mocskos volt a rátapadt homoktól.

Szerencsétlen! Hiába a nagy testi erő, ha folyton sebesült. Semmire se megyek vele, és ha csatára kerül a sor, ő lesz az első, akit eltaposnak a lovak.

- Nézd csak, mondtam, hogy sültbolondok egytől-egyig! - szólította meg Andreast Montbard, és a város felé intett a kezével.

A lovag visszanézett, és két újabb csapatot látott feléjük tartani. Amazok együttvéve sem számoltak több embert egy tucatnál, ám a falakon lévők úgy üdvözölték őket, mintha csak a felszabadító sereg bukkant volna fel a várost körülvevő dombok gerincén.

- És a főnemesek? - kérdezte Andreas, aztán megvetően a földre köpött.

- Nem kell már sokat várni rájuk sem.

- Kíváncsi vagyok, hogy ki lesz az első.

- Raymond de Saint Gilles - felelte a gróf azonnal.

Paganis már meg sem lepődött azon, hogy Montbardnak kész válasza volt a kérdésére.

Végül alig valamivel több, mint egy fertályórát kellett várniuk, mire Montbard szavai beigazolódtak, és kísérete élén Raymond de Saint Gilles feltűnt a város kapujában. Akkorra már közel száz keresztes katona várakozott a domb körül, és egymás után érkeztek az újabb és újabb öthat fős csoportok. Andreas a szaracénok arcvonalát figyelte, és remélte, hogy minél később jön el az a pillanat, amikor Karbuka elérkezetnek látja az időt, hogy lerohanja a kereszteseket.

Raymond de Saint Gilles végül csatlakozott a grófhoz, és ezzel hallgatólagosan elismerte, hogy ebben a csatában őt tekinti parancsnokának. Montbard ugyan habozás nélkül felajánlotta neki az ereklyét, de a másikban volt annyi tartás, hogy ne fogadja el.

Az arab sereg továbbra sem mozdult. Paganis tartott tőle, hogy a nemesi zászlók megjelenésével az atabég elég zsírosnak érzi majd a falatot, de a félelmei alaptalannak bizonyultak. A keresztesek Raymond de Saint

Gilles kíséretével együtt is alig voltak többen, mint ötszázan.

Még annyi időnk se lenne, hogy eljussunk a falakig - morfondírozott Andreas, és különös módon ettől megnyugodott kissé.

Időközben Montbard megkérte Saint Gillest, hogy a felcserével nézéssé meg Lonze combját. A kuruzsló néhány perccel később átkötözte Zaffo rögtönzött pólyáját. Andreasnak jól esett a gróf figyelmessége, és akaratlanul is összehasonlította Montbardot korábbi mecénásaival. Azoknak csak addig volt szükségük rá, míg kihúzták a bajból, s utána már koloncot jelentett a számukra. Egyeden katona most már mit sem számított volna, a gróf mégis vette a fáradtságot, hogy a csatlós kedvéért szívességet kérjen egy nála magasabb rangútól.

- Szégyellem magam, hogy egy pillanatig is kételkedtem a lándzsa erejében! - ismerte el az ősz hajú Raymond de Saint Gilles. - Pedig, ahogy megláttam, rögvest tudtam, hogy az nem lehet más rajta, csakis Jézus Krisztus vére.

- Ne vádold magad, nagyúr! Démonok hada vesz körül minket, hogy ittlétünk minden pillanatában megkísértsenek. Csakis az igaz hit képes a jó úton tartani minket.

- Imádkoztam az Úrhoz, hogy nyissa meg az elmémet az igazságra, de még ahhoz is vak voltam, hogy meglássam a jeleket, amelyekkel kikövezte nekem az ösvényt.

-Vannak, akiknek megadatott a látás, és vannak, akiknek nem. Nekünk, vakoknak az a dolgunk, hogy kövessük az Úr szolgáit, bármenynyire nem értjük, mi a szándéka a mi Atyánknak.

- Igazad van, a püspök úr megmondta, hogy ő hisz az ereklyében, és én, ha hittem is a szavát, nem voltam elég erős, hogy kövessem azt, amit hallok.

- Adhemar nagyúr jól látta, hogy Pierre atya álma igaz - pontosított a másik szavainak jelentésén Montbard.

-Az érdem tagadhatatlanul Selmóé - értett egyet a gróffal Saint Güles.

- Úgy látom, készülődnek, nagyúr! - szólalt meg az alvezér testőrkapitánya, aztán a férfi hátrafordulva felmérte a kapuig lévő távolságot.

Andreas előbb szemügyre vette a mozgolódó szaracénokat, aztán követte a másik pillantását, és csodálkozva állapította meg, hogy az arabok egyértelmű megélénkülése ellenére egyre többen tartanak feléjük. A muzulmán lovasok a helyüket változtatták, és egyre nagyobb csoportok rendeződtek át a tömeg közepéről a szélek felé. Leginkább Damaszkusz királyának, Dukaknak a harcosai igyekeztek, és növekvő porfelhőtől kísérve

Jeruzsálem déli része felé indultak.

Megpróbálnak bekeríteni? - kérdezte magától Andreas, de nem látta értelmét, hogy az arabok megosszák az erőiket. - Akkora fölényben vannak, hogy az első nyílzápor után, nem marad senki, aki szembeszálljon velük.

- Készüljetek! - adta ki a parancsot Saint Gilles a mellette álló testőröknek, mire fegyvercsörgés futott végig a keresztesek tömegén.

Közel ötpercnyi feszült várakozást követően a városfalak irányából egetverő üvöltések érkeztek. A bástyákon maradt katonák egy része az öklét rázta az ellensége felé, de a nagytöbbség kezét az égnek emelve adott hálát az Úrnak. Az őrjöngés első hullámát hangos ima követte, aminek jellegzetes hangsúlyai egészen az első sorokban állókig hallatszottak.

Andreas értetlenül forgolódott a nyeregben, és hol a szaracénok sorait takaró homokfelhőt fürkészte, hol a háta mögé nézett, hogy megfejtse mi az oka a keresztesek különös viselkedésének.

- Mi történt? - kérdezte Saint Gilles.

- A Messiás Lándzsája kinyilvánította hatalmát, nagyúr - felelte ájtatos hangon a gróf.

Az alvezér, akárcsak a többiek semmit sem értett.

- Az ellenség egy része elvonul, nagyúr - szólalt meg újra Montbard, és lehajtott fejjel imára kulcsolta a kezét.

Az egyszerű katonák között futótűzként terjedt a hír, és a kint lévők többsége a városban maradiakhoz hasonlóan eget rengető üdvrivalgásba tört ki, majd ahogy lassan megnyugodtak, közös, hálaadó imába kezdtek.

Andreas nem tudta, mit gondoljon. Ha az ájtatoskodó Montbardra nézett, az Úr hitének megcsúfolását látta benne, hiszen a gróf, ha nem is mondta ki, de hallgatólagosan elismerte, hogy az ereklye hamisítvány. Ezek után már az is szentségtörésnek tetszett a lovag szemében, hogy a grófot ott helyben nem sújtja agyon Isten büntetése. Paganis szeretett volna a többiekkel együtt hálát adni az Úrnak, amiért szétbomlasztotta az ellenség seregét, mégis tisztátalannak érezte még a gondolatát is, hogy együtt imádkozzon a gróffal.

Istenfélő ember imája sosem lehet tisztátalan. Az Úr képes jóvá tenni a rosszat, képes arannyá változtatni a sarat, és a sátán teremtményeit a saját útjára téríteni - igyekezett megerősíteni magában a hitet, és ahogy Montbardra nézett, különös, megmagyarázhatatlan érzés ragadta magával.

Előbb nem akart hinni a szemének, mert biztos volt benne, hogy a látása megcsalja, de ahogy tovább figyelt, kénytelen volt belátni, hogy nem tünékeny délibáb zavarta meg. Megrázta a fejét, hogy kitisztítsa a

rémképektől, ám semmi sem változott. Arnaldus Turre de Montbardot alig látható szürkés aura ölelte körül, alig hüvelyknyire a testétől, amely lüktetni látszott az ima fennhangon kimondott szavaira. Andreas kénytelen volt megkapaszkodni a nyeregkápában, mert a látvány annyira megdöbbentette, hogy egy pillanatra megszédült.

Szólni akart, de a nyelvére béklyót vetett a döbbenet, s mire kellőképp magához tért, a jelenség semmivé lett. Andreas körbenézett, hogy találjon valakit, aki hozzá hasonlóan láthatta amit ő, aztán rádöbbent, hogy a jelenlévők közül egyedül ő nem adott hálát a közös imában.

Szentségtörés! - ismerte fel, hogy mit tett, és ahogy rémült tekintettel körbenézett, a pillantása megakadt a gróf fekete szemein. *Tudja!* - üvöltötte egy hang a fejében, ahogy a mélységes mély pillantás az övébe kapcsolódott.

Andreas küzdött, ám minden erőlködése dacára a gróf tekintete egyre közelebb húzta magához, és ő úgy érezte, mindjárt beszippantja a hatalmas fekete üregeknek tetsző szempár.

- Elmentek, nagyuram! - dörrent Zaffo hangja Paganis fülébe, és a vízió egyeden szemvillanás alatt véget ért.

Andreas zavart volt. Emlékképek tucatja villant a szeme előtt, és újra látta magát a családi birtokon, azon a napsütötte, álmos nyárvégi délutánon, ahogy apjától a kardforgatás művészetét tanulja.

A Paganisok udvarháza akkoriban alig volt több, mint egy nagyobb parasztház. Apja akkoriban fiatal volt még és tetterős. Széles vállait, hordó mellkasát, és az öszvérekével vetekedő makacsságát Andreas mind tőle örökölte.

Silvestus de Paganis kiszáradt földeket, lesoványodott parasztokat, és vadak nélküli üres erdőket vett át Andreas nagyapjától, aki felesége korai halála után sem gyerekével, sem családi birtokával nem törődött. Apa és fia még nyomokban sem hasonlított egymásra. Lontenius de Paganis vékony, ösztövér ember volt, akit a nemesi családokra jellemző születési átkok rendre elértek. Még alig érte el férfikora teljét, de ösztövér alakja már megtört, és beteges természete kiütközött rajta. Hogy a belterjességből származó újabb testi rendellenességeket kivédje, alacsony sorból való egészséges asszonyt választott magának, akinek nemesi származásán túl alig volt valamije. Lontenius de Paganis csak addig volt elégedett az új asszonnyal, amíg élete delel őjén túllépve rájött, hogy hiába próbál utódot nemzeni az erős, egészséges nőnek. Andreas nagyapja azonban nem adta fel, és éveken keresztül földjei bevételét kuruzslókra költötte, akik azzal hitegették, hogy képesek lesznek visszaadni neki magja erejét.

Akkortájt a folyókon felhajózó vikingek tartották rettegésben a népet, akik keskeny, alacsony merülésű hajóikon képesek voltak egészen a szárazföld belsejéig eljutni. Az egész ország félte a hajnali ködből feltűnő, vörös szakállú északi óriásokat, akik rendre kijátszották az uralkodó nehézkes seregeit. Lontenius Paganis épp távol volt hazulról, amikor néhány gyorsjáratú viking hajó lecsapott az uradalomra. Felesége ugyan túlélte a támadást, és a közeli erdőben találtak rá a vész elmúltával, de hogy milyen árat kellett fizetnie a szabadulásáért, azt sosem árulta el senkinek.

Az asszony nem egész egy évre a szörnyű tragédiára egészséges fiúgyermeknek adott életet. Hogy a kuruzslók módszerei vezettek eredményre, eleinte nem volt kétséges az éltes korú férj előtt, ám, ahogy a gyermek egyre cseperedett, úgy lett egyre komorabb a családfő. Silvestus még nem volt három, amikor anyját különös baleset érte. A szolgák az egyik reggel zokogva találták az uradalom fejét felesége megfojtott holtteste mellett. A pórok még évek múltán is lidérceket és szellemeket emlegettek, ha szóba került a régi történet. Lontenius de Paganis tíz évvel élte túl hitvese halálát, és ez az időszak elegendő volt rá, hogy tönkretegye mindazt, ami ősei révén rá maradt.

Silvestus tizenhét évesen vette át az uradalom irányítását, és hamar rájött, ha nem akarja, hogy szomszédjai eltöröljék a Paganisokat Franciaország színéről, erőnek erejével kell megvédenie földje határait. Kifényesítette az apjától örökölt páncélt, titokban befogadott néhány bujdokló zsiványt, és ütőképes csapatot szervezett a soraikból.

Andreas ebben az időben látta meg a napvilágot, és hamarabb játszott fakarddal, ült csikó hátán, minthogy megtanulta volna a család címzetes őseinek a nevét. Anyja - nagyanyjához hasonlóan - kisnemesi sorból származó asszony volt, aki alig különbözött valamiben az uralmuk alatt élő parasztoktól. Amennyire Andreas képes volt visszaemlékezni rá, apja szerette a nőt, aki három gyerekkel ajándékozta meg rövid élete során, és akit elvitt a gyermekágyi láz, amikor negyedik - hamuszürke arcú, vízfejű kislányát - a világra hozta. Az újszülött két héttel később maga is elpusztult, és a férfiember magára maradt a három gyerekkel. Apja melléjük vette a bábát, aki mind a hármójuk születésénél segédkezett, és néhány év múlva új asszonyt hozott a házhoz. Andreas addigra tizenéves múlt, és serkenő bajsza mellett az önbizalma is egyre növekedett, ahogy egyre több határ menti összecsapást látott közelről.

Silvestus de Paganis sosem tanulta mástól a háború művészetét, ám az élet kegyes volt hozzá, és így megérhette, hogy önmagától értsen alapvető igazságokat. A test-test elleni küzdelemben irdatlan erejével pótolta

képzettségbeli hiányosságait, a harc helyszínének megválasztásánál pedig rendszerint a meglepetés erejére apellált. Gyakran csapott le lesből az ellenségeire, és idővel jelentős bevételre tett szert az elfogott nemesekért kapott váltságdíjból.

Volt idő, hogy Silvestus hajlott rá, hogy rablólovagként gondoljon magára, ám hamarosan rájött, hogy az efféle hírnév kettős élű fegyver, és mielőtt még a szomszédjai elég erős párfogókra tettek volna szert, kardját a megye érsekének ajánlotta. Hogy erősítse a megtéréséről szóló híreket, másodszülött fiát papnak adta, és még ugyanabban az évben - az elmaradt tizedek kiegyenlítésére - jelentős adománnyal támogatta az egyházat. Az elgondolás bevált, és a Paganisok feje felett gyülekező felhőkből mégsem tört ki a vihar.

Andreas már húsz is elmúlt, amikor megvénült apjától átvette az uradalom irányítását. Az öreg még két éven keresztül maradt mellette, és segítette tanácsaival, mielőtt egy tél végi hűvös hajnalon nem ébredt fel többé. Silvestus de Paganis több embert ölt meg életében, mint amennyi a földjén született, több csetepatéban vett részt, mint amennyiről más egész életen át hall, mégis ágyban, párnák közt érte utol a vég. Andreas tudta, milyen sokat köszönhet neki, és úgy érezte, tartozik annyival az apja emlékének, hogy folytatja a munkáját.

Miután magára maradt, első dolga volt, hogy újra felesküdjön a megye érsekének - akinek jobb keze akkoriban már a saját öccse volt -, aztán hozzálátott, hogy megerősítse a Paganisok helyzetét az egymással csatározó helyi hierarchák között. Apja rablásból maradt vagyonának utolsó maradványain vívómestert hozatott az udvarházba, és minden ellenérzése dacára nekilátott, hogy pappá lett öccse segítségével elsajátítsa az olvasás tudományát.

Mindaz, amit megtanult a tudós papoktól, csak még inkább megerősítette abbéli meggyőződését, hogy az idők nem kedveznek a Paganisok felemelkedésének, és ha folytatni akarja apja munkáját, a kardját egyenesen a királynak, de legalábbis egy bíborosnak kell felajánlania. Az uralkodóhoz vezető út azonban önhitt bárókkal és magukat monarcháknak képzelő grófokon keresztül vezetett. A harcos évek során Andreas kénytelen volt belátni, hogy menthetetlenül belegabalyodott a főnemesek életét átszövő politika bonyolult hálójába, és a nevéhez kötődő híresztelések végett sosem nyerheti el egyetlen nagyobb úr kegyét sem.

- ..Legalábbis a damaszkuszi seregek. Az ott Dukak zászlója, s úgy tűnik, ő és a hűbéresei elvonulnak - szólalt meg Saint Gilles, ahogy szemeit leárnyékolva figyelte az arab sereget.

- Godefroy de Bouillon megindult a városból! - emelte fel a hangját a főnemes testőrkapitánya, és a Két Nővér barbakánja alatti kapura mutatott.

Andreas csak nehezen tért vissza a révületből. A fejében még mindig emlékképek, és rég elfeledettnek hitt érzések kavarogtak. Újra felszínre került benne az anyja elvesztésekor érzett hiány, az apja sírja felett érzett üresség, és a bosszúnak áldozatul esett legfiatalabb öccse halálakor érzett düh. Eszébe jutott a fia Hugó, akit szeretett volna megmenteni attól a sorstól, ami neki jutott részül, és akinek olyan gazdagságot akart teremteni ezen az idegen földön, amely a valódi urak közé emeli.

- Zavartnak tűnsz, lovagom - jegyezte meg a gróf, és lovával egészen közel léptetett Andreashoz.

Paganis a nobilisra nézett, és ráébredt, hogy semmit sem nyerhet vele, ha összetöri a Montbardról kialakul gyönyörű képet.

-Nem vagyok, uram, sőt most látok csak tisztán. Minden, amit teszel, az Isten nagyobb dicsőségét szolgálja. A sorsom a tiédhez köttetett, ha elbuksz, veled együtt pusztulok, ha felemelkedsz, mögötted leszek én is.

- Látom, megértetted - mondta Montbard, de fürkésző tekintete egy pillanatra sem nyugodott. - A pápa teljes bűnbocsánatot ígért nekünk. Azt akarta, hogy mindenáron felszabadítsuk az Úr városát. Hiszek benne, hogy a cél, amit szolgálok, több az életemnél.

Andreas az előttük álló sereget figyelte, és ahogy a lassan felbomlottak a sorok odaát, rádöbbent, hogy újabb csoda zajlik le a szemei előtt.

- Ma már nem harcolunk, igaz? - kérdezte, anélkül hogy a gróf felé fordult volna.

- Úgy van, ahogy mondod. A mohamedánok serege széthullik. Az emírek jobban tartanak Karbuka hataloméhségétől, mint tőlünk. Az atabég magára marad, és mi túl sokan vagyunk még, hogy egymaga győzelemre vihetne ezt a csatát.

-Meg sem próbálja majd. Fél tőle, hogy ha felaprózza az erőit, akkor a fajtájabeliek a torkának ugranak, és széttépik, mielőtt visszahúzódhatna a várába.

- Ha a sereg széthull, már semmi sem állhatja utunkat Jeruzsálemig. Andreas szemei előtt lassan egy különös vízió képe bontakozott ki,

amelyben a körülötte zajló érthetetlen események egymásutánban a helyükre kerültek, és már csak egyetlen kérdése maradt.

- Mi a célja mindennek?

- A seregnek be kell vennie Jeruzsálemet.

- Mi vár ott ránk?

- Jézus hatalma. Ha megszereztük, olyan úrrá teszlek, hogy királyok hajbókolnak majd leszármazottaid előtt.

- Miért?

- Az én Uram dicsőségére - felelte Arnaldus Turre de Montbard, és Andreasnak az az érzése támadt, hogy a gróf nem a keresztények mindenható Istenéről beszél.

Mark Fleismann értetlenül nézegette a kódex utolsó oldalát, és a történet kurtán furcsa befejezését. Tanulmányaiból persze jól ismerte a kor történelmét, és tisztában volt vele, hogy az Antiochia falainál elmaradt csatát, ahányan megélték, annyiféleképpen magyarázták, ám a Bibliographie des croisades egyéni látásmódja még így is kilógott a sorból.

Keresztény részről elfogadott volt az isteni csoda kihangsúlyozása, amely történetben minden esetben kiemelkedő szerepet szántak a Végzet Lándzsájának. Egyes krónikások szerint, az ereklye lángokkal és villámokkal üldözte el a muzulmánok többszörös túlerőben lévő seregét, míg mások megelégedtek a szent tárgy jelenlétével. Noha ez előbbi megfogalmazás aligha fedte a valóságot, a különböző történetek közötti hasonlatosság legalábbis egy közös forrás meglétét feltételezte.

Az arab történetírók véleménye még ennyire sem volt egységes. Többségük úgy vélte Karbuka nyilvánvaló nagyravágyása, és a sereg vezetésében mutatott önfejűsége fokozta addig a kedélyeket, hogy mire a sereg elérte Antiochiát, az atabégben az alvezérek már nagyobb veszedelmet láttak, mint a rumokban. A krónikások véleménye azonban a sereg szétfutásának okát illetően megoszlott.

Egyesek árulásról beszélnek, és frajn kémeket látnak a történtek mögött, míg mások beérték a vezérek közötti ellentétek részletesebb feltárásával.

A keresztény forrásokra támaszkodó Bibliographie des croisades által felvázolt történet azonban még az érthetően önös érdekeiket védő arab történetírók feltételezésein is túlmutatott. Mark maga is szkeptikusan fogadta a feltételezést, és bizonyos értelemben csalódott volt.

Bár a Bibliographie des croisades egyrészről nem remélt részletességgel tárta elé az Antiochia ostroma után történteket, másfelől azonban a gyűjteménynek ezen része Karbuka atabég seregének feloszlásával véget ért. Fleismann egyelőre nem tudta, hol folytassa tovább. Amire szüksége lett volna, az az előzőhöz hasonló részletes krónika, amely Maarra vagy Jeruzsálem ostromát taglalja. Végignézte az előtte lévő három könyvet és

„A normann Bajamonte- nak tulajdonított feljegyzések", „Le Puy püspökének, Adhemarrtak a Szentföldön tett utazásáról a Vatikánnak szóló beszámolója" valamint „Az ismeretlen Domonkos-rendi laikus testvér Jeruzsálem meghódításáról írott levelezésének gyűjteménye" közül a legutolsót választotta.

Bízott benne, hogy az ismeretlen szerzőt nem kötötték gúzsba olyan elvárások, amelyeknek az előző két híres személynek világi, avagy egyházi okból meg kellett felelnie.

A levelezés végeredményben egy átirat volt. Valamikor a tizenhatodik század derekán keletkezett egy kódexmásoló vizsgamunkájának eredményeképpen. Mark már csak azért is választotta ezt a gyűjteményt, mert érzett némi szimpátiát a kötet készítőjével.

A levelezéshez vezető nyomot, Dr. Adream Bürke, A templomosok kora című munkájában találta, ahol a szerző részletesen taglalta a kor társadalmának szokásait, öltözködését, és azokat a viselkedési formákat, melyek szerinte az első keresztes hadjárathoz vezettek. Bürke már a könyvében is többször megemlíti a Domonkos-rendi levelezését, majd kiemelt helyen tünteti fel az irodalomjegyzékében, azzal a megjegyzéssel, hogy a pap visszaemlékezései nagy segítségére voltak aprólékos részletességükkel.

Fleismann a tépelődés befejeztével megpróbálta maga elé emelni a gumiszalaggal átkötött mappát, de a mozdulat túl ügyetlen, a gyűjtemény pedig túl nehéz volt, és a széle kicsúszott a kezéből. Az iratgyűjtő kis híján leesett az asztalról, de Marknak még időben sikerült utána nyúlni, és megtámasztani a sarkánál.

Már éppen széthajtani készült a keménykarton fedőlapot, amikor egy megsárgult papírcsíkot vett észre a mappa oldalán. Kijjebb húzta a tépett szélű cetlit, és elolvasta. „Arnaldus Turre de Montbard; 1054-1099június " állt a papíron. Az írásmód régimódi dőlt betűkből állt, helyenként feleslegesnek tűnő sallangokkal, amelyek különleges szépséget kölcsönöztek a szavak külalakjának. Fleismann a második világháború idejéből emlékezett hasonló írásformára, amikor még mindenki töltőtollal írt.

Mark úgy érezte, valami fontosra bukkant. Felállt a székéből, és előre ment az információhoz, hogy beszéljen a göndör hajú baráttal, de a férfi nem volt a helyén. A számítógép monitorán egy képernyő- pihentető váltogatta a lélegzetelállítóan szép tájképeket Fleismann néhány pillanatig leragadt egy vöröslő naplementében

hullámlovagló lánynál, aztán ahogy a tengert felváltotta egy fehér felhőkbe burkolózott méregzöld hegyhát, letépett egy cetlit az ott lévő írótömbről, és fekete filccel ráírt néhány szót.

„Kerestelek, találtam egy újabb utalást Arnaldus Turre de Montbardra! Mark Fleismann ” - olvasta vissza magában a szavakat, aztán az olvasóterem felé indult, és miután kényelmesen elhelyezkedett, felnyitotta az iratgyűjtő tetejét.

1099. JÚNIUS 7. SZENFÖLD, JERZSÁLEM

- Azt hittem, nagyobb - jegyezte meg Gerard, és a mellette állókra sandított.

Andreas végigmérte a rablóból lett szolgát, és elégedetten elvigyorodott. A félszemű, orrnélküli, himlőhelyes képű alaknak újabb, még vörös gyulladásban lévő vágás csúfította tovább az arcát, ami baloldali halántékától egészen az álla aljáig húzódott. Ha a maarrai arab kardja nem csúszik meg a keresztes sisakján, a hajlított penge a maradék szemére is megvakítja a csatlóst. A Montbardtól kapott vértezet azonban ezúttal megmentette a szolga életét.

Már az anyja se ismerné fel, ha látná - állapította meg magában a lovag, és némi elégedettséget érzett a hűtlenségre hajlamos csatlós balsorsa miatt.

Paganis fejében már többször felmerült a gondolat, hogy megszabadul a megbízhatatlan szolgától, de Antiochia óta nagyot fordult a keresztesek sorsa, és az új helyzetben, már más lett fontos.

Karbuka atabég seregének széthullása után nem maradt erő az arab világban, amely képes lett volna dacolni a keresztesek hatalmával. A keresztények rövid pihenőt követően megindultak Jeruzsálem felé, és a főseregről leváló csapatok egyike Antiochia új ura, a normann Bajamonte vezetésével körbevette Maarra városát, és mindössze két hét lefolyása alatt bevették. A városlakók visszavonultak a fellegvárba, és a vezetőik tárgyalásokba kezdtek a keresztesek vezérével. Az öregtorony feladásáért cserébe szabad elvonulást kértek, amit Bajamonte fel is ajánlott nekik, ám amint a mohamedánok megnyitották a kapukat, a keresztesek rájuk rontottak, és egytől-egyig kardélre hányták őket.

Andreas ott volt, látta a pusztítást, és hiába látott már sok halált, a vérengzés megrendítette. A városlakók üldöztetése egy teljes napon át folyt, és a számvetők becslései szerint közel tízezer fegyvertelen embert koncoltak fel a keresztények. A lovag Raoul de Caen szerzetessel járta az utcákat, és elborzadva látta a szabadon gyakorolt kannibalizmus mindenféle formáját. Azokban a napokban Paganis közel állt hozzá, hogy meghasonuljon mindazzal, amit a kereszténység jelképeiről, álmairól és szándékairól gondolt.

A vérengzésben különös kegyetlenségükkel tűntek ki a tafúrok, akik már a város ostroma előtt fennen hangoztatták, hogy ellenségeik csontjából

akarják kiszívni a velőt. A fanatikus megszállottak esténként hatalmas tüzek körül gyűltek össze, és puszta kezükkel marcangolták szét áldozataik húsát. Andreas tudta, hogy a szabadcsapatok többsége éhezik, de a helyzet már korántsem volt olyan szörnyű, mint Antiochia ostrománál. A lovag hajlott rá, hogy belássa: a keresztesek egy része rászokott az emberevésre, és élvezetét leli a kannibalizmusban.

Maarra haláltusája azonban csak az Úr 1099. évének januárjában ért véget, amikor a városon több száz fáklyás keresztes rohant végig, és sorra egymás után gyújtotta fel a házait. A települést védő falakat addigra porig rombolták a hódítók. A Jeruzsálem felé távozó hódítók csak pusztulást és füstölgő romokat hagytak maguk után. Az arab világ megrémült, és a magukat megvédeni képtelen emírségek egymás után hódoltak meg harc nélkül a keresztesek előtt.

A szíriai nagyvárosokat valósággal sokkolta a félelem, és ha csak nem szorították őket sarokba, letettek minden ellenállásról. A keresztény táborban egymást érték az ajándékokkal megrakott küldöttségek, akik élelemmel, lovakkal és kincsekkel próbálták elnyerni a hódítók jóindulatát. A seregben hirtelen lett jólét, ami eleinte békét hozott magával, és az amúgy széthúzó alvezérek közötti egységet.

Ennek ellenére a Maarra közelében lévő Saizar emirátusba a fővezér helyett Saint Gilles lovagolt be elsőként, aki Ibn Munkidz szultánt a seregek élelmezésére kötelezte, és engedélyeztette, hogy lovakat vásárolhassanak maguknak a saizari piacon. A jó minőségű étel, és a régóta hiányolt hátasok megszerzése tovább növelte az alvezér tekintélyét Godefroy de Bouillonéval szemben. Ezek után a seregvezér kínosan ügyelt rá, hogy ő haladjon az élen, és fogadja a hozzá menesztett küldöttségeket.

Az erősen széttagozódott Szíria meghajolt a hódítók előtt, és egyetlen herceg, egyeden kádi sem kockáztatta meg, hogy bármiféle ellenállást tanúsítson. Kivételt csupán a gazdag Bukaja-síkság parasztjai jelentettek, akik élelmüket, olajukat, és aranyukat összegyűjtve Akradba, a „kurdok fellegvárába” menekülnek, és az ostrom során egy ravasz hadicsellel kis híján sikerült fogságba ejteniük Saint Gillest.

Történt pedig, hogy amikor a keresztesek a fellegvár falára hágtak, a parasztok egy rejtett kapun keresztül kiengedték a bent összegyűjtött nyájaik egy részét. Az éhes ostromlók rögvest felhagytak a harccal, és a megvadult állatok után vetették magukat. A várvédők kivárták, míg a keresztesek sorai felbomlanak, aztán merész kirohanást intéztek a fővezéri sátor ellen. A jószágokról a fővezér testőrei sem akartak lemaradni, és magukra hagyták urukat. Saint Gilles ekképp csak saját erejének, és

szemfülességének köszönhette, hogy megmenekült az arabok kezéből. Másnapra a feldühödött sereg bevette a fellegvárat, amit a keresztesek bosszújától rettegő parasztok már az előző éjszaka elhagytak.

A következő hónapra az erősség a keresztények főhadiszállásává vált, akik nekiláttak, hogy megszilárdítsák hatalmukat a környező települések felett. Az ajándékokkal és élelemmel megrakott küldöttségek egymás sarkában taposva igyekeztek megfizetni életben maradásuk vámját. A kincsekkel megrakott küldöttségek sorából is kiemelkedtek Dzsalál el-Mulk kádinak, Tripolisz urának ajándékai. A könyvtárairól és gazdagságáról híres város ura azonban túl nagy vagyont birtokolt, és a keresztesek kapzsisága ezúttal is fölülkerekedett a józanész érvein.

Bouillon parancsára a sereg február tizennegyedikén ostrom alá vette Árkát, a tripoliszi hercegség második legnagyobb városát. A falak azonban majd egy hónapon át kitartottak, és a pápai nyomásra sürgetett fővezér munkáját félbehagyva kénytelen volt tovább vonulni Jeruzsálem felé. Dzsalál el-Mulk kádi éleslátását azonban nem homályosította el a győzelem, és a nyilvánvaló kudarc ellenére újra ajándékokkal halmozta el a főváros mellett nyugtalanító lassúsággal vonuló keresztesek vezéreit. A kincsek mellett vezetőket is küldött, akik a legrövidebb utón kalauzolták el a sereget Bejrútba.

A sorozatos adományoknak köszönhetően a szűkös idők után a sereg hirtelen a bőség zavarával küszködött. Andreas ezekben az időkben feltöltötte a készleteit, és az Antiochia ostromából származó zsákmány egy részéből kijavíttatta a vértezeten esett károkat. Hűbérura közbenjárására a csatlósok megtarthatták a láncruháikat, és a seregvezér páncélkovácsai foltozták be rajtuk a sérüléseket.

Paganis vett két új vezetéklovat magának, és mert a pénzéből bőséggel futotta, további három öszvért málhásállatnak. A gróftól kapott egy sátrat, teljes felszereléssel, és két úri szolgát, hogy az ügyeit intézzék, és rendben tartsák a ruhatárát. Amikor Andreas először lépett be a fejedelmi pompával berendezett hajdani arab sátorba, úgy érezte, életében nem volt még ilyen gazdag. Pedig a kényeztetésnek még koránt sem volt vége. Két új szolgája fejedelmi vacsorát tálalt fel neki, és a hosszas nélkülözéstől elvadult lovag kis híján betegre zabálta magát az irdatlan mennyiségű főt húsból, mártásból és kenyérből.

- A kelet kulcsa Antiochia. Aki a várost uralja, azé Szíria, akié Szíria, azé az út Jeruzsálemig - törte meg a csendet Zaffo.

Andreas végigmérte a hóhért, és magában kénytelen volt elismerni, hogy a pór megállapításai helytállóak. Karbuka lehetett volna az egyetlen, aki

seregével elegendő erőt képvisel hozzá, hogy útját állja a kereszteseknek, de az arab nemzetek és vezetők közötti széthúzás magakadályozta őket abban, hogy elsöpörjék a keresztényeket.

Miután Antiochiánál az atabéget magára hagyták legfőbb szövetségesei, a megrettent fővezér fegyverszünetet kért a keresztesektől. Az időközben színre lépett Godefroy de Bouillon válaszra sem méltatta a kérést. Ellenben elfogadta a gróf által felajánlott ereklyét, és ezzel magához vette a falakon kívül gyülekező csapatok irányítását.

Az atabéghez még hű szaracénok felháborodtak Karbuka gyengeségét látva, és egyre többen hagyták magára a tisztségére méltatlan hadvezért. A csata végül elmaradt, és a mohamedán sereg egyeden nyíllövés, vagy lándzsa elhajítása nélkül elmenekült a keresztesek elől. Bouillon annyira meglepődött, hogy cseltől tartva nem indult az ellenség üldözésére, és megelégedett azzal, hogy szorult helyzetéből az isteni csodának köszönhetően egy csapásra kiszabadult.

- A falak azért elég magasak - jegyezte meg a lábsérüléséből teljesen felgyógyult Lonze.

Andreast követte a csatlós pillantását, és magában megállapította, hogy őt nem is annyira a védelmi gyűrű magassága aggasztja, mint inkább a város körüli felperzselt pusztaság. A gróf révén hallomásból tudta, hogy Jeruzsálem alig néhány hónapja cserélt gazdát. Al-Afdal, Egyiptom ura, látva az Antiochia falainál vereséget szenvedett arab sereg sorsát, átlépte a határt, és negyven napos ostromot követően bevette a várost.

A harc során a falak körüli hegyes, kopár terület halott vidékké változott. A források és kutak közelében fekvő állati tetemek mérgezett vízről tanúskodtak. A teljes erejéből tűző júniusi napfényben a kietlen vidéket csak itt-ott tarkító olajfák között nehéz élet ígérkezett az ostromlóknak. Megmunkálható törzsek hiányában lehetetlenség volt ostromgépeket építeni, és mert Andreas többet sejtett az antiochiai csoda mibenlétéről, mint a keresztesek többsége, képtelen volt hinni benne, hogy a szent város falai maguktól ledőlnek előttük.

A hódítók a várostól távoli dombtetőn, nem messze Sámuel próféta mecsetjétől verték le a táborukat, és ahelyett, hogy sáncokat emeltek volna a saját védelmükre, ellátogattak Sion-hegyére, és beszéltek az ott élő remetével. A tábor védelmének kiépítését a keresztesek többsége ezek után teljesen feleslegesnek ítélte, és még Godefroy de Bouillon is hajlott rá, hogy beálljon a rohamozók soraiba.

- Az egyiptomiak megfontolt harcosok. Elzavarták a keresztényeket a városból, felhalmozták az élelmet a környékről - ismételte el Andreas

ugyanazt, amit tegnap este hallott a gróftól.

Antiochia ostroma óta Paganis hűbérurának viselkedése gyökeresen megváltozott. A férfi felszabadultabbnak tűnt, és munka helyett figyelmességek egész sorával halmozta el Andreast. A lovag kezdetben nem tudta mire vélni mindezt, ám éppen elég ideje élt nála nagyobb urak szolgálatában, hogy tudja, a hatalmasok soha semmit sem adnak ingyen. A gróf azonban, úgy tűnt, ráér behajtani a tartozását, mert igencsak hosszú pórázra engedte vazallusát, és olykor napokig felé sem nézett.

Maarra ostrománál vált vállnak vetve harcoltak, ám a fosztogatás idejére szétváltak útjaik, és amikor a főnemes újra előbukkant, Andreas válltól könyékig húzódó mély sebet látott a gróf karján. A főúr mozdítani sem tudta a kezét, ám amikor a lovag a részletek felől kérdezte, a nemes egy rejtélyes balesetre hivatkozott. Paganis éppen eléggé ismerte a sebeket, hogy tudja, a nobilis bal karja néhány napon belül üszkösödni kezd majd, és ha meg akarják menteni a gróf életét, le kell vágniuk, mielőtt a rothadás továbbterjedne. A férfi azonban csak nevetett Andreas arcát látva, és csodák csodája, két nap múlva, ha óvatosan is, de már tudta mozgatni a karját.

- *A mi urunk Jézus Krisztus megmentette a nagyúr életét - vélekedett Paganis gyóntatója, és a lovag maga is hajlamos volt hinni benne, hogy isteni beavatkozás történt.*

A gróf úgy tett, mintha semmi sem történt volna, és hihetetlenül gyors felépülése után ott folytatta, ahol korábban abbahagyta. Az Antiochiánál történtek után Godefroy de Bouillon még inkább bizalmába fogadta a tanácsost, és jobbára minden döntését megbeszélte vele. Amennyire Andreas tudta, a gróf megpróbálta lebeszélni a fővezért mindenféle kitérőről, és arra bíztatta, hogy mihamarabb foglalják el Jeruzsálemet. A sikertelen árkai próbálkozás után, amely több száz keresztes szükségtelen halálát hozta, Bouillon végül felhagyott a merész tervekkel, és egyenesen az Úr városa felé indult.

- Hiába erősek azok a falak, Isten akaratának nem állhatnak ellen!

Ha elég erős a hitünk, a kövek maguktól omlanak le előttünk! -
mondta fanatizmustól fűtött hangon Lonze.

- Talán csak nem jártál te is a Sion-hegyen? - kérdezte Gerard maró gúnnyal.

Maga Godefroy de Bouillon is ott volt! - felelte a csatlós. - Kár, hogy Adhemar nagyúr már nem érhette meg ezt a napot.

- Ha le Puy püspöke tegnap velünk van, ma nem vágna neki senki az ostromnak létrák, hajítógépek és tornyok nélkül - szólalt
meg Andreas, és dühösen figyelte a megszeppent Lonzét.

Kár, hogy elvitte a vérhas! - értett egyet a lovaggal Gerard.
Hírlik, hogy mielőtt megmutatkozott volna rajta a fene, összeszólalkozott Montbard nagyúrral - kapcsolódott a beszélgetéshez Zaffo.
Tudom - felelte Paganis, és bosszúsan fújt egyet.
Gerard nem vette észre a lovag hangulatváltozását, és tovább feszegette a témát.
- Híre ment, hogy a gróf átkozta meg, és azért fogott rajta a vérhas. Mi tagadás, néha még nekem is elég ránéznem, és máris borsózik tőle a hátam.]
Zaffo szemlátomást kapott a szón, és ott folytatta, ahol a másik abbahagyta.
- Hallottam én is. A papok már a kiátkozását fontolgatták, amikor Pierre atya, az antiochiai látó szót emelt mellette. Ha ő nem védi az uraságot olyan vehemensen, lehet, hogy Godefroy de Bouillon akarata is kevés lett volna a klérussal szemben.
- Az már szent igaz. Ha papság a kitagadás mellett dönt, nincs az a világi erő, ami megmenthetné az embert az örök kárhozattól - kotyogott közbe Lonze.
- És a lincseléstől - tette hozzá Gerard, és a végtelenül ronda arcon gonosz grimasz futott végig.
- Andreas érezte, hogy a fejét a vér, és képtelen tovább fékezni a dühét.
- Elég legyen! - csattant fel, mire a három csadós abban a minutumban elhallgatott. - Nézzetek magatokra ostobák! Kinek a ruháit viselitek? Kinek a fegyverét forgatjátok, kinek a lován ültök? Ha Montbard grófja elbukik, mi mind vele együtt megyünk a pokolra!
A szolgák megrettenve hallgattak, egyedül Lonzén látszott, hogy lenne még mondanivalója. A nagydarab férfira rájárt a rúd, és a halállal való mindennapos szembenézés még közelebb hozta a hithez, tovább erősítve benne a vallási fanatizmust. Andreas sejtette, hogyha nem parancsolja meg a csatlósainak, hogy nem vehetnek részt a ma reggeli rohamban, akkor a szolga az első sorokban rohant volna, hogy Jeruzsálem falaira hágjon, és létrák, ostromgépek nélkül halálra kaszaboltassa magát.
- Ha a gróf úr mellett akarunk állni, akkor részt kell vennünk ebben a csatában uram, mert bizton tudom, hogy a mai napon örökre eldől Jeruzsálem sorsa! - törtek ki a szavak Lonzéból, és látszott a férfin, hogy bűnnek érezte volna, ha elhallgatja, ami kikívánkozott belőle.
- Miről beszélsz, ostoba?
- Ha az Úr velünk van, ki van ellenünk? Álmot láttam tegnap este! A

Szent Város felé rohantam a kezemben lángoló karddal. Pogányok sokasága állta el előlem az utat, de hitem megvédett, és érinthetetlen voltam nekik. A falak ledőltek előttem, a kapu megnyíltak a jöttömre, és szent tűz borította el az utcákat, perzselte fel mind egy szálig a szaracénokat.

- Magad mondtad, hogy álom volt.

- A hit hegyeket mozgat és csatákat dönt el egyeden karcsapás nélkül. Ha a Végzet Lándzsája képes volt elkergetni a szaracénokat Antiochiánál, miért ne rombolhatná le azokat a falakat? - folytatta Lonze, bár látszott rajta, hogy tart ura válaszától.

- Azt hiszed, mert hitbeli kérdésekről van szó, már ellent mondhatsz nekem?! - förmedt rá a csatlósra Andreas, és elégedetten látta, hogyan fakul meg a tűz a férfi szemében. - Ostoba paraszt vagy, és az is maradsz. Honnan veszed a bátorságot, hogy beleszólj az urak dolgába? Tudhatnád, hogy Isten akaratából születtél alantas jószágnak, ha az Úr másként akarja, hát nemesnek teremt.

Lonze lehajtotta a fejét; a lova lába előtti köveket bámulta. Túl magas neki a ló, túl sok embert lát maga alatt, és könnyen elfelejti, hogy hol a helye - gondolta magában Andreas.

A lovag bosszúsan meglökte sarkával a mén oldalát, mire az állat megriadt, és kapkodó léptekkel indult felfelé a Sion-hegyre vezető kaptatón. A szolgák a nyomába eredtek, és a lószerszámok csörgésén túl csak a kabócák reszelős zizegése hallatszott. Mire elérték a hegytetőt, a keresztes tábor szélén már összegyűlt a seregnek az a része, amely elég hitet érzett magában ahhoz, hogy Jeruzsálem falai maguktól ledőljenek előttük. Sem Godefroy de Bouillon, sem a gróf nem volt közöttük, bár a seregvezér engedélyezte, hogy a fanatikusok megpróbálják egyetlen rohammal bevenni a Szent Várost.

Szokásával ellentétben tegnap este hűbérura meglátogatta Paganist a sátrában. Andreas saját székét engedte át a vendégének.

- A csatlósaid közül egyik sem vehet részt a holnapi ostromban - kezdett bele a mondandójába a nobilis.

-Akaratod szerint - felelte Andreas, noha kíváncsi lett volna az okokra.

- A szabadcsapatok nagy részének fogalma sincs, mi folyik körülöttük. Ők azt hiszik, a mi Urunk, Jézus Krisztus szülőföldjén járnak, ahol egyik csoda a másik után esik meg velük. Nem értik meg az ostobák, hogy előbb szolgálni kell az Urat, hogy aztán ő megáldhassa a munkánk gyümölcsét. Holnap nagy veszteséget szenvednek a mieink, és én nem állíthatom meg őket. Szükségem van rátok, meg kell őrizned az embereid épségét, amíg Jeruzsálem elesik. A mi dolgunk csak akkor kezdődik, ha már bejutottunk a

városba.

-Nem értelek uram. A pápa a célja Krisztus szülőhelyének visszaszerzése.

A gróf arcán nemszeretem fintor futott keresztül. Egy ideig csendben méregette Andreast, aztán amikor megszólalt, lassan és körültekintően beszélt, mint aki attól tart megijesztheti a másikat.

- A pápa nem sokat nyer azon, ha mi elfoglaljuk Jeruzsálemet, és de Bouillont megteszi magát királynak. Mióta a normann Bajamonte megtette magát királynak Antiochiában, mindenki tisztában van vele odahaza, hogy a keresztes sereg irányíthatatlanná vált. II. Orbán kiváló elme - egy ilyen tény bizonyára nem kerüli el a figyelmét.

- De akkor is keresztények uralják majd a várost, és örökre kiűzzük a pogányokat.

- Erkölcsileg persze az egyházfőé lesz a siker, de vannak dolgok, amik olykor fontosabbak a látszatnál.

- Hagyd a rébuszokat, tudod, hogy nem sokra megyek velük! - igyekezett tiszta vizet önteni a pohárba Paganis.

-Vannak másfajta kincsek is odabent, mint az arabok aranya.

- Jézus Keresztfája?

- Vagy a lepel, amibe a Megváltó testét burkolták mielőtt feltámadt.

- A kegytárgyak és ereklyék az egyházat illetik - mondta a vállát vonogatva Andreas, és nem értette, mit akar a másik. Egy hozzá hasonló harcos semmire se ment volna az efféle értékekkel.

-Vannak, akik ezt másként gondolják.

-Megpróbálják elrabolni az egyház szolgái elől? Minek?

- Mert azt hiszik, a saját hasznukra tudják fordítani az isteni csoda közelségét - felelte a gróf, és fürkésző pillantást vetett a másikra.

Andreas serleget vett a kezébe, és nagyot kortyolt a benne lévő borból. Úgy érezte, túl sok mindent hallott most egyszerre, és időre van szüksége, hogy megeméssze a hallottakat.

- Tehát igaz a hír, hogy létrák nélkül rohanják meg a falakat? - váltott témát hirtelen a lovag.

-Akadtak köztük olyanok, akik a reggelt sem akarták megvárni.

-Azt hiszik, ahogy Karbuka serege megfutott előlük, úgy a kövek is megrettennek a láttukra?

- Hisznek az őrült remetének, mert hinni akarnak. Hiába mondtam de Bouillonnak, hogy tartsa vissza őket, a papok a roham mellett vannak. A tömeg újabb isteni csodát vár, és a klérus Adhemar nélkül is készen áll rá, hogy a vágóhídra hajtsa a barmokat.

-Ha az atabég nem fut meg előlük, talán holnap sem várnának csodát.

A gróf csodálkozva nézett Paganisra, mint aki nem várt ehhez hasonló szavakat a megtermett ember szájából.

- Ha Moszul ura nem futamodik meg, most már nem lenne miért aggódnunk - felelte, és Andreas rádöbbent, hogy a férfinek mennyire igaza van. - Az ostobák egy része talán meghál a holnapi ostromban, de a többség tovább él.

A Sion-hegy tetejéről kiváló kilátás nyílt Jeruzsálem városára. A hosszan elnyúló falakat több helyen friss javítások nyomai tarkították. A bástyákat szemmel láthatólag megerősítették, és kihajló védműveket építettek a tetejükre, hogy onnan lőjék a falat megmászó keresztényeket. A város építményei közül messze kiemelkedett a Dávid torony, ahonnan a védők az egész környéket beláthatták.

Andreas felismerte városban Salamon templomát, a dombot, ahol megfeszítették a Megváltót, és a stáció különböző pontjait, ahol a Fiú a végóráit élte. Paganison kábulat vett erőt, ahogy mindaz, amiről eddig csak a Könyvben olvasott, hirtelen megelevenedett a szeme előtt, és valósággá vált. Hasonló volt ahhoz az érzéshez, amikor a Végzet Lándzsáján meglátta Krisztus vérét. Az épületek, az utcák, a hegyek és dombok, mind ugyanott voltak, ahol olvasmánya alapján elképzelte őket, és annak ellenére, hogy még sosem járt itt, úgy érezte, mintha ismerős földön járna.

- A Megváltó itt lépkedett ezen a földön - szűrte a szót a fogai között Lonze. - Talán éppen itt állt, ezen a helyen.

Andreas elrebegett egy gyors imát, aztán akarva-akaratlanul is körülnézett, mintha csak arra várna, hogy a Megváltó tanítványai kíséretében kilép valamelyik olajfa mögül. A lovag megérzett valamit abból a fanatizmusból, ami arra sarkalta a kereszteseket, hogy ostromfegyverek nélkül, pusztán a hit erejében bízva nekirontsanak a masszív kőfalaknak, ám elég volt a bástyák tetején várakozó íjászokra és harcosokra néznie, hogy azonnal kijózanodjék.

A keresztesek közel másfél mérföldnyire sorakoztak fel a városfalaktól. A sorokban többségével a szabadcsapatokhoz tartozó katonák álltak, akik a rohamtól nemcsak a Szent Város bevételének dicsőségét várták, de Jeruzsálem előkelő negyedeinek szabad felprédálását is.

A szent éneket Pierre atya, az antiochiai látó kezdte, majd a dallamot sorban átvették tőle a harcosok közt álló szerzetesek, és nemsokára az egész környék zengett a papok kórusától. A sereg imára készülődött. A gyalogosok letérdeltek a kövekre, és összekulcsolt kézzel adtak hálát az Úrnak, amiért eljuttatta őket a Szent Város faláig. Az ezt követő misét

Pierre atya celebrálta, a klérus hathatós segítségével. Az áldást egyszerre több száz pap osztotta, végig az arcvonal mentén, ám a számuk még így is kevésnek bizonyult.

Helyenként embertelen üvöltések hallatszottak, és a sorokból kilépő katonák fegyverükkel fenyegették meg a város falain álló védőket. A hitbéli őrület határán állók közül is kiemelkedtek a vallási fanatikusokból álló tafúrok, akik a testükre tekert láncokat rázva üvöltöttek, és láthatólag alig bírták kivárni a mise végét.

A rohamra végül a normann Bajamonte adta meg a jelet, aki már Szíriában is híres volt eltökéltségéről és tényeket figyelmen kívül hagyó hadvezéri habitusáról. A csatára hívó kürtjeleket harsány diadalüvöltés fogadta. A sorok szinte azonnal felbomlottak, és a rohamozók egymást megelőzve száguldottak a falak felé. Az élre a tafúrok álltak, akik az óvatosan lavírozó lovasokat megelőzve, eszement üvöltéssel zúdultak le a domboldalról, és száguldottak a masszív kőfalak felé.

A hegytetőn álló Andreasnak nem mindennapi látványban volt része. A keresztesek, akár a hangyák áradata, özönöltek a környező dombok folytatásaként emelt falak felé, és úgy tűnt, nincs olyan erő a világon, amely képes lenne megállítani őket. Az arcvonal középen megnyúlt, kúpszerűen kiterebélyesedett, és a keresztények, mintha csak egy hatalmas élő faltörő kos lenne, felsorakoztak mögé.

- Ha bejutnak, elragadnak minden zsákmányt - szólalt meg Gerard, és megvetően köpött a rohamozók felé.

Andreast kijózanítólag érte a csatlós kijelentése, és mindaz, amit látott, hirtelen a viszályára fordult benne. Már nem egy gigantikus faltörő kost látott a rohamozó keresztesekben, hanem a tűz felé menetelő hangyákat, amelyek valamiféle ismeretlen parancsnak engedelmeskedve egytől egyig hamuvá perzselődnek majd a lángok között.

- Nem jutnak be - mondta határozottan, és a hátasát megnógatva a hegyorom széléig léptetett, hogy jobban lásson.

Védők nyílzáporral köszöntötték az ostromlókat. Az egyszerre levegőbe emelkedő számtalan lövedék árnyékba vonta az alattuk lévő támadókat. Ahogy a vesszők felhője lecsapott az ostromtornyok védelme nélkül rohamozó keresztesekre, iszonyatos pusztítást vitt végbe közöttük. Egész sorok tűntek el az embertengerben, és hatalmas kiterjedésű területen földön fekvő haldoklókkal és halottakkal teli horpadásokat hagytak maguk után, amiket aztán újra elárasztottak a kidőltek mögött érkező keresztények.

Háromszor egymás után borult sötétbe az ég a támadók feje felett, mire a tafúrok vezette első sorok elérték a rendíthetetlenül álló falakat. A

fanatikusok ugyan rögvest felkapaszkodtak a kövekre, ám a roham lendülete megtört, és a keresztesek egymást akadályozva tolongtak az íjászok lőtávolságán belül. A gyilokjárók tetejéről biztos kezű szudáni-ak szórták a halált a megzavarodott támadókra, akik jobb híján elesett társaik holteste alá bújva próbálták elkerülni az acélhegyű vesszőket. A tafúrokra hatalmas üstökből forró szurkot zúdítottak a védők, és a fanatikusok megpörkölődött fekete bogarakként hullottak alá.

Amikor a támadók lendülete megtört, az arabok égő agyagedényeket hajítottak a keresztesek közé. Amint a törékeny anyag a sziklákra érve engedett, lángfelhő csapott a magasba, és nehezen oltható tüzet lobbantott maga körül. Az elevenen égő ostromlók üvöltése túlharsogta a harci zajt, és a fennhangon éneklő papok kórusát.

Ahogy a megrekedt tömeg tovább gyűlt a város előtt, olthatatlan görögtűzzel égő nyílvesszők emelkedtek a levegőbe, és valamivel több, mint százlépésnyire a terméskövek szélétől mérföldnyi hosszú lángoszlopot lobbantottak lángra. Az ostromlók megrettentek, a kezdeti lelkesedés semmivé olvadt, és az egyre másra felharsanó fájdalmas üvöltések lassan elnyomtak minden más hangot. A sorok a tüzes folyosó mindkét oldalán végleg felbomlottak, s míg a szerencsések fejvesztve menekültek a keresztesek tábora felé, addig a lángoló katlanba szorultak őrjöngve, tíz körömmel kaparták a terméskövekből épített falakat, és sorra hullottak el a fejük fölül érkezők nyílvesszők nyomán. Néhányan térdre estek, és imádkozva kérték az Urat, hogy könyörüljön rajtuk, aztán mogyorófától átjárt torokkal zuhantak a haldoklók közé.

Akadtak néhányan, akik a lángokon áttörve próbáltak visszajutni a táborba. A szerencsések a tűzfolyosóban ragadtak, és hamuvá perzselődtek az iszonyú hőségben. Voltak azonban olyanok, akik élő fáklyaként érték el a másik oldalt, hogy aztán néhány lépés után összerogyva iszonyatos kínok között szenvedjenek ki. A szudániak többsége felhagyott a lángok közé szorultak lemészárlásával, és a még életben lévőket a tűz gondjaira bízták.

- Talán nem volt elég erős a hitük - törte meg a döbbent csendet Andreas, és a dermedten bámuló Lonzéra nézett.

A csatlósok mintha révületből ébredtek volna, csak nehezen tudták elszakítani a pillantásukat a lángoktól. A legkevésbé Zaffót viselte meg a látvány, aki már épp elég embert látott megégni. Gerard zavartan pislogott, és kerülte a lovag tekintetét, Lonze pedig értetlenül bámult maga elé, mint aki nem képes felfogni, amit lát.

- Szurokkal locsolták fel a mezőt - törte meg a csendet Zaffo egy perccel később.

-Az ostobák átrohantak rajta anélkül, hogy észrevették volna - mondta Gerard, de érződött hangján, hogy a kemény szavak ellenére mélyen megrendítette a társai halála.

-A grófnak köszönhetitek az életeteket - mondta Andreas rosszkedvűen, és visszafordította a lovát a keresztes tábor felé.

- Mark Fleismann ?

Az egyetemi hallgató felette álló negyvenes évei közepén járó alak a feje tetején teljesen kopasz volt. A férfi ugyanolyan reverendát viselt, mint az információban dolgozó barát. Az orrán vékony aranykeretes szemüveget hordott, mély lágy baritonja nyugtatókig hatott a fiúra.

- Igen, az vagyok.

- A nevem Albert Irsham, én vezetem az intézményt. Ön érdeklődött egy bizonyos Arnaldus Turre de Montbard után? - tette fel a kérdést a barát, és a nevet a kezében lévő cetliről olvasta fel.

- Igen, én voltam az, csak nincs valami baj?

- A legkevésbé sem, mindössze azt szeretném megtudni, hol találkozott ezzel a névvel? - közölte egy megnyugtató mosoly kíséretében Irsham. - Persze, csak ha nem titok - tette hozzá nevetve.

- Egyáltalán - felelte Mark a fejét rázva, és az asztalán fekvő Bibliographie des croisades-re mutatott. - A tizenkettedik fejezetben olvastam róla, Antiochia ostrománál, pontosabban a város végnapjait leíró résznél.

A barát arcán csodálkozás futott végig, aztán áthajolt Mark felett, és anélkül, hogy elnézést kért volna, a kezébe vette a könyvet. Visszalépett néhányat, aztán fellapozta a kódexet. Fleismann várt néhány pillanatig hogy a másik hátha mond valamit, de a férfi nem méltatta a figyelmére. Mark majd egy egész percen át ült zavartan a munkaasztalnál, majd hogy szabaduljon a kellemetlen szituációból, halkan krákogni kezdett. A szerzetesfelnézett a kódexből, és elnézést kérőn elmosolyodott.

- Bocsásson meg, igazán sajnálom!

- Semmi gond, csak szerettem volna folytatni a munkát.

- Igen, igen, már fél öt, tudom, ilyenkor már mindenki sietne.

- Már fél öt? - kérdezte döbbenten Mark, és az órájára nézett, mert nem akart hinni a fülének. - Hihetetlen, reggel óta itt ülök, de még csak meg sem éheztem - szólalt meg újra, amikor rájött, hogy a szerzetesnek igaza van.

- Gondolom, a bőséges szellemi táplálék kielégítette az étvágyát - ütött

meg még inkább baráti hangnemet az intézet vezetője, és Mark annak ellenére, hogy semmi őszinteséget sem talált a férfi gesztusában, kényszeredetten elmosolyodott.

- Valahogy úgy. Meddig vannak nyitva?

- Az olvasóvendégeknek általában öt előtt el kell hagyniuk az épületet, de önnel szívesen teszünk kivételt.

Fleismann nem értette, mi oka lehet a másiknak a kivételezésre, és mostanában túl sokszor olvasott az újságokban homoszexuális papokról, akik gyermekeket rontottak meg, hogy megilletődjön.

- Ez igazán kedves...- szólalt meg, de az igazgató közbevágott.

- Ha most azon gondolkodik fiatal barátom, hogy vajon miért vagyok ilyen nagylelkű, a válasz egyszerű. Croise apátság két perccel ezelőttől máris egyik újkori felfedezőjeként tartja önt számon - mondta Irsham, és Fleismann felé mutatta a kezében lévő könyv tizenkettedik fejezetét. - A Bibliographie des croisades-ből három példányunk van. Kettőt olvasótermi használatra, egy harmadik pedig a levéltárban biztonsági okokból. Mióta megjelent a modern változat, a Bibliographie des croisades iránt kicsi az érdeklődés, ezért a két olvasótermi példány már évtizedek óta bőségesen elegendő az érdeklődés kielégítésére. Ezért is lehetséges, hogy a világháború óta most először kellett restaurátorhoz vinnünk az egyiket. Ezért kerülhetett most ez magához.

- Nem értem - vallotta be Mark.

- Ez a kódex más, mint a másik kettő. Talán a másoló végzett alaposabb munkát, talán a másik kettő csak szimplán hiányos, ám egyedül ez említi Arnaldus Turre de Montbard grófot, mint Antiochia ostromának résztvevőjét.

Mark belegondolt a felfedezés lehetséges következményeibe, és rájött, hogy ezzel a felismeréssel csak tovább szaporíthatják az antiochiai csodáról szóló elméletek már amúgy is gazdag gyűjteményét.

- Számít ez bármit is? - kérdezte elmélázva, és csak most érezte meg, hogy az egész napos olvasás mennyire kifárasztotta.

- Azt majd a történészek eldöntik - felelte a csuhás, és vállat vont. - Nekünk az a dolgunk, hogy tájékoztassuk őket. Egyébként olvasott benne valami érdekeset?

- Érdekeset mindenképpen, ám nem vagyok biztos benne, hogy hiteles a történet. Egészen egyéni és újszerű megközelítésben látja az Antiochiánál történteket, és ezt a bizonyos Arnaldus Turre de Montbard grófot helyezi az

események központjába, mintha csak Karbuka megfu-tása az ő érdeme lenne.

- Arnaldus Turre de Montbard - mondta ki a nevet az igazgató, mintha csak ízlelgetné a szájában a szavakat. - Még sosem hallottam róla. Mondja [1] *csak, ugye maga hagyta azt az üzenetet az információn?*

- Tessék?

- Valaki hagyott egy cetlit az információs pulton, hogy talált valami újabb feljegyzést ezzel a Montbarddal kapcsolatban, és hajói emlékeszem a maga nevét olvastam rajta.

- Ja persze! - kapott észbe Mark. - Igen, én voltam, de ez a feljegyzés még annyit sem bizonyít, mint amit a kódexben olvastam - tette hozzá, és nekilátott, hogy megkeresse a cetlit, amit a Domonkos- rendi barát levelezésének iratgyűjtőjében talált. - Csak egy papír fecni az egész, ami kicsúszott a mappa oldalából - motyogta, ahogy elmerült a kutatásban.

- „Az ismeretlen Domonkos-rendi laikus testvér Jeruzsálem meghódításáról írott levelezésének gyűjteménye " - olvasta fel a Mark előtt fekvő gyűjtemény címét Irsham, miután a diák engedélye nélkül becsukta azt. - Érdekes - tette hozzá elbambulva.

- Micsoda? - kérdezte Fleismann értetlenül.

- Csak hallomásból tudom, hogy még a világháború után nem sokkal, járt itt egy svéd kutató, valami Jörgensen. A keresztes háborúk hajnaláról akart összeállítani egy értekezést. A korabeli újságcikkek szerint egy átdolgozott éjszaka után holtan találták a munkaasztalára borulva. A boncorvos szerint szívinfarktus végzett vele, ami felettébb ritka a svédeknél. Az újságírók akkoriban mindenfélét megjelentettek Jörgensen kutatásaival kapcsolatban, és rengeteg teória látott napvilágot arról, hogy vajon mi hozhatta ennyire izgalomba a professzort. Persze valójában senki sem tudott semmit.

- - És miért mondta az előbb, hogy a történelem ismétli önmagát?

- A professzor testét erre a gyűjteményre borulva találták meg. Ha jól emlékszem, a kolostor apátjának minden tekintélyét latba kellett vetnie, hogy a rendőrség ne foglalja le a Domonkos-rendi levelezéseit. Nem mintha bármi is kiderülhetett volna belőle. Aligha hinném, hogy egy rendőrnek, megfelelő alapismeretek nélkül jelent valamit egy ilyen speciális írásmű.

- Ez volt az? - kérdezte Mark, és ahogy az előtte fekvő mappát figyelte, a fekete borítón, hirtelen különös alakú foltokat keltett életre a fantáziája.

- A Domonkos-rendi levelezéséből csak ez az egy példány létezik, és

persze egy biztonsági másolat. Annak idején jó néhányan átnézték az írást, de senki sem talált benne semmit, ami izgalomra adott volna okot.

- Maga olvasta?

- Valamikor régen, de már nem sok mindenre emlékszem belőle. Annyi mintha rémlene, hogy említést nyer benne a templomos lovagrend alapítójának apja.

- Igen, olyannyira, hogy a krónikás valószínűleg egészen közeli ismeretségben lehetett vele.

- A keresztény egyház hatalmának kiteljesedése után az írott emlékek a másolóknak, és a művelt, világlátott szerzeteseknek köszönhetően megsokasodtak. Emellett mind ismerjük a millenniumot megelőző és azt követő évszázadok zavaros viszonyait, és nem kell messzire mennünk, hogy belássuk, keletkeztek olyan írások, amelyek bizonyos pápai érdekek alátámasztására születtek. Ennek ellenére ne feledje fiatal barátom, hogy ezek az emlékek éppúgy lehetnek igazak, mint amennyire hamisak. Az ön feladata, hogy megrostálja mindazt, amit olvas, és a korpa közül kiemelje a tiszta búzát.

Mark hirtelen nem tudta, hogy mit feleljen erre az intelemre.

Majd igyekszem - mondta végül kényszeredetten, és szerette volna, ha végre véget ér a beszélgetés.

Szóval? - kérdezte az igazgató, és aranykeretes szemüvege mögül kíváncsian nézte a diákot.

Fleismannak fogalma sem volt róla, hogy mit vajon mit vár tőle az apát.

- Elnézést! - mondta értetlenül.

Akar maradni? - segítette ki Irsham. Mark maga sem tudta mit szeretne.

Jó lenne, de egész nap alig ettem valamit.

- Ha beéri vele, küldetek fel vacsorát a konyháról. Igaz, mi csak egyszerű ételeket fogyasztunk, de ha valaki nem különösebben finnyás, annak általában megteszi.

Fleismann úgy érezte, csapdába szorították. Ha most visszautasítaná az apát felajánlását, azzal egyrészt elismerné, hogy ő a finnyásak kategóriájába tartozik, másrészt, lefitymálná a barátok vacsoráját.

- Köszönöm, igazán kedves! - mondta végül, és beleegyezően bólintott.

- Akkor maradjon csak nyugodtan, majd én szólok a konyhásoknak. Ha újabb könyvekre lenne szüksége, menjen csak nyugodtan az információs pulthoz, mindig tartunk éjszakai ügyeletet azoknak, akik tovább maradnak.

Mark biccentett, hogy megértette, aztán megkönnyebbülve figyelte,

ahogy az igazgató végre magára hagyja.

Felfedező lettem - gondolta magában, és elégedetten elvigyorodott.

A számítógépre nézett, aztán a tálcára tolta a jegyzeteket, és megnyitott egy levelező szoftvert. Begépelte a mostohanővére e-mail címét, és két ujjas gépelési tudományát bevetve lepötyögött néhány sort a lánynak. Amikor végzett elégedetten újraolvasta az eredményt, ráklikkelt a küldést indító ikonra.

Megeszi a fene, amikor elolvassa! - gondolta, és szélesen elvigyorodott, ahogy elképzelte a nő meglepett arcát.

Mark még egyszer kiélvezte a gondolat adta örömöt, aztán visszafordult az iratgyűjtő felé, és nekilátott, hogy megkeresse, hol járt.

- Átokverte Iftikhar ad-Daula, átokverte görögtűz, átokverte falak! - szitkozódott Andreas de Paganis, és az öklét rázta Jeruzsálem védői felé.

A lemenő nap vörös fényében a város fekete sziluettje szokatlan élességgel rajzolódott ki a narancsszínű ég előtt. A falak még mindig ugyanolyan magasan, és büszkén emelkedtek az ostromló sereg fölé, mint a keresztesek érkezésének első napján.

- Átokverte edények! - tette hozzá Gerard, és bal kezének vöröslő alkarját a magasba emelte, hogy a tenger felől érkező hűs szél könnyebbséget hozzon az égett bőrnek.

Az ostrom már negyedik hete folyt, és a jól felkészült arab védők egyik rohamot a másik után verték vissza. A kezdeti eszetlen lelkesedést követően Godefroy de Bouillon megtiltatott minden előkészítetlen támadást, amely csak újabb kudarccal és megannyi értelmetlenül elvesztegetett élettel járt volna. A második hetet követően nekiláttak, hogy a Tripolisztól kierőszakolt rönkfákból felépítsék az ostromtornyokat, és a hajítógépeket, amelyek nélkül a város bevétele teljességgel lehetetlennek tűnt.

Amint az első katapultok elkészültek, a ballisták rögvest munkához láttak, és szünet nélkül lőtték a városba a tűző napon érlelt többhetes halottakat, hogy elterjesszék a hullakórt a falak között. Némelyik test olyan rossz állapotban volt, hogy már a kilövés pillanatában darabokra szakadt, és a levegőben négy-öt darabra hullva a falak előtt zuhant a porba.

Mire a tornyok elkészültek, az ellenséges katapultok számolatlanul borították lángesőbe a lándzsákra erősített deszkapalánkok alatt támadó keresztényeket, akik hiába vonták be fedezéküket frissen nyúzott, ecetbe áztatott állatbőrökkel. A kén és petróleum keverékéből álló anyag olthatatlannak bizonyult a hagyományos módszerekkel, és a lángok

terjedésének csakis az éghetetlen anyagok állták útját, mint a vízbe áztatott gerendázat.

A két torony végül irdatlan nagy lett. A keresztesek lankadatlan lelkesedéssel építették, és július elejére fel is állították őket. Egyiket a Sion-hegy lábánál, a másikat pedig északon a város átellenes pontján. A frankok büszkeséggel tekintettek a kolosszusokra, amelyek segítségével több száz harcost tudtak egyszerre a magas falak tetejére juttatni.

Iftikhar ad-Daula, a város védőinek vezetője azonban nem ijedt meg az építményektől. Abban a pillanatban, ahogy a monstrumok megmozdultak, tüstént nyílvesszők özönével árasztotta el őket, és az oldalukon egymást érték az olthatatlan tűzzel égő agyagedények találatai. Iftikhar ad-Daula egymást követő két héten keresztül verte vissza sorban a keresztesek folyamatos rohamait, s eközben a város védelme alig gyengült meg valamelyest. A keresztény sereg belefáradt az állandó hadakozásba, és félő volt, hogy a temetetlen halottak dögvészt terjesztenek az ostromlók között.

- Al-Afdal megindult Jeruzsálem felé. Harmincezer katonája van, erőltetett menetben közelednek. Víztől vízig kell vonulniuk, de még így sem tart egy hónapnál tovább, hogy elérjék Jeruzsálemet - közölte a semmiből felbukkanó gróf, miután megállt a lovag és kísérete mellett.

- Ha két tűz köré szorulunk, végünk van - állapította meg nyugodtan Andreas. A csapda bezárultáig hátralévő egy hónap elegendőnek tűnt számára, hogy történjen valami, ami az ő oldalukra billenti a mérleg serpenyőjének nyelvét. - Antiochiát kétszáz napon át ostromoltuk hiába, hogy aztán egyetlen éjszaka alatt elessen a város. Sok éjszaka van még hátra addig, amíg Al-Afdal eléri a várost.

- Sok, de félek, nem elég. Ma este szükségem lesz a szolgálataidra - felelte a gróf, és Andreas szokatlan feszültséget érzett ki a hangjából.

- Zaffo nyílvesszőt kapott a lábába, Gerard keze kis híján leégett, aligha képes fegyvert fogni - felelte Andreas a nemesre sem nézve.

-Mondtam, hogy vigyázz rájuk - mormolta a gróf minden indulat nélkül.

Paganis nem érezte szükségét, hogy válaszoljon. Mindketten pontosan tudták, hogy a háború, különösképpen egy vár ostroma nem olyan hely, ahol az emberek elkerülhetik a bajt. Ezzel együtt Zaffo lábsebe nem volt súlyos, a mogyorófavesszőt már kihúzták, és a sérülést hosszan hagyták vérezni, hogy kitisztuljon. A csatlós combját a gróf arab felcsere látta el, aki messze a legjobb gyógyító volt a táborban.

Gerard sebe a látszat ellenére veszélyesebb volt. Bár éppen csak egy kevés fröccsent a csatlós karjára a szaracénok agyagedényéből, az bemarta magát a férfi kezébe, és sárgás folyadékot levedző, pörkölt szélű húsdarabot

hagyott maga után. Andreas nemrég nézte meg a sebet, és aggódva figyelte, hogy a bőr maradéka tenyérnyi foltokban válik le a szolga húsáról, ahogy a szüntelenül szivárgó folyadék letúr mindent maga elől.

- Akkor hát? - unta meg a várakozást a gróf.

- Én és Lonze biztosan, ha Zaffo sebe nem gyulladt be, akkor ő is lóra szállhat. De ez az imposztor csak hátráltatna minket, arra meg bizton tudom, hogy nem lesz szükségünk.

- Akkor hát hárman - összegezte a hallottakat a főnemes, és sarkon fordult. - Egy óra múlva a sátradnál találkozunk, álljatok útra készen - mondta távozóban, mielőtt elnyelte volna az éjszaka.

Andreas megvárta, míg hűbérura odébbállt, aztán visszafordult Jeruzsálem felé. Az időközben beállt sötétben már alig tudta kivenni a település falait. Esténként senki sem gyújtott tüzet odabent. Az arabok gyorsan megtanulták, hogy a keresztesek ballistái rögvest odalőnek, ahol meglátnak valami célpontot.

- Mit akarhat éjnek évadján, három kísérővel? - tette fel az Andreasban motoszkáló kérdést Gerard. - Ha már bevettük volna a várost, azt mondanám, dolga van a zavarosban, ahogy Antiochiában is, de most csak nem akarja három emberrel elfoglalni Jeruzsálemet?

A lovag nem válaszolt. Meredten nézett maga elé, és az elmúlt hónapok eseményein töprengett. Mióta a sors a gróf útjába sodorta, a szerencsecsillaga emelkedőben volt. A főnemes támogatása révén máris akkora vagyonra tett szert, amennyit apja egy egész életen át sem tudott összerabolni. Felmerült benne a gondolat, hogy ha most hátat fordítana az új világnak és hazatérne, kis szerencsével megalapozhatná vele a fia jövőjét.

- Azt beszélik, az Aszkalóni-kaput alig őrzik a szaracénok. Ott kellene támadni, mielőtt még a muzulmánok ránk gyújtják a tornyokat - törte meg a csendet Gerard.

Andreas úgy döntött, nem hallgatja tovább az értelmeden szó- cséplést, és faképnél hagyta a csatlóst. Nemsokára elérte Godefroy de Bouillon seregtestének határát, és a tisztelgő őrök között belépett a táborba. A sátra előtt Alhimas várta, a mecénásától kapott úri szolgák egyike. A huszonéves forma rabszolgafiú arca az elmúlt hetekben kikerekedett a jóléttől, és a mosolya is napról-napra őszintébbé vált, amikor meglátta új urát.

- Készíttesd elő a hátasokat, Lonze és Zaffo is kilovagolnak velem. Kerítsd elő a két gazfickót, és szólj Mosszának, hogy jöjjön feladni a vértemet! Fertályórán belül mind itt legyetek! - utasította a szolgát Andreas, azzal belépett a sátorba.

Az arab szokások szerint berendezett lakban füstölő illata fogadta a

lovagot. Andreas eleinte csak nehezen szokta meg a mindenütt ott lévő idegen szagokat, de idővel megkedvelte őket. A muzulmánok tömjén helyett szívesebben használtak szantált és fahéjat. Az édes füst a párnák, és a szőrmék puhaságával együtt kedveltették meg magukat a nemessel. Alfida, a gróf legújabb ajándéka ijedten húzódott a sarokba, amikor a kijáratot fedő sátorlap meglebbent, aztán valamivel nyugodtabban indult meg Andreas felé. A lovag a posztóvértje felé intett, mire a rabszolgalány szavak nélkül nekilátott az előkészületeknek.

Paganis lerogyott a szoba közepén lévő masszív karosszékbe, és bort töltött magának a kerek asztalon álló kancsóból. A két Franciahonból való bútor erőt sugárzó megjelenésével messze kirítt az arab szőnyegek, függönyök és rojtos párnák világából.

Alfida letérdelt Andreas elé, és nekilátott, hogy szétválogassa a posztóvért darabjait és a hozzájuk való csatokat. A lovag hagyta, hogy a pillantása elidőzzön a lány karcsú derekán, melle almánál is kisebb domborulatain, kerek fenekén, aztán nagyot kortyolt a borból, és beletörődött a helyzetébe, hogy hamarosan indulnia kell.

- Félsz még tőlem? - kérdezte a rabszolgát, mire az felkapta a fejét, és megdermedt két mozdulat között.

- Nem fél, te jó ember - mondta a lány szemlesütve.

Andreas hagyta, hogy elégedettséggel töltse el a nő hazugsága. A nélkülözések, harcok és egymást követő gyilkosságok közepette megváltozott benne valami. Mostanára már az is nehezére esett, hogy visszemlékezzen egykori önmagára, aki akkoriban volt, amikor feleségét és gyerekét hátrahagyva elindult a Szentföldre, hogy megváltást találjon magának, és felépítsen egy új uradalmat a fiának.

A távolság kiszívta belőled az otthon emlékét - ismételte magában a nemrégiben tett felfedezését. *Túl sok minden történt, túlságosan más ez a világ* - próbálta vigasztalódni, de ahogy az előtte térdeplő arab szépség fekete szemébe nézett, tudta, hogy mindez nem több önámításnál.

Valami visszafordíthatatlanul megváltozott benne, és mindaz, ami régen a világot jelentette számára, mostanára megfakult, szürke, élettelen emlékképpé vált, amely mintha már nem is hozzá tartozott volna.

- Nagyúr alázatos szolgád...

Andreas leintette a belépő Mosszát, és a rabszolganő előtt heverő vértezetre mutatott.

- Ahogy fényességed akarja - locsogta tovább kis híján a földig hajolva az arab kölyök, és a harmincas évei végét taposó lovag irigykedve figyelte a legény hajlékonyságát.

Paganis hagyta, hogy a két szolga egymást segítve adja fel rá a vértet, és közben a gazdagság szülte kényelem nagyszerűségén töprengett.

Odahaza egyetlen léhűtőt sem engedhetnél meg magadnak, ideát három semmittevő lesi a kívánságaidat a gróf pénzén.

A vértezet alig fertályóra leforgása alatt Andreasra került. Mire a lovag végzett, és kivonult a sátra elé, hogy felszálljon a lovára, Lonze már a kijáratnál várta. A magas szolga eleddig megúszta komolyabb sebesülés nélkül az ostromot. Egy szudáni nyílvessző ugyan elérte a sisakját, és a félreforduló fém mély sebet ejtett a csatlós arcán, ám ettől eltekintve sértetlen volt.

- Nagyúr - hajtott fejet a csatlós, amikor meglátta Paganist.

Lonze viselkedése gyökeres fordulatot vett, mióta látta meghalni a tafúrok többségét a Jeruzsálem ellen indított első rohamban. Andreas sejtette miért. Ha a gróf utasítására nem adja szigorú parancsba, hogy a szolgáknak maradniuk kell, az egykori szerzetesnövendék minden bizonnyal ott pusztul az első sorokban. Azóta a harcos hite mintha megingott volna. Talán nem is annyira a vallásban csalódott, sokkal inkább a papokban.

- Ma este elkísérjük a grófot.

-Kívánságod szerint - felelte Lonze, és fejet hajtott.

Lám, még ő is tanul az araboktól, pedig mennyire megveti őket - konstatálta Andreas a csatlós viselkedésében beállt változást. A szolga még sosem volt ilyen alázatos, mint az elmúlt hetekben, és a lovagnak szent meggyőződése volt, hogy a példát a muzulmánoktól leste el.

A lovához ment, lábát megtámasztotta a kengyelben, és saját erejéből húzta fel magát az állat hátára. Büszke volt rá, hogyha nem is volt már fiatalember, még mindig segítség nélkül szállt fel a nyeregbe.

Persze az évek feletted sem múltak el észrevétlenül - gondolta magában, ahogy a lovon ülve az imént megerőltetett, lüktető térdét fájlalta.

A gróf fertályóra múltán érkezett négy de Bouillon katona társaságában. A könnyű bőrvértet viselő fegyvereseknél csak kardok és tőrök voltak.

- Készen álltok?

- Már csak azt várjuk, hogy Zaffót feltegyék a lovára.

A hóhér néhány percen belül teljes harci díszben megérkezett, és a társaság nyolc főre egészült ki. A gróf rögvest megindította a lovát észak felé, párhuzamosan a város falával. A négy, kék átalvetőt viselő harcos szó nélkül követte. Andreas megvárta, míg a katonák kétsoros vonalba rendeződnek a nemes mögött, aztán a háta mögött a két csatlóssal a gróf után indult.

A keresztesek táborában hatalmas tüzek égetek. A fát a tornyok és a katapultok építéséből visszamaradt hulladékból vették. Átlagosnál nagyobb máglyákkal jelölték a különböző urakhoz tartozó csapatok határát, és helyenként még őrök is álltak az efféle tüzek mellett, különösen a szabadcsapatokhoz közeli helyeken. Andreas várakozásával ellentétben a had után vonuló söpredék száma mit sem csökkent Antiochia után. A lovag tartott tőle, hogy a nagyváros gazdagsága sokakat visszatart majd, de Jeruzsálem úgy vonzotta a keresztényeket, mint az éjjeli tűz a lepkéket. A szajhákból, gonosztevőkből, szerencsejátékosokból és rablóbandából álló kíséret elmaradhatatlanul követte a fegyvereseket, és kíméletlenül lecsapott minden koloncra, amit azok maguk után hagytak. A viszonylagos jólét ellenére az emberevés még mindig dívott körülöttük, és a fertelmesebbje gyakran még az elhullott kutyákat is felfalta. A lovag a papokkal ellentétben úgy vélte, hogy a járványok nagy része is ezek közül a mocskos, elhanyagolt emberek közül indul útjára, akik gyakran még arra is restek voltak, hogy kis- és nagydolgukat ne a szálláshelyükön végezzék el.

A gróf kivezette a kis csapatot a táboron kívülre, aztán északnyugatnak fordult, és a dombok között vezető keskeny utacska felé vette az irányt. Andreas látszólag érdektelenül követte a nemest, de belül majd szétvetette a kíváncsiság.

Miért fordul a dombok felé? Távolodni szeretne a várostól, vagy az arab kémeket akarja megtéveszteni? Talán valami dolga van a kősivatagban? Ott nincs semmi - morfondírozott magában a lovag, és időnként hátrafordult, hogy ellenőrizze követik-e őket.

- Ketten vannak az ostobák - szólalt meg Zaffo, aki a lábsebe ellenére magabiztosan ülte meg a lovat. - Végig mellettünk haladtak, a bal oldalunkon, és amikor irányt változtattunk megálltak, hogy elkerüljenek bennünket.

Andreas nem szólt, Lonze bizonytalanul nézett körbe, mint akinek eddig fel sem merült a fejében, hogy valaki a nyomukban járhat.

- Mióta követnek bennünket?

-Mióta elhagytuk Godefroy de Bouillon csapatainak táborát.

- Szaracénok?

- Aligha. Én valamiféle csuhás rendtagnak nézném őket, de Gerard még azt is megmondaná róluk, hogy melyik rendhez tartoznak.

A lovag megnoszogatta a lovát, és a négy kékköpenyes katonát megelőzve előre ügetett gróf mellé.

- Követnek bennünket - mondta, amint beérte a másik nemest.

-Remek!

Andreas meglepődött, de igyekezett palástolni a bizonytalanságát.

- Mi a szándékod velük?

- Csuhások?

A lovag ismét nem tudta mire vélni a másik tájékozottságát, de végül válaszolt.

- Olyasfélék.

-Hagyjuk, hogy kövessenek minket a sziklák közé, aztán lemaradsz a csatlósaiddal, és levágod őket.

Andreas igyekezett nem mutatni, de legbelül megrendült. Szerzetest ölni olyasfajta szentségtelenségnek számított a szemében, amire még legsötétebb, legelvadultabb pillanataiban sem gondolt. A gróf észrevette Paganis megingását, és felé fordult.

-Ne félj, ezek nem felszentelt tagjai a klérusnak. Ha úgy lenne, már a katonák is észrevették volna őket. Züllött brigantik azok, akik azzal akarják megváltani elkárhozott lelküket, hogy haláluk előtt a pápa nevében gyilkolnak tovább.

-Akárcsak mi.

-Ugyan, a te helyzeted egészen más.

- És te? Mi dolgod a papokkal, hogy az életükre törnél?

-Az idő nem alkalmas a beszédre. Tedd magad hasznossá, végezd a kötelességed!

Andreas ugyan belátta, hogy a másiknak igaza lehet, de ennek ellenére nehezen békélt meg a gondolattal, hogy ilyen nyíltan szembeforduljon az egyházzal. A másik út legalább ennyire taszította. Ha nem teljesíti mecénása kérését mindaz, amit eddig megszerzett a Szentföldön, ugyanolyan gyorsan válthat semmivé, mint ahogyan hozzákerült.

- Rendben van, végzek velük - szólalt meg végül, de a hangja olyannyira idegennek tetszett önmaga számára, mintha nem is hozzá tartozott volna.

A változás a gróf figyelmét sem kerülte el, és ahelyett, hogy útjára engedte volna, visszatartotta.

- Nézz körül, és mond el, mit látsz! - mondta a keresztesnek, miután megfogta a vállát.

Andreas engedelmeskedett a kérésnek. A pillantását a puszta közepén a hold fényében fürdő város fogta meg.

-Jeruzsálemet.

-Ismersz jól, tudod mennyit tettem érte, hogy eljussunk idáig. Nem akarom, hogy az utolsó pillanatban elbukjunk, alig karnyújtásnyira a céltól.

Paganis elsőre nem értette, hogy miről beszél a másik, aztán hirtelen megvilágosodott.

- Al-Afdal!

- A serege már kevesebb, mint egy havi járóföldre van. Még ha vízgyűjtőtől vízgyűjtőig vonul, akkor is heteken belül ideér.

- De hát Egyiptom messze van.

- A szultán bölcsebb volt annál, hogy bevárja, amíg bekopogunk újonnan megszerzett városa kapuján. Biztosan tudom, hogy már akkor nekilátott a sereg összegyűjtésének, amikor mi még Tripolisz mellett vonultunk. Levelet küldött Alexiosz Komnenosznak, hogy próbáljon meg lelassítani minket.

- Miért akarna a császár egy egyiptomival szövetkezzék ellenünk?

- Mert Alexiosz nem ostoba. Tudja, hogy nem segítséget nyújtani jöttünk, és minden lehetőséget megragad arra, hogy meggyengítsen bennünket.

-Ezért akart mindenáron csatlakozni a sereghez. Eszébe sem volt, hogy személyesen vegyen részt az ostromban, csak időt akart nyerni Al-Afdalnak.

- Alexiosz jó politikus, nem lépi át a határt, ami már nyílt ellenségeskedésnek számítana, de mindent elkövet a céljai érdekében. Ha az élet úgy hozná, hogy a helyébe kerüljek, magam sem tehetném ügyesebben.

- Ha a mesterkedései miatt fogunk itt megszorulni, hitemre mondom, én nem tudok majd ilyen elnéző lenni vele.

- Al-Afdal serege mindenesetre nagyon közel van.

- Két tűz közé szorítanak minket, mint Antiochiánál.

- Antiochiánál majd egy évünk volt rá, hogy bevegyük a várost, most összesen sincs két hónapunk.

- A tornyok készen állnak.

-Mint ahogy a védők is. Már tíz napja próbáljuk bevenni a falakat, és egy jottányit sem kerültünk közelebb a győzelemhez.

Paganis elhallgatott. Belátta, hogy a másiknak igaza van. A sereg előretörése újra megtorpant, és ismét segítségre volt szükségük, hogy megbirkózzanak az előttük álló akadállyal. Neki a grófhoz képest könnyű dolga volt. Elégnek tűnt, ha bizalmát helyezi az urába, és reménykedik a csodában, ami már eddig is annyiszor bekövetkezett, mióta a Szentföldre érkeztek. Ám a főnemes nem bízhatott vakon senkiben, és nem engedhette át a döntést másoknak.

-Emlékezz vissza, mi történt Arkátban! A lakossággal kiegészült városőrség három héten át tartotta fel a sereget. Csupán maroknyian voltak a védők, de a falak mégis kifogtak rajtunk. Iftikhar ad-Daula képzett hadvezér, aki ismeri a harcmodorunkat, és tudja, mit várhat tőlünk, ha

bevesszük a várost. Az utolsó leheletéig küzdeni fog, és nem is gondol a megadásra. Az összes keresztényt eltávolíttatta a városból, nehogy a muzulmánok árulói legyenek. Egyedül a felmentő seregben bízik, és tudja, hogy minden egyes nappal közelebb kerül a pillanat, amikor Al-Afdal hadaival közösen összeroppanthatnak bennünket.

- Ezért kell meghalnia a papok szolgáinak?

-Nem - mondta határozottan a gróf, és az arca még gondterheltebbnek tűnt. - Nekik azért kell meghalniuk, mert a klérus képtelen felülkerekedni kicsinyes irigységén. Mindegy nekik, mekkora áldozattal jár a döntésük, de nem kell nekik a dicsőség, ha nem az ő kezükből ered.

- Nem értelek.

- Adhemar átka kísért mind a mai napig.

- De hiszen a püspök meghalt.

- Túl sokan kerültek a hatása alá a klérusban, akik továbbra is az életemet akarják.

- Miért?

- Mert a több oldalról szorongatott Pierre elmondta nekik, hogy a Messiás Lándzsájának ötlete tőlem származik.

- Tehát igaz - tört ki Andreas önkéntelenül.

- Adhemar halála remek ürügy lett volna, hogy máglyán égessenek el.

- Úgy hírlik, Pierre atya állt ki érted a többséggel szemben.

- Ő is csak azért, mert tudta, hogy Jeruzsálem még messze van, és túl sok buktató várja a sereget az úton.

- De most, hogy itt vagyunk, mindez már nem számít - találta ki a gróf gondolatmenetének a végét a lovag.

-Míg élt, a hatalmára féltékeny Adhemar megvádolt, hogy a sátánt szolgálom. Szerencsétlenségemre két nappal később elkapta a vérhast, és már nem volt mód rá, hogy megvédhessem magamat vele szemben. A szavai azonban a halála után veszélyesebbek lettek, mint amilyenek életében voltak. A klérus most már nyíltan ellenem fordult, és ha Godefroy de Bouillonnak nem lenne rám szüksége, semmi sem állna az útjukba, hogy kiátkozzanak.

- Akkor, ha Jeruzsálem elesik, neked véged - vonta le a következtetést Andreas.

A főnemes hallgatott. A lovag a háta mögé nézett, és a csapat végén haladó két csatlóst figyelte. A szolgái minden hasonlatosságuk ellenére messze kilógtak a reguláris csapatból. Kezdve az állandóan járkáló figyelő tekintetüktől, a szokásostól eltérő felszerelésükön át, egészen a testi adottságaikig. Mindkét csatlós jóval nagyobb termetű volt, mint az átlag

katonák, és Andreas tudta róluk, hogy a csata forgatagában is jóval inkább számíthat rájuk, mint a mindössze alapkiképzésen átesett zsoldosokra. Míg Bouillon katonáiban megvolt a fegyelem és az összeszokottság, addig hiányzott belőlük az önálló kezdeményezőkészség és a nyílt elme.

- Nem számít nekik, hogy Al-Afdal malmára hajtják a vizet, és az sem, ha emiatt az egész keresztes sereg elpusztul, csupán azért küzdenek, hogy mindez az ő irányításuk alatt menjen végbe, a keresztény egyház nagyobb dicsőségére - szólalt meg lemondóan a gróf.

Andreas bosszankodva kényszerült belátni, hogy akarata ellenére a főnemes megint képes volt meggyőzni róla, hogy amit tenni készül, ha nem is helyes, de mindenképpen szükségszerű.

- Ott a szikláknál, ahol összeszűkül az ösvény, lemaradunk - mondta, aztán kiállt a sorból, és bevárta az embereit.

A csatlósok szavak nélkül is megértették, amikor egy alkalmas helyre érve leszakadt a csapattól, és egy az apró kanyon egyik kiöblösödésében megfordította a lovát. A két szolga elővette a fegyverét, és csendben várakozott az árnyékba rejtőzve.

A két csuhás alig öt perccel később tűnt fel az ösvényen, és sietős léptekkel tartottak a távolodó csapat után. Csendben osontak a kövek között, és igyekeztek mindvégig a sötétben maradni. Az élen haladó férfi eszmélt hamarabb, amikor az árnyékok közül kirontva Andreas megindította a lovát. A fickó meg sem próbált szembeszállni a lovaggal, helyette azonnal beugrott egy nagyobb szikla takarásába, hogy védve legyen. Andreas attól tartva, hogy a fickó elmenekül, rögvest utána rontott, és meglepődve vette észre, hogy az ellenfele eltűnt. Paganis megállította a hátast, körbe forgatta a szűk helyen, majd ahogy meghallotta a kövön súrlódó keményített bőrcsizma talpának hangját, a háta mögé csapott a **1** láncos buzogánnyal.

A csuhások bérence hiheteden ügyességgel rendelkezett, mert szem- i mel szinte követhetetíenül gyors mozdulattal félreugrott, és elkerülte a **j** vasgolyót. A lendülete azonban ellene dolgozott, és képtelen volt megmaradni a talpán. A tomporára esett, de ezzel együtt kikerült Paganis, fegyverének ütőtávolságán. Andreas hátranyúlt, megragadta az arab telivér farkát, és kíméledenül meghúzta. Az állat dühösen fújtatott, aztán kirúgott hátra.

A vasalt paták a mellkasán kapták el a férfit, és egészen a tíz lépéssel távolabb lévő szikla oldaláig penderíttették. Andreas elengedte az állat szőrét, megfordította a dühösen toporzékoló hátast, és a mozdulatlan testig léptetett. A holdfényben jól látszott, hogy a fullajtár mellkasán sötéten

csillog a vértől átnedvesedett ruha.

Andreas a másik kém irányába fordult, de már csak Zaffo elmélyült munkájának lehetett szemtanúja, amivel a hóhér aprólékosan tisztogatta a csatabárdja acélfejét egy közeli sziklán. Paganis még egyszer lenézett a földön fekvő alakra, aztán attól tartva, hogy a férfi csak megjátssza magát, rákényszeríttette a lovat, hogy taposson rá a földön fekvő testre. Az arab telivér kapkodó lábakkal topogott végig a papok bérencén, aztán a recsegő csontok zenéjétől kísérve rugaszkodott el róla, ahogy Andreas a ló véknyába nyomta a csizmája sarkát.

A két csadós között egy átszúrt mellkasú, szétvágott koponyájú test feküdt. Sem Zaffón, sem Lonzén nem látszott, hogy érdekelné őket az áldozaton lévő szerzetesi csuha.

-Ki lehettek? - kérdezte Zaffo, miután a megtisztított csatabárdot visszacsúsztatta az oldalán lévő keményített bőrtokba.

- Laikus testvérek a klérus szolgálatában - adta meg a kézenfekvő magyarázatot Lonze.

- Olyanok, amilyen te is lehettél volna - mondta Andreas, hogy megpróbálja kiugrasztani a nyulat a bokorból.

-Olyanok - hagyta a rá a lovagra a csaüós, de nem adta jelét, hogy a történtek felzaklatták volna.

Paganis közelebb léptetett a halotthoz. A csuklyás alakon jól látszott Lonze kardjának nyoma. A csadós szúrása a mellkasán találta el a harcost, és ha nem is okozott azonnal halált, idővel mindenképpen megölte volna a zsoldost. Andreas a testről a szolgára nézett, de továbbra is úgy tűnt, hogy Lonze már el is felejtette a dolgot.

Talán mégsem olyan szentfazék, mint amilyennek gondoltad - vonta le a tanulságot a lovag, és intett a két csatlósnak, hogy induljanak a menet eleje után.

Fertályórával később beérték a grófot, és Andreas a szolgákat hátrahagyva a férfi mellé lovagolt.

- Bevégeztetett - mondta, amikor a nemes felé fordult.

- Szégyen, hogy így kellett lennie! - mondta a gróf, valamivel később.

Andreas hűbérura arcát figyelte, de semmiféle érzelmet sem tudott leolvasni róla. A nemes arca olyan ridegnek és érzéketlennek tűnt, mintha nem is élő emberhez tartozott volna. A lovag minél tovább figyelte a másik arcélét, annál inkább elhatalmasodott rajta az érzés, hogy csupán egy maszkot lát, amely eltakarja előle viselője igazi vonásait.

- Azt hiszed én akartam, hogy így legyen? - törte meg a sziklákon kopogó paták monoton kopogását a gróf.

Andreas tudta a választ. Éppen elég ideje ismerte hozzá a nemest.

- Nem. Te sosem keresnél magadnak ellenségeket, jobban kedveled a szövetségeseket, még ha kényszerűséggel járnak is - felelte.

A gróf a lovag felé fordult a nyeregben, és az arcába hirtelen visszatért az élet.

-Újból és újból képes vagy meglepni, kiváló eredmény ez egy olyan embertől, akit már több mint egy éve ismerek.

- Túlbecsülsz nagyúr!

- Vagy éppen eddig becsültelek alá - mondta a gróf, és alig észrevehetően ingatni kezdte a fejét. - Több vagy annál, mint aminek látszol, és nem kell tudós főnek lennem, hogy észrevegyem.

Andreas ha nem is vallotta be magának, de jólesett a büszkeségének, amit hallott.

- Csak azért mondod ezt, mert még nem láttad a fiamat nagyúr, neki a kisujja is többet ér nálam. Még csak süldő kölök, de máris erősebb, mint a nála öt évvel nagyobb fiúk. Ügyesebben lő az íjjal, mint én, és ötven lépésről nem hibázza el a nemes vadat - mondta egy apa minden büszkeségével Andreas.

A gróf mélyen a lovag szemébe nézett, és Paganisnak olyan érzése volt, mintha a nemes egyenesen a fejében turkálna.

- Rég nem láttad már a szeretteidet, és egyre nehezebben emlékszel vissza rájuk - mondta a gróf élettelen hangon, mintha csak a sírból beszélne. - Akárcsak mi mindannyian - tette hozzá valamivel emberibb hangsúllyal.

Andreas megrettenve nézte a maga elé meredő férfit.

- Honnan tudod?

A gróf pillantásába lassan visszatért az élet.

-Nyugodj meg, a véred még friss, tele van erővel - hagyta figyelmen kívül a másik kérdését a főnemes. - A Paganisok régi dicsősége már leáldozott, de veled, a te ágaddal újra felemelkedhet a vérvonal.

- Különös dolgokat mondasz nagyúr. Ha nem ismernélek, azt hinném, valaki rontást hozott rád.

-De mert ismersz, tudod, hogy az Úr nyitotta fel a szememet, hogy meglássam mindazt, ami az ő nagyobb dicsőségéhez vezet.

Andreasban felébredt a régi rossz érzés, hogy a gróf, nem a keresztények istenéről beszél, de nem érzett magában elég erőt, hogy szóvá tegye a kételyeit.

- Hová megyünk? - szólalt meg majd egy perccel később.

- Utat keresünk a városba. Lehetőleg olyat, ami nem a falakon át vezet.

- Alagút?

-A mórok futárok hírhedtek róla, hogy mindig bejutnak az ostromlott várakba. Nekünk csak az a dolgunk, hogy kövessük Al- Afdal követeinek a nyomát. Azok majd elvezetnek bennünket a járathoz.

- Ebben a sötétben akarsz nyomokat keresni?

- Azok a jelek, amikre én gondolok, jobban látszanak éjszaka, mint nappal - felelte a gróf egy rejtélyes mosoly kíséretében.

Andreas lemaradt, és visszament a két csatlóshoz.

A kanyon aljában kanyargó szűk ösvény még majd' fél mérföldön keresztül tartott a meredek domboldalak között, aztán keletnek fordult, és megindult felfelé az egyik meredély oldalán. A keresztesek felkapaszkodtak az emelkedő tetejére, és a gróf megálljt intett a társaságnak. A főnemes elővette az araboktól szerzett csiszolt lencséket, és gondos mozdulatokkal beillesztette a keményített bőrből készült hengerbe. Andreas ugyan ismerte az ördögi szerkezet hatását, de sosem vetemedett volna rá, hogy használja. A gróf egy percen át vizsgálódott az emelkedő tetején állva, aztán a figyelme egy helyre összpontosult. A lovag megpróbálta felfedezni mit talált a főnemes, de hiába erőltette a szemét semmit sem látott.

- Megvannak, de nagyon óvatlanok! - szólalt meg nemsokára a mecénás, és kiszedte a lencséket.

A csiszolt üveget külön-külön egy-egy brokáttal bélelt szütyőbe tette, majd a két apró iszákot kelmébe csavarta, és a tarisznyájába csúsztatta. A keményített bőrhengert melléjük pakolta, aztán megindította a lovát abba az irányba, amerre az előbb figyelt. A gróf bő tíz perccel később állt meg legközelebb, és ugyanolyan pedantériával, mint ahogyan korábban szétszedte, most összerakta. A vizsgálat ezúttal még rövidebb ideig tartott.

- Közel vagyunk, készítsétek a fegyvereket! - szólalt meg a nobilis, amikor a dombtetőről leereszkedve egy szurdok aljára értek, és ráfordultak a kövek között északkeletnek tartó ösvényre.

A katonák kardot húztak, Andreas megmarkolta a láncos buzogány nyelét, és a háta mögül érkező fémsikolyból hallotta, hogy Lonze is kivonja hüvelyéből a pengéjét. A gróf maga elé engedte a négy kék átalvetős fegyverest, aztán beállt Andreas mellé.

- Már akkor észrevettem a fáklyák fényét, amikor még csak az irányt kerestem. Legyetek óvatosak, lehet, hogy megpróbálnak csapdába csalni bennünket.

Andreas magához intette a Lonzét.

- Hagyd itt a lovadat, és menj fel a meredély tetejére. Kerülj elibénk, és jelezz, ha bármi oda nem illőt látsz! - utasította a szolgát Andreas.

A csatlós leugrott a lováról, a kantárszárat Zaffo kezébe nyomta, aztán megindult felfelé a meredély oldalán. A férfi után kisebb- nagyobb földrögök zuhantak a meredély aljára.

- Elég hangos, ha az arabok kelepcét állítottak nekünk, süketnek kell lenniük, hogy ne fedezzék fel - jegyezte meg rosszallóan a gróf.

- Más esetben Zaffót küldenem, de az átlőtt combjával még a fal tetejéig sem jutna fel.

- Miért nem küldted a katonák egyikét? Az ő vértjük könnyebb.

- Te rábíznád az életed egy ismeretlenre?

-Ha így lenne, beértem volna helyetted egy tucat de Bouillon katonával.

- Akkor beláthatod, hogy miért Lonze ment. A
gróf alig észrevehetően biccentett

- Menjünk! - mondta végül, és intett az élen álló fegyvereseknek, hogy induljanak.

A szurdok majd egy mérföldön keresztül kanyargott a domboldalak között, mire egy eléje magasodó gigantikus sziklát elkerülve kiért a Jeruzsálemet körülvevő keskeny nyitott peremre. A gróf megálljt parancsolt, és nyeregből kihajolva nyomokat keresett a holdfényben.

- Nem jöttek idáig, valahol a kanyonban eltűnnek a nyomaik - mondta rövid vizsgálódás után, és visszafordult az ösvényen.

Andreas követte a férfit, és amikor elérték a hatalmas sziklát, amelynél az ösvény elfordult, megszólalt.

- Ha én ásatnék alagutat a városba, ide tenném a bejáratát.

A gróf ránézett, egy pillanatig tűnődni látszott, aztán szó nélkül az orom felé fordította a hátasát. Andreas körülnézett, aztán magához intette a fejük felett bujkáló Lonzét. Mire a szolga leért, a gróf és a négy fegyveres már jócskán eltávolodott. Paganis megvárta, míg a csatlós fegyvert von, és csak ezt követően indult a gróf után.

Nem sokkal később, egy keskeny átjáró előtt ráakadtak a többiek lovaira, és Andreas úgy döntött innen ők is gyalog mennek tovább. Zaffóra nézett, de a csatlós faarccal tűrte a fájdalmat, és csak a bicegésén látszott, hogy sérült a lába.

-Semmi bajom, nagyúr. Ha harcra kerülne sor, minden fegyverforgató karra szükséged lehet - szólalt meg a csatlós, mintha csak kitalálta volna a férfi gondolatait.

- Maradj közöttünk! - utasította Andreas a csatlóst, aztán a többiek után indult.

Alig tehettek meg néhány lépést, amikor meglepett kiáltásokat hallottak elölről. Előbb rövid arab beszéd hallatszott, majd néhány pillanattal később

íjhúr pattant, és nyílvesszők sziszegése töltötte meg a levegőt. A lovag késlekedés nélkül, rohanvást indult előre.

Ha Montbard meghal, nekem végem! - villant fel benne a gondolat, miközben az embernyi köveket kerülgetve szélsebesen haladt előre.

A szaracénok a gigantikus szikla aljában állítottak csapdát a keresztényeknek. A hely eszményinek tűnt. A meredek oldalfalak között kanyargó szurdok itt kissé kiöblösödött, és a két ember magas kövek egy apró katlant fogtak körbe. Az ösvény folytatását az orom zárta el. Az arabok a meredély oldalában álltak, és a tőlük megszokott higgadtsággal lőtték ki egyik nyílvesszőjüket a másik után.

Mire Andreas megérkezett, a szurdok aljában már két bőrvértes katona feküdt holtan, és egy harmadik őrjöngve vergődött a földön, miközben derékból görcsösen hátrahajolva próbálta kihúzni a lapockája fölött a húsából kiálló mogyorófavesszőt. A lovag két törött csonkot látott a férfi bal lábában és még egyet a csípője felett.

A szudáni íjászok négyen voltak, a katlankijáratát további négy fegyveres őrizte, akik harcban álltak a kitörni próbáló utolsó keresztesekkel.

Paganis lassítás nélkül nekirontott a neki háttal álló szaracénoknak. Az elsőt úgy érte a halál, hogy azt sem tudta honnan érkezett az életét kioltó támadás. A láncos buzogány súlyos acélgolyója a fején találta el, és behorpasztotta a sisakját a koponyájával együtt. Vér és velő spiccelt szerteszét a körülötte állókra, és a második arabnak már volt ideje eszmélni, mielőtt a fegyver újra lecsapott volna.

A mohamedán felemelte keskeny pengéjű kardját, hogy kivédje a csapást, de a lendületben lévő golyó félre sodorta az acélt. A lánc ugyan meghajlott egy kevéssé, de ez éppen csak annyira volt elég, hogy a tüskék a férfi fejtetője helyett az arcába marjanak. A szögek beletéptek a harcos orrába, leszakították az ajkait a metszőfogaival együtt, és eltörték az állkapcsát. A szaracén embertelen hangon felüvöltött, hogy még a sokat tapasztalt Paganis ereiben is meghűlt a vér egy pillanatra. Andreas egy szemvillanással később újból meglendítette a láncos buzogányt, és egy rövidre sikerült csapással véget vetett a kakofóniának.

A maradék két arab időközben feleszmélt, és egymásnak vetett háttal védekezni kezdtek a szűk átjáróban. Andreas előrelendült, hogy végérvényesen utat nyisson a bent rekedt grófnak, de az előtte lévő mohamedán könnyedén kitért a láncos buzogány csapása elől, és végigvágott a lovag hasán. Paganis ugyan csak egy erős ütést érzett a penge nyomán, de ez is elég figyelmeztetésnek bizonyult, hogy másodjára visszafogottabban próbálkozzon.

Olyan vagy, mint egy ostoba kölyök! Kis híján felnyársaltattad magad, pedig akkor már senkin sem segíthetsz - korholta magát, miközben hátrált egy lépést.

Baljával tőrt rántott, aztán egy felettébb lovagiatlan mozdulattal nekidobta a fegyvert a szaracén fejének. A mór felkapta a kardját, hogy hárítsa a pengét, mire Andreas előre lendült, és egy alulról felfelé irányzott csapással eltalálta a harcos térdét. Paganis tett még egy lépést előre, kikerülte az eszméletvesztés határán vinnyogó alakot, és az acélgolyóval hátba vágta a gróf fölé magasodó mórt. A szaracén elvesztette az egyensúlyát, mire Andreas hátulról nekiugrott, és nagyot taszította rajta. A fickó előre esett, aztán átbillent a földön fekvő főnemesen.

Paganis hatalmas erejű ütést érzett a vállán, mire hátratántorodott. Egy pillanatra megszédült, kis híján elvesztette az egyensúlyát, de erős kezek ragadták meg a hóna alatt, és megtartották.

-Kifelé innen, amíg nem késő! - mordult fel félig kábultan a lovag, és tett egy tétova mozdulatot a hűbérura felé. Újból megszédült, mire valaki visszarántotta, és cipelni kezdte a vissza a lovak felé. - A gróf! - hördült fel, és megpróbált ellenállni.

- Lonze majd gondoskodik róla - bizonygatta a mögötte lévő alak Zaffo hangján.

- Nem halhat meg!

- Átlőtték a testét, nem sok esélye van.

- Akkor is hozzátok, nélküle nem megyünk sehová!

Árnyék libbent Andreas szemei előtt, de a homályosan kavargó foltok között a lovag nem tudta kivenni, mit lát. Megpróbált a gróf felé mozdulni, de Zaffo félig felemelte a földről, hogy csak a sarka ért le a porba.

Paganis csak percekkel később eszmélt fel teljesen, amikor már csak néhány lépésnyire jártak a lovaktól. A vállából fekete tollú vékony nyílvessző állt ki. Az acélfej átütötte a vértjét, és valahol mélyen a testében akadt el. Andreas nem érzett fájdalmat, csak csalódottságot, és mélységes ürességet.

- A gróf?

-Lonze visszament érte, ha egy mód van rá, magával hozza.

- Nélküle nem megyünk sehová! - ismételte meg Andreas, hogy a szolgának szemernyi kétsége se maradjon felőle, hogy halálosan komolyan gondolja, amit mond.

- Higgy nekem, nemesen született, ő már halott!

-Akkor mind a hárman vele halunk! - förmedt rá Zaffóra a lovag, és eltolta magától a férfit. A mozdulattól a testében lévő acélhegy

végigszántotta a húsát, és a kín hullámával együtt jéghideg remegés futott végig Paganison. Andreas megrogyott, de képes volt megkapaszkodni a mellette álló ló nyeregkápájában, és megtartani magát.

- Indulok! - mondta Zaffo, mielőtt még a lovag újra megszólalhatott volna, és eltűnt a sziklák között.

Paganis néhány pillanatig a fájdalommal küszködve lógott a hátas oldalán, aztán lassan úrrá lett a kínon, és csupáncsak a jobb kezével kapaszkodva felhúzta magát a nyergébe. Amikor biztonságosan ült, baljával ráfogott a nyílvessző szárára, és jobbjával eltörte a fát. Az újabb fájdalomtól megint csak megszédült, de a kín ezúttal nem volt olyan erős, mint korábban.

Zaffo alig egy perccel később tért vissza, karjában az ernyedt gróffal, háta mögött az erősen sántító Lonzéval.

- A nyomunkban vannak! - zihálta a teher alatt küszködő csatlós, amikor hallótávolságon belül került.

Andreas leakasztotta a ló oldalán lévő kétfej ű csatabárdot, aztán megsarkantyúzta az állatot, és a hátas rémületével mit sem törődve bekényszeríttette a szűk átjáróba. A járat legkeskenyebb pontján a lovag bal lába nekipréselődött a szikláknak, és Paganis úgy érezte, minden csontja ízzé-porrá tört a térdében. Fájdalmában felkiáltott, de nem esett le a lóról, sőt a fegyverét sem engedte el. Egy íves fordulót követően berobbant a szudáni íjászok közé, és lecsapott a hozzá legközelebb eső ellenségre.

Talán a sérült lába miatti bizonytalan helyzete miatt, talán azért mert bal karja akadályozta a szabad mozgásban, a csapás rövidre sikerült, és a mohamedánnak maradt elég ideje rá, hogy hanyatt vesse magát, és elkerülje a bárd élét. A lovag a fájdalommal mit sem törődve balkezével a földön fekvő harcos felé irányította az állatot, és az arab telivér, a szűk helyen akaratlanul is megtaposta az íjászt. A szudániak egyike tőrt rántott, és lesújtott vele Paganis sérült lábára. A vékony penge megpattant, ahogy a hegy elakadt a láncnadrág fémszemei között, de a szúrás ereje így is elegendő volt hozzá, hogy a lovag csillagokat lásson. Andreas a csatabárd lapjával az állat tomporára csapott, és tovább rúgatott a szűk ösvényen, maga mögött hagyva a meglepett szudániakat.

Amint felocsúdnak, rávetik magukat a grófra! - gondolta Paganis, miközben igyekezett elérni a szikla előtti katlant, hogy a kiöblösödésben megfordíthassa a nyugtalankodó telivért.

A katlan bejáratában több halott hevert, mint amennyi egymás mellett elfért volna. A ló megpróbált ellenkezni, ahogy Andreas rákényszeríttette, hogy taposson át az egymáson fekvő testeken, aztán a szűk kiöblösödésben

forgolódva a nyugtalansága csak tovább nőtt a mindent belepő vérszagtól.

- Gyerünk te beste! - elégelte meg az állat vonakodását a lovag, és ismét a fegyver lapját használva törte meg a telivér akaratát.

A hátas vadul kirúgott, hogy Paganis kis híján kiesett a nyeregből, aztán a járat szűkösségével mit sem törődve őrült tempóban megindult előre. Andreas kénytelen volt elengedni a csatabárdot, hogy jobb kezének minden erejével belekapaszkodhasson a kantárba. A telivér a saját épségével mit sem törődve őrült iramban száguldott a kövek között, és csak akkor lassított, amikor elérték a járat végnek legszűkebb pontját. Paganis ezúttal szerencsésnek mondhatta magát, mert a sziklák egyike éppen csak beletépett a láncnadrágjába.

A három életben lévő szudáni még harcban állt a talpon lévő két csatlóssal. Andreast megdöbbentette szaracénok kitartása. A muzulmánok már az embereiknek több mint a felét elvesztették, mégsem adták fel a küzdelmet.

Úgy harcolnak, mintha csak az életüket védenék - döbbent rá a lovag, miközben a megzabolázhatatlan hátas a szügyével szétlökte az előtte harcolókat.

Paganis ép kezével megmarkolta a kantárt, aztán kegyetlen erővel meghúzta a zablát, miközben jobb lábával megpróbálta kitámasztani magát a kengyelben. Az arab telivér rángani, tépni kezdte a lószerszámot, miközben a pofájába hasító fájdalom miatt kénytelen- kelletlen lassított. A lovag érezte, hogy a sebei miatt az állat ezúttal fölébe kerekedik, és ha nem akarja cserbenhagyni a társait, csak egy megoldása maradt.

Mindkét lábát kiakasztotta a kengyelből, aztán a lassuló hátas jobb oldalán lecsúszva a földre huppant. Rögvest a sziklákon találta magát, és hosszan csúszott a porban, mire végül megállt. Andreas képtelen volt lélegzetet venni a testébe hasító kíntól. A fájdalom beégette magát minden idegszálába, és csak vergődött a porban, mint a partra vetett hal.

Nem tudta mennyi idő telt el, mire végre lélegzethez jutott, de ahogy apró kortyokban kapkodta a levegőt, és a tudata lassan tisztult, még mindig küzdelem zaját hallotta a közelben. A harci zaj nem hagyta nyugodni, és addig erőlködött, amíg sikerült felülnie. Az összecsapás a végéhez közeledett. Noha már csak két szudáni volt talpon, a csatlósok igen szánalmas képet nyújtottak.

Zaffo arca egy adta merő vér volt, hogy Andreas abban sem volt biztos, hogy a szolga lát-e még valamit. A férfi vakon csapdosott maga előtt, miközben az ellenfele megpróbált az oldalába kerülni.

Lonze még a hóhérnál is gyászosabb állapotban volt. A bal lábát alig

húzta, és valamivel a csípője felett egy nyílvessző törött szára lógott ki a hasából. A csatlós erejéből szemlátomást már csak a védekezésre futotta.

A gróf mozdulatlanul feküdt a földön.

Mindennek vége! - gondolta Paganis, és elkeseredettségében úgy érezte, mindaz, amiért eddig küzdött teljesen hiábavaló volt. A keserűsége lassan haragba, majd gyűlöletbe csapott át, és néhány pillanattal később már semmire sem vágyott jobban, minthogy vérét vegye a két szaracénnak. Megpróbált felállni, és örömmel vette tudomásul, hogy a fájdalmai ellenére képes megtartani magát. Emberfejnyi követ ragadott fel az egyik csípő magas szikla tetejéről, és sántítva megindult az arabok felé.

Kétlépésnyire járhatott a neki háttal álló, Zaffóval harcoló szudánitól, amikor a másik szaracén egy villámgyors riposztot követően felnyársalta Lonzét. A nagydarab csatlós bánatosan elbődült, mint aki siratja az életét, aztán még egyszer utoljára ütésre lendítette a kardját. Az arab könnyedén kitért a túlságosan is lassú fegyver elöl, aztán a továbblendülő penge után belépve torkon szúrta a szolgát. Lonze üvöltése gurgulázásba fulladt, de a csatlósban iszonyatos életerő munkálhatott, mert még mindig nem adta fel a küzdelmet. Vállával eltaszította magától az arabot, baljával megpróbálta eltömni a nyakából spriccelő vér útját, de a kardját már nem emelhette fel újra. A szaracén előrelépett, és a fegyverét két kézre fogva rávágott Lonze jobb karjára. A láncszemek hangosan megroppantak, ahogy vértezet fémje engedett, és a penge a húsba hatolva félig levágta a csatlós kardtartó kezét.

Bevégeztetett - gondolta Andreas, ahogy fájdalmával küszködve megpróbált még közelebb kerülni a vérbeborult arcú Zaffo támadójához.

Megtett még egy lépést, aztán megemelte a kezében lévő követ, és lesújtott vele a szaracén emámés fejére. Az ütés gyenge volt és erőtlen, de még így is elegendő volt hozzá, hogy az arab megszédüljön egy pillanatra. Ahogy az ellenfele figyelme egy pillanatra kihagyott, Zaffo fél pengéig vágta a csatabárdját a mohamedán mellkasába. Az ütés nyomán az arab teste megbicsaklott, és a férfi a földre rogyott.

- Add a kardját! - mondta a szolgának Andreas, mire Zaffo felkapta a vergődő fickó mellett fekvő fegyvert, és felé nyújtotta.

A lovag a pengével a kezében tett egy bizonytalan lépést a több sebből vérző Lonze felé, de esélye sem volt rá, hogy megakadályozza a szaracént abban, hogy többször egymás után arcon, torkon szúrja a haldoklót. A harmadik döfés után a hatalmas termetű szolga eldőlt, és nem mozdult többé. Andreas elérte Montbardot, és nem ment tovább. Helyette megvetette a lábát, és felkészült rá, hogy ha kell az élete árán is megvédi a testet.

Mit csinálsz? Biztos, hogy nem él már! Az életedet kockáztatod egy

álomért? - kavarogtak a fejében a gondolatok, miközben farkasszemet nézett a Lonze megcsonkított holteste mellől felegyenesedő szaracénnal.

Az arab kihívóan méregette a vérző lovagot, aztán lassú léptekkel megindult felé.

Miért nem adja fel? Ketten vagyunk ellene. Könnyűszerrel elmehetne, esélyünk sincs rá, hogy utolérjük.

Andreas hangokat hallott a háta mögül, és néhány pillanat múlva Zaffo jelent meg mellette. A férfi letörölte az arcát, és a szeme újra látszott, de a fejéből máris vékony csíkban csordogált lefelé a vér.

- Ketten vagyunk, el fog menekülni - mondta a csatlós.

- Nem fog - felelte Paganis, miközben a lassan közeledő arabot figyelte. - Van még itt valami dolga, amit még nem végzett el.

A mohamedán felmérte, hogy a két keresztény közül Andreas van rosszabb állapotban, és megpróbált úgy helyezkedni, vele kerüljön szembe először. Zaffo megmozdult, hogy meghiúsítsa az arab igyekezetét, de Paganis leintette.

- Hagyd csak, előbb-utóbb úgy is megkapná, amit akar. Így legalább én is tudom, hogy mire készül - mondta Andreas.

Hergelni kezdte magát, és felkészült rá, hogy csak egy csapásra lesz ideje, mielőtt az arab görbe kardja lesújt rá. A szaracén tovább oldalazott, miközben Zaffo úgy helyezkedett, hogy időben beavatkozhasson a küzdelembe. A mohamedán több jó alkalmat is elhalasztott a támadásra, mire a lovagban feltámadt a kétely, a szándékait illetően.

A grófot akarja! - érett meg benne a felismerés, ahogy rájött, hogy a különös körtánc eredményeként eltávolodtak a nemes mozdulatlan testétől.

- Végeznünk kell vele! - mondta hangosan, de egyelőre mozdulatlan maradt.

Andreas tovább figyelte az arab mozgását, majd amikor elérkezettnek látta a pillanatot, a jobb lábáról elrugaszkodva egy finoman elhibázott csapással Zaffo felé kényszeríttette. A szaracén kibújt a vágás útjából, és kardját felkapva eltérítette Paganis pengéjét. A csatlós azonban résen volt, és derékból hosszan előrehajolva a fegyvere fejével elérte a mór testét. A súlyos penge végigszántotta a szaracén oldalát, és hosszú, mély sebet ejtett rajta. Paganis megpróbált utána lépni muzulmánnak, de a hirtelen mozdulat miatt a sérült lába megbicsaklott, és a földre zuhant. Esés közben a kardjával még a mór felé kaszált, de csak annyit ért el vele, hogy további hátrálásra kényszeríttette a sebesültet.

Andreas feje a szikláknak ütődött, és a lánccsuklyán keresztül is érezte, ahogy a kövek pereme a fejbőrének préselődik. Megpróbált feltápászkodni,

de a szaracén észrevette a kiszolgáltatott helyzetét, és mindent egy lapra feltéve megtámadta. A mór két kézre kapta a kardját, bebújt az ütni készülő Zaffo karja alatt, a vállával félretaszította a csatlóst, és a hosszú pengét, mintha csak egy vadásztőrt forgatna, lefelé meredő pengével döfésre emelte.

Paganis tudta, hogy a szudáni acél képes lesz utat törni a vért szemei között. Oldalt fordult, hogy ép lába közelebb kerüljön a támadójához, és teljes erejéből kirúgott felé. Talpa a mór térdének ütközött, és sikerült kibillentenie a másikat az egyensúlyából. A szudáni ráesett, és Andreas csillagokat látott a fájdalomtól, ahogy sérült lába a sziklákhoz préselődött.

Sosem állsz talpra többé! - sokkolta egy pillanatra a gondolat.

Esés közben az arab elejtette a fegyverét, de a lovag dermedtségének köszönhetően sikerült a nála nagyobb testű férfi fölé kerekednie. Ököllel Andreas arcába sújtott, és a lovag érezte, hogy valami nagyot reccsen az orrában. Vér sós íze öntötte el a száját, miközben a szaracén újra ütésre emelte a kezét, és vad remegés futott végig rajta, ahogy egész testében megfeszült. A lovag eltaszította magától, ám mire a szudáni teste a földre ért, már tudta, hogy felesleges volt tovább küzdenie.

Az arab hátában Zaffo csatabárdja állt. A fegyvernek csupán a csak a nyele látszott ki a szaracén húsából.

- Mark Fleismann ?

A diák felnézett, és már meg sem lepődött rajta, hogy ebben a kolostorban mindenki ismeri a nevét. A mellette álló, barátcsuhát viselő fiatal kölyök alig lehetett több tizenöt évesnél.

- Igen.

- Dr. Irsham küldi önnek a vacsorát - mondta a fiú, és Mark elé csúsztatta a hideg ételekkel megrakott alumínium tálcát.

Fleismann megdöbbent. Az igazgató néhány szegényes falatot ígért, ezzel szemben, ami előtte volt, az egy többcsillagos szállodának is a dicséretére vált volna.

- Ti mindig ilyeneket esztek? - kérdezte Mark a fiút, miközben akaratlanul is tegezésre váltott.

- Ez nem tőlünk van. Ügy hozatták neked a közeli fogadóból. Fleismann végignézett a tálcán lévő finomságokon, és rögtön összefutott a szájában a nyál.

- Kérsz belőle, nekem egymagámnak amúgy is túl sok volna? - kérdezte és cinkosán a srácra kacsintott.

- A rendfőnök úr nem venné jó néven - felelte a fiú, és a szemével a legközelebbi sarok felé intett.

Mark követte a pillantását, és egy apró kamerát vett észre a falra szerelve.

- Figyelnek minket?

- Nem minket. A könyveket, kódexeket, tekercseket. Ha valamelyiknek baja esnék, akkor a felvételeket bizonyítékként használják.

- Remélem, nem tettem semmi rosszat - mondta rosszul megjátszott félelemmel Mark.

A fiú elmosolyodott, aztán megszólalt.

- Pont ellenkezőleg. Az apát úr a lelkemre kötötte, hogy minden kívánságodat teljesítsem, és ha bármire szükséged van, akkor segítsek, hogy megadják neked.

- Ez mit jelent?

- Szerintem nincs olyan irat ebben a levéltárban, amihez ne férnél hozzá - felelte a barát.

Markot kicsit megijesztette az őt körülvevő kitüntető figyelem. Megfordult a fejében a gondolat, hogy mára itt hagy mindent, és visszamegy a szállására, de tartott tőle, hogy soha többé nem lesz még egy ilyen lehetősége.

- Aha - mondta szórakozottan.

- Ha bármire szükséged van, csak menj az információhoz, és szólj az ügyeletesnek, ő majd mindenben a segítségedre lesz - mondta búcsúzóul a fiú.

- Rendben, és köszönöm!

Miután Mark egyedül maradt, kitett néhány lazaccsíkot a tányérjára, pakolt mellé egy kis kaviárt, aztán nekilátott, hogy egy vékonyan megvajazott péksüteménnyel befalja. Miközben evett, az olvasótáblán fekvő Domonkos-rendi sorait nézte. Ha igaz, a történet alátámasztotta volna a titokzatos gróf halálának időpontját. A Domonkos-rendi ugyan nem említette név szerint Arnaldus Turre de Montbardot, de a hasonlatosság kézenfekvő volt.

Fleismann átfutotta a levelezést, és miután megállapította, hogy azokban nem szerepel többé sem Montbard, sem pedig Paganis neve, a figyelme a számítógép billentyűzete mellett fekvő iratok felé fordult. A normann Bajamonte-nak tulajdonított feljegyzések nagy részét ismerte már más olvasmányaiból. Le Puy püspökének, Adhemarnak a Szentföldön tett

utazásáról szóló jelentések gyűjteménye hasonlóképpen széles körben vizsgált gyűjtemény volt. Mark sejtette, hogy egyik népszerű iratban sem találja majd meg azt, amit ő keres.

Eredeti célja, hogy nyomára bukkanjon a templomosok nagymesterének kardjára, mostanára átalakult, és sokkal jobban érdekelte már Arnaldus Turre de Montbard élete és halála, mint a fegyver, amit forgatott. A Domonkos-rendi szerzetes levelének keletkezése idején még tartott a kutatás a gróf után, és Mark a szerzetes szavaiból úgy érezte, maga a barát sem volt biztos benne, hogy pontosan mi is történt. Fleismann elvetette a gondolatot, hogy próbát tegyen a két művel - aminek fellapozásáért egy héttel ezelőtt még egy hónapnyi ingyen robotot sem sokallt volna valamelyik afrikai ásatáson -, és a vacsorát hátrahagyva az információs pulthoz sétált, hogy kihasználja különleges helyzetét.

A göndör hajú szerzetest ezúttal is a számítógépe előtt görnyedve találta. A fiatal férfi annyira elmerült a munkájában, hogy észre sem vette, amikor Mark megállt mellette. A diák majdnem egy percet várt türelemmel, és csak akkor köszörülte meg hangosan a torkát, amikor biztos volt benne, hogy esélye sincs másként felhívni magára a barát figyelmét.

A szerzetes felnézett, és egy pillanatig értetlenül bámult Fleismannra.

- Mark vagyok, ma reggel találkoztunk - szólalt meg a diák a férfi zavarát látva.

- Persze! - felelte a barát, és a tekintetébe visszatért az értelem. - Bocsáss meg, de mióta rábukkantunk arra az anomáliára, képtelen vagyok kiverni a fejemből. Egyszerűen nem értem, miként kerülhetett a rendszerbe.

- Rájöttél már valamire? - kérdezte Mark, noha inkább csak az udvariasság vezette, mint a kíváncsiság.

- Nem sok mindenre - csóválta a fejét csalódottan a férfi. - Valaki telepített egy keresőszoftvert, anélkül, hogy én tudtam volna róla. Külön jogosultságokat adott neki a hálózat erőforrásainak használatához, és szinte korlátlan processzorteljesítményt. Ezért volt az, hogy amikor elindítottam a keresést a névvel kapcsolatban, amit kértél, kis híján megfagyott az egész rendszer.

- Az nem úgy van, hogy ehhez kell valami kód? - kérdezte kissé félve Fleismann, miközben mindent elkövetett, hogy csekélyke számítógépes ismereteit felhasználva megpróbálja kitalálni, miről lehet szó.

- De..., csakis a rendszergazda jelszavával lehet ilyen programokat telepíteni.

- Akkor, ha nem te voltál, biztosan az elődöd - adta meg a logikus magyarázatot Mark.

- Először én is azt hittem, de az adatbázis szerint a program telepítésének időpontja néhány hónappal későbbre datálódik, mint hogy én elkezdtem a munkámat.

- Akkor talán te voltál az, csak már elfelejtetted - mondta Mark, és már bánta, hogy megkérdezte mi baja a barátnak.

- Ilyesmit nem felejt el az ember. Ez olyan mintha átadnád az irányítást egy gépnek, aztán úgy tennél, mintha sosem történt volna meg.

- Akkor olyasvalaki tette, aki ismeri a kódodat.

- Azt csak én, és a kolostor apátja, dr. Irsham ismerjük - válaszolta a szerzetes a fejét rázva.

Fleismannak nem volt több ötlete, és szíve szerint már amúgy is hagyta volna a témát.

- Tulajdonképpen azért jöttem, hogy a segítségedet kérjem - mondta, és reménykedett benne, hogy gyorsan sikerül kiszakítani a másikat a probléma bűvköréből.

- Az igazgató úr már ideszólt, hogy álljak mindenben a rendelkezésedre. Mondd csak nyugodtan, hogy miről van szól - felelte a barát, és annak ellenére, hogy látszott rajta, még mindig a maga baja foglalkoztatja, készségesnek tűnt.

- Raoul de Caen teljes, cenzúrázatlan beszámolója érdekelne, az első keresztes hadjáratról.

- Raoul de Caen?

- Kortárs keresztény krónikás, végigharcolta az első hadjáratot, és folyamatosan jelentett a pápai széknek. A műveiből több kódex is készült, de nekem az eredeti feljegyzésekre lenne szükségem, amiket nem csonkítottak meg a pápai hivatalnokai.

A szerzetes két gyors mozdulattal letisztította a számítógép monitort, aztán tíz ujjal esett a billentyűknek.

- Igen, úgy tűnik, tényleg létezik belőle egy példány nálunk, de ahogy nézem, ez belső anyag, még olvasóterembe is csak az apátúr külön engedélyével adhatom ki - mondta rövid várakozás után a barát.

- Dr. Irsham azt mondta, bármihez hozzáférhetek.

- Valóban? - csodálkozott a szerzetes.

- Találtam néhány új fejezetet a Bibliographie des croisades egyik példányában, és szerinte ezzel híressé tettem a kolostort - felelte Mark, és

értetlensége jeléül széttárta a kezeit.

- Hát, az igazgató néha tényleg tesz furcsa dolgokat, de akkor is fel kell hívnom, mielőtt kiadom a könyvet - mondta a fiatal férfi, és felvette a telefonkagylót.

A barát a kilencest tárcsázta, majd közvetlenül utána hetest. Várt néhány pillanatot, aztán beszélni kezdett.

- Itt Lofree, atyám, Mark Fleismann szeretne hozzáférni Raoul de Caen cenzúrázatlan beszámolójához... - kezdette bele a barát, aztán néhány pillanatra elhallgatott. - Értem, máris kiadom neki - mondta végezetül, azzal letette a kagylót.

Az egyetemi diák érdeklődve figyelte a szerzetest.

- Mi történt, csak nincs valami baj? - kérdezte néhány pillanattal később.

- Nem, nincs - felelte a férfi zavartan, de még mindig értetlenül meredt maga elé. - Megkapod a könyvet, az apát úr beleegyezett.

- Akkor mi a gond?

- Már fel is küldette a raktárból, a szállítóliftben vár rád.

- Honnan tudta?! - kérdezte döbbenten Mark.

- Fogalmam sincs, az én gépemen nem látszik, hogy előrendelted volna.

- Mert nem is tettem.

- Akkor én sem értem. Honnan tudta, hogy erre a könyvre lesz szükséged?

Fleismann kezdte kellemetlenül érezni magát a körülötte folyó felhajtás miatt.

- Talán kikövetkeztette a kutatási anyagomból. Délután odajött a munkaasztalomhoz, és beszélgettünk néhány szót. Közben beleláthatott a jegyzeteimbe.

- Akkor ez lehet az oka - mondta azonnal a szerzetes, és láthatólag megnyugodott attól, hogy valamiféle magyarázatot találtak a rejtélyre.

- Mindenesetre furcsa... - harapta el a mondat végét.

- Micsoda?

- Még sosem hallottam róla, hogy dr. Irsham bárkihez is lejött volna beszélgetni.

- Talán csak véletlen.

- Igen, talán csak véletlen - hajlott erre a megoldásra a barát is.

- Megtennéd, hogy elhozod a könyvet? Így zárás után már csak én vagyok egyedül a pultnál, és nincs senki, aki helyettesítsen.

- Van még rajtunk kívül más is a levéltárban? - kérdezte csodálkozva Mark.

- Persze, csak nem gondoltad, hogy egyedül miattad tartunk ügyeletet? Még vagy három kutató van az olvasótermekben, akik külön engedéllyel este is folytathatják a munkát.

- Akkor én nem is vagyok olyan kiváltságos helyzetben?

- Hát nem is te vagy az első, aki megkapja azt a könyvet - felelte a barát.

- Hol találom?

- Csak menj végiga jobb oldalon, és közvetlenül az olvasóterem mögött találsz egy fülkét. A falon van egy méterszer-méteres, középen elválasztott fémlap. Az a lift. Csak nyisd szét az ajtót, vedd ki a könyvet, és ne is lássalak addig, amíg fel nem fedezted az évszázad történelemtudományi áttörését.

- Akkor optimista jóslatok szerint, most évekig nem találkozunk - mondta Fleismann búcsúzóul.

A liftet és benne a könyvet gyerekjáték volt megtalálni. A felvonónak helyet adó apró fülke ugyan üres volt, de a bent lévő átható szagból Marknak egyértelművé vált, hogy a mogorva szerzetes, aki a könyveket hozta neki, az egész napját idebent töltötte.

A helyiségből két ajtó nyílt, az egyik a torony jobb, a másik baloldali olvasóterme felé. Mark kivette a könyvet a fémdobozból, aztán visszament vele az asztalához.

A pergamenek egy hatvanas évekből származó, egyszínű műanyag tokban voltak, ami leginkább saját általános iskolás mappáira emlékeztette Markot. A diák kinyitotta az iratcsomót, és az átlátszó fóliával bevont, töredezett szélű feljegyzéseket az olvasóállványra helyezte. Szerencsére ezek is latinul voltak, akárcsak a többi.

- A déli toronynak vége, a mórok lángra lobbantották az egészet, mind a kétszáz harcosunk bent égett az utolsó szálig! - mondta a Sion-hegy irányából visszatérő Gerard.

-Ha most nem sikerül betörnünk, többé nem lesz esélyünk - mondta Andreas, és nekivágott az északi torony lépcsőjének, nyomában a három csatlóssal.

Felhágott a víztől tocsogó deszkákon, és néhány pillanattal később elérte az építmény első szintjét. A hatvan ember befogadására képes helyiség bűzlött az ecet, a verejték és a vizelet csípős szagának elegyétől. Andreas utat tört magának a kivillanó szemfehérjével bámuló katonák között, és átvágott a második szintre vezető feljáró felé. A félelemtől félig

bénultan álló harcosok között kevés akadt, akinek több kellett volna egy erőteljes lökésnél. A zörgő, remegő toronyban, amúgy is elég nehéz volt talpon maradni.

Andreas felhágott a lépcsőfokokra, és ahogy a torony teteje felé haladt, a deszkák között egy pillanatra rálátott az alatta tomboló káoszra. Jeruzsálem ostroma immáron negyedik hete tartott megállás nélkül, és minden egyes nappal, amikor a védők fel tudták tartóztatni a keresztényeket, közelebb került a pillanat, amikor Al-Afdal seregével harapófogóba szorítják a kereszteseket.

Közvetlenül a torony lábánál francia íjászok lőtték szakadatlan a falakon álló védőket, és igyekeztek elejét venni a hatalmas szerkezetet mozgató katonákra hulló kő és nyílzápornak. A szaracénok ennek ellenére mindent elkövettek, hogy idő előtt megállítsák az ostromtornyot, és lehetőleg felgyújtsák. Hatalmas köveket dobáltak a szerkezet útjába, apró hajítógépekkel petróleum és kén keverékével megtöltött, lángoló agyagedényeket lőttek az építmény oldalára, amelyek aztán tűzbe borítottak mindent, amit elértek. A nyílvesszők kopogása monoton zajjá vált odabent, és az iszonyatos hőségben összeszorult emberek szaga az elviselhetetlenség határát súrolta.

Hatalmas cserép robbant szilánkokra Andreas mellett, és a felcsapó forróság hátrálásra kényszeríttette. A lovag felkapta a kezét, hogy védje az arcát, majd a következő pillanatban kénytelen volt megkapaszkodni a korlátban, mert a tűz elől menekülő tömeg azzal fenyegette, hogy lesodorja a keskeny, alig létra szélességű lépcsőről.

- Vissza kutyák, nemesember van köztetek! - üvöltötte a fején posztócsuklyát viselő Lonze, hogy a hangja még a harci zajt is elnyomta egy pillanatra.

A figyelmeztetés hatott, a katonákban még a tűztől való félelmüktől is erősebb volt az uraiktól való rettegés.

Andreas két gyors mozdulattal letépte a karján lángra kapott vizes szövetet, aztán a zsoldosok ijedtségét kihasználva tovább kapaszkodott fölfelé a keskeny járaton. Ahogy felért a második szintre, újra arcul csapta a meleg. A hőség itt sokkal nagyobb volt, mint néhány méterrel lejjebb. A vízzel átitatott deszkák felől állandó sercegés hallatszott, miközben a rések közül forró páracsóvák törtek elő. A katonák arca olyannyira verejtékezett, mintha csak most léptek volna ki a patakból, a hajuk csapzottan tapadt az arcukra, a ruhájukon kövér cseppekben ült a lecsapódott pára.

- El az utamból! - mordult rá az előtte állókra Andreas, és sűrű tömeg a hely szűkössége ellenére félreállt előle. A nemesi címer, és a

parancsoláshoz szokott hang megtette a hatását.

Paganis keresztültörtetett a tömegen, és mire elérte a következő szintre vezető lépcsőt, már a posztóvért alatt is lecsorduló verejtékcseppeket érzett a hátán.

Akár egy hatalmas kemence! - ismerte fel a hasonlóságot a lovag, és elborult tekintettel figyelte a gerendák közötti rések mögött villódzó citromsárga lángnyelveket.

- Félre! - kiáltotta még a korábbinál is hangosabban, és az egyik lassan eszmélő katonát a bal vállával taszította odébb. Egy pillanatra ösztönösen megfeszült, ahogy eszébe jutott a vállsebe, de mert nem érzett fájdalmat, már lépett is tovább.

A mi Urunk tett csodát! - próbálta megnyugtatni magát, de a benne lévő kétkedés mit sem csökkent.

Elérte a feljárót, és durván faragott járólapokon megindult felfelé. A zsoldosok immáron kéretlenül is utat engedtek neki, mintha csak megérezték volna a közeledtét. Néhányan kipirult tekintettel figyelték, mások félelemtől szűkölve kotródtak félre előle. A meleg egyre fokozódott, és a bűztől, párától fülledt levegőben minden lélegzetvétel egyre inkább a nehezére esett. A bajsza ázottan tapadt a szájára, a halántékán egymás után gördültek le a verejtékcseppek, hogy az arca után a nyakán végigfutva a becsússzanak a vértezete alá. Forróság árasztotta el Andreas testét, úgy érezte, mintha hőhullám futna végig az erein, és egészen a fejéig hatolna. A szemei előtt apró pontok vibráltak, és a léptei ütemére alakzatokká álltak össze majd hullottak szét.

Amint felért a harmadik szintre, a zsoldosok egy része felé fordult.

Tudják, ki vagyok! - gondolta Andreas a rá meredő tekintetek láttán. Tudják, hogy a mi urunk Jézus Krisztus jelölt meg magának! Tudják, hogy én hozom el nekik a győzelmet vagy senki más. Ha elbukom, velem bukik az egész sereg, ha megtörjük Jeruzsálemet, a keresztesekkel együtt emelkedem az égig!! - kavarogtak fejében a képek, érzések, és egy-egy tisztább pillanatában úgy érezte, mintha ezek nem is az ő gondolatai volnának.

-Dicsőség az Úrnak! - üvöltötte, ahogy a torkán kifért, és a toronyba szorult katonák egy emberként visszhangozták a kiáltását. - Halál a pogány fenevadakra! - emelte meg újra a hangját, és hüvelyéből elővonta az egykori Arnaldus Turre de Montbard kardját. A keskeny, egyenes pengéjű kard markolatgombjában lévő hatalmas, félgömbformára csiszolt obszidián mohón nyelte a gerendák között villódzó lángok fényét. A zsoldosok fékeveszett üvöltésbe fogtak, és nemsokára az artikulálatlan kavalkádból,

egy zakatolva darált név bontakozott ki.

-Paganis, Paganis...! - kántálták a katonák, és Andreas úgy érezte, hogy az ütemes kántálás egyre gyorsítja, erősíti a szíve lüktetését.

A katonák maguktól széles utat nyitottak neki. A lovag lendületes léptekkel keresztülvágott a harmadik szinten, és mire fellépett a létrává keskenyedő feljáró első fokára, már a torony egész környéke az ő nevétől volt hangos.

Valóban elég erős vagyok hozzá, utat nyissak a szaracénok között? - érintette meg egy pillanatra a kishitűség, ahogy a legfelső szintre fellépve a nyitott réseken át megcsapta a hűvös levegő. A friss szellő mintha a gondolatait is tisztára söpörte volna.

- Mi mind mögötted állunk, nagyuram! - súgta a fülébe a háta mögött érkező Lonze, és a lovag bizonytalanságát, mintha rögvest elfújták volna.

Nem vagyok egyedül - gondolta magában, és a kántálás gerjesztette lüktetés újra erőre kapott benne.

Legfelül a kiválasztottak csoportja várta. Fémruhába öltözött nemtelen harcosok, akik bátorságukkal kiérdemelték, hogy itt legyenek, és akik felemelkedésüket remélték a mai naptól. Ha bejutnak a városba, és túlélik az ostromot, lovagi rangra emelkedhetnek egytől-egyig.

A Szentföld nemcsak a nemesen születetteknek tartogat csodákat... Na meg kíméletlen halált a bolondoknak, akik százával maradnak a harcmezőn - eszmélt Paganis, ahogy észrevette a torony egyik fala mellett vergődő, átlőtt torkú kereszteset. *Légy észnél, vagy a sorsára jutsz!* - figyelmeztette magát, ahogy a láncruhások sorfalától körülvéve az építmény szélére sétált.

- Számszeríjászok előre! - üvöltötte, hogy túlharsogja a fanatikusan bömbölő keresztények kórusát. - A naftavetőkre célozzatok! Ha csak egy tűzmester is életben marad, mind elevenen sülünk meg! - adta ki a parancsot, amikor az egymás után két sorban elhelyezkedett nyílpuskások célzásra emelték a fegyverüket.

Andreas ellépett a lövészek sora mellett, és az acéllal megerősített csapóajtó mellett kinézve a közeledő várfalat figyelte. Már csak alig húszlépésnyire jártak a kőcsipkés védművektől, és a lovag ilyen távolságból képes volt tisztán kivenni akár a szaracénok arcvonásait is.

- Induljon a görögtűz! - adta ki a parancsot, és hátralépett, hogy helyet adjon a hátulról előre csörtető parittyásoknak.

A csapóajtó két oldalán lévő palánkok tartóköteleit egy-egy termetes harcos néhány csapással átvágta, ezzel másfél lépés széles réseket nyitottak a torony frontján. A parittyások egymás után felsorakoztak a lyukaknál, és a

falra lőtték a szaracén mintára megtöltött korsókat. Az edények tartalmát még Arnaldus Turre de Montbard állította össze a halála előtt. Hogy ő honnan tudta, mitől lobban kiolthatatlan lángra a szaracénok tüze, azt még Andreas sem sejtette, de egy szállítás közben történt baleset meggyőzte róla, hogy a gróf korsói legalább olyan jók, mint az araboké. Az edényeket nem merték meggyújtani a torony belsejében. Ha csak egy is megrepedt volna, a szűk helyen mindannyian halálra égnek.

- Tüzet nekik! - mondta, amikor az utolsó köcsög is szétrobbant a várfal toronnyal szemben lévő szakaszán.

Kezében lángoló nyílvesszőt tartó íjász lépett a réshez, és habozás nélkül a védők felé lőtt. A szurokba mártott végű lövedék nyomán tűztenger borította el a gyilokjárót, és néhány minutum alatt tisztára söpörte az utat az ostromlók előtt.

- Számszeríjászok a résekhez! Küldjétek a pokolra a naftavetők mestereit!

A nyílpuskások három sorba rendeződve vonultak a másfél lépés széles résekhez, és egymás után lőtték ki a rövid, tömör vesszőket. Az apró helyiség kattanások, hangos csapódások és bántó sziszegések zajával telt meg. Amint az első sorban állók kilőtték a vesszőjüket, helyet engedtek a mögöttük állóknak, és hátrébb húzódtak, hogy újra töltsék a fegyverüket. Az igyekezetük azonban feleslegesnek bizonyult, mert a torony gyorsabban ért a fal közelébe, mint ahogy arra számítani lehetett volna.

- Íjászok a szélekre! Ide a bőrökkel! - kiáltotta Andreas, és hogy biztos legyen a dolgában, a karjával is intett a szint túlsó felén várakozó katonák felé.

A zsoldosok megragadták a padlón hosszában lefektetett ecetbe áztatott, összegöngyölt bőröket, és megindultak vele a kapu felé.
Amint elérték a szint elejét, oldalt fordultak, és a katonák feje fölött átadogatva a hengert, keresztbefordították a helyiségben.

Már csak tíz lépés! - állapította meg Andreas, miután a réshez lépett, és kilesett rajta.

A várfal üres volt előttük, csak a narancsszín, olthatatlan lángok égtek ott fekete füsttel.

- Nyissátok a kaput! - bődült el Andreas, és maga elé emelte a pajzsát, hogy azzal fogja fel a szudániak első nyílvesszőit.

A víztől tocsogó, acéllal megerősített, alkarnyi vastag deszkákból készített csapóajtó hatalmas dörrenéssel csapódott Jeruzsálem falának. A szerkezet a tetején lévő acélkampók ökölnyi lyukakat ütöttek a kövekbe, és elmozdíthatatlanul odaszögezték a torony szélét a falhoz.

- Előre! - kiáltotta Andreas, ám ahelyett, hogy meglódult volna, maga elé engedte a bőrt cipelő harcosokat.

A láncruhás katonák megindultak, ám még félútig sem juthattak a csapóajtón, amikor nyílvesszők hada zúdult rájuk. A lövedékek többsége elakadt a feltekert bőrön, vagy irányt tévesztett a vértezeteken, de a maradék még így is elegendő volt hozzá, hogy megtizedelje a cipekedőket. Ketten kihullottak a jobb oldalról, mire a többség megbillent, és az alattuk tátongó majd tíz ölnyi mélység felé botladozott.

- Hozd a kardom! - mordult Zaffóra a lovag, és bőrhenger jobb oldalához lépett, hogy megtámassza a tántorgó katonákat.

Nyílvessző csapódott be közvetlenül a feje mellett, és a lovag megértette, hogy nincs vesztegetni való idejük.

- Lökjétek! - üvöltötte torkaszakadtából, és nagyot taszított a hengeren.

A bőr a várfalra zuhant a vége lebomlott az oldaláról, és a kiterülő anyag széles utat vágott a lángtengerben. Zaffo Andreas kezébe nyomta a kardját, aztán az égnek emelete a csatabárdját.

- Paganis! - bődült el a csatlós, és a mögötte állók egy emberként vették át a kiáltását.

A lovag előre lódult, és a lába alatt sercegő bőrszőnyegen átvágva nekirontott a lángok túloldalán álló meglepett szaracénokra. A hozzá legközelebb állót annyira meglepte a szemvillanás alatt semmivé vált tűz, hogy Andreas különösebb nehézség nélkül torkon szúrhatta. Az egyenes, vékony penge úgy hatolt át a szaracén húsán, mintha az ott sem lett volna. Paganis egy könnyed mozdulattal visszarántotta a fegyvert, majd a jobbról rárontó arab felé lendítette. A mohamedán a kardjával félreütötte Andreas pengéjét, de az előrelendülő pajzsra már nem számított, és az acél szögecsekkel kivert bőr a fejének csapódott. Az arab orra eltört, de a lovag otthagyta, hogy helyet csináljon a mögötte érkezőknek.

Kiszabadította a pengéjét a szaracén kardja alól, és lesújtott vele a balról érkező, hatalmas termetű mohamedán fejére. A sötétbőrű, görbeorrú szaracén feje úgy hasadt ketté, mintha csatabárd szelte volna ketté. Ütés érte Andreas vállát, a vértezet megroppant, de a fém kitartott, és a lándzsa irányt tévesztve csapódott a kövek közé. A lovag megtántorodott, a kard megfeszült a kezében, de neki még maradt annyi lélekjelenléte, hogy egy hirtelen mozdulattal kiszabadítsa a pengét a halott mór fejéből.

Hajlított pengéj ű arab kard csattant a pajzsán, célt tévesztett handzsár tépte le a sisakját, és Paganis megrettenve vette tudomásul, hogy egyetlen szempillantás alatt megsűrűsödtek körülötte az ellenfelek Marcona alak tört utat magának a szaracénok között, és a következő pillanatban csatabárd

hasította szét a lovaghoz legközelebb álló arab mellkasát. Andreas kihasználta a lélegzetvételnyi szünetet, és a kardot előre tartva felnyár- salta a handzsárral csapkodó mohamedán óriást. A fém nem sokkal a gyomra felett szúrta keresztül az olajozott bőrű, csupa izom harcost, de a férfi mögött már újabb várvédők készültek rohamra. Paganis nagyot taszított a haldoklón, és a többi mór közé lökte. Az eldőlő test kicsavarta a lovag kezéből a kardot, de a kereszténynek maradt elég ideje arra, hogy az oldaláról leakassza a láncos buzogányát mielőtt az arabok a közelébe értek volna.

Alacsony, húsos képű, kopasz férfi ugrott Andreas elé, hogy szinte ugyanabban a pillanatban tollatlan nyílvesszőtől találva rogyjon a kövekre.

- Előre! Utat kell törnünk a feljáróig! - üvöltötte a lovag, és a láncos buzogányt a feje felett meglengetve szétloccsantotta egy felé oldalazó szaracén koponyáját.

Hosszú, elnyújtott íven vezetve a golyót, helyet csinált maga körül, pajzsával kivédett egy gyomrát kereső lándzsaszúrást, aztán lesújtott a fegyver nyelére, ketté törte, és hasba rúgta az egyensúlyát vesztett ellenfelét. Továbblépett, ám mielőtt még megemelhette volna a buzogányt, nyílvesszőtől találva ketten rogytak előtte a kövekre. Andreas a torkára hágott az egyik túl hevesen vergődőnek, aztán kénytelen volt fedezékbe húzódni, mert a szudáni íjászok egy csoportja átverekedve magát a tűzfüggönyön, oldalról lőni kezdte őket.

Itt nem maradhatunk! - tudatosodott a felismerés Andreasban, miután a második keresztes hanyatlott le a közvetlen közelében.

- Maradjatok mögöttem! - mondta a háta mögött várakozó csatlósoknak, azzal a pajzsát a feje fölé tartva nekilendült.

Átvágott a nyílzápor elől szintén visszahúzódó arab fegyveresek irányába, és a lendületét kihasználva közibük rontott. Mire elérte őket, több nyílvessző csapódott ártalmatlanul a pajzsába, és közülük kettő is arasznyi mélyen átfúrta a fedezékét.

Andreas elkerült egy lándzsaszúrást, pajzsával félrelökött egy feje felé tartó kardot, aztán a láncos buzogány golyóját a háta mögül útnak indítva beszakította az előtte álló szaracén mellkasát. A sebesült arab felhördült, de Paganis nem hagyott időt a mögötte állóknak, hogy felocsúdjanak, és egy kurta csuklómozdulattal újra meglendítette az acélgolyót. A fémkarmok belemartak a legközelebbi mór karjába, és darabokra törték a csontját.

- Vigyázz! - hasított a fülébe Zaffo kiáltása, de a lovag hiába nézett körül, csak későn eszmélt. A szaracén penge az oldalába mart, és Paganis ismét a láncruhának köszönhette, hogy halálos seb helyett megúszta egy

fájdalmas zúzódással.

Andreas a kíntól egy pillanatig így sem kapott levegőt. A mór észrevette a megingását, és újból támadott. Vékony pengéjű, egyenes kard keresztezte a damaszkuszi acél útját, és a keskeny keresztvasú, díszes fegyver a következő pillanatban máris átjárta a meglepett arab mellkasát.

Lonze! - gondolta magában Andreas, ahogy felismerte kardját a csatlós kezében.

A keresztény utat tört magának a szaracénok között, és ezzel elég időt adott a lovagnak, hogy összeszedje magát. Paganis vett két mély lélegzetet, erőnek erejével kényszeríttette magát, hogy ellenálljon a bordáiba hasító fájdalomnak, aztán felegyenesedett, és az ostromlók éke után eredt, akik ez idő tájt kezdtek neki a gyilokjáróról lefelé vezető lépcső megtisztításának.

Andreas a szűkös jártban belekényszerült a tömegbe, majd egy fordulóval lejjebb csatlakozott az első sorokban harcoló csatlósaihoz. A három szolga egy csoport szaracénnal küzdött, akik a többiektől elszakadva próbálták tartani a fal oldalában futó folyosók egyikét. Bár a keresztények túlereje nyilvánvaló volt, a mórok egyeden lépést sem hátráltak, és a támadóknak minden egyes talpalatnyi előrejutásért meg kellett küzdeniük.

Minél tovább tartják magukat, annál nehezebb lesz elérni a kaput - gondolta Andreas, miközben egy halott mór kezéből kicsavarta a benne lévő lándzsát.

Meglendítette a fegyvert, és a bejáratban küzdő szaracénok felé hajította. A dárda a combján találta az elöl álló szaracénok egyikét, és átdöfte a lábát. A harcos testét egy pillanattal később tucatnyi fegyver járta át.

- Át kell törnünk! - kiáltotta Paganis, és újabb lándzsát kapott fel a földről.

Kék átalvetős Bouillon katona dőlt ki a lovag előtt, mire Andreas az így keletkezett résen át nekirontott a szaracénok sorfalának. Teljes testsúlyát beleadva a döfésbe, átszúrta a vele szemben álló katonát, és a dárda nyelére támaszkodva tovább tolta a sebesültet. A pajzsával sikerült félreütnie egy fejének irányzott csapást, de a következő kardszúrás bizonyosan eltalálja, ha a csatlósok hozzá hasonló vehemenciával nem söprik el az útjukból a védőket.

Andreas keresztültört a mohamedánok vonalán, majd a szétzilálódott sorok közé rontva a dárdát egy magas, vékony arab combjába döfte. A harcos összerándult a kíntól, mire Paganis elengedte az izmok közé szorult fegyvert, és lánckesztyűs kezével belevágott a mozdulatlan arcba. Halk reccsenést hallott, aztán a barna bőrű férfi orrából dőlni kezdett a vér, és hátra tántorodott. A lovag kihasználta a lélegzetvételnyi szünetet,

megragadta az arab lábában lévő dárda nyelét, és kiszabadította a fegyvert. A több sebből vérző szaracén felhördült, de Andreas a mellkasába vágta a lándzsát, mire az hang nélkül eldőlt. A kicsavarodó test kirántotta a lovag kezéből a fegyvert. Paganis körbenézett, hogy fenyegeti-e valahonnan újabb támadás, de a keresztesek már lépésekkel távolabb harcoltak a visszaszoruló mórokkal.

- A fegyvered nagyúr - szólalt meg a lovag mellett álló Gerard, és lépcső mellett hagyott láncos buzogányt Andreasnak nyújtotta.

Paganis vetett egy futó pillantást a Lonze kezében lévő díszes kardra, aztán megelégedett a brutális zúzófegyverrel. A torony irányából folyamatosan özönlöttek befelé a keresztények, és szemmel láthatólag már elegen voltak hozzá, hogy elfoglalják a legközelebbi kaput.

- Kövessetek! - parancsolta Andreas a lépcsőn várakozóknak, és futva indult a legközelebbi lejáró felé.

A folyosó egy keskeny csigalépcsőbe torkollott, ahol csak egy katona fért el egyszerre. Paganis félreállt a keresztesek útjából, és hagyta, hogy a forrófejű ifjak elé vágjanak. A csatlósok követték a példáját, és a fal város felöli oldalához húzódtak. Nemsokára fegyvercsattogás hallatszott a lépcső irányából, és a sor hamarosan megrekedt.

-Más utat kell találnunk! - mondta határozottan Paganis, de nem volt ötlete, hogy merre tovább.

- Törjük át a belső falat! - szólalt meg Lonze, és intett Zaffónak, hogy aztán közös erővel felkapjanak egy padot a folyosó széléről.

A bútornak támasztott szálfegyverek hangos csörömpöléssel dőltek a földre.

- Mire vártok, ragadjátok meg azt a kost, csak nem hagynátok, hogy egy nob...! - dörrent rá a Bouillon katonákra Andreas, aztán elharapta a mondat végét.

A zsoldosok, ha észre is vették az elbizonytalanodását, nem adták jelét, hogy törődnének vele. Egyszerre négyen is ugrottak a lovag szavára, kikapták a két csatlós kezéből a súlyos fatákolmányt, és nekiestek vele a városfal belső oldalának.

- Szedjétek össze a lándzsákat, és segítsetek nekik! - parancsolta Andreas a tétlenül várakozó Bouillon katonáknak, és a földön heverő arab szálfegyverekre mutatott.

A katonák felkapkodták a lándzsákat a kőről, és a paddal próbálkozó harcosok mellett nekiálltak, hogy meggyengítsék a terméskövek között lévő habarcsot.

- A belső fal közel sem olyan erős, mint a külső - mondta a munkátlanul

maradt Lonze miközben a sziklákkal küzdő zsoldosokat figyelte.

- Már megbocsáss, de ez a pad akkor sem lesz elég erős, hogy áttörjünk - mondta Paganis, és a fejét csóválta, ahogy a fáról lehasadó szálkákat figyelte.

Mialatt a kövek meg sem inogtak, az egyszerű tákolmány már az utolsókat rúgta.

- Mindenáron el kell jutnunk a kapuig, ha nem sikerül, Iftikhar ad-Daula ideér a felmentő csapatokkal, mielőtt kinyithatnánk a kaput, és kiszorítanak minket a városból.

Lonze körbenézett a de Bouillon katonákkal teli folyosón, és mint a ketrecbe zárt vadászsólyom idegesen kapkodta a fejét.

-Maradt még két korsó az ostromtoronyban. Gerard, igyekezz, hozd ide mind a kettőt! Ha másként nem megy, felgyújtjuk a lépcsőt, és utat törünk a tűzön át - utasította a csatlóst Andreas, mire a félszemű rohanvást indult visszafelé.

- Nincs több bőr, mivel akarsz utat vágni a tűzön? - kérdezte Lonze, miután Gerard eltűnt a szemük elől.

- Ha kell, halottakat dobunk a tűzre.

-Legfeljebb néhány lépésnyit nyerhetünk, azzal nem kerülünk igazán közelebb a kapuhoz.

Andreas tudta, hogy a csatlósnak igaza van. Az egy az egy elleni küzdelemben a szaracénok akár órákon keresztül is védhetik a lejárót. Amíg a francia harcosok csak torony szűk feljáróján keresztül tudnak bejutni Jeruzsálembe, addig az arabok egy gyors csapatösszevonással percek alatt erőfölénybe kerülhetnek velük szemben.

- Áttörtünk nagyúr! - hallatszott a kiáltás néhány lépésnyire Andreastól.

A lovag megkönnyebbülten figyelte a falon támadt ökölnyi rést.

- Egy befalazott ablak! - mondta Lonze, aki az elsők között lépett a lyukhoz. - Bontsátok ki az egészet! - mordult rá a közelében álló katonákra, és a szolgalelkű fegyveresek ösztönösen engedelmeskedtek a parancsoló hangsúlynak.

A csatlós hátralépett, mire a katonák megragadták a szétroncsolódott végű pad maradványait, és nekiestek az ablakkereten belüli résznek. A fal gyorsan engedett, és a kapaszkodó nélkül maradt kövek egymás után zuhantak le a túloldalon. A nyílás egykettőre kiszélesedett, és nemsokára akár egy lovag is átfért rajta. Andreas félreállította az útból a katonákat, és kinézett a résen. Körülbelül két ölnyi magasban lehettek, egy zöldellő olajfaliget felett. Bár a környéken nagy volt a nyüzsgés, egyelőre senki sem vette észre őket.

- Segítsetek! - mondta a zsoldosoknak, és lábbal előre becsúszott a résbe. - Tartsatok, aztán engedjetek le egészen addig, ameddig csak bírtok - szólalt meg újra, amikor a dereka átjutott a fal másik oldalára.

- Engedjetek el! - parancsolta utoljára, amikor már nyújtott karral függött a mélysége felett.

Rövid zuhanás után könnyedén ért földet. A kezével ugyan meg kellett támaszkodnia a falban, hogy a lába alatt lévő kövek ne törjék a bokáját, de a vasalt csizma kitartott, és neki is sikerült megőriznie az egyensúlyát. Körbenézett, hogy az arabok közül akadt-e olyan, aki észrevette a mutatványát, aztán intett a résen deréktól lefelé kilógó Zaffónak, hogy kövesse. A csatlós egy pillanatra eltűnt a lyukban, aztán nem sokkal később újra megjelent a talpával lefelé.

- Takarítsd el az útból a köveket! - mondta a szolgának, amikor az egy hatalmas puffanást követően elnyúlt a földön.

Zaffo nehézkesen feltápászkodott, aztán nekilátott, hogy félretolja a törmeléket. A következő Gerard volt, majd három francia katonát követően Lonze is megérkezett. Míg a többiek egymás után ereszkedtek lefelé, Andreas nekilátott, hogy feltérképezze a ligetet. Az olajfák között apró, alig észrevehető keskeny csatornák futottak, amelyeknek a medrét lépésszer lépés széles fehér kövekből faragták. Az aprólékos munka eredménye harmonikus részként épült be a kert egészébe, és szinte észrevehetetlen volt az a finom lejtés, amivel az építész elérte, hogy víz minden fáig eljusson. Paganis ellépett egy zöldellő növény mellett, és a levelek takarásából kilesve rálátott a liget bejárata melletti kútra, és az a fölé épült emelőszerkezetre. A mechanikus remekművet nem is olyan régen még valószínűleg állati erővel hozták működésbe, és a hevederhez rögzített erős bőriszákok emelték ki a vizet a kővel kirakott kőgyűrű aljából.

Csodás munka, egész Franciaországban nem találni hozzá hasonlót? - állapította meg lenyűgözve Andreas, és a figyelme kis híján elsiklott a szerkezet mögött lévő katona felett.

A mohamedán még nem vette észre a fal tövében gyülekező kereszteseket, de valami felkelthette a gyanúját, mert lassan lépésről lépésre közeledett a lovag rejtekhelye felé.

Meg kell lepnünk a szaracénokat, különben idő előtt megszorítanak bennünket! - gondolta Andreas, és a búvóhelyét feladva visszaosont a rés közelébe.

- Gyere velem! - mondta egy lent várakozó számszeríjásznak, és a közeli fákig vezette, ahonnan már látható volt a mór. - öld meg, nem kiálthat! - mordult a lövészre Paganis, mire a férfi felemelte a fegyvert, és célba vette

az őrt.
A rövid, vaskos vessző a szaracén torkába csapódott, és a földre taszította a férfit. Az arab néhány pillanatig gurgulázva vergődött a földön, mielőtt végleg elcsendesedett. Andreas intett a keresztesnek, hogy feszítse meg újra a fegyverét, és amíg a katona a számszeríjjal volt elfoglalva, ő a ligetet figyelte.
A fákon túl tovább erősödött a hangzavar, és Paganis úgy érezte, máris elkéstek. Hátra nézett a fal mellett várakozó keresztesek irányába, és látta, hogy már közel harmincan állnak a csatlósok mellett. Intett a katonáknak, hogy kövessék és óvatos léptekkel elindult abba az irányba, ahol a csigalépcső végét sejtette. A ligetet a fal melletti oldalon csupán egy régi léckerítés határolta. A feljáró innenső oldalán alig valamivel több, mint egy tucatnyi szaracén várta, hogy a keresztények közelébe juthasson, és hangos kiabálással bíztatta a szűk folyosón harcolókat.
Andreas tudta, hogy nincs vesztegetni való idejük. Egészen addig, amíg úgy érezte, észrevétlenül megközelíthetik a mórokat, csendben
vezette az embereit, majd amikor már csak alig húsz lépés választotta el őket egymástól, rohamra indult.
- Halál! - üvöltötte, ahogy a torkán kifért, és a korhadt léckerítést kidöntve, nekirontott a móroknak.
A szaracénok riadtan szétfutottak, ahogy meglátták a hátuk mögül előretörő, talpig vasba öltözött támadókat. Néhányan beszorultak a lépcsőfeljáró előtti apró terembe, ezeket kíméletlenül levágták a két oldalról támadó keresztesek. Alig egy perccel az után, hogy Paganis kirontott a fák közül, már csak halott és haldokló arabok voltak a fal melletti téren.
Amint az út megnyílt, Andreas a legközelebbi bástya felé vezette a lépcsőn keresztül érkező kereszteseket.
- Ne kíméljetek senkit, pusztítsátok el őket az utolsó szálig! - hergelte a mögötte lévőket a lovag, és a feléjük hulló nyílvesszőkkel mit sem törődve, egyenesen tartott a célja felé.
Lovon ülő, turbánt, és díszes selymeket viselő fiatal férfi tűnt fel előttük a házak takarásából kilépve, és ahogy meglátta a kereszteseket, kardot rántva Andreasnak rontott. Az állat még fel sem gyorsulhatott igazán, amikor a két kurta nyílvessző szelte át a köztük lévő távolságot, és lerántotta a muzulmánt a nyeregből. A gazdája nélkül maradt hátas megriadt az üvöltő emberektől. Előbb megállt, majd két lábra ágaskodva, patáival a levegőbe rúgva próbálta visszatartani a vérteseket.
Paganis elkerülte az állatot, a közelébe lépett, és már-már meglendült a kezében a láncos buzogány, hogy véget vessen a közjátéknak, de a telivér

olyan gyönyörű volt, hogy képtelenségnek tűnt elpusztítani. A láncos buzogány helyett a pajzsával csapott a ló oldalára, és az ütéstől megriadt négylábú vad vágtában keresett menedéket.

A kapunál teljes fejetlenség fogadta őket. Az egymással összekeveredett muzulmánok látszólag vad ordítozással próbálták eldönteni, hogy mit tegyenek. Andreas egyenesen a zűrzavar közepébe vezette az embereit, és fáradhatatlan elszántsággal ütötte az elé kerülő szaracénokat. A páncélos keresztesek úgy hatoltak át a gyakran félmeztelen mórok sorain, mintha kés lettek volna a vajban. A várfal tetején álló bégek egyike hiába üvöltözött, és irányította a többieket a kezével, a lépéshátrányba került védők már képtelenek voltak rendezni a soraikat. Az arab nemes nem sokára átlőtt torokkal zuhant az övéi közé, és jó néhányukat maga alá temette leérkezés közben.

Andreas elől sorban egymás után hátráltak meg a védők, és a láncruhás lovag már a puszta megjelenésével elriasztotta a pánikba esett mórokat. Paganis eltörte egy lassan eszmélő kapuőr vállát, a pajzsával a társai közé lökte a sebesültet, aztán az így nyílt résen keresztül tovább törtetett a fal felé. Irtóztató erővel csapkodott maga körül, és az ütései nyomán koponyák reccsentek, karok törték, muzulmánok hanyatlottak a földre.

- Miénk a győzelem, tiporjátok a földbe őket! - kiáltotta, remélve, hogy a mögötte lévők kitartása nem lankad, és a három csatlóssal tovább törtetett a kapu felé.

A két arasznál is szélesebb deszkákból épített monstrum előtt egy csoport egyiptomi harcos állt szablyáit villogtatva, látszólag azzal a feltett szándékkal, hogy tapodtat sem mozdulnak. Paganis a lendületét kihasználva közibük rontott, ám az őrök ahelyett, hogy megriadtak volna, ahogyan a téren lévő sokaság tette, összezárták a soraikat, és megvetették a lábukat.

A legelöl álló elhajolt Andreas ütése elől, és ahogy az acélgolyó elsuhant a feje mellett, előre ugrott, és a lovag combja felé szúrt. Paganis a pajzsa szélével kényszeríttette le az ellenfele pengéjét, majd a fegyvert újra meglendítve a férfi oldalára sújtott. Az arab hátraugrott, hogy elkerülje az acélgolyót, de nekiütközött a mögötte állónak, és a karmok a húsába téptek. A lovag a pajzsát előretartva nekiugrott a sebesültnek, és a többi szír közé lökte. A kapuőrök megtartották a társukat, és máris egy újabb állt a helyére.

Andreas nyílvessző süvítését hallotta a feje fölül, mire maga elé rántotta a pajzsát, és az utolsó pillanatban felfogta vele a szudáni lövedéket. Valaki megrántotta a vállát, mire hátratántorodott, és a combját érő lándzsa így elsiklott a láncnadrágján. Zaffo és Gerard elkerülték, miközben Lonze segített neki visszanyerni az egyensúlyát. Paganis újra nekilendült,

felpörgette a kezében a láncos golyót, és a tőle telhető legnagyobb erővel csapott az egyik lándzsás egyiptomi felé. A muzulmán megelőzte, a mellkasa felé szúrt, de
Andreasnak sikerült a pajzsa segítségével elkerülnie a támadást, és célba juttatni a buzogány végét.

A csapás ereje még őt magát is megrendítette. A tüskés acélgolyó az arab fejének bal oldalát találta el. A lovag akaratlanul is hunyorított, ahogy a vér és a szétszakadt húsdarabok az arcába fröccsentek. Paganis mellbe rúgta a tehetetlen testet, és a mögötte állók kénytelenek voltak félreugrani az útból, ha nem akartak vele együtt a földre kerülni. A sorok azonban felbomlottak, és lehetőséget adtak a kereszteseknek, hogy szétválasszák őket.

Az egyiptomiak agóniája alig tartott tovább, mint a lovagnak és a három csatlósnak félrelökni a kaput lezáró hatalmas gerendákat, és szabad utat engedni a kereszteseknek. A tömeg néhány pillanat alatt szélesre tárta a hatalmas szárnyakat, és az ostromlók tömött sorokban özönlöttek befelé. Andreas ügyelt rá, hogy embereivel a bejáratnak ugyanarra az oldalára szoruljanak, majd csatlakoztak a keresztesekhez, és egészen egy közeli sikátorig sodortatták magukat a tömeggel.

- Jeruzsálem a miénk! - mondta felszabadultan Lonze, és akkorát sóhajtott, mintha egy szikla gördült volna le a mellkasáról.

A másik három keresztes hallgatott. Andreas letörölte a verejtéket a homlokáról, és ahogy meglátta ruhája ujján a véres nyomokat, lihegve támaszkodott a mellette lévő ház falának. Akárhogy is próbált visszaemlékezni, sehogy sem tudta felidézni mikor sérült meg. A másik három hozzá hasonlóan fáradt volt, de egyikük sem sebesült meg súlyosabban.

Zaffo furcsán tartotta a bal kezét, de láthatólag tudta még mozgatni. A pajzsán ökölnyi horpadás látszott, nem sokkal elkerülve a férfi alkarját. Gerardnak a nyaka vérzett. A seb nem tűnt túl mélynek, de a csatlós álla alól indulva, harántirányban lejtve, majdnem a hátáig tartott. A szolga láthatólag kerülte a hirtelen mozdulatokat.

Lonzén a fáradtságon kívül semmi sem látszott. Bár a délelőtti forróságtól mindannyian szenvedtek, a férfi mégsem vette le a fejéről a posztóköpeny csuklyáját.

- Jeruzsálem a miénk! - mondta ismét a csatlós, és földöntúli öröm érződött ki a hangjából.

-Iftikhar ad-Daula már nem állíthat meg minket - hagyta rá a másikra Andreas, és újból végighúzta a homlokán a karját, hogy ellenőrizze,

mennyire vérzik a seb.

- Amit ígértem, megtartom. Olyan gazdaggá teszlek titeket, hogy még az unokáitok is a ti neveteket áldja majd! - mondta Lonze, mintha csak most eszmélt volna, s noha a hangja komolyabbra váltott, érezhető volt hogy még mindig az eufórikus örömmámor hatása alatt van.

Paganis a csatlóst figyelte, és próbált örülni annak, hogy a fia révbeért. Ám a szőke gyermek emléke túl távoli volt, és már képtelen volt belekapaszkodni. A feleségére gondolt, a tetterős fiatalasszonyra, aki az életrevaló gyermeket szülte neki, de helyette Alfida törékeny teste jelent meg a szemei előtt, ahogy a sátra sarkába kuporodva remegve figyeli őt.

Bocsáss meg! - üzente gondolatban a feleségének, és próbálta kiűzni a fejéből a szentségtelen gondolatokat, amelyeket a rabnő köré szőtt az elmúlt hetekben.

-Még nincs vége a szolgálatnak, el kell juttatnotok Salamon templomához. Hamarabb, minthogy a csürhe kifoszthatná - mondta Lonze, és ellökte magát a kalyiba falától, amelynek eddig támaszkodott. \

- Meg kell várnunk, míg a csőcselék megtisztítja a várost. Ha elszakadunk tőlük, az arabok darabokra tépnek minket - vetett ellent Andreas.

- Nem várhatunk. A püspöknek túl sok bizalmasa van még a papok között. Közülük néhányan tudhatják, hogy hol vannak Jeruzsálem[A] kincsei. Ha megelőznek bennünket, minden küzdelem hiábavaló volt Nincs szándékomban elbukni ilyen közel a cél előtt.

- Ha meghalunk, semmit sem nyerünk az alkuval.

-Nem fogunk meghalni. Ismerem a város kazamatáit. Ha sikerül elérnünk a bejáratot, észrevétlenül megközelíthetjük Salamon templomát.

Andreas a másik két csatlósra nézett. Gerardot láthatólag olyannyira megbabonázta Lonze ajánlata, hogy akár a pokolba is képes lett volna elmenni a férfi után. Zaffo józanabbnak tűnt, de a szolgalelkűség annyira a vérébe ivódott, hogy ő pedig Andreastól várta a döntést.

- Hol van a lejárat? - kérdezte a lovag.

Lonze alaposan körbenézett, mintha csak ismerős pontokat keresne, aztán elbizonytalanodva mutatott a város középső része felé.

- Ebbe az irányba kell mennünk, nincs túl messze. Egy régi temetőt kell megtalálnunk, benne egy nagy fehér kriptával, aminek a bejáratát egy hatalmas kőlap zárja le.

- Jártál már itt? - kérdezte értetlenül. Andreas. Lonze hallgatott egy sort mielőtt válaszolt.

- Évekkel ezelőtt - felelte a csatlós.

- Idáig zarándokoltál?

- Akkor még nem hittem volna, hogy egyszer majd felfegyverzett sereggel térek ide vissza, hogy bevegyem a várost.

Paganis tudta, hogy nem halaszthatja tovább a döntést. A keresztes csőcselék minden elvesztegetett perccel egyre távolabb került tőlük. Bár Lonze szavaiból kiérezte, hogy a férfi korántsem olyan biztos önmagába, mintahogyan azt nekik mutatja, mégis hajlott rá, hogy elfogadja az ajánlatát.

- Rendben, mutasd az utat! - adta be végül a derekát, és a csatlós után indult.

Ahogy kiléptek a szűk mellékutcából, a város közepe felé törtető tömeg rögvest magával ragadta őket. Majd fertályórán keresztül sodródtak a csőcselékkel, mire Lonze elérkezettnek látta az időt, hogy elszakadjanak tőlük. Egy alkalmas helyen lefordult egy szűk mellékutcába, és megvárta a másik három keresztest.

-Az ott már a temető fala - mutatott a sikátor végét lezáró két ember magas kerítésre.

- Induljunk! - sürgette a többieket Andreas, mert az északi fal felől hangos kiáltások és fegyvercsörgés hangját hozta feléjük a szél.

Paganis tudta, hogy a rendezetlenül vonuló, sora bomlott keresztes sereg könnyen nagy veszteségeket szenvedhetett, ha egy nagyobb, fegyelmezett szaracén csapat oldalba támadja. Mire az ostromlók rendezik a vonalaikat, és visszaszorítják az ellenséget, az akár egy mérföld mélyen is éket üthet közéjük. A lovag nem szeretett volna az ék útjába kerülni.

- Meg kell másznunk a falat - mondta Lonze, amikor elérték a sikátor végét, és nekilátott, hogy egy közelben árválkodó vizes hordót a kerítés oldalának támaszkodó ház mellé cipeljen.

Zaffo és Gerard azonnal odaugrottak, hogy segítsenek neki, és addig ügyeskedtek, míg lehetetlenné tették a csatlós számára a cipekedést.

- Mit csináltok ostobák? Meg kell őriznünk a látszatot! - förmedt rájuk Lonze, és helyet csinált magának a hordó szélénél.

Andreas végignézte, ahogy a három csatlós a vízzel teli készséget a fal mellé görgeti, aztán intett Gerardnak, hogy ereszkedjen négykézlábra, és a szolga hátára lépve feltornászta magát a hordó, utóbb pedig a ház tetejére. A tetőről kinyújtózva már elérte a kerítés peremét, és a szolgák segítsége elég volt hozzá, hogy vértben is képes legyen átjutni az akadályon.

- Erre! - mondta Lonze, amikor mind odabent voltak, és keleti irányba tartva, sietve átvágott az elhanyagolt sírok között.

Az őskeresztények földjén jársz, olyan emberek csontjain taposol, akik

látták a Megváltót, akik egy levegőt szívtak vele, akik hallhatták a szavait! - gondolta Andreas, miközben az elvadult növények között küzdötte magát előre.

A temető teljesen elhanyagolt volt. Az egykori síroknak csupán az emlékei látszottak már, és a növényzet jobbára uralma alá vonta a területet. Az olajfák közt terebélyes bokrok nőttek, közöttük sárga magas fű burjánzott. Andreasnak olyan érzése volt, mintha már századévek óta senki se járt volna erre.

- Remélem, az a kripta még megvan! - jegyezte meg a lovag, amikor a sűrűn benőtt buckák között kénytelenek voltak karddal keresztülvágni magukat.

Lonze nem válaszolt, csak tovább törtetett a sűrű növényzet között.

A félig leomlott tetejű épületet tíz perccel később érték el. A temetőnek ezen a részén már kitaposott ösvények vezettek a fákat kerülgetve. A kripta egyik ajtaja a porban feküdt, a másik félig kidőlve kapaszkodott a falba. A kifordult szárnyak között jól kijárt csapás vezetett a sírbolt belsejébe.

- Fáklya nélkül értelmetlenség lenne bemenni - jegyezte meg Andreas, amikor a péntek délelőtti napfényből benézett a kripta vaksötétjébe.

Lonze ledobta a földre az iszákját, és rövid keresgélés után három fáklyát és tűzszerszámot vett ki belőle. Andreas intett a várakozó Gerardnak, mire a szolga a másik csatlós mellé térdelt, és átvette tőle a tűzgyújtás feladatát. Lonze ezúttal nem tiltakozott. Nemsokára fehér füstcsík szállt fel a száraz mohából, és néhány perccel később már mindhárom fáklya égett. A ragyásképű visszatette a tűzszerszámokat a helyére, és átnyújtotta az iszákot a másiknak. Lonze a vállára vette a tarisznyát, aztán az egyik fáklyával a kezében belépett a sírboltba. Andreas lecsatolta a pajzsát, a hátára szíjazta, aztán Zaffo kezébe nyomta a második olajos rongyokkal körbetekert ágat, a harmadikat pedig kisajátította magának.

- Készítsd a késedet! - mondta a himlőhelyes képű fickónak, aztán Lonze után indult.

A kripta eleinte olyan szűk volt, hogy a széles vállú Paganis alig tudta keresztülpréselni magát a falak között. A sírbolt belsejében tett néhány lépés után meredek, keskeny lépcső indult lefelé körülbelül az épület középpontjából. A járat tovább süllyedt, és nemsokára kiért a kripta alól. A lépcső ötven lépéssel később egy jóval szélesebb, boltíves tetej ű folyosóba torkollott, amely keletnek tartott Jeruzsálem közepe felé.

- Mi ez a hely? - kérdezte Andreas, amikor a körülbelül öt lépés széles járatban bevárták egymást.

-Még a rómaiak idejéből maradt itt. Egykor a vízvezeték rendszer része volt, de ma már csak néhány kopt közösség ismeri a titkát - felelte Andreas Turre de Montbard, aki időközben megszabadult a fejét takaró csuklyától. - Salamon temploma arra van - tette hozzá a gróf, és a karjával kelet felé mutatott.

Andreas intett Zaffónak, hogy álljon az élre, aztán besorakozott a csatlós mögé. Utoljára Gerard maradt, aki Montbard hátát vigyázta.

A falak helyenként beomlottak, olykor kisebb torlaszok zárták el az utat, ám a járat nagy része jó állapotban volt, és nem kellett a törmelék elbontásával bajlódniuk. Zaffo egy idő után megállt, és a hátára vette a pajzsát, hogy a ne akadályozza a fáklyás kezét, és továbbra is óvatosan, de jó tempóban haladt előre. Andreas néhány lépéssel lemaradva követte, a háta mögött jól hallotta a másik kettő csoszogó lépteinek neszét.

Minden a régi csak Lonze hiányzik a sorból - gondolta Paganis, ahogy a folyosó közepén húzódó kiszáradt csatornában kerülgették a helyenként beomlott köveket.

A csatlós már nem élt, amikor azon a két héttel korábbi éjszakán az utolsó szudáni bőrébe bújt keresztest is legyűrték. Mire a túlélők képesek voltak annyira összeszedni magukat, hogy megnézzék, mi lett vele, a sebei már nem is véreztek. A szolga testét rettenetesen megcsonkították az álruhás szaracén csapásai, és az arcán lévő sebek felismerhetetlenné tették a vonásait.

Arnaldus Turre de Montbard Andreas legnagyobb döbbenetére még élt.

A nemes, ha csak gyengén is, de lélegzett. Paganis alaposan megnézte a férfi sebeit, és úgy érezte, csodát lát. A szudániaknak hitt támadók egyik nyílvesszője a hátán találta el a grófot, és elég mélyre fúródott ahhoz, hogy megölje. Ezen felül érte még egy szúrás is, ami az oldalát döfte keresztül, nem messze a hasa mellett. A penge elroppantotta az útjába eső láncszemeket, és csak a láncruha hátsó része állította meg. Ha a lovag nem lett volna biztos benne, hogy hamarosan ő is meghal, minden bizonnyal átkozódni kezd, amiért minden erőfeszítésük felesleges volt.

A három, még életben lévő közül Zaffo volt az egyetlen, aki képes volt megállni a saját lábán. A csatlós rögvest segítségért indult, és Andreasnak a távolodó szolga háta volt az utolsó emléke arról az éjszakáról.

Amikor legközelebb kinyitotta a szemét, Arnaldus Turre de Montbard arcát látta maga előtt. Biztos volt benne, hogy már meghalt, és valami tévedés folytán a pokol helyett a purgatóriumba került. A gróf azonban a legkevésbé sem tűnt halottnak. Az arca ugyan gyűrött volt az állandó fájdalomtól, de a tekintete élénk maradt.

- Mi történt, meghaltunk? - kérdezte bágyadtan Andreas, és ahogy felsóhajtott, vastag kötéseket érzett keresztben a mellkasán.

- Ami azt illeti, te élsz, én azonban áldozatul estem a papok álnokságának - felelte Montbard, de a hangja egyáltalán nem tűnt síron túlinak.

- Nem értem - vallotta meg az igazságot a lovag, mert túl fáradtnak érezte magát ahhoz, hogy szépítsen a valóságon.

- Ez a Zaffo igencsak megéri a pénzét. Amikor visszatért a táborba, hogy segítséget hozzon, nem lármázott fel senkit, hanem rögtön az intézőmhöz ment, és csak a te szolgáidnak szólt utóbb. Amarrus tanult ember, aki ismer annyira, hogy tudja, nem szeretném, ha nagydobra verné a történteket. Rögvest kiugrasztotta ágyából arab felcseremet, és értünk indultak a te szolgáiddal megerősödve - mondta Montbard, és elhallgatott egy pillanatra, ahogy az arcán fájdalmas fintor futott végig. - Amarrus vezetésével még az éjszaka leple alatt csendben visszahoztak minket a táborba, és nekiláttak a gyógyításunknak. Mint látod, mind a ketten életben maradtunk, noha a klérus úgy sejti, nekem nem volt szerencsém.

- Mit akarsz a papokkal, miért emlegetedfolyton őket?

- Mert a szudáni ruhák alatt az ő szolgáikat találtuk, amikor a támadás másnapján kisütött a nap - felelte Montbard, és a leplezetlen gyűlölet olyan érzékletesen ült ki az arcára, hogy még a sokat látott Paganis is megrettent tőle egy pillanatra.

- Ezért akarod, hogy halottnak higgyenek?

- Hadd ringassák csak magukat abban a tudatban, hogy sikerrel jártak.

Andreas oldalába fájdalom hasított, ahogy megszorult benne a lélegzet. Néhány pillanatig küzdött a görcs ellen, de a kín csak erősödött. Montbard közelebb hajolt hozzá, a kezét a lovag mellkasára tette, és Paganis azonnal érezte, hogy enyhül a fájdalom.

- Ne erőlködj, gyenge vagy még! - nyugtatta a másikat Montbard. Andreas próbált engedelmeskedni, kényszeríttette magát, hogy visszadőljön az ágyra, és valóban megkönnyebbült.

- Hogyhogy még élsz? - kérdezte, amikor újra szóhoz jutott.

- Ne félj, te is élni fogsz, és ígérem neked, hogy néhány nap múlva erősebb leszel, mint valaha. Hálával tartozom neked, elvégre megmentetted az életem.

- Lonze?

- Tegnap temették el helyettem. Mától én vagyok a te szolgád, és te az én

uram, amíg másként nem mondom...

-Közel vagyunk, az ott már a régi vízvezeték rendszer egyik csatornája - törte meg a csendet Montbard, ahogy az egyik omlást követően a fáklyák fénye világosabb színű terméskövekre esett.

-Honnan ismered ilyen jól ezt a helyet? - kérdezte Andreas csodálkozva.

-Mondtam, hogy már jártam itt.

- A kazamatákban?

-Itt is - felelte szűkszavúan a nemes, és láthatólag nem akarta tovább folytatni a témát.

Tudom, hogy rejtegetsz valamit, mint ahogyan azt is, hogy igazából nem akarom hallani, mi az! - morfondírozott magában Andreas, miközben az enyhén délnek forduló járatban követte Zaffo nyomát.

Egy pillanatra Montbardra nézett, és ahogy a fáklya lobogó fénye féloldalasan megvilágította a nemes arcát, Paganis úgy érezte, nem is élő embert lát.

Az orra hatalmas árnyékot vetett, ami még inkább kihangsúlyozta karakteres arcának szabályosan metszett vonásait. Hosszú, egyenes, hollófekete haja természetellenes keretet adott hófehér bőrének.

- Nincs már idő, erőnek erejével kell bejutnunk Jeruzsálembe! El kell érned, hogy téged tegyenek meg az északi torony parancsnokának. Nem lesz nehéz dolgod. Amit Antiochiánál tettél, azt nem felejtik el egyhamar. Godefroy de Bouillon talán még isteni jelnek is veszi, hogy ismét az elsők között akarsz lenni - mondta egy héttel korábban a csodálatos hirtelenséggel felgyógyult nemes.

Andreas talán ördögöt kiált, de mert saját maga is ugyanolyan gyorsan lábalt ki a seblázból, hálásan gondolt a gróf arab felcserére.

- Talán ezúttal harc nélkül esnek el a falak?

- Aligha. Iftikhar ad-Daula remek stratéga, mindent el fog követni, hogy visszaverje a támadásainkat, ezért is kell az északi toronyhoz kérned magad.

- ő a délinél lesz?

- Némi segítséggel megtudta, hogy Bajamonte ott támad. Az arabok rettegik a normann nevét, mióta háromezer emberével feltartóztatta Karbuka seregét Edesszánál. Az északi oldalt az alvezérei védik. Fanatikus muzulmánok, de hiányzik belőlük a gyors alkalmazkodóképesség, ami olyan félelmetes ellenféllé teszi ad- Daulát.

- Gondolod, hogy én elég leszek hozzá, hogy győzelemre vigyem a sereget?

- Ha nem így lenne, nem kérnélek meg rá, de mielőtt harcba küldelek, ellátlak egy-két jó tanáccsal, és tiszta utat nyitok neked a falra - ígérte a nobilis, és sejtelmesen elmosolyodott.

Andreas maga sem tudta miért, de a hideg rázta ki, ahogy a törékeny férfira nézett.

- Van valaki előttünk! - mondta Zaffo, és a felsőtestét előredöntve megállt, mintha úgy jobban hallhatná a közeledőket.

Andreas körülnézett, és nem messze fényt látott egy oldalsó járat végében imbolyogni.

- Szaracénok? - tette fel a kérdést, de maga sem hitt benne, hogy ráhibázott volna.

- Talán a keresztesek elől menekülnek - találgatott a sor végén álló Gerard.

Paganis a némán figyelő Montbardra nézett, és ahogy a pillantása a nemes élettelen tekintetére esett, egy pillanatra úgy tűnt neki, mintha a férfi valamiféle révületbe esett volna.

- Papok! - szűrte a szót a fogai közt a gróf, és olyan mélységes gyűlölet áradt a szavaiból, hogy Andreas ösztönösen is a kardja markolatát kereste.

- Ugyan már, mit keresnének idekent?

- Ugyanazt, amit mi is.

- Krisztus leplét valahol Salamon temploma alatt őrzik.

- Miféle lepel? - kérdezett vissza Andreas, miközben a sátorlapok közt belépő Amarrust figyelte. A Megváltó Lándzsája óta fenntartásai voltak a hirtelen felbukkanó ereklyékkel kapcsolatban.

- Ezzel takarták be a Megváltó testét, miután levették a keresztről. Ha az egyház kezébe kerül, Rómába viszik, és elrejtik a világ elől, hogy a saját gazdagságukat gyarapítsák vele.

- Miért mire jó az a lepel?

- Ahogy életre keltette Jézus Krisztust, úgy visszahozhat másokat is a halálból. Aki birtokolja, a világ ura lehet általa, mint ahogy Jézus királya volt ennek a földnek, amíg önszántából nem ment a kereszthalálba.

- A világ ura akarsz lenni?

- Nincs hozzá elég hatalmam, de ismerek olyat, akinek az ereje hegyeket mozgat meg, ha úgy akarja, aki arannyá teszi a követ, és aki egész nemzeteket kovácsol eggyé, vagy uszít egymásnak, ha a céljai úgy kívánják.

- Ki Ő?

- Ő az egyetlen úr, akiről már olyan régóta beszélek nektek, Ő tesz naggyá titeket, ha befogadjátok a szavait, és Ő emel titeket maga mellé a

trónusára.

Zaffo kivonta a kardját, ahogy a szemeit a sötétbe fúrta. Gerard követte a másik példáját, és Andreas is fegyvert vont, hogyha kenyértörésre kerülne a sor, ne maradjon védtelenül. A fények egyre élesedtek, végül alig harminc lépéssel a keresztesek csoportja előtt egy tizenöt fős társaság bukkant elő az oldalsó jártból.

Bár a fényviszonyok kedvezőtlenek voltak, és az élen haladó alak arca rendkívül meggyötörtnek tűnt, Andreas rögtön felismerte a másik csapat vezetőjét.

- Adhemar, Le Puy püspöke! - dadogta meglepve, és úgy érezte, nem hisz a szemének.

A mértékletességéről, és megfontolt döntéseiről híres egyházi vezető borzalmas állapotban volt. A bőre fehér volt, akár egy több napos halotté, az arcán a ráncok árkoknak rémlettek a fáklyák lobogó fényében. A tartása görnyedt volt, két oldalról egy-egy megtermett fiatal pap támogatta, akik látszólag többet tartottak a hirtelen megöregedett férfiú súlyából, mint saját maga.

-Ez nem lehet! - motyogta az orra alatt alig érthetően Zaffo, és kardját a hónalja alá szorítva hányni kezdte magára a keresztet.

- Megrendezte a halálát - mondta Montbard, de a szavaiból kiérződött döbbenet.

A jövevények észrevették a másik három fáklya fényét, és feléjük fordultak.

-Arnaldus Turre de Montbard, sátán kutyája, te! A lelked örökké a pokolban fog égni, és sosem lel megnyugvást! - szólalt meg rekedtes hangon a püspök, és jelére a kísérői a négy keresztesre emelték a számszeríjukat.

-Adhemar - szólalt meg Montbard és fejet hajtott a másik előtt. - Látom, az érzéseid mit sem változtak az irányomban.

- A gonosz gonosz marad, rejtse magát bármilyen alakba is. Ahogy megláttalak, rögtön megéreztem rajtad a sátán kénköves leheletének bűzét!

- Ugyan már! Te beszélsz bűzről? Hisz magad is rohadsz! - felelte Montbard, és látszólag visszanyerte a nyugalmát.

A püspök megpróbált válaszolni, de a nagy igyekezettől görcsös köhögés kerítette hatalmába.

- A rontásod megfogant rajtam pokolbéli szörnyeteg, de ne hidd, hogy ezzel legyőztél! Az én Uram hatalmas, ereje életben tart, míg leszámolok veled, és visszaveszem azt, ami jogosan őt illeti - fröcsögte a szavakat Adhemar, miután sikerült legyűrnie a görcsöket.

-A te urad! Ki ő? - mordult fel a gróf, és dühösen legyintett. - Hát vénségedre megvakultál, és nem látod, hogy a pápa csupán felhasznál téged? Ha megszerezted neki, amire szüksége van, eldob, mint egy megunt játékszert.

- Ki beszél a pápáról? Én Isten nevében szólok, de mit is tudhatna egy magadfajta őróla? - kérdezte megvetően Adhemar.

- Mindent tudok róla! - csattant fel Montbard, és úgy tűnt, egyik pillanatról a másikra elvesztette a nyugalmát. - Láttam a fiát, hallottam beszélni, és végignéztem, hogy a te fajtád mivé torzította az eszméit! Jézus Krisztus igéjének terjesztője vagy? - kérdezte felbőszülve a gróf. - Akkor mit keresnek fegyveresek a hátad mögött? Ő szeretettel tanított, és alázattal győzte meg az ellenségeit. Te fegyverrel jössz, és megölsz mindenkit, aki az utadban áll. Tudod-e hány nő és gyerek halt meg Antiochiában, Maarrában, és mennyi fog néhány órán belül elpusztulni Jeruzsálemben? Arabok és koptok? Muzulmánok és keresztények?

- Isten mérte rájuk a büntetést!

- Isten nem avatkozik a földi dolgokba!

- Istenkáromló!

- Gyilkos!

- A pokol tüzén fogsz égni örökké!

- Akkor együtt kárhozunk el az életnek.

-Boldogan halok meg, mert tudom, hogy előttem jársz! - kiáltotta a püspök, és a kezével jelt adott a számszeríjászoknak, hogy lőjenek.

Adhemar karja még félúton sem járt, amikor Andreas már a lövészek felé hajította a fáklyáját, és termetéhez képest a lehető leggyorsabban mozdult oldalt, hogy a lövészek elől elrejtőzzön a sötétben. Zaffo még nála is gyorsabban ismerte fel a pap szándékát, és hozzá hasonlóan próbált láthatatlanná válni az árnyékban. Sorban egymás után kattantak a számszeríjak, és egy pillanattal később sziszegéstől lett hangos a levegő. Paganis a földre zuhant, beverte a könyökét, de megkönnyebbülve vette tudomásul, hogy egyetlen nyílvessző sem találta el.

- Tölts újra! - hallatszott egy parancsoláshoz szokott férfihang.

A lovag előbb négykézlábra emelkedett, majd talpra állva próbált a lehető leghalkabban eltávolodni onnan, ahol az imént állt. A fáklyák fényétől megvilágított körben a nyílpuskások két kézzel igyekeztek megfeszíteni a fegyverüket. Andreas megnyugodva tapasztalta, hogy őket teljes sötétség veszi körül. A három fáklya egymáshoz közel, a papok csoportja mellett égett.

Bárcsak lenne egy lándzsám! - gondolta Andreas, miközben lopózva

próbálta megközelíteni a számszeríjászokat.

- Csendesebben, ostobák! - rivallt a körülötte állókra Adhemar, és vizenyős szemeit a fényen túli sötétségbe fúrta. - Dobjátok szét körben a fáklyákat! - mordult fel újra a püspök.

Hogy ne tudjuk meglepni őket! - dühöngött magában Paganis, és most még inkább szerette volna, ha van egy lándzsa.

Az íjászok reguláris egység voltak, akik a pápa zsoldjában álltak. Hírhedten híresek voltak róla, hogy a fosztogatásnál az első sorokban tülekedtek, míg a harcban nyugodt lélekkel átengedték a dicsőséget a többieknek.

A félelmükre kell hatnunk - érett meg a felismerés a lovagban, de fogalma sem volt róla, hogyan váltsa valóra az ötletet.

Jobbról hangos csörömpölés törte meg a csendet. Egyszerre hat- hét nyílpuska is csattant, majd a süvítést követően, acélos koppanások hallatszódtak, ahogy a vesszők ártalmatlanul csapódtak a kőfalba. Andreas összébb húzta magát, feljebb emelte a bal karját, amire általában a pajzsát szíjazta, és csak pillanatnyi késéssel döbbent rá, hogy milyen remek alkalmat szalasztott el.

Most kellett volna lecsapni rájuk! - értett meg benne a felismerés.

Nesz hallatszott, alig néhány lépésnyire tőle, és Gerard vadászkése szelte át a levegőt, hogy a következő pillanatban a számszeríjászok parancsnokának torkában álljon meg. A férfi a nyakához kapott, egy pillanattal később vért hányt, majd iszonyodva attól, amit tesz, kihúzta a saját húsából az acélt. A lövészek maradéka vaktában kilőtte a fegyverét megközelítőleg abba az irányba, amerre a kés nyele mutatott. A többiek dermedten figyelték, ahogy a parancsnokuk lassan belefullad önnön vérébe, s csupán kettőnek volt kellő lélekjelenléte hozzá, hogy ha megkésve is, de megpróbálja megfeszíteni a fegyverét.

Andreas azt a kettőt vette célba. Rohanvást indult meg a fénykörben lévők felé, és akár egy megvadult bika rontott közéjük. Egy útjában állónak lendületből loccsantotta ki az agyvelejét, egy másikat pedig visszakézből úgy vágott szájon, hogy az arcáról többé már senki sem ismerhetett rá.

Az istenért, ezek a püspök emberei! - gondolta, ahogy a sebesült artikulálatlan hangon nyüszíteni kezdett. *Rád lőttek!* - figyelmeztette magát, ahogy egy sebtében előkerült rövid pengéj ű kard az oldalába mart, és az átalvetőt szétvágva elakadt a láncruha szemei között.

Andreas tovább lépett, és mielőtt még a katonák maguk alá gyűrhették volna, kimenekült fénykörből. Ketten utána ugrottak, és megpróbálták visszarántani, de Paganis megmakacsolta magát, és lerázta őket, akár a

vadkan a szőrébe kapaszkodó kopókat. Lépett még kettőt, hogy teljesen elnyelje a sötét, aztán visszafordult, hogy lássa, mi történik a háta mögött.

A katonák szemlátomást pánikba estek. A parancsnokuk halála olyannyira megrázta őket, hogy néhányan még mindig nem töltötték újra a fegyverüket. Egyedül egy pulykatojásképű, foghíjas bajuszú kölyök próbálta menteni a menthetőt, és pattogós hangon rövid parancsokat osztogatott az embereknek. A zsoldosok kilencen maradtak, s noha számbeli fölényük még mindig jelentős volt, három társuk elvesztésével az esélyek egyre inkább kiegyenlítődtek.

Ha egyszerre támadnánk, akár meg is szoríthatnánk őket, a könnyű vértjeik mit sem érnek a láncos buzogány és a csatabárd ellen - latolgatta a lehetőségeket Andreas, ám tudta, hogy amíg nem tudják összehangolni a támadásaikat esélyük sincs a túlerővel szemben.

A lovag figyelmét a harcosok között álló püspök keltette fel. A két fiatal pap eltávolodott a férfitól, és tisztes távolságból nézték, ahogy az egyházi vezető fennhangon kántálni kezd, és a tenyerét maga elé nyújtja.

Végre egy pap, aki nem fut, hanem imádkozik, ha baj van - gondolta Andreas, és ahogy Adhemar hangja erősödött, különös nyugalom vett erőt rajta.

A latin nyelvű szavak finoman csúsztak be a fülén keresztül a fejébe, és ott kibomlottak, akár a réti virágok eső után. A gondjai hirtelen eltávolodtak tőle, a félelmei elcsitultak, és úgy érezte magát, mintha hosszas bolyongás után végre hazatért volna családja szerető körébe. Újra látta maga előtt a fia arcát, élesebben, mint valaha az elmúlt hosszú hónapok során, és megint képes volt visszaemlékezni felesége meleg pillantására anélkül, hogy idegen nők tekintete villant volna elé. A belsejében szétáradó nyugalom feledtette vele az indulatot, amit az imént érzett a püspök katonái iránt. Kedve támadt, hogy megtérjen az egyházi vezető mellé, és meggyónja neki a bűneit, amiket eddig kapzsiságból, vagy féltékenységből megtartott magának.

Tett két határozatlan lépést Adhemar irányába, azzal a feltett szándékkal, hogy bűnbocsánatért könyörögjön Isten felszentelt szolgája előtt, amikor erős kéz ragadta meg a vállát, és visszatartotta.

- Ne hagyd, hogy nyáladzó áldozati birkát csináljon belőled a negédes hangjával! - súgta Andreas fülébe Arnaldus Turre de Montbard, és a férfi szavai, valamint az érintésével szétáradó hűvösség hidegzuhanyként hatottak a lovagra. A különös érzés rögvest semmivé lett, s a helyébe lassan visszatért a szemet szemért, fogat fogért érzés.

Csak homályosan érezte, hogy Montbard eltűnt mellőle. A gróf után

maradt hideg űrt Adhemar szavai rögvest megpróbálták melegségükkel kitölteni, ám Andreas ezúttal megmakacsolta magát, és ellenállt a püspök akaratának.

Bűbáj! - gondolta dühösen a lovag, miközben döbbenten figyelte, ahogy Gerard megjelenik a fénykörön belül, és a kezében lévő kardot szinte idegenkedve tartja el a testétől.

A csatlós szeme iszonyatos félelmet sugárzott, a teste minden ízében remegett, miközben halk vinnyogó hangokat adott ki, mint a kölök-kutya, amelyik tudja, hogy rosszat tett, és megbocsátásért könyörög a gazdájától.

Vissza, ostoba! - szerette volna kiáltani Andreas, de helyette csak némán figyelte, amint a szolga a veszte felé közelít.

A megbabonázott csatlós megállíthatatlanul közeledett a szavak forrásához. Amikor már csak néhány lépésnyire járt a püspöktől, két katona kilépett a sorból, elvették a szolga fegyverét, és megkötözték a kezét. Adhemar tovább folytatta a kántálást, s csak percekkel később hagyott fel vele, amikor rájött, hogy másokra már képtelen hatni vele.

- Térjetek meg az Úr Isten keblére elveszett bárányok! Hagyjátok oda a bűnös világot, és lépjetek be a fénybe, amely a megváltást hozza el nektek. A pápa megmondta, minden bűnös lélek, aki a Megváltó városának felszabadításáért harcol, bűnbocsánatban részesül. Nyissátok hát meg a lelketeket, és térjetek meg az Úrhoz, ahogyan azt a tékozló fiú is tette, s bizony mondom néktek nem egy ökröt, de egy egész csordát vág az Úr tinéktek örülve! - emelte fel a hangját a püspök.

Andreas egész idő alatt Gerardot figyelte. A férfi arcáról a különböző érzelmek egész kavalkádját lehetett leolvasni a rettegéstől kezdve a megbánáson át egészen a teljes csüggedésig. Adhemar még egyszer körbenézett vizenyős szemeivel a fáklyák fénykörén túli sötétséget kutatva, aztán intett a pulykatojásképű zsoldosnak, mire az torkon szúrta a csatlóst. Gerard kiáltani próbált, mintha csak valamiféle álomból ébredt volna, de az első hangok után a szavai hörgésbe fulladtak, és nyakán lévő sebből habos vér bukkant elő.

Pontatlan szúrás volt, olyasfajta, amit igazi harcos sosem engedne meg magának.

Csak arra várnak, hogy rájuk ronts! - ismerte fel helyzetet Paganis, ahogy végignézett a megfeszített számszeríjjal várakozó zsoldosokon. *Hagyni fogják, hogy Gerard a szemünk láttára vérezzen el* - gondolta Andreas, miközben érezte, hogy forr benne a düh.

Valami csattant a sötétben a járat túlsó oldalán. A nyílpuskások többsége abban a pillanatban odakapta a fegyverét, de tanultak a korábbi hibájukból,

és senki sem lőtt a sötétbe. Paganis feszülten leste a lehetőséget, de a pulykatojásképű úgy irányította a zsoldosokat, hogy minden oldalról fedezve legyenek. A lovag Gerardra nézett, és érezte, hogyan erősödik benne a düh, ahogy a földön fekvő férfit figyelte.

Hagyják, hogy elfolyjon a vére, akár egy csirkének. Akármennyire is egy tolvaj volt, harcosként küzdött, nem érdemelne ilyen halált - gondolta Paganis miközben nekilátott, hogy a hátán lévő pajzsot újra az alkarjára szíjazza.

Magában leginkább úgy gondolt Gerardra, mint egy dúvadra, aminek a vérében van a pusztítás, és nem tehet róla, hogy mindenáron rontani, ölni akar. Most ahogy a földön fekvő testet nézte, amint zabolázhatatlan rángások rázzák, tele volt a szíve sajnálattal. Egy régi kölyök ku-tyája jutott róla az eszébe, amelyikre rátaposott egy ló. Az állat hasfala kiszakadt a nagytestű patás súlyától, és a házőrző még órákon keresztül szenvedett kilógó belekkel, mire apja egyik szolgája visszatért a földről, és agyonverte.

Megváltás lenne neki a halál - gondolta Paganis, ahogy a vergődő Gerardot nézte.

-Ez lenne hát szerinted az Isten kegyelme? - szólalt meg fennhangon a sötétség mélyéről Arnaldus Turre de Montbard. - Ez az ökörcsorda, amit a megtért báránynak ígértél?

- Ő hívta fejére az Úr haragját, illő hát hogy viselje a büntetést, amit kiszabott rá a Teremtő - felelte Adhemar rekedten.

A püspök fáradtnak tűnt, és még annál is gyengébbnek, mint amilyennek Andreas néhány perce látta.

- Megváltást ígértél neki.

- A mi Urunk dolga az ítélkezés, majd ő eldönti, mit érdemel.

- Keresztény ember volt.

-De letért az igazak útjáról, és bűnbe esett.

-Van velem még két *eltévelyedett*, talán őket is halálba szánod?

- Add fel, és megkímélem az életüket. Mutasd meg magad, és a szavamat adom, hogy bántatlanul távozhatnak.

Montbard nem felelt, mire mélységes csend telepedett a kazamatára. Nemsokára neszezés hallatszott Andreas jobbján, és a csosszanó léptek zaja egyenesen a pap felé tartott.

Mit akar ez? Ha menekülni kell, hát nyitva áll mögöttünk a folyosó - értetlenkedett Paganis, és akaratlanul is tett egy lépést a hang irányába. *Hamarabb követsz el te valami ostobaságot, minthogy a gróf önként dugja a fejét a hurokba* - kapott észbe, ahogy a lépései keltette zaj nyomán

bizonytalanul feléje fordult néhány számszeríj.

- *Állj készen!* - hallotta Andreas a fejében a gróf hangját, és mint azon a hónapokkal korábbi éjszakán, most sem tudta biztosan, hogy a szavak mások számára is elhangzottak-e.

A neszezés tovább erősödött, és a számszeríjak lassan elfordultak Andreasról. A lovag halkan távolodni kezdett a hangtól, és néhány lépéssel közelebb óvakodott a fénykörben álló zsoldosokhoz. Montbard tovább ment egyenesen előre, és homályos körvonala lassan kibontakozott az árnyakból.

Mit csinál ez, megőrült? - nézett döbbenten Paganis, és a látvány valósággal megbabonázta.

- *Ne feledd mi a dolgod Sire de Montigny-Lagesse!* - robbant újra a fejébe a gondolat, és felrázta a bénultan álló lovagot.

- Engem akartál, hát itt vagyok. Most pedig engedd szabadon a vazallusaimat, minthogy csak az akaratomat teljesítették, így nem felelhetnek a tetteikért - szólalt meg a sötétből kibukkanó Arnaldus Turre de Montbard.

- Istennél a kegyelem. Öljétek meg! - mondta azonnal Adhemar, és remegő ujjával a grófra mutatott.

Nyolc nyílpuska kattant egyszerre, nyolc tollatlan halál süvített keresztül a levegőn, és nyolc acélfej ű vessző tépett a fénykör szélén álló alakba, hogy visszataszítsa a sötétségbe, ahonnan az imént érkezett.

- *Most!!* - hasított Andreas fejébe a gondolat, és a késztetés olyan erős volt, hogy legyűrte benne a látvány okozta bénultságot.

Paganis előrelendült, nekirontott a fénykörben állóknak, és a láncos buzogánnyal megcsapta a hozzá legközelebb állót. Hús hasadt, szilánkokra tört fogak röpültek szerteszét az ütés nyomán, de a lovag máris tovább lépett, hogy a zsoldosok meglepődését kihasználva minél több fattyút küldjön a pokolra. A teste előtt keresztben meglendítette a fegyvert, rácsapott a hozzá legközelebb álló combcsontjára, majd az eldőlő fickó mellett tovább lépve a pajzsa élével szétcsapta a következő számszeríjász arcát.

Hirtelen a pulykatojásképű kölyök ugrott elébe, és mielőtt még Paganisnak érkezése lett volna megemelni a fegyverét egy rövid mozdulattal a gyomra felé bökött rövidpengéjű kardjával. A lovag hátralépett, hogy elkerülje a szúrást, miközben kissé esetlen mozdulattal maga elé kaszált, hogy feltartsa a támadóját. A szeplős fickó megállt, és ezzel lélegzetvételnyi szünethez juttatta Andreast, aki a láncos buzogány golyóját íven tartva újból feléje sújtott. A suhanc egy villámgyors mozdulattal bebújt az előrelendülő fegyver alatt, és újból a lovag gyomra

felé szúrt. Paganis a pajzsával könnyedén felfogta a szúrást, és a láncos buzogány nyelével irdatlan erejű ütést mért a vigyázatlan zsoldos tarkójára. A férfi megszédült, és a fegyverét elejtve megpróbált megkapaszkodni a lovag pajzsában. Andreas újra lesújtott a védtelenül maradt fejre, mire a kölyök kezei lebomlottak róla, és térdre rogyott előtte. Paganis félrelökte a lábával, és a hanyatt eső fickó mellkasára ütött. A szusz a vasgolyóval érkezésével együtt préselődött ki a zsoldos tüdejéből, és a csontok recsegését hallva a lovag biztos volt benne, hogy az újdonsült parancsnokkal többé már nem kell számolnia.

Felnézett, a pajzsát maga elé emelve kivédte egy felé mozduló zsoldos támadását, de a csapás erejétől megbillent, és kénytelen volt néhány lépést hátrálni, nehogy elessen. A katona újra támadott, és szakadatlan lendülettel csépelte Paganis pajzsát, mintha csak attól tartott volna, ha egy pillanatra is lankad, az a végét jelenti. Andreas amennyire csak tudott, bebújt a falap mögé, és miközben folyamatosan a sötét felé araszolt, próbálta megtalálni az alkalmat, hogy visszatámadhasson. A lovag a fénykör szélén aztán megmakacsolta magát, és keményen megvetette a lábát. A pajzsot kissé ferdén tartva úgy irányította a másik pengéjét, hogy az a teste bal oldalán csússzon el, aztán az egyensúlyát vesztett zsoldost a vállával meglökve félrependerítette. A katona botladozott néhány lépést, és mielőtt még magára találhatott volna a lovag utolérte. Az acélgolyó a jobb vállát találta el. A férfi felüvöltött, a fegyver rögvest kifordult a kezéből, és Paganis máris emelte a láncos buzogányt, hogy véget vessen az életének.

- Hagyd életben! - hallatszott Montbard kiáltása a háta mögött, mire Andreas az utolsó pillanatban visszafogta a halálos csapást. Vasalt csizmájával fejbe rúgta a zsoldost, aztán magára hagyta az ájult férfit.

Arnaldus Turre de Montbard Adhemar előtt állt. Az idős ember feje vérzett, ahogy térdre rogyva kapaszkodott a gróf átalvetőjébe. Mellette a két fiatal pap feküdt átvágott torokkal, nem messze tőlük Zaffo állt vérző karját szorítva. A gróf, miután látta, hogy Andreas eleget tett a parancsának, a püspök felé fordult. Lánc kesztyűs bal kezével megemelte az idős férfi állát, hogy egyenesen a szemébe nézhessen.

- Ez hát a megbocsátás, ez a kegyelem és a szeretet törvénye? - kérdezte, miközben arra kényszeríttette Adhemart, hogy végig rá figyeljen.

- Térj meg, bánd meg bűneidet, és az anyaszentegyház megkegyelmez! - köpte a szavakat vért fröcsögve a püspök, és a gróf átalvetőjét egyre több sötét folt pettyezte.

- Az anyaszentegyház? Hát hol van ő? Mutasd meg nekem, és én megtérek a hitére!

-Én vagyok az anyaszentegyház, és minden tagja a klérusnak. Térdelj le előttem, és én megbocsátok!

- Ahogyan neki is? - kérdezte Montbard, és a földön fekvő, kivérzett Gerardra mutatott, akinek a teste még mindig rángatózott, akár a levágott csirkéké.

- Mindketten tudjuk, hogy nem magától tért meg!

- Mindketten tudjuk, hogy sosem adnám az életemet egy pap kezébe, még ha feloldozást ígért, és az isten szeretetét hazudja is. A szavaid éppoly hamisak, mint a hatalmad.

-Isten mérte rá a büntetését nem én - felelte dacosan Adhemar, de Paganis érezte rajta, hogy a szavaiból hiányzik a magabiztosság.

-Isten mondta, hogy szúrjátok át a torkát, és hagyjátok elvérezni, akár egy kóbor kutyát?

A püspök nem válaszolt. Megpróbálta elfordítani a fejét, akár egy duzzogó kölyök, de Montbard erősen tartotta az állát, és nem engedte, hogy másfelé nézzen. Adhemar néhány pillanatig elszántan küzdött, de a gróf ereje messze felülmúlta az övét.

- Azt akarom, hogy nyisd fel a szemed, és végre láss is, ne csak nézz! - emelte fel a hangját a gróf, és erőnek erejével körbeforgatta a püspök fejét. - Szerinted ez Isten akarata? Gyilkosság, pusztítás és emberevés? Karon ülő gyermekek halála, anyák megszégyenítése?! - ostorozta tovább a szavaival Adhemart Montbard.

A püspök becsukta a szemét, hogy ne kelljen látnia a körülötte heverő megcsonkított testeket, de az orrát nem foghatta be, hogy ne érezze a kiömlött belek szagát, és a füle még mindig hallotta a sebesültek egyre gyengülő nyöszörgését.

-Isten nagyobb dicsőségére tettük! - fakadt ki a püspök, és megragadta Montbard kezét, hogy félrelökje, de a marok szorítása továbbra sem gyengült.

- Az egyház nagyobb dicsőségére! Miféle szolgái vagytok ti Istennek, hogy csak magatokkal törődtök?

Adhemar arcát elfutotta a pír, és az idős férfi szemei megteltek haraggal.

- Még te akarsz számon kérni rajtam bármit is, sátán csahos kutyája, te? Vér tapad a kezedhez, hiába rejted ájtatos külső mögé az igaz valódat. Halál és pusztulás jár a nyomodban, fertő vagy magad is, pont olyan, mint amilyet terjesztesz!

- Olyan úton járok, amiben hiszek, és nem mondok mást, mint amit teszek.

- A pokol ösvénye a tiéd!

- Ahogy te járod rosszul a te utad, úgy én is járhatom jól az enyémet - mondta a gróf, és ellökte magától az idős férfit.

- Azt hiszed, megtévesztheted a sátánt?

-Ahogy te mindennél biztosabb vagy benne, hogy kijátszhatod az Urat.

-Átláttam rajtad, amikor hamis szavaiddal magadhoz édesgetted Pierre testvérünket, hogy eszközként használd fel a Messiás Lándzsáját!

- Te magad is áldásod adtad a törött fára.

-Mert a mi Urunk az egyeden akarat ezen a földön, aki jóváteheti a rosszat, aki fennköltté változtathatja a világi akaratot.

-Nem is különbözöl tőlem olyan sokban, mint ahogy azt hiszed. Hazudsz, majd bűnbocsánatot kérsz, és amikor megkaptad, újra hazudsz, hogy ismét megtérhess. Isten könyörületes, te nem vagy az; az Űr szeretetre nevel, te fegyverrel érvelsz. Ha nyitva lenne a szemed, már megláttad volna, hogy minden, ami nem fehér, az nem biztos, hogy fekete, s mert másmilyen, nem feltétlenül rosszabb.

- Istenkáromlás! Szégyenletes hazugság! - mondta a püspök, miközben megpróbált a térdére emelkedni.

- Most kinek próbálsz meg hazudni? Ha nekem, felesleges, ha magadnak, már késő, mert ez itt az igazság pillanata. Az egyházad nem tesz mást, mint a saját arcára formálja Jézus Krisztus szavait, hogy a gazdagságát gyarapítsa!

-Istenkáromlás! - üvöltötte teli torokból Adhemar, és valóságos nyáltenger freccsent szét a kiáltása nyomán.

-Egyházkáromlás - javította ki a papot a gróf. - Pénzért adjátok, veszitek a méltóságot, cölibátusba kényszerítenétek isten igéjének hirdetőit, hogy a vagyonuk rendre visszaszálljon a pápára.

- Hazudsz! - tajtékzott a püspök, és erejét megfeszítve igyekezett talpra állni.

A nemes könnyűszerrel visszalökte.

- Ha úgy lenne, most én térdepelnék előtted kegyelemért könyörögve, és te hoznál felettem ítéletet, ahogy ezzel a szerencsétlenen tetted - mondta Montbard, és Gerardra megmerevedett testére mutatott.

-Azt kapta, amit érdemelt - felelte dölyfösen a pap.

- Nem hagysz választást - mondta a gróf, és a kardjával keresztüldöfte a püspök mellkasát.

Adhemar a pengéhez kapott, reszkető kezével megszorította a fegyvert, hogy a vére kicsordult az ujjai közül, aztán fáradt sóhajjal végigdőlt a köveken.

Paganis az első pillanatban hitetlenkedve figyelte a szeme előtt lezajlott

gyilkosságot. Látott már ugyan papokat meghalni, de egy püspöki méltóság erőszakos halálát eddig még elképzelni sem tudta volna. Egy ideig csak némán figyelte Montbardot, aki merengve állt Adhemar holtteste felett, aztán a pillantása a dermedt Zaffóra tévedt. Úgy tűnt, a csatlós hozzá hasonlóan képtelen volt felfogni a történteket.

A gróf lassan megmozdult, Andreas felé indult, és ezzel megtörte a pillanat mozdulatlanságában rejlő feszültséget. A lovag megvárta, míg Montbard a közelébe ér, és csak akkor szólalt meg, amikor már nem kellett felemelnie a hangját, hogy a másik érthesse a szavát.

-Azt hittem, meghaltál.

- De ahogy láthatod, még élek.

-A szemem előtt öltek meg a nyílvesszők.

-Csak azt láttad, amit akartam, hogy láss! - felelte tüntető nyugalommal a nemes.

-Miféle pokolbéli színjáték volt ez az egész? - kérdezte Andreas dühödten.

Montbard körbejárta a lovagot, és megállt a törött vállú katona előtt.

- Hisz épp az imént mondtad, csupán pokolbéli színjáték volt - felelte végül, és egy pofonnal eszméletére térítette a számszeríjászt.

A zsoldos kinyitotta a szemét, aztán ahogy meglátta a grófot hátrahőkölt. Montbard az állánál fogva talpra kényszeríttette.

Szóval igaz, amit a püspök mondott? - kérdezte a lovag.

-Miért, talán kételkedtél a szavaiban? - kérdezett vissza a gróf, és gunyorosan elmosolyodott. - Azt hittem, amit Isten szolgája mond, az megkérdőjelezhetetlen igazság.

Andreas szeretett volna visszavágni, de nem jöttek szájára a szavak. Helyette bizonytalanság és szégyenérzet töltötte el a lelkét.

- Ne vádold magad! A pápa alattvalói túl sok gazságot követtek már el Isten nevében, hogy vakon higgy nekik. Vagy azt hiszed, Jézus Krisztus valóban azt szeretné, hogy mohamedánok ezreit gyilkoljuk meg azért, hogy kiűzzük őket Jeruzsálemből? Gondolod, hogy az Úr örömét leli abban, amikor keresztények más népek gyermekeit falják fel? Azt hiszed, hogy a pápa csupán azért küldött hadakat Konstantinápolyba, hogy segítségére legyen a kettészakadt egyház keleti felének? - citálta a kérdéseket Montbard, és Andreas minden egyes megválaszolatlanul hagyott mondat után egyre üresebbnek érezte a haragját.

- Azt mondtad, te magad is az Úr nevében cselekszel! - próbált ellenállni a rá nehezedő lelki nyomásnak Andreas.

- Az én uram nevében, így igaz.

-A lelked üdvével játszol, Arnaldus Turre de Montbard!

- Attól félek barátom, hogy az én lelkem üdve már régen oda, és most épp azon munkálkodom, hogy a tiédet megmentsem az örök kárhozattól.

-Miről beszélsz? Hisz a Szentföldön harcolunk Isten nagyobb dicsőségére. A pápa ígért bűnbocsánatot mindannyiunknak. Ha meghalok, a lelkem a mennybe jut, hogy ott várjam be az én asszonyomat.

- És ha hazudott neked?

- Kicsoda?

-Hát II. Orbán.

- Ő a pápa!

- Csak nem hiszed, hogy más ember lesz, mert egy süveget nyomnak a fejébe, és fehér ruhát adnak rá? Az előbb egy püspököt neveztél hazugnak, a püspökökből lesznek a bíborosok, belőlük pedig a pápák.

- Ő Isten helytartója ezen a földön, Szent Péter utódja a pápai székben! - emelte fel a hangját Andreas, hogy hangsúlyozza, mindaz, amit mond megkérdőjelezhetetlen igazság.

- Talán Isten mondta ezt neked? - kérdezte gúnyosan Montbard, és intett Zaffónak, hogy menjen közelebb hozzájuk.

Andreas felelni akart, de úgy érezte, minden kimondott szó, csak újabb gúnyolódásra adna okot.

- Disznók elé gyöngyöt ne vess! - idézte homályos emlékei alapján a bibliát, és dühödten nézte, ahogy a gróf vonásai csúfondáros mosolyba futnak.

-Akkor hát azoknak hiszel, akik gyilkosságra, öldöklésre buzdítják a keresztényeket? Hol látod te azt a szeretetet ebben, amit
Jézus hirdetett? Talán a Megváltó mondta, hogy ölj meg mindenkit, aki mást gondol, mint te?

- Istenkáromló vagy!

-Mint ahogy mindenki az, aki nem ugyanazt fújja, mint amit a klérus mond! - emelte meg a hangját Montbard, és a szavai olyan zengzetekkel teltek meg hirtelen, hogy Andreas akaratlanul is hátra lépett. - Én láttam Jézust, és bizton mondhatom neked, sosem hirdetett gyilkosságot, pusztítást, vagy hadjáratot más népek ellen!

Paganis nem válaszolt, csak tovább hátrált. Amit a gróf mondott, egyértelműen badarságnak tűnt, ám ahogyan mondta, kétséget sem hagyott benne a felől, hogy minden szava igaz.

-Mit akarsz tőlem? - kérdezte, miután a fénykörből kilépve a háta a kazamata falának ütközött.

-Hogy végre hagyd felnyitni a szemed, hogy engedd be a fényt az

elmédbe, hogy lásd a világot a maga valójában, olyannak amilyen. Hogy tagadd meg a csalást és a hamisságot, amit a papok zsolozsmáznak a fejedbe, mióta csak világra jöttél, és dönts saját akaratodból a sorsod felett - válaszolta Montbard, és miközben beszélt, a szemei megteltek áhítattal.

Andreas elhűlve nézte a megváltozott grófot, aki most mintha magasabbnak és erőteljesebbnek tűnt volna, mint valaha. A lovag Zaffóra nézett, de a csatlós térdre rogyva húzta meg magát a köveken, és igyekezett minél kisebbre összehúzni magát. A lovagban felmerült a gondolat, hogy nekiront a főnemesnek, a marka már meg is szorult a láncos buzogány nyelén, de ijedtségen és bizonytalanságon kívül nem érzett magában mást.

Montbard hiába kérdőjelezte meg mindazt, amit Andreas eddig a világról gondolt, képtelen volt haragudni rá, ráadásul hiába próbálta gyűlöletbe lovallni magát, a gróf nem viselkedett vele ellenségesen, és a kísérletei rendre kudarcba fulladtak.

- És mi lesz akkor, ha nem?

A gróf látszólag meglepődött, és beletelt néhány pillanatba, mire meg tudott szólalni.

- Akkor elveszítünk egy nagyszerű harcost, és marad a remény, hogy nem fordul ellenünk a csatamezőn - felelte Montbard csodálkozva.

- Miféle harcról beszélsz?

- Amikor az igazak és az önámítók összecsapnak majd ennek a korszaknak a végén, hogy eldöntsék, ki uralkodjék a világon az idők végezetéig - mondta a gróf, aztán pillanatnyi hallgatás után tovább folytatta. - Nézz körbe, Sire de Montigny-Lagesse! Ilyen világot akarsz a fiaid fiainak? Mondd meg nekem igaz hitedre, ez az a földi világ, aminél szebbet és jobbat nem is akarhatna a hívő keresztény ember?

Andreas nem tudta, mit feleljen. Szíve szerint nemet mondott volna, hiszen a szülőföldje kivetette magából és ide kényszerítette, ugyanakkor mégiscsak képtelen volt ítéletet mondani felette.

- Mit akarsz tőlem? - kérdezte újra, és készen állt rá, hogy megadja magát a sorsának. Nem érzett magában több erőt a küzdelemhez, csupán nyugalmat akart, és egy zugot, ahol meghúzhatja magát.

- Már mondtam, semmit és mindent. Nem kell semmi tőled, de azt akarom, hogy végre szabad légy, és önként hozd meg a döntést, hogy az oldalamon akarod-e megvívni a háborút.

- A háborút?

- A jó és a rossz harcáról beszélek, az igazság és a hamisság küzdelméről... Választanod kell Andreas de Paganis. Elkárhozol a papok hazugságai miatt, vagy kezedbe veszed a sorsodat, és végre saját magadért

harcolsz, ahelyett, hogy mások gazdagságáért tennéd kockára az életed.

Andreast szíven ütötte az utolsó mondat. Nemcsak azért, mert régi vágyát mondta ki a gróf, de azért is, mert úgy érezte, Montbard olyannak látja őt, amilyennek sosem szeretett volna tűnni, de amilyen mindig is volt.

Mások akaratlan bábja, mások érdekeinek kiszolgálója... - merengett a hallottakon, miközben úgy érezte, hogy mindaz, amiért egész életében küzdött, ugyanaz, mint amire most a gróf kéri.

-Azt akarod, hogy valljam magam szabadnak? - kérdezte óvatosan, mintha csak szerette volna kipuhatolni a másik szándékait.

- Azt akarom, hogy mondd ki, nincs szükséged a klérus hazugságaira, hogy nem akarsz egy álnok egyházat szolgálni, és hogy szabad akaratodból akarsz urat választani magadnak, akit szolgálni fogsz az idők végezetéig, és még azon is túl - felelte határozottan Montbard.

- Tagadjam meg az anyaszentegyházat?

- Tagadd meg, amit hazugságnak érzel benne, vesd el, ami csalókká teszi a papokat a szemedben!

Andreasnak elég volt a hazájában történt vérengzésekre gondolnia, amit az egyház és Isten nevében követtek el a helyi hatalmasságok, és máris könnyebbnek érezte a döntést.

- Mit kell tennem? - kérdezte, és érezte, hogy a lelke mélyén bujkáló bizonytalanság ellenére szeretné megtenni, amire készül.

-Hamarosan eljön az ideje, hogy megtudd - felelte Montbard, azzal elfordult a lovagtól, és a repedezett, nyirkos köveken fekvő fáklyák egyike felé indult. - Menjünk, hozzátok magatokkal a zsoldost! - mondta, és intett a két tétovázónak, hogy kövessék.

Andreas rövid habozás után erőt vett magán, Montbard nyomába eredt, és a sebesült katonát Zaffo gondjaira bízta.

A gróf csak fertályóra elteltével állt meg egy keskeny oldalágban, egy félig beomlott kőfal előtt. A szűk járat a csatornából nyílt, és Paganis hiába erőltette a szemét, nem látta okát, hogy Montbard miért pont azt választotta a tucatnyi másik közül. A keresztesek a fáklyák fényénél nekiláttak, hogy a törmeléket elbontva átjárhatóvá tegyék a rést. Montbard ugyanúgy besegített a kétkezi munkába, mint korábban, és látszólag a legkevésbé sem érdekelte, hogy éljen a nemesi származása adta kiváltságával.

A fal túloldalán a kazamata képe jócskán megváltozott. A nyers, fehér terméskövek helyét faragott téglák vették át, a csatorna mélyedése eltűnt, a földet vastag porral borított kőlapok fedték. Bár az elhagyatottság érzése hasonló volt, eltéveszthetetlennek tűnt, hogy ezúttal más helyre érkeztek.

- Ez már Salamon temploma? - kérdezte Andreas a grófot figyelve.

- Az épület alatt vagyunk, valaha itt őrizték Jézus Krisztus keresztjét, míg a koptok el nem rejtették a muzulmánok elől - felelte Montbard, és a fáklyák imbolygó fényében átszellemült arccal figyelte az őket körülvevő kövek faragásait.

Paganis ismét megrendült a szavak hallatán, és szentségtörésnek érezte, hogy a magasztos hely levegőjét szívja. A lovag pillantása a mellette álló sebesült zsoldos arcára esett, és látta rajta, hogy a férfi a fájdalmai ellenére sem tudja kivonni magát a látvány hatása alól.

- Menjünk! - törte meg a hirtelen beállt csendet Montbard, és jobbra fordult a folyosón.

Néhány perc múlva poros faajtó állta útjukat, amely valaha talán komoly akadályt jelenthetett volna a behatolóknak, ám mára csupán rozoga, szúette árnyéka volt egykori önmagának. A kapunak is beillő szerkezet Andreas második buzogánycsapásának megadta magát, és a maradványokon keresztül áttörve a lovag egy keskeny járatra bukkant, amelynek a falán fáklyák égtek.

- A főhajó alatt vagyunk - mondta a gróf, miután keresztülnyomakodott a résen.

Jobbra keskeny csigalépcső vezetett felfelé, balra szűk folyosó állt. Montbard balra fordult és sietős léptekkel indult tovább a kivilágított j áraton.

- Nagyon közel van, már tisztán érzem - motyogta az orra elé a nemes, amikor újabb vasalt ajtó zárta el az útjukat.

Andreas felmérte, hogy milyen sérüléseket okozhatna láncos buzogánya a kapunak, és szíve szerint nem áldozta volna fel a fegyverét a bizonytalan siker reményében.

- Menj előre! - mondta a gróf a sebesült katonának, és intett Zaffónak, hogy lökje mellé a zsoldost.

A fájdalomtól bénult férfi remegve nézte Montbardot, és látszott rajta, hogy mennyire féli a nemest.

- Nyisd ki! - utasította kurtán a katonát a gróf, és a kardja hegyével megnoszogatta a habozó alakot.

A zsoldos tett néhány bizonytalan lépést előre, aztán az ajtó előtt megállt. Montbard egészen Andreas mellé hátrált.

- Igyekezz! - sürgette a zsoldost a gróf.

A katona óvatosan lenyomta a kilincset, mire az ajtó engedett. A zsoldos hátrált néhány lépést, de nem történt semmi.

- Lökd be! - mondta megkönnyebbülve Montbard, és lejjebb engedte a pajzsát.

A sebesült engedelmeskedett a parancsnak, és ahogy az ajtó kinyílt, a kintiek láthatták, hogy a szűk folyosó egy sírboltba torkollik. Az apró helyiség közepén nyitott tűz égett egy lapos mélyedésben, és a lángok bevilágították az egész szobát. Andreas négy koporsót látott a sziklába vájt fali rekeszekben, és egy további keskeny, durván megmunkált járatot a túloldalon.

- Mire vársz, eredj! - mondta Montbard befelé mutatva.

A katona belépett a helyiségbe. Fülsértő nyikorgás hallatszott, amit kongó durranás követet, majd fájdalmas férfisikoly. Andreas elkerekedett szemmel figyelte a padlón támadt széles üreget, aminek egy pillanattal korábban még nyoma sem volt. A falból pattogó recsegés és szaggatott ropogás hangjai hallatszottak.

- Mi történt? - kérdezte a falfehérre sápadt Zaffo, és hátrálni kezdett.

- Nem tudom - felelte Montbard, miközben bizonytalanul forgatta a fejét, és a hangossá vált falakat nézte.

Andreas összébb húzta magát, a keze iszonyatos erővel szorította a láncos buzogány nyelét, miközben igyekezett elrejtőzni a pajzsa mögött. Éles csattanást hallott a háta mögül, majd egy elfojtott sóhajtást. Sarkon fordult, és a tekintete Zaffo kimeredt pillantásával találkozott. A férfi körül valóságos porfelhő úszott, a lábainál törött lándzsanyelek, és elpattant, rozsdás vashegyek feküdtek. A csatlós sisakja hiányzott a fejéről, de a szolga ennek ellenére sértetlennek tűnt. A láncruha megmentette az életét a falból kicsapódó elöregedett dárdáktól.

-Ne érjetek a falhoz! - szólalt meg Montbard.

- Nem tudom, mit történt - dadogta Zaffo minden ízében remegve.

- Nézzétek meg, hogy hová léptek! - figyelmeztette a másik kettőt Montbard, aztán óvatos lépésekkel megindult előre. Andreas némi habozás után követte, és elégedetten vette tudomásul, hogy Zaffónak sincs szüksége nógatásra, hogy a nyomukban maradjon.

A zsoldos egy két lépés mély, tőrökkel kirakott padlózatú gödör mélyén feküdt. A férfinek gyors halála volt. A pengék egyike keresztüldöfte a fejét, és azonnal kioltotta az életét. A lovag megtámasztotta a lábát a bejárat peremén, majd a fal szélébe kapaszkodva a lyuk mellé lépett, és eltaszította magát a kövektől.

- Csak óvatosan! - figyelmeztette őket Montbard, aztán a tűz mellett állva vizsgálni kezdte a helyiség oldalát. - A járatban van - mondta nem sokkal később, amikor az utoljára maradt Zaffo is keresztülügyeskedte magát a bejárat előtti kelepce felett.

Rövid hezitálás után a gróf ment előre. Lassan haladt, minden lépését

többször is megfontolta, ennek ellenére alig egy perccel később elérték a járat végét. A szűkös, durván faragott folyosó egy kör alakú helyiségbe vezetett, ami még az előtte lévő sírteremnél is kisebb volt. A falakon fáklyák égtek, a helyiség közepén, vastag márványasztalon egy vékony körszakállat viselő ember feje állt. A gróf közelebb lépett az asztalhoz, és üdvözült mosoly terült szét az arcán. Andreas ugyanolyan halvány aurát látott a férfi körül lüktetni, mint Antiochia falai alatt a közös imádság idején.

- Hol a lepel...? - kezdett bele a kérdésbe Andreas, aztán a zsigerei mélyéről feltörő rosszérzés belefojtotta a szót.

Minden porcikájával, minden ősöktől örökölt idegszálával érezte, hogy *„valami”* közeledik. Görcs markolt a gyomrába, a bőre verejtékezni kezdett, és hőhullám öntötte el a testét. A szájába keserű íz mart, a nyelve, torka hirtelen kiszáradt, miközben figyelő pillantásokat érzett a hátában.

Riadtan megfordult, de csak Zaffo hozzá hasonlóan rettegéssel teli pillantásával találkozott. Újra sarkon pördült, mert ezúttal a másik irányból érezte fenyegetve magát, de ezúttal csak a csupasz falak bámultak vissza rá. Az orrába kénkő maró szaga tódult, a szeme könnybe lábadt a csípős füsttől, mégis tisztán látta, amint Montbard térdre ereszkedik. A feszültség egyik pillanatról a másikra szinte tapinthatóvá vált a helyiségben, s akár a vihar előtti csendben várakozó élőlények, Andreas is azt kívánta, csapjon le végre az első villám, és eredjen el a könnyebbséget hozó eső.

De a kín nem engedett, a nyomás tovább fokozódott a lovag mellkasán, és Paganis úgy érezte, minden lélegzetvétel egyre nagyobb erőfeszítésébe kerül. Hörgést hallott valahonnan a közelből, Zaffóra nézett, de a férfi térdre roskadva némán szenvedett a köveken. A különös hangoknak még kétszer kellett megismétlődniük, mire Andreas rádöbbent, hogy az ő torkából törnek elő. Ijedten kapott az arcához, és úgy érezte, mintha a húsa hullámozna a csontjai felett. A fáklyák fénye elszürkült, sötétség borult a barlangra. Fájdalom hasított a fejébe, a kín az elviselhetetlenség határát súrolta, aztán hirtelen mindennek vége lett.

Pont olyan gyorsan, ahogy azt egy pillanattal korábban remélte.

A nyomás tovatűnt a mellkasáról, a szeméből patakzó könnyek kiapadtak, és a lovag mélyet szippantott a kénkövesen bűzlő levegőből. A nyelvén megmaradt a kesernyés íz, de a szája már nem volt olyan száraz. Csak a fáklyák fényének tompasága maradt. A barlangot betöltő homály lágy volt és selymes, mintha csak önálló akarattal bírna.

- Uram! - szólalt meg Montbard, és mélyen fejet hajtott.

Paganis nem látta, hogy ki előtt alázkodik meg a gróf. A szemét

erőltette, aztán felfedezte a hatalmas asztal takarásából kilépő púpost. Andreas ránézett a torzszülöttre, és a tekintetét rögvest foglyul ejtette a kancsal szempárból sugárzó mohóság és kíméletlen számítás. Ahogy a tekintetük összekapcsolódott, úgy érezte, mintha áruba bocsátott portéka lenne, a nyomorék pedig a rá alkudó vevő. A férfi arca húsos ráncokban lógott, és az egymásnak feszülő redők mintha önálló életet éltek volna, ahogy megremegtek a nyomorék lépései nyomán. Szabálytalan ajkai rosszul illeszkedtek egymáshoz, és látni engedték hatalmas, sárga lapátfogait, amelyek összevissza álltak a szájában. Az orra lapos volt, és göcsörtös, helyenként szinte eltűnt az arcában. Seszínű haja inkább tűnt rövid szőrzetnek, ami drótkefeszerűen borította eldeformálódott koponyáját.

- Ez lenne hát az, amiről beszéltél nekem? - szólalt meg rekedtes hangon a púpos, és annak ellenére, hogy látszólag valamiféle tárgyról beszélt, Andreas mégis úgy érezte, róla kérdezte Montbardot.

- Kiváló katonád lesz, ígérem - felelte a gróf még mindig lehajtott fejjel.

- Nem sokat nézek ki belőle! - fröcsögte a torzszülött, és egyenesen Andreas szemébe nézett.

A lovagnak rögtön hátrálhatnékja támadt, a lába már mozdult volna, de ő megmakacsolta magát, és nem mozdult egy tapodtat sem.

- Bátornak bátor, de még túlságosan hisz a próféta hamis szolgáinak, megtévesztik a fülébe kántált hazugságok, és inkább áll a
birkák közé, csak ne keljen egyedül választania igaz és valótlan közül.

-Ha így lenne, még mindig Montigny-Lagessében lenne, és a felesége szoknyája mellől felügyelné a parasztok munkáját - vetett ellent a púposnak Montbard, és ezúttal felnézett, hogy elkapja a másik tekintetét.

A nyomorék vetett még egy futó pillantást Andreasra, aztán a gróf felé fordult. Ügy tűnt, a nemes meg sem rezdül a kancsal tekintetének súlya alatt.

- Jól kufárkodtál a rád bízott hatalommal - mondta, és kinyúlt a széles, kerek márványasztalon lévő fej irányába, ám láthatólag óvakodott tőle, hogy megérintse.

Montbard felállt a földről és kiegyenesedett.

- Ez az? - kérdezte félelem nélkül.

- Az igazi lepel! Századévek óta pihen..., lüktet az erőtől..., varázslatos! - súgta kéjes élvezettel a nyomorék, és ragacsos nyálcsutak csordult ki a szétálló ajkai közül.

Andreas a szemét erőltette, és úgy tűnt neki, mintha a torzszülött szemei fennakadtak volna a gyönyörűségtől.

- Elég ereje van hozzá, hogy egész nemzedékeket emeljen fel, és

világformáló erővé tegye őket.

-Épp ezért kérlek, nagyúr, ne vidd magaddal - szólt közbe megfontoltan a gróf.

A púpos elhúzta a kezét a fej közeléből, néhány pillanatig lehunyt szemmel állt a kör alakú asztal mellett, aztán Montbardra nézett.

- Beszélj! - mondta, és hangja mély zengzetekkel telt meg, hogy Andreasnak felállt a szőr a hátán.

-Hagyd meg nekem, és én a segítségével tovább erősítem hatalmadat idefenn. Talán ennek a kornak vége nem csak a kezdete lesz a harcnak, hanem már a folytatása. Add nekem a lepel hatalmát, és én naggyá teszem vele a Paganisok vérvonalát. Erőssé teszem őket, és méltó ellenfelévé teszem őket az anyaszentegyháznak.

- Azt hiszed, szembeszállhatsz az egyházzal? - kérdezte gőgösen a púpos, és megvető pillantással illette a grófot. - Hatalmuk teljében vannak, uralmuk a kultúra bölcsőjének egészére kiterjed, s csupán a távolság szab gátat a terjeszkedésüknek.

-A hatalmuk látszólag óriási, de letértek Péter útjáról, és amilyük van, csupán üres marhahólyag. Az első döfésre magába rogy. Más oldalról eszemben sincs nyíltan szembefordulni velük, sőt színleg a kegyelmükbe ajánlom magam, ahogyan eddig is tettem. A Paganisok lesznek a kulcs, hogy amikor elég erősek leszünk, kiránthassuk a támaszt uralmuk pillérei alól.

A torzszülött tekergőző arca Andreas felé fordult, és a lovag ezúttal úgy érezte, egész a lelke mélyéig tekint vele. Az élete egy szemvillanás alatt végigfutott előtte. Rég elfeledettnek hitt érzések, emlékek és gondolatok törtek a felszínre benne, hogy aztán újra eltűnjenek a felejtés ködében. Érzett már hasonlót, amikor a gróf nézett így rá, de azok csupán gyenge tavaszi szellők voltak, míg ez a mostani jeges téli vihar, amely kíméletlenül végigszántott rajta, és félresöpört maga elől minden akadályt.

- Erős a lelke, de ezzel együtt makacs, mint az öszvér - mondta a nyomorék, miután szabadon engedte Andreast. - Nem hiszem, hogy képes leszel irányítani a fajtáját.

- Talán beérik majd a tanácsaimmal is - felelte Montbard, és bátorítóan Paganisra nézett.

A lovag még mindig a semmiből felszínre került emlékeivel küzdött, és rövid idő alatt olyan sok érzés rohanta meg, hogy képtelen volt tiszta fejjel gondolkodni. Hosszú pillanatokig értetlenül figyelte a másik kettőt, és csak lassan tért vissza újra az igazi világba.

- Maradj a Szentföldön! Erősödj meg, és építsd ki legerősebb bástyádat,

ahonnan tovább indulhatsz nyugat felé. Légy óvatos, haladj apró lépésekkel, és törekedj rá, hogy a pápa a bizalmába fogadja ennek a férfinek az utódát! - mondta utoljára a torzszülött, aztán Andreas de Paganis elkerekedett szeme láttára kifakult a világból.

A lovag remegve figyelte, ahogy a púpos elenyészik, és az őrület határán járva, dermedten figyelte a maga alá rondított, a habzó szájjal vinnyogó Zaffót.

- Ki volt ez? - préselte ki véresre harapott ajkai közül a szavakat, és közel járt hozzá, hogy a csatlós mellé vesse magát a kövekre.

-Az mit sem számít, hogy ő ki volt. Az egyetlen dolog, ami igazán fontos, hogy mihamarabb megcsókold a fejet - felelte Arnaldus Turre de Montbard elégedetten.

EPILÓGUS

Mark Fleismann hitetlenkedve nézte Raoul de Caen beszámolójának végét, és az izgatottsága kapkodásba csapott át. A gondolatai legalább olyan összevisszasággal kavarogtak a fejében, mint a leírásban szereplő lovagé, de vele ellentétben ő mihamarabb világgá akarta kürtölni a felfedezését.

Azt persze a történetíró túlkapásának tartotta, hogy a nyomorékként megjelenített személy, (aki saját értelmezése szerint maga a megtestesült gonosz szimbóluma volt, és akit a korabeli krónikások szívesen ábrázoltak testi fogyatékos alakjában) egyszerűen köddé vált, de a történetnek volt néhány olyan eleme, amit egyszerűen nem lehetett figyelmen kívül hagyni. A templomosok lovagrendjét - egyes források szerint 1117-ben, mások szerint '18- ban, vagy '20-ban - valóban Andreas de Paganis fia, Hugó de Paganis alapította máig is ismeretlen indíttatásból. A tizennegyedik század elején perbefogott, és felszámolt rend elleni vádak között pedig szerepelt egy istentelen szertartás, melyben egy különös fejet kellett megcsókolnia a rendbe felvételt nyert jelölteknek.

A fejet a legtöbb történész a Torinói Lepellel azonosította, amelyet, ha megfelelő formában hajtogattak össze, a hit szerint, Jézus Krisztus arcának valódi képmását mutatta. Az ereklyét hosszú ideig a templomos lovagrend őrizte egészen addig, amíg a pápai hivatal hosszas küzdelem után rá nem tette a kezét.

- Arnaldus Turre de Montbard - mondta ki a nevet suttogva Mark, mintha csak attól tartana, hogy pusztán a szavak ereje képes megidézni a titokzatos grófot.

Fáradtan megdörzsölte a halántékát, aztán ahogy összefolytak a szemei előtt a sorok, pislantott két mélyet, és az órájára pillantott. A mutatók tanulsága szerint hajnali három is elmúlt már.

- Szólnom kell a professzornak! - mondta lelkesen, és a táskája felé nyúlt. Kivette a mobiltelefonját, kikereste a listából az egyetemi tanár nevét, aztán a késői időponttal mit sem törődve lenyomta a híváskezdeményezés gombját. - Erről mindenképpen tudnia kell! - bíztatta magát, és legbelül tisztában volt vele, hogy ha legszebb álmából veri is fel a történészt, az akkor is hálás lesz érte. - Fenébe! - mordult fel, amikor a tárcsázást jelző dallam már ötödször hangzott el, még mindig eredménytelenül.

Elvette a készüléket a fülétől, és megnézte a kijelzőjét. A térerő mutatója a nullán állt.

- Hát persze! - sóhajtott fel, és vetett egy pillantást a közel méter vastag kőfalakra, amelyek teljesen leárnyékolták az épület belsejét.

Felállt az asztaltól, kissé sajnálkozva becsukta Raoul de Caen munkáját, aztán kivette a lemezt a gépéből. Bezárta a szövegszerkesztő ablakát, amivel a jegyzeteket készítette, aztán észrevette, hogy a levelezőrendszer, amivel dél körül elküldte az e- mailt a mostohanővérének, még üzemel. Eljátszott a gondolattal, hogy küld a lánynak egy újabb fennhéjázó stílusban megírt üzenetet, de aztán elment tőle a kedve, mert az újságírónő aligha érthette volna meg őt olyan jól, mint a tanára. Bezárta a programot, aztán a holmiját a hóna alá csapva nekivágott a folyosónak.

Az információs pultot ezúttal is üresen találta. Majd egy percig türelmesen várakozott, de aztán nem bírta tovább cérnával, és az iratgyűjtőt a betette a számítógép billentyűzet alá, hogy a göndör hajú szerzetes semmiképp se téveszthesse el. Búcsúzóul intett egyet a biztonsági kamera felé, azzal a hátsó gondolattal, hátha a fiatal barát visszanézi a szalagot, aztán a lépcsőlejáró felé sietett.

Már égett a vágytól, hogy a különleges felfedezésről beszámolhasson a professzornak, és learathassa az érte járó jutalmat.

„Ez nem egyszerű szakdolgozat lesz, de tudományos mű, amely a középkori kereszténységről alkotott elképzelései újragondolására készteti a világot!”- hallotta lelki füleivel dr. Livingston hangját Mark, és szélesen elmosolyodott, ahogy elképzelte a professzor lelkesedéstől kivörösödött arcát.

- Talán még arra is megkér, hogy betársulhasson a további kutatásba - mormolta az orra alatt, ahogy a csigalépcső felé haladva elérte a megvilágított részek határát.

Elvégre nem mindennap születik ilyen horderejű felfedezés - játszott tovább a gondolattal, ahogy a sötét fokokon óvatoskodva lefelé botorkált.

- Igazán égve hagyhatnának néhány lámpát - morogta bosszankodva, ahogy a falnak lapulva minden lépcsőt egyesével véve igyekezett lefelé.

Ajtócsukódást hallott odalentről, és az alig egy pillanatra feléledő huzattal együtt megcsapta az orrát az esti kert nedves föld szagával terhes illata. A szabad levegő ígéretétől felbátorodva magabiztosabban haladt lefelé.

Az üvegajtó mellett álló alak méregdrága bársony zakót viselt, és

keskeny, világoskék-lencséjű, ezüstkeretes napszemüveget. Mark az első pillanatban érezte, hogy nem lehet biztonsági őr, hacsak az apátság nem fizet milliókat a ritka iratok őrzéséért. Ahogy a telihold fényében a várakozó alak kontúrjai élesen kirajzolódtak, a diákot elfogta a borzongás. A férfi annyira légiesen könnyednek tűnt a szemében, mozdulatlansága ellenére, olyan elegancia és
dinamizmust sugárzott belőle felé, ami már-már emberietlenné tette.

- Dr. Irsham engedélyével maradtam tovább - mondta Mark, mert úgy érezte, beszámolni valóval tartozik a sötétben várakozó idegennek.

- Akkor Ön minden bizonnyal Mark Fleismann - szólalt meg a férfi franciául, és a szavai ugyanazt a kifinomult eleganciát közvetítették az egyetemi hallgató felé, mint a megjelenése.

- Ismer engem? - kérdezte csodálkozva Mark, és valamelyest megnyugodva lelépett az utolsó lépcsőfokról.

- Még nem volt szerencsénk egymáshoz, de be kell, hogy ismerjem, az Ön személye volt ideutazásom kizárólagos oka.

Fleismann burkolt fenyegetést érzett ki az idegen hangsúlyából.

- Én... - kezdett bele, de a másik a szavába vágott.

- ...dehogynem sejti, hiszen most élt át egy kisebb csodát, ami minden elhivatott történelem szakos végzős álma. Mi lehetne annál felemelőbb érzés egy fiatal tehetség számára, hogy a szakdolgozata előkészítésén munkálkodva nagy horderejű felfedezést tesz?

- Honnan tudja? - kérdezte Mark, és rádöbbent, hogy a lelke mélyén fél az idegentől.

Futólag végigmérte a másikat, és valamelyest megnyugodva állapította meg, hogy erőfölényben van. Fleismann fiatal volt, évek óta rendszeresen teniszezett, és korábban kipróbálta magát néhány küzdősportban is. A másik láthatóan vékony volt, a tartásában volt ugyan valami fenyegető, de akkor sem lehetett több hetven kilónál. Mark önbizalma lassan kezdett visszatérni.

-Van egy kutatószoftver a könyvtár adatbázisában, ami bizonyos könyvekre, iratokra, vagy keresett nevekre azonnal reagál, és küld egy üzenetet azoknak, akik biztosan megtalálnak engem.

-Hát maga tette fel - állapította meg Fleismann, de nem érezte, hogy ezzel előrébb jutott volna.

-Ami azt illeti, meg is találtak, csakhogy épp a világ másik felén voltam, és így időbe telt, mire ideértem. Muszáj volt itt tartani magát, amíg meg

nem érkeztem.

-Ezért volt olyan készséges dr. Irsham - mondta ki a következő megállapítást, Mark, de a felismerés öröme ezúttal is elmaradt.

- Ő nem volt olyan nyugodt magával kapcsolatban, ezért mindent elkövetett, hogy lekösse a figyelmét, és ezzel nem hagyott nekem választási lehetőséget.

-Megengedte, hogy hozzáférjek Raoul de Caen cenzúrázatlan feljegyzéseihez - mondta ki a szavakat Fleismann, és lassan összeállt benne a kép.

- És az egész egy szerencsétlen véletlennel kezdődött.

- A Bibliographie des croisades - szólalt meg Mark, és úgy érezte, mintha a saját halálos ítéletét mondta volna ki. - Mit akar tőlem?

- Csak annyit, hogy őrizd meg a titkomat.

- Miféle titkot?

- A templomosok titkát, Andreas titkát és a nemzetségét.

- Miről beszél? Mindez már közel ezer éve történt!

- Akkor bizonyára nem esik nehezedre hallgatni róla.

Mark végigmérte a férfit, és most először furcsán ismerősnek tűnt a szemében. Úgy érezte, mintha már látta volna valahol ezt az arcot csak másként, más körülmények között. Az erőteljesen metszett vonások, a magas homlok, a férfias, karvaly orr, a napszemüveg lencséje felett kinéző obszidián szemek, és a különös, régiesen finomkodó beszéd, mind emlékeztették valakire.

-Maga megőrült, eresszen utamra! - mondta, és félretolta magában az iménti vad gondolatot.

- Pedig Irsham szerint okosabb vagy ennél - mondta fejcsóválva az idegen, és a hangjából mélységes szomorúság érződött.

Mark oldalvást indult a férfi felé, hogy egyben a kijárathoz is közelítsen, s mert a vékony idegen mindkét kezét üresnek látta, úgy érezte, képes lesz kijutni az épületből.

-Álljon félre az ajtóból, vagy őrségért kiáltok! - mondta a dacosan, és megpróbált bátorságot gyűjteni a saját hangjából.

- Azt nem engedhetem - felelte a hollófekete hajú férfi, és a keze villámgyorsan előre lendült.

Mark rácsodálkozott a mozdulat eleganciájára. A keskeny, egyenes pengéjű kard úgy siklott ki a hüvelyéből, mintha csak hozzánőtt volna forgatója karjához. A fegyver markolatgombjában ülő hatalmas, félgömb-

formára csiszolt obszidián feketesége még az éjszaka sötétjében is minden színt elnyelő foltnak rémlett. A kard keresztvasa keskeny volt, épp csak jelképes.

A diák melegséget érzett a nyakán, és valami - mintha csak egy lefutó izzadságcsepp lenne - a bőrét csiklandozta. Ez lehetetlen - akarta mondani, de nem jöttek ki szavak a torkán.

- Igen tudom - szólalt meg az idegen, és a diák sajnálatot olvasott ki a szeméből. - Ha több időnk lett volna, talán másként alakul.

Mark megszédült, térdre esett, de nem érzett fájdalmat. A világ lassan távolodni kezdett tőle, s miközben a feje a padló felé zuhant, csodálkozva figyelt fel rá, hogy az idegen férfi kezében lévő kard hegye arasznyi hosszan véres.